

KONSTYTUCJA UNII EUROPEJSKIEJ

- wersja z komentarzami

Drogi Czytelniku,

Oto ostateczna wersja „Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy” zatwierdzona przez głowy państw w piątek, w dniu 18 czerwca, złożona i formalnie podpisana na Kapitolu w Rzymie w piątek, w dniu 29 października 2004 r.

Aby uczynić projekt Konstytucji UE bardziej przystępnym, opatrzyliśmy go następującymi oznaczeniami:

- najważniejsze słowa zostały podkreślone, co ułatwia szybkie przeglądanie tekstu,
- na marginesach umieszczono ułatwiające zrozumienie treści komentarze i odniesienia,
- szczegółowy indeks pozwala szybko odnaleźć właściwy artykuł,
- **czytelne symbole** dotyczące procedury decyzyjnej: * PE jest konsultowany, ** PE może proponować poprawki i odrzucić projekt, *** wymagana jest zgoda PE, U = Rada stanowi jednomyślnie, X = Rada stanowi większością kwalifikowaną, XX = podwójna większość kwalifikowana,
- **pogrubiona * oraz X oznaczają NOWE procedury w stosunku do Traktatu z Nicei,**
- *numery w nawiasach oznaczają artykuły Traktatu z Nicei, które dotyczą tej samej kwestii. Nawet jednakowo sformułowane przepisy mogą różnić się znaczeniem ze względu na znaczną liczbę obecnych w Konstytucji nowych artykułów o charakterze horyzontalnym, które czasem zmieniają rozumienie innych artykułów.*

Jeśli Konstytucja zostanie przyjęta, Rada Europejska stanowiąc jednogłośnie, będzie mogła zmienić głosowanie jednogłośnie na głosowanie większością kwalifikowaną, a specjalną procedurę na zwykłą procedurę ustawodawczą, o której mowa w art. III-396.

Niniejsza wersja, dla celów niekomercyjnych, jest dostępna nieodpłatnie (w formie elektronicznej) w kilku wersjach językowych pod adresem: www.euabc.com. Można ją stamtąd pobrać, zapisać na swoim komputerze, umieścić na swojej stronie internetowej i przesłać wszystkim osobom, które mogą być nią zainteresowane.

Do jej opracowania wykorzystano oficjalny dokument¹, będący wynikiem prac Konwentu, który był następnie trzykrotnie zmieniany: po pierwsze swoje zmiany wprowadziły służby prawne Rady², następnie głowy państw i szefowie rządów³ Państw Członkowskich UE oraz ponownie, wyspecjalizowani prawnicy z Państw Członkowskich i służby prawne Rady. Do niniejszej wersji dołączono również Raport Alternatywny, który Konwent w sprawie przyszłości Europy przedstawił głowom państw i szefom rządów.

Pragnę podziękować wielu osobom, z którymi miałem zaszczyt współpracować, a w szczególności byłemu urzędnikowi Komisji Johnowi Fitzmaurice'owi oraz sprawozdawcy Parlamentu Europejskiego w sprawie Konstytucji Richardowi Corbettowi za wiele cennych uwag. Będę również wdzięczny za wszelkie dodatkowe wskazówki, które pozwolą mi udoskonalić niniejsze opracowanie.

12 grudnia 2004 r.

(c) Jens-Peter Bonde

Tel. : +32 2 28 45 167 / +45-4449 0251

E-mail: jbonde@europarl.eu.int

www.bonde.dk / www.bonde.com / www.euabc.dk / www.euabc.com

¹ Można go znaleźć pod adresem: <http://european-convention.eu.int>

² Patrz dokument IGC 50/03 http://ue.eu.int/igc/doc_register.asp?content=DOC&lang=EN oraz http://ue.eu.int/cms3_applications/Applications/igc/doc_register.asp?lang=EN&cmsid=576

³ IGC 81/04, 85/04 oraz 87/04 można znaleźć pod adresem: <http://ue.eu.int>

SPIS TREŚCI

<u>PREAMBUŁA</u>	05
<u>CZEŚĆ I</u>	10
TYTUŁ I: DEFINICJE I CELE UNII	10
TYTUŁ II: PRAWA PODSTAWOWE I OBYWATELSTWO UNII	13
TYTUŁ III: KOMPETENCJE UNII	14
TYTUŁ IV: INSTYTUCJE I ORGANY UNII	19
<i>ROZDZIAŁ I – RAMY INSTYTUCJONALNE</i>	19
<i>ROZDZIAŁ II – INNE INSTYTUCJE I ORGANY DORADCZE UNII</i>	27
TYTUŁ V: WYKONYWANIE KOMPETENCJI UNII	29
<i>ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE</i>	29
<i>ROZDZIAŁ II – POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE</i>	33
<i>ROZDZIAŁ III – WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA</i>	38
TYTUŁ VI: ŻYCIE DEMOKRATYCZNE UNII	39
TYTUŁ VII: FINANSE UNII	42
TYTUŁ VIII: UNIA I JEJ BEZPOŚREDNIE OTOCZENIE	44
TYTUŁ IX: CZŁONKOSTWO W UNII	44
<u>CZEŚĆ II: KARTA PRAW PODSTAWOWYCH UNII</u>	48
PREAMBUŁA	48
TYTUŁ I – GODNOŚĆ	49
TYTUŁ II – WOLNOŚĆ	50
TYTUŁ III – RÓWNOŚĆ	53
TYTUŁ IV – SOLIDARNOŚĆ	55
TYTUŁ V – PRAWA OBYWATELSKIE	57
TYTUŁ VI – WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	59
TYTUŁ VII – POSTANOWIENIA OGÓLE DOTYCZĄCE WYKŁADNI I STOSOWANIA KARTY	61
<u>CZEŚĆ III: POLITYKI I FUNKCJONOWANIE UNII</u>	63
TYTUŁ I – POSTANOWIENIA OGÓLNE	63
TYTUŁ II – NIEDYSKRIMINACJA I OBYWATELSTWO	64
TYTUŁ III – POLITYKI I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE	67
<i>ROZDZIAŁ I – RYNEK WEWNĘTRZNY</i>	67
SEKCJA 1 – Ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego	67
SEKCJA 2 – Swobodny przepływ osób i usług	68
Podsekcja 1 – Pracownicy	68
Podsekcja 2 – Swoboda przedsiębiorczości	71
Podsekcja 3 – Swoboda świadczenia usług	73
SEKCJA 3 – Swobodny przepływ towarów	75
Podsekcja 1 – Unia celna	75
Podsekcja 2 – Współpraca celna	77
Podsekcja 3 – Zakaz ograniczeń ilościowych	77
SEKCJA 4 – Kapitał i płatności	78
SEKCJA 5 – Reguły konkurencji	80

Podsekcja 1 – Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw	80
Podsekcja 2 – Pomoc przyznawana przez Państwa Członkowskie	84
SEKCJA 6 – Postanowienia podatkowe	87
SEKCJA 7 – Postanowienia wspólne	87
ROZDZIAŁ II – POLITYKA GOSPODARCZA I PIENIĘŻNA	91
SEKCJA 1 – Polityka gospodarcza	91
SEKCJA 2 – Polityka pieniężna	98
SEKCJA 3 – Postanowienia instytucjonalne	101
SEKCJA 4 – Postanowienia szczególne dla Państw Członkowskich, których waluta jest euro	103
SEKCJA 5 – Postanowienia przejściowe	104
ROZDZIAŁ III – POLITYKI W INNYCH DZIEDZINACH	110
SEKCJA 1 – Zatrudnienie	110
SEKCJA 2 – Polityka społeczna	112
SEKCJA 3 – Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	120
SEKCJA 4 – Rolnictwo i rybołówstwo	122
SEKCJA 5 – Środowisko naturalne	126
SEKCJA 6 – Ochrona konsumentów	129
SEKCJA 7 – Transport	129
SEKCJA 8 – Sieci transeuropejskie	133
SEKCJA 9 – Badania, rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna	134
SEKCJA 10 – Energetyka	138
ROZDZIAŁ IV – PRZESTRZEŃ WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI	139
SEKCJA 1 – Postanowienia ogólne	139
SEKCJA 2 – Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji	141
SEKCJA 3 – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych	145
SEKCJA 4 – Współpraca sądowa w sprawach karnych	146
SEKCJA 5 – Współpraca policyjna	151
ROZDZIAŁ V – DZIEDZINY, W KTÓRYCH UNIA MOŻE PODEJMOWAĆ DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE, KOORDYNUJĄCE I UZUPEŁNIAJĄCE	153
SEKCJA 1 – Zdrowie publiczne	153
SEKCJA 2 – Przemysł	154
SEKCJA 3 – Kultura	156
SEKCJA 4 – Turystyka	157
SEKCJA 5 – Edukacja, młodzież, sport i kształcenie zawodowe	158
SEKCJA 6 – Obrona cywilna	160
SEKCJA 7 – Współpraca administracyjna	160
TYTUŁ IV – STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH	161
TYTUŁ V – DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII	164
ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA O ZASTOSOWANIU OGÓLNYM	164
ROZDZIAŁ II – WSPÓLNA POLITYKA ZAGRANICZNA I BEZPIECZEŃSTWA	166
SEKCJA 1 – Postanowienia wspólne	166
SEKCJA 2 – Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony	173
SEKCJA 3 – Postanowienia finansowe	176
ROZDZIAŁ III – WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA	177

ROZDZIAŁ IV – WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI I POMOC HUMANITARNA	179
SEKCJA 1 – Współpraca na rzecz rozwoju	179
SEKCJA 2 – Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi	180
SEKCJA 3 – Pomoc humanitarna	181
<i>ROZDZIAŁ V – ŚRODKI OGRANICZAJĄCE</i>	182
<i>ROZDZIAŁ VI – UMOWY MIĘDZYNARODOWE</i>	183
<i>ROZDZIAŁ VII – STOSUNKI UNII Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI I PAŃSTWAMI TRZECIMI ORAZ DELEGATURY UNII</i>	186
<i>ROZDZIAŁ VIII – ZASTOSOWANIE KLAUZULI SOLIDARNOŚCI</i>	187
TYTUŁ VI – FUNKCJONOWANIE UNII	188
<i>ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE</i>	188
SEKCJA 1 - Instytucje	188
Podsekcja 1 – Parlament Europejski	188
Podsekcja 2 – Rada Europejska	192
Podsekcja 3 – Rada Ministrów	192
Podsekcja 4 – Komisja Europejska	193
Podsekcja 5 – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	195
Podsekcja 6 – Europejski Bank Centralny	206
Podsekcja 7 – Trybunał Obrachunkowy	207
SEKCJA 2 – Organy doradcze Unii	211
Podsekcja 1 – Komitet Regionów	211
Podsekcja 2 – Komitet Ekonomiczno-Społeczny	212
SEKCJA 3 – Europejski Bank Inwestycyjny	213
SEKCJA 4 – Postanowienia wspólne dla instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii	214
<i>ROZDZIAŁ II – POSTANOWIENIA FINANSOWE</i>	219
SEKCJA 1 – Wieloletnie ramy finansowe	219
SEKCJA 2 – Budżet roczny Unii	220
SEKCJA 3 – Wykonanie budżetu i absolutorium	223
SEKCJA 4 – Postanowienia wspólne	225
SEKCJA 5 – Zwalczanie nadużyć finansowych	226
<i>ROZDZIAŁ III – WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA</i>	227
TYTUŁ VII: POSTANOWIENIA WSPÓLNE	230
<u>CZEŚĆ IV: POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE</u>	235
RAPORT ALTERNATYWNY	242
TABELA EKWIWALENCJI	247
WIĘKSZOŚĆ KWALIFIKOWANA W RADZIE	260
INDEKS	261

Hasła i komentarze/uwagi na marginesach oraz oznaczenia typu „X” i typu „* ” nie są częścią projektu Konstytucji.

Osoby podpisujące pochodzą z:

- Austrii
- Belgii
- Cypru
- Danii
- Estonii
- Finlandii
- Francji
- Grecji
- Hiszpanii
- Irlandii
- Królestwa Niderlandów
- Litwy
- Luksemburga
- Łotwy
- Malty
- Niemiec
- Polski
- Portugalii
- Republiki Czeskiej
- Słowacji
- Słowenii
- Szwecji
- Węgier
- Włoch
- Zjednoczonego Królestwa

(Rumunia, Bułgaria i Turcja również podpisały Traktat, jako że zostały uznane za państwa kandydujące)

Zignorowano propozycję wzmianki o dziedzictwie chrześcijańskim.

Prawna kontynuacja Wspólnot Europejskich.

PROJEKT KONSTYTUCJI UE

- Wersja z komentarzami

PREAMBUŁA

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW, PREZYDENT REPUBLIKI CZESKIEJ, JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII, PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC, PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ, JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII, PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ, PREZYDENT IRLANDII, PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ, JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA, PREZYDENT REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ, PREZYDENT MALTY, JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW, PREZYDENT FEDERALNY REPUBLIKI AUSTRII, PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII, PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ, PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII, RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI, JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

INSPIROWANI kulturowym, religijnym i humanistycznym dziedzictwem Europy, z którego wynikają powszechne wartości, stanowiące nienaruszalne i niezbywalne prawa człowieka, jak również wolność, demokracja, równość oraz państwo prawne.

WIERZĄC, że Europa, zjednoczona po gorzkich doświadczeniach zamierza wciąż podążać drogą cywilizacji, postępu i dobrobytu, dla dobra wszystkich jej mieszkańców, także tych najuboższych i najbardziej poszkodowanych; że zamierza pozostać kontynentem otwartym na kulturę, wiedzę i postęp społeczny; oraz że zamierza pogłębiać demokratyczny charakter i przejrzystość swojego życia publicznego, a także dążyć do pokoju, sprawiedliwości i solidarności na świecie.

PRZEKONANI, że narody Europy, pozostając dumne ze swojej tożsamości narodowej i historii, zdecydowane są pokonać dawne podziękowania

narodowej i historii, zdecydowane są pokonać dawne podziały oraz, zjednoczone jeszcze silniej, ukształtować wspólną przyszłość,

PRZEKONANI, że „zjednoczona w różnorodności” Europa daje im najlepszą możliwość dalszego prowadzenia, w poszanowaniu praw każdej jednostki i ze świadomością odpowiedzialności wobec przyszłych pokoleń i naszej Planety, ogromnego przedsięwzięcia, które uczyni ją uprzywilejowanym obszarem ludzkiej nadziei,

ZDECYDOWANI kontynuować dzieło dokonane w ramach Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie i Traktatu o Unii Europejskiej poprzez zapewnienie ciągłości dorobku wspólnotowego,

WDZIĘCZNI członkom Konwentu Europejskiego za przygotowanie projektu niniejszej Konstytucji w imieniu obywateli i państw Europy,

*Lista 25 głów państw,
premierów i ministrów
spraw zagranicznych.*

*(Rumunia, Bułgaria i
Turcja podpisały wersję
ostateczną jako
państwa kandydujące.)*

POWOŁALI JAKO SWYCH PEŁNOMOCNIKÓW:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,

Guy VERHOFSTADT

Premier

Karel DE GUCHT

Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI CZESKIEJ

Stanislav GROSS

Premier

Cyril SVOBODA

Minister Spraw Zagranicznych

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII

Anders Fogh RASMUSSEN

Premier

Per Stig MØLLER

Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

Gerhard SCHRÖDER

Kanclerz Federalny

Joseph FISCHER

Minister Spraw Zagranicznych oraz Wicekanclerz Federalny

PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,

Juhan PARTS

Premier

Kristiina OJULAND

Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,

Kostas KARAMANLIS

Premier

Petros G. MOLYVIATIS

Minister Spraw Zagranicznych

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,
José Luis RODRÍGUEZ ZAPATERO
Przewodniczący Rządu
Miguel Angel MORATINOS CUYAUBÉ
Minister Spraw Zagranicznych i Współpracy
PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,
Jacques CHIRAC
Prezydent
Jean-Pierre RAFFARIN
Premier
Michel BARNIER
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT IRLANDII,
Bertie AHERN
Premier (Taoiseach)
Dermot AHERN
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,
Silvio BERLUSCONI
Premier
Franco FRATTINI
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,
Tassos PAPADOPOULOS
Prezydent
George IACOVOU
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,
Vaira VĪĶE FREIBERGA
Prezydent
Indulis EMSIS
Premier
Artis PABRIKS
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ,
Valdas ADAMKUS
Prezydent
Algirdas Mykolas BRAZAUSKAS
Premier
Antanas VALIONIS
Minister Spraw Zagranicznych
JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ
LUKSEMBURGA,
Jean-Claude JUNCKER
Premier, Ministre d'Etat
Jean ASSELBORN
Wicepremier, Minister Spraw Zagranicznych i do spraw Imigracji

PREZYDENT REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ,
Ferenc GYURCSÁNY
Premier
László KOVÁCS
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT MALTY,
The Hon Lawrence GONZI
Premier
The Hon Michael FRENDÓ
Minister Spraw Zagranicznych
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,
Dr. J. P. BALKENENDE
Premier
Dr. B. R. BOT
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI AUSTRII,
Dr. Wolfgang SCHÜSSEL
Kancelarz Federalny
Dr. Ursula PLASSNIK
Federalny Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
Marek BELKA
Prezes Rady Ministrów
Włodzimierz CIMOSZEWICZ
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,
Pedro Miguel DE SANTANA LOPES
Premier
António Victor MARTINS MONTEIRO
Minister Spraw Zagranicznych i Wspólnot Portugalskich za Granicą
PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII,
Anton ROP
Przewodniczący Rządu
Ivo VAJGL
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,
Mikuláš DZURINDA
Premier
Eduard KUKAN
Minister Spraw Zagranicznych
PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,
Matti VANHANEN
Premier
Erkki TUOMIOJA
Minister Spraw Zagranicznych
RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI,
Göran PERSSON

Premier

Laila FREIVALDS

Minister Spraw Zagranicznych

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO

KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

The Rt. Hon Tony BLAIR

Premier

The Rt. Hon Jack STRAW

Sekretarz Stanu do spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie, uzgodnili, co następuje:

CZEŚĆ I

TYTUŁ I: DEFINICJA I CELE UNII

Ustanowienie Unii

Ustanowiona zarówno przez obywateli jak i państwa.

Państwa Członkowskie przyznają Unii kompetencje.

Otwarta dla wszystkich państw europejskich, które szanują jej wartości.

Wartości Unii

Godność, wolność, swoboda, demokracja, równość, państwo prawne, prawa człowieka i prawa mniejszości.

Cele Unii

Wspieranie pokoju, wartości i dobrobytu.

Sprawiedliwość, brak granic wewnętrznych, rynek wewnętrzny, konkurencja.

Trwały rozwój, wzrost gospodarczy, stabilność cen, postęp społeczny, pełne zatrudnienie,

Artykuł I-1: Ustanowienie Unii

1. Zainspirowana wolą obywateli i państw Europy zbudowania wspólnej przyszłości, niniejsza Konstytucja ustanawia Unię Europejską, której Państwa Członkowskie przyznają kompetencje do osiągnięcia ich wspólnych celów. Unia koordynuje polityki Państw Członkowskich, zmierzające do osiągnięcia tych celów, oraz wykonuje w trybie wspólnotowym kompetencje przyznane jej przez Państwa Członkowskie.

2. Unia jest otwarta dla wszystkich państw europejskich, które szanują jej wartości i zobowiązują się je wspólnie wspierać.

Artykuł I-2: Wartości Unii

Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwom Członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.

Artykuł I-3: Cele Unii

1. Celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów.

2. Unia zapewnia swym obywatelom przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych oraz rynek wewnętrzny z wolną i niezakłóconą konkurencją.

3. Unia działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy

ochrona środowiska naturalnego, postęp naukowo – techniczny, zwalczanie wyłączenia społecznego, wspieranie sprawiedliwość społecznej, równość płci, solidarność między pokoleniami, ochrona dzieci, poszanowanie różnorodności i dziedzictwa kulturowego.

Wspieranie wartości i interesów Unii na świecie.

Granice działań Unii.

Niedyskryminacja i „cztery swobody” dotyczące przepływu osób, towarów, usług i kapitału.
Swoboda przedsiębiorczości

Brak dyskryminacji ze względu na narodowość.

Relacje między Unią a Państwami Członkowskimi
Równość Państw Członkowskich wobec Konstytucji.

Tożsamości narodowe Państw Członkowskich

jakości środowiska naturalnego. Unia wspiera postęp naukowo-techniczny.

Zwalcza wyłączenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość i ochronę socjalną, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka.

Wspiera spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz solidarność między Państwami Członkowskimi.

Szanuje swoją bogata różnorodność kulturową i językową oraz zapewnia ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego Europy.

4. W stosunkach zewnętrznych Unia umacnia i popiera swe wartości i interesy. Przyczynia się do pokoju, bezpieczeństwa, stałego rozwoju naszej Planety, do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, do swobodnego i uczciwego handlu, do wyeliminowania ubóstwa oraz do ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, a w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych.

5. Unia dąży do osiągnięcia swych celów właściwymi środkami, w zależności od zakresu kompetencji przyznanych jej na mocy Konstytucji.

Artykuł I-4:

Podstawowe wolności i niedyskryminacja

1. Unia zapewnia w swych granicach swobodny przepływ osób, usług, towarów i kapitału oraz swobodę przedsiębiorczości, zgodnie z Konstytucją.

2. W zakresie zastosowania Konstytucji i bez uszczerbku dla jej postanowień szczególnych zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.

Artykuł I-5:

Stosunki między Unią a Państwami Członkowskimi

1. Unia szanuje równość Państw Członkowskich wobec Konstytucji, jak również ich tożsamość narodową, nierozdzielnie związaną z ich podstawowymi strukturami politycznymi i konstytucyjnymi, w tym w odniesieniu do samorządu lokalnego i regionalnego. Szanuje także podstawowe funkcje państwa, w tym mające na celu zapewnienie jego integralności terytorialnej, utrzymanie porządku publicznego oraz ochronę

są respektowane.

Państwa Członkowskie pomagają Unii we wdrażaniu unijnego prawa.

Państwa Członkowskie wypełniają unijne zobowiązania

..i nie zagrażają celom Unii.

Prymat prawa unijnego: według Trybunału Sprawiedliwości całość prawa unijnego ma pierwszeństwo przed prawem krajowym i krajowymi konstytucjami - z czym w odniesieniu do ich własnych konstytucji niektóre Państwa Członkowskie nie zgadzają się.

Osobowość prawna (znikają trzy filary)

Umowy z państwami trzecimi dotyczące wszystkich obszarów.

Symbole Unii:

- flaga,

- hymn,

- dewiza,

- waluta,

bezpieczeństwa narodowego.

2. Zgodnie z zasadą lojalnej współpracy Unia i Państwa Członkowskie wzajemnie się szanują i udzielają sobie wsparcia w wykonywaniu zadań wynikających z Konstytucji.

Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki ogólne lub szczególne właściwe dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Konstytucji lub aktów instytucji Unii.

Państwa Członkowskie ułatwiają wypełnianie zadań Unii i powstrzymują się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrozić urzeczywistnieniu celów Unii.

Artykuł I-6:
Prawo Unii

Konstytucja i prawo przyjęte przez instytucje Unii w wykonywaniu przyznanых jej kompetencji mają pierwszeństwo przed prawem Państw Członkowskich.

Artykuł I-7:
Osobowość prawna

Unia ma osobowość prawną.

Artykuł I-8:
Symbole Unii

Flaga Unii przedstawia krąg dwunastu złotych gwiazd na niebieskim tle. Hymn Unii pochodzi z „Ody do radości” z IX Symfonii Ludwiga van Beethovena.

Dewiza Unii brzmi: „Zjednoczona w różnorodności”.

Walutą Unii jest euro.

Dzień Europy obchodzony jest w całej Unii 9 maja.

- Dzień Europy.

OBYWATELSTWO UNII

Prawa podstawowe
Obejmuje Kartę Praw Podstawowych.

Przystąpienie do europejskiej Konwencji

o ochronie praw człowieka, co nie ma wpływu na prymat prawa unijnego.

Prawa podstawowe stają się ogólnymi zasadami prawa unijnego.

Obywatelstwo Unii

Podwójne obywatelstwo - krajowe i unijne.

Prawa i obowiązki obywateli Unii:

- *swobodne przemieszczanie się i przebywanie na terytorium Unii,*
- *głosowanie i kandydowanie we wszystkich lokalnych wyborach i wyborach do PE,*
- *ochrona dyplomatyczna we wszystkich Państwach Członkowskich,*

TYTUŁ II: PRAWA PODSTAWOWE I OBYWATELSTWO UNII

Artykuł I-9: Prawa podstawowe

1. Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie Praw Podstawowych, która stanowi część II.

X***/XX*** 2. Unia przystępuje do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Przystąpienie do Konwencji nie narusza kompetencji Unii określonych w Konstytucji.

3. Prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych Państwom Członkowskim, stanowią część prawa Unii jako zasady ogólne prawa.

Artykuł I-10: Obywatelstwo Unii

1. Każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego jest obywatelem Unii. Obywatelstwo Unii ma charakter dotatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego i nie zastępuje go.

2. Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Konstytucji. Mają prawo do:

a) swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich,

b) głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa,

c) korzystania na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego są obywatelami, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa,

- *posługiwanie się którymkolwiek z języków Unii i otrzymywanie odpowiedzi w tym samym języku.*

(Prawa i obowiązki zapisane w niniejszej Konstytucji mają pierwszeństwo przed prawem krajowym - patrz art. I-6.)

KOMPETENCJE UNII

Zasady podstawowe

Zasady, które rządzą kompetencjami Unii:

Przyznanie: *przepisy unijne wymagają podstawy prawnej w Konstytucji. W przeciwnym razie kompetencje należą do Państw Członkowskich.*

Pomocniczość: *Unia podejmuje działania tylko wówczas, gdy możliwe jest ich lepsze „osiągnięcie na poziomie Unii.”*

Zasada pomocniczości została zdefiniowana w załączonym protokole –

d) kierowania petycji do Parlamentu Europejskiego, odwoływania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w jednym z języków Konstytucji oraz otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku.

Prawa te są wykonywane na warunkach i w granicach określonych przez Konstytucję i środki przyjęte w jej zastosowaniu.

Tytuł III: KOMPETENCJE UNII

Artykuł I-11: Zasady podstawowe

1. Granice kompetencji Unii wyznacza zasada przyznania. Wykonywanie tych kompetencji podlega zasadom pomocniczości i proporcjonalności.

2. Zgodnie z zasadą przyznania, Unia działa w granicach kompetencji przyznanych jej przez Państwa Członkowskie w Konstytucji, do osiągnięcia określonych w niej celów. Kompetencje nieprzyznane Unii w Konstytucji należą do Państw Członkowskich.

3. Zgodnie z zasadą pomocniczości, Unia w dziedzinach, które nie należą do jej wyłącznej kompetencji, podejmuje działania tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele zamierzonego działania nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez Państwa Członkowskie, zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym oraz lokalnym, i jeśli ze względu na rozmiary lub skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii.

Instytucje Unii stosują zasadę pomocniczości zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności. Parlamenty narodowe zapewniają przestrzeganie tej zasady zgodnie z procedurą przewidzianą w tym Protokole.

to parlamenty narodowe mają przestrzegać tej zasady.

Proporcjonalność:
„Działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne”.

Kategorie kompetencji

Wyłączne kompetencje Państwa Członkowskie mogą stanowić prawo wyłącznie z upoważnienia UE lub w celu wykonania aktów UE.

Kompetencje dzielone Unia i Państwa Członkowskie mogą stanowić prawo, ale prawo unijne zastępuje kompetencję krajową.

Koordinacja polityki gospodarczej Państw Członkowskich.

Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony.

Działania wspierające. Państwa Członkowskie stanowią prawo, Unia koordynuje i przyjmuje wspierające akty prawne.

Brak harmonizacji.

4. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Konstytucji.

Instytucje Unii stosują zasadę proporcjonalności zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Artykuł I-12:

Kategorie kompetencji

1. Jeżeli Konstytucja przyznaje Unii wyłączną kompetencję w określonej dziedzinie, jedynie Unia może stanowić prawo oraz przyjmować akty prawnie wiążące, natomiast Państwa Członkowskie mogą to czynić wyłącznie z upoważnienia Unii lub w celu wykonania aktów Unii.

2. Jeżeli Konstytucja przyznaje Unii w określonej dziedzinie kompetencję dzieloną z Państwami Członkowskimi, Unia i Państwa Członkowskie mogą stanowić prawo i przyjmować akty prawnie wiążące w tej dziedzinie. Państwa Członkowskie wykonują swoją kompetencję w zakresie, w jakim Unia nie wykonała lub postanowiła zaprzestać wykonywania swojej kompetencji.

3. Państwa Członkowskie koordynują swoje polityki gospodarcze i zatrudnienia na zasadach przewidzianych w części III, do których określenia Unia ma kompetencje.

4. Unia ma kompetencję w zakresie określania i realizowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym stopniowego określania wspólnej polityki obrony.

5. W niektórych dziedzinach i na warunkach określonych w Konstytucji Unia ma kompetencję w zakresie prowadzenia działań w celu wspierania, koordynowania lub uzupełniania działań Państw Członkowskich, nie zastępując jednak ich kompetencji w tych dziedzinach.

Prawnie wiążące akty Unii przyjęte na podstawie postanowień części III, odnoszące się do tych dziedzin, nie mogą prowadzić do harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Szczególne podstawy prawne w części III.

Kompetencja wyłączna:

- unia celna,
- reguły konkurencji dla rynku wewnętrznego,
- polityka pieniężna w odniesieniu do państw, w których walutą jest euro,
- morskie zasoby biologiczne,
- polityka handlowa,

- umowy międzynarodowe mające wpływ na wewnętrzną kompetencję.

Kompetencja dzielona

Zasada ogólna: tam, gdzie nie występuje kompetencja wyłączna lub działania wspierające, tam występuje kompetencja dzielona.

Niewyczerpująca lista kompetencji dzielonych tam, gdzie prawo unijne zastępuje kompetencję krajową.

6. Zakres i warunki wykonywania kompetencji Unii są określone w postanowieniach części III, odnoszących się do każdej dziedziny

Artykuł I-13:
Dziedziny kompetencji wyłącznej

1. Unia ma wyłączną kompetencję w następujących dziedzinach:

- a) unia celna,
- b) ustanawianie reguł konkurencji niezbędnych do funkcjonowania rynku wewnętrznego,
- c) polityka pieniężna w odniesieniu do Państw Członkowskich, których walutą jest euro,
- d) zachowanie morskich zasobów biologicznych w ramach wspólnej polityki rybołówstwa,
- e) wspólna polityka handlowa.

2. Unia ma także wyłączną kompetencję do zawierania umów międzynarodowych, jeżeli ich zawarcie zostało przewidziane w akcie ustawodawczym Unii lub jest niezbędne do umożliwienia Unii wykonywania jej wewnętrznych kompetencji lub w zakresie, w jakim ich zawarcie może wpływać na wspólne zasady lub zmieniać ich zakres.

Artykuł I-14:
Dziedziny kompetencji dzielonej

1. Unia dzieli kompetencję z Państwami Członkowskimi, jeżeli Konstytucja przyznaje jej kompetencję, która nie dotyczy dziedzin określonych w artykułach I-13 i I-17.

2. Kompetencje dzielone między Unią a Państwami Członkowskimi stosują się do następujących głównych dziedzin:

- a) rynek wewnętrzny,
- b) polityka społeczna, w odniesieniu do aspektów określonych w części III,
- c) spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna,
- d) rolnictwo i rybołówstwo, z wyłączeniem zachowania morskich zasobów biologicznych,

	<ul style="list-style-type: none">e) środowisko naturalne,f) ochrona konsumentów,g) transport,h) sieci transeuropejskie,i) energia,j) przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,k) wspólne problemy bezpieczeństwa w zakresie zdrowia publicznego, w odniesieniu do aspektów określonych w części III.
<p><i>Obszary, gdzie Unia nie może uniemożliwić Państwom Członkowskim stanowienia prawa.</i></p>	<p>3. W dziedzinach <u>badania, rozwoju technologicznego i przestrzeni kosmicznej</u> Unia ma kompetencję do prowadzenia działań, w szczególności <u>do określania i realizacji programów</u>; jednakże wykonywanie tej kompetencji <u>nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji.</u></p>
<p><i>Współpraca na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej.</i></p>	<p>4. W dziedzinach współpracy na rzecz <u>rozwoju i pomocy humanitarnej</u> Unia ma kompetencję do <u>prowadzenia działań i wspólnej polityki</u>; jednakże wykonywanie tej kompetencji <u>nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji.</u></p>
<p>Koordinacja polityk gospodarczych</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł I-15: <u>Koordinacja polityk gospodarczych i zatrudnienia</u></p>
<p><i>Szczególne zasady dla państw, których walutą jest euro I-14.1c; III-185ff; III194f.</i></p>	<p>1. Państwa Członkowskie <u>koordynują swe polityki gospodarcze</u> w ramach Unii. W tym celu <u>Rada Ministrów przyjmuje środki</u>, w szczególności <u>ogólne wytyczne</u> dotyczące tych polityk.</p>
<p><i>- dla państw, których walutą nie jest euro I-30.4.</i></p>	<p>Do Państw Członkowskich, których walutą jest <u>euro</u>, stosuje się <u>postanowienia szczególne</u></p>
<p><i>Środki w celu zapewnienia koordynacji polityk zatrudnienia.</i></p>	<p>2. Unia podejmuje środki w celu <u>zapewnienia koordynacji polityk zatrudnienia</u> Państw Członkowskich, w szczególności określając wytyczne dla tych polityk.</p>
<p>Koordinacja polityk społecznych.</p>	<p>3. Unia może podejmować inicjatywy w celu <u>zapewnienia koordynacji polityk społecznych</u> Państw Członkowskich.</p>
<p>Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa:</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł I-16: <u>Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa</u></p>
<p><i>Unia posiada kompetencje w zakresie wszelkich dziedzin polityki zagranicznej,</i></p>	<p>1. Kompetencje Unii w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa obejmują wszelkie <u>dziedziny polityki zagranicznej</u> i wszelkie sprawy dotyczące bezpieczeństwa Unii, w tym <u>stopniowe określanie wspólnej polityki obrony</u>, która może <u>prowadzić do wspólnej</u></p>

bezpieczeństwa i obrony.

Lojalność i wzajemna solidarność. Państwa Członkowskie powstrzymują się od wszelkich działań sprzecznych z interesem Unii.

Działania wspierające

Obszary objęte działaniami wspierającymi.

Klauzula elastyczności

Możliwe rozszerzenie uprawnień Unii w przypadku jednomyślności w Radzie Ministrów i po uzyskaniu zgody Parlamentu. Ratyfikacja przez parlamenty narodowe lub w drodze referendum nie jest konieczna.

Parlamenty narodowe powinny być powiadamiane z wyprzedzeniem.

obrony

2. Państwa Członkowskie popierają, aktywnie i bez zastrzeżeń, politykę zagraniczną i bezpieczeństwa Unii w duchu lojalności i wzajemnej solidarności, z poszanowaniem działań Unii w tej dziedzinie. Powstrzymują się od wszelkich działań, które byłyby sprzeczne z interesami Unii lub mogłyby zaszkodzić jej skuteczności.

Artykuł I-17:

Dziedziny działań wspierających, koordynujących i uzupełniających

Unia ma kompetencję do podejmowania działań wspierających, koordynujących i uzupełniających. Do dziedzin takich działań o wymiarze europejskim należą:

- a) ochrona i poprawa zdrowia ludzkiego,
- b) przemysł,
- c) kultura,
- d) turystyka,
- e) edukacja, sprawy młodzieży, sport i szkolenie zawodowe,
- f) obrona cywilna,
- g) współpraca administracyjna.

Artykuł I-18:

Klauzula elastyczności

*U****

1 Jeżeli działanie Unii okaże się niezbędne do osiągnięcia, w ramach polityk określonych w części III, jednego z celów, o których mowa w Konstytucji, a Konstytucja nie przewidziała uprawnień do działania wymaganego w tym celu, Rada Ministrów, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji Europejskiej i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, przyjmuje właściwe środki.

2. W ramach procedury kontroli stosowania zasady pomocniczości określonej w artykule I-11 ustęp 3 Komisja Europejska zwraca uwagę parlamentów narodowych na wnioski oparte na niniejszym artykule

Nie ma harmonizacji, jeśli jest to zabronione na mocy Konstytucji.

INSTYTUCJE

Jednolite ramy instytucjonalne dla wszystkich obszarów współpracy (nie ma już filarów).

Instytucje Unii...

...działają w granicach uprawnień nadanych na mocy Konstytucji.

Lojalna współpraca.

Parlament Europejski

- wspólnie stanowi prawo, kontroluje wybiera przewodniczącego Komisji zgodnie z propozycją premierów.

Maksymalnie 750

3. Środki, których podstawą jest niniejszy artykuł, nie mogą prowadzić do harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich, jeżeli Konstytucja wyklucza taką harmonizację.

TYTUŁ IV: INSTYTUCJE I ORGANY UNII

Rozdział I – Ramy instytucjonalne

Artykuł I-19 : Instytucje Unii

1. Unia ma jednolite ramy instytucjonalne służące:

- wspieraniu jej wartości,
- realizacji jej celów,
- jej interesom, interesom jej obywateli oraz Państw Członkowskich,
- zapewnianiu spójności, skuteczności i ciągłości jej polityk oraz działań.

Ramy instytucjonalne obejmują

- Parlament Europejski
- Radę Europejską
- Radę Ministrów (zwaną dalej „Radą”),
- Komisję Europejską (zwaną dalej „Komisją”),
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. Każda z tych instytucji działa w granicach uprawnień przyznanych jej na mocy Konstytucji oraz zgodnie z procedurami i na warunkach w niej określonych. Instytucje lojalnie ze sobą współpracują.

Artykuł I-20: Parlament Europejski

1. Parlament Europejski pełni, wspólnie z Radą, funkcje ustawodawczą i budżetową. Pełni także funkcje kontroli politycznej i konsultacyjne zgodnie z warunkami przewidzianymi w Konstytucji. Wybiera przewodniczącego Komisji Europejskiej.

2. W skład Parlamentu Europejskiego wchodzi przedstawiciele obywateli

posłów do Parlamentu Europejskiego, miejsca będą dzielone według zasady degresywnej proporcjonalności. Minimum: 6 miejsc Maksimum: 96 miejsc

Posłowie Parlamentu Europejskiego są wybierani w wyborach bezpośrednich na 5-letnią kadencję.

Przewodniczący PE i prezydium.

Rada Europejska

Premierzy na „szczytach Unii”.

Członkowie Rady Europejskiej.

Kwartalne posiedzenia.

Przewodniczący może zwołać dodatkowe posiedzenie.

Decyzje podejmowane w drodze konsensusu, a nie jednomyślnie tak jak obecnie.

Przewodniczący

Premierzy wybierają przewodniczącego na

Unii. Ich liczba nie może przekroczyć siedmiuset pięćdziesięciu. Reprezentacja obywateli ma charakter degresywnie proporcjonalny, z minimalnym progiem sześciu członków na Państwo Członkowskie. Żadnemu Państwu Członkowskiemu nie można przyznać więcej niż dziewięćdziesiąt sześć miejsc.

U*** Rada Europejska przyjmuje jednomyślnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego i po uzyskaniu jego zgody, decyzję europejską określającą skład Parlamentu Europejskiego, z poszanowaniem zasad, o których mowa w ustępie pierwszym.

3. Posłowie Parlamentu Europejskiego są wybierani na pięcioletnią kadencję w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.

4. Parlament Europejski wybiera spośród swych członków przewodniczącego i prezydium.

Artykuł I-21: Rada Europejska

1. Rada Europejska nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa ogólne polityczne kierunki i priorytety. Nie pełni funkcji ustawodawczej.

2. W skład Rady Europejskiej wchodzą szefowie państw lub rządów Państw Członkowskich, jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji. W jej pracach uczestniczy minister spraw zagranicznych Unii.

3. Rada Europejska zбира się co kwartał, zwoływana przez jej przewodniczącego. Jeżeli wymaga tego porządek obrad, członkowie Rady Europejskiej mogą podjąć decyzję, aby każdemu z nich towarzyszył minister, a w przypadku przewodniczącego Komisji członek Komisji. Jeżeli sytuacja tego wymaga, przewodniczący zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej.

4. Jeżeli Konstytucja nie stanowi inaczej, Rada Europejska podejmuje decyzje w drodze konsensu.

Artykuł I-22: Przewodniczący Rady Europejskiej

1. Rada Europejska wybiera swego przewodniczącego większością kwalifikowaną na okres dwóch i pół roku; mandat przewodniczącego jest

okres 2½ roku – jego/jej mandat jest jednokrotnie odnawialny.

Zadania przewodniczącego.

Reprezentacja Unii na zewnątrz w sprawach dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Nie ma mandatu narodowego.

Rada Ministrów

*- stanowi prawo,
- określa politykę i koordynuje.*

Pracownicy służb cywilnych mają często taki sam status jak ministrowie i mogą zaciągać zobowiązania w imieniu danego Państwa Członkowskiego.

Kwalifikowana większość; „kompromis luksemburski” nie stosowany od lat osiemdziesiątych.

jednokrotnie odnawialny. W przypadku przeszkody lub poważnego uchybienia Rada Europejska może pozbawić przewodniczącego mandatu, zgodnie z tą samą procedurą.

2. Przewodniczący Rady Europejskiej:

- a) przewodniczy Radzie i kieruje jej pracami,
- b) zapewnia odpowiednie przygotowanie i ciągłość prac Rady Europejskiej, we współpracy z przewodniczącym Komisji i na podstawie prac Rady do Spraw Ogólnych,
- c) ułatwia osiągnięcie spójności i konsensu w Radzie Europejskiej,
- d) przedstawia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z każdego posiedzenia Rady Europejskiej.

Przewodniczący Rady Europejskiej zapewnia na swoim poziomie reprezentację Unii na zewnątrz w sprawach dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, bez uszczerbku dla uprawnień ministra spraw zagranicznych Unii.

3. Przewodniczący Rady Europejskiej nie może sprawować mandatu narodowego

Artykuł I-23: Rada Ministrów

1. Rada pełni, wspólnie z Parlamentem Europejskim, funkcje ustawodawczą i budżetową. Pełni funkcje określania polityki i koordynacji zgodnie z warunkami przewidzianymi w Konstytucji.

2. W skład Rady wchodzi jeden przedstawiciel na szczeblu ministerialnym z każdego Państwa Członkowskiego, upoważniony do zaciągania zobowiązań w imieniu rządu Państwa Członkowskiego, które reprezentuje, oraz do wykonywania prawa głosu.

3. Jeżeli Konstytucja nie stanowi inaczej, Rada stanowi większością kwalifikowaną.

Skład Rady Ministrów

Różny skład

Rada do Spraw Ogólnych:

*- koordynuje działania Rady,
- przygotowuje posiedzenia Rady Europejskiej.*

Rada do Spraw Zagranicznych
opracowuje zewnętrzne działania UE na podstawie wytycznych.

Inne składy ustanawiane są większością kwalifikowaną głosów.

COREPER –
przygotowuje prace Rady.

Rada w sposób jawny obraduje i głosuje nad aktami prawnymi – nie dotyczy to wielu grup roboczych.

Prezydencja składów Rad jest sprawowana rotacyjnie. Radzie do Spraw Zagranicznych zawsze przewodniczy Minister Spraw Zagranicznych (I-28.3).

Większość kwalifikowana: Do roku 2009: 232 z 321 głosów z większości

Artykuł I-24:
Składy Rady Ministrów

1. Rada zbiera się na posiedzenia w różnych składach.

2. Rada do Spraw Ogólnych zapewnia spójność prac różnych składów Rady.

Przygotowuje posiedzenia Rady Europejskiej i zapewnia ich kontynuację, w powiązaniu z przewodniczącym Rady Europejskiej i Komisją.

3. Rada do Spraw Zagranicznych opracowuje działania zewnętrzne Unii na podstawie strategicznych wytycznych określonych przez Radę Europejską oraz zapewnia spójność działań Unii.

XX 4. Rada Europejska przyjmuje większością kwalifikowaną decyzję europejską ustanawiającą listę innych składów Rady.

5. Za przygotowanie prac Rady odpowiada Komitet Stałych Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich.

6. Posiedzenia Rady są jawne, kiedy Rada obraduje i głosuje nad projektem aktu ustawodawczego. W tym celu każde posiedzenie Rady składa się dwóch części, z których każda jest poświęcona odpowiednio obradom nad aktami ustawodawczymi Unii i działaniom o charakterze nieustawodawczym.

XX 7. Prezydencję składów Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, sprawują na zasadzie równej rotacji przedstawiciele Państw Członkowskich w Radzie, zgodnie z warunkami przewidzianymi w decyzji europejskiej Rady Europejskiej. Rada Europejska stanowi większością kwalifikowaną.

Artykuł I-25:
Definicja większości kwalifikowanej w Radzie Europejskiej oraz Radzie

Państw Członkowskich i
62% ludności UE.

- 1. 55% Państw Członkowskich; co najmniej 15 Państw Członkowskich.**
- 2. 65% ludności Unii.**
- 3. Blokowanie wymaga co najmniej 4 Państw Członkowskich.**

Poszerzona większość kwalifikowana, gdy nie jest to wniosek Komisji lub ministra spraw zagranicznych. 72% Państw Członkowskich. 65% ludności Unii.

Szczyty - większością kwalifikowaną głosów (normalnie w drodze konsensusu).
Przewodniczący nie ma prawa głosu.

Komisja Europejska

Rola:

- wspieranie ogólnego interesu UE,
- nadzorowanie stosowania prawa UE,
- wykonanie budżetu,
- wdrażanie,
- reprezentowanie Unii na zewnątrz.

Monopol na podejmowanie inicjatyw.

1. Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady zawierające co najmniej 15 z nich i reprezentujących Państwa Członkowskie obejmujące co najmniej 65% ludności Unii.

Mniejszość blokująca musi obejmować co najmniej czterech członków Rady, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

2. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 1, gdy Rada nie stanowi na wniosek Komisji lub ministra spraw zagranicznych Unii, wymaganą większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie obejmujące co najmniej 65% ludności Unii.

3. Ustępy 1 i 2 mają zastosowanie do Rady Europejskiej, jeżeli stanowi ona większością kwalifikowaną.

4. W Radzie Europejskiej, jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji nie biorą udziału w głosowaniu.

Artykuł I-26: Komisja Europejska

1. Komisja wspiera ogólny interes Unii i podejmuje w tym celu odpowiednie inicjatywy. Czuwa ona nad stosowaniem postanowień Konstytucji i środków przyjmowanych przez instytucje na podstawie Konstytucji. Nadzoruje stosowanie prawa Unii pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wykonuje budżet i zarządza programami. Pełni funkcje koordynacyjne, wykonawcze i zarządzające, zgodnie z warunkami przewidzianymi w Konstytucji. Z wyjątkiem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz innych przypadków przewidzianych w Konstytucji, zapewnia reprezentację Unii na zewnątrz. Podejmuje inicjatywy w zakresie rocznego i wieloletniego programowania Unii w celu osiągnięcia porozumień międzyinstytucjonalnych.

2. Jeżeli Konstytucja nie stanowi inaczej, akty ustawodawcze Unii mogą zostać przyjęte wyłącznie na wniosek Komisji. Pozostałe akty są przyjmowane na wniosek Komisji, jeżeli Konstytucja tak stanowi.

5-letnia kadencja.

Kryteria zostania komisarzem

Do roku 2014 jeden komisarz z każdego Państwa Członkowskiego.

Po roku 2014 tylko 2/3 Państw Członkowskich będzie miało swoich komisarzy, chyba że Rada Europejska jednomyślnie podejmie decyzję o zmianie liczby.

Rotacja na równych zasadach.

Maksimum jedna kadencja bez komisarza.

Skład Komisji odzwierciedla różnorodność demograficzną i geograficzną.

Niezależność

Nieufność: Parlament Europejski może uchwalić wotum nieufności wobec całej Komisji, a nie poszczególnych jej

3. Kadencja Komisji wynosi pięć lat.

4. Członkowie Komisji są wybierani ze względu na swe ogólne kwalifikacje i zaangażowanie w sprawy europejskie spośród osobistości, których niezależność jest niekwestionowana.

5. Pierwsza Komisja mianowana na mocy postanowień Konstytucji składa się z jednego obywatela każdego Państwa Członkowskiego, w tym jej przewodniczącego i ministra spraw zagranicznych Unii, który jest jednym z jej wiceprzewodniczących.

U 6. Od zakończenia kadencji Komisji, o której mowa w ustępie 5, Komisja składa się z takiej liczby członków, która odpowiada dwóm trzecim liczby Państw Członkowskich, w tym z jej przewodniczącego i ministra spraw zagranicznych Unii, chyba że Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie, podejmie decyzję o zmianie tej liczby.

Członkowie Komisji są wybierani spośród obywateli Państw Członkowskich na podstawie systemu równej rotacji pomiędzy Państwami Członkowskimi. System ten jest ustanawiany na mocy decyzji europejskiej przyjętej jednomyślnie przez Radę Europejską i na podstawie następujących zasad:

a) Państwa Członkowskie są traktowane na zasadzie ścisłej równości przy ustalaniu kolejności i długości obecności ich obywateli w Komisji; w związku z tym różnica między całkowitą liczbą kadencji pełnionych przez obywateli danych dwóch Państw Członkowskich nie może nigdy przewyższać jednej kadencji,

b) z zastrzeżeniem lit. a), skład każdej kolejnej Komisji odzwierciedla w zadowalający sposób różnorodność demograficzną i geograficzną wszystkich Państw Członkowskich.

7. Komisja jest całkowicie niezależna w wykonywaniu swoich zadań. Bez uszczerbku dla artykułu I-28 ustęp 2, członkowie Komisji nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu, instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej. Powstrzymują się oni od podejmowania wszelkich działań niezgodnych z charakterem ich funkcji lub wykonywaniem ich zadań.

8. Komisja ponosi kolegialnie odpowiedzialność przed Parlamentem Europejskim. Zgodnie z artykułem III-340, Parlament Europejski może uchwalić wotum nieufności w stosunku do Komisji. W przypadku uchwalenia wotum nieufności, członkowie Komisji kolegialnie rezygnują ze swych funkcji, a minister spraw zagranicznych Unii rezygnuje z funkcji pełnionych w ramach Komisji.

członków.
Zrezygnować musi
także unijny minister
spraw zagranicznych.

**Przewodniczący
Komisji**

Głowy państw i rządów
przedstawiają
propozycje stanowiąc
**większością
kwalifikowaną.**
- PE zatwierdza
większością posłów.
- W razie odrzucenia
nowy kandydat jest
zgłaszany w terminie
miesiąca.

Członkowie Komisji

- Rada i
przewodniczący
Komisji przyjmują listę
komisarzy.
- PE zatwierdza
stanowiąc **większością
zwykłą.**
- Rada Europejska
mianuje stanowiąc
**większością
kwalifikowaną.**

Przewodniczący
Komisji podejmuje
decyzje w sprawie
wytocznych i
wewnętrznej
organizacji Komisji,
mianuje
wiceprzewodniczących i
zwalnia członków
Komisji.
Minister spraw
zagranicznych składa
rezygnację jedynie za
zgoda Rady
Europejskiej.

Artykuł I-27:

Przewodniczący Komisji Europejskiej

XX***

1. Uwzględniając wybory do Parlamentu Europejskiego i po przeprowadzeniu stosownych konsultacji, Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu swojego kandydata na przewodniczącego Komisji. Kandydat ten jest wybierany przez Parlament Europejski większością członków wchodzących w jego skład. Jeżeli nie uzyska on wymaganej większości, Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, w terminie miesiąca przedstawia nowego kandydata, który jest wybierany przez Parlament Europejski zgodnie z tą samą procedurą.

2. Rada, za wspólnym porozumieniem z wybrany przewodniczącym, przyjmuje listę pozostałych osób, które proponuje mianować członkami Komisji. Są oni wybierani na podstawie sugestii zgłaszanych przez Państwa Członkowskie, zgodnie z kryteriami przewidzianymi w artykule I-26 ustęp 4 i ustęp 6 akapit drugi.

Przewodniczący, minister spraw zagranicznych Unii i pozostali członkowie Komisji podlegają kolegialnie zatwierdzeniu przez Parlament Europejski. Na podstawie takiego zatwierdzenia Rada Europejska mianuje Komisję, stanowiąc większością kwalifikowaną.

3. Przewodniczący Komisji:

a) określa wytoczne, w ramach których Komisja wykonuje swe zadania,
b) decyduje o wewnętrznej organizacji Komisji, zapewniając spójność, skuteczność i kolegialność jej działań,

c) mianuje wiceprzewodniczących, innych niż minister spraw zagranicznych Unii, spośród członków Komisji.

Członek Komisji składa rezygnację, jeżeli przewodniczący tego zażąda. Minister spraw zagranicznych Unii składa rezygnację zgodnie z procedurą

Minister spraw zagranicznych UE.

Mianowany przez szefów państw i rządów stanowiących większością kwalifikowaną za zgodą przewodniczącego Komisji.

Zadania ministra spraw zagranicznych.

Przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych.

Podwójna funkcja Minister spraw zagranicznych pełni także funkcję wiceprzewodniczącego Komisji i komisarza do spraw stosunków zewnętrznych.

Trybunał UE

Trybunał Sprawiedliwości i sąd wyższej instancji (obecnie Sąd Pierwszej Instancji)

Jeden sędzia z każdego Państwa Członkowskiego plus

przewidzianą w artykule I-28 ustęp 1, jeżeli przewodniczący tego zażąda.

Artykuł I-28:

Minister spraw zagranicznych Unii

XX***

1. Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, za zgodą przewodniczącego Komisji mianuje ministra spraw zagranicznych Unii. Rada Europejska może zakończyć jego kadencję zgodnie z tą samą procedurą.

2. Minister spraw zagranicznych Unii prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa Unii. Przyczynia się, poprzez swoje wnioski, do opracowania tej polityki i realizuje ją z upoważnienia Rady. Dotyczy to także wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.

3. Minister spraw zagranicznych Unii przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych.

4. Minister spraw zagranicznych Unii jest jednym z wiceprzewodniczących Komisji. Zapewnia spójność zewnętrznych działań Unii. Odpowiada w ramach Komisji za jej obowiązki w zakresie stosunków zewnętrznych i koordynację innych aspektów zewnętrznych działań Unii. W wykonywaniu tych obowiązków w Komisji, i tylko w odniesieniu do tych obowiązków, minister spraw zagranicznych Unii podlega procedurom Komisji w zakresie, w jakim jest to zgodne z ustępami 2 i 3.

Artykuł I-29:

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i sądy wyspecjalizowane. Trybunał Sprawiedliwości zapewnia poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu Konstytucji.

Państwa Członkowskie ustanawiają środki zaskarżenia niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w dziedzinach objętych prawem Unii.

2. W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi jeden sędzia z każdego Państwa Członkowskiego. Trybunał Sprawiedliwości jest wspomagany przez rzeczników generalnych.

rzecznicy generalni są mianowani za wspólną zgodą przez rządy Państw Członkowskich.

*Kompetencje Trybunału Sprawiedliwości:
- orzeka w zakresie skarg,
- orzeka w trybie prejudycjalnym,
- orzeka w innych sprawach.*

*Europejski Bank Centralny
EBC kieruje Europejskim Systemem Banków Centralnych (ESBC) oraz prowadzi politykę pieniężną wraz z krajowymi bankami centralnymi.*

Podstawowym celem jest stabilność cen.

EBC posiada

W skład Sądu wchodzi co najmniej jeden sędzia z każdego Państwa Członkowskiego.

Sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości oraz sędziowie Sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności, spełniających warunki określone w artykułach III-355 i III-356. Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat. Ustępujący sędziowie i rzecznicy generalni mogą być ponownie mianowani.

3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z częścią III orzeka:

- a) w zakresie skarg wniesionych przez Państwa Członkowskie, instytucje oraz osoby fizyczne i prawne,
- b) w trybie prejudycjalnym, na wniosek sądów Państw Członkowskich, o wykładni prawa Unii lub ważności aktów przyjętych przez instytucje,
- c) w innych sprawach przewidzianych w Konstytucji.

Rozdział II:

Inne instytucje i organy doradcze Unii

Artykuł I-30:

Europejski Bank Centralny

1. Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne stanowią Europejski System Banków Centralnych. Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne Państw Członkowskich, których walutą jest euro, tworzące Eurosystem, prowadzą politykę pieniężną Unii.

2. Europejski System Banków Centralnych jest kierowany przez organy decyzyjne Europejskiego Banku Centralnego. Podstawowym celem Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest utrzymywanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla tego celu wspiera on ogólne polityki gospodarcze Unii, tak aby się przyczynić do osiągnięcia jej celów. Wykonuje inne zadania banku centralnego, zgodnie z częścią III oraz Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

3. Europejski Bank Centralny jest instytucją. Ma on osobowość prawną.

osobowość prawną, ma wyłączne prawo do emisji euro i musi być niezależny.

Państwa Członkowskie, których walutą nie jest euro, zachowują swoje kompetencje w sprawach pieniężnych.

EBC winien być konsultowany w sprawie wszystkich projektów aktów prawnych, które leżą w zakresie jego kompetencji.

*EBC = Europejski Bank Centralny
ESBC = cały system banków centralnych*

**Trybunał
Obrachunkowy**

Zadania

Jeden członek z każdego Państwa Członkowskiego – w pełni niezależny.

Organy doradcze

*Komitet Regionów,
Komitet Ekonomiczno-Społeczny*

Ma wyłączne prawo do upoważniania do emisji euro. Jest niezależny w wykonywaniu swych uprawnień oraz w zakresie zarządzania swymi finansami. Instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz rządy Państw Członkowskich szanują tę niezależność.

4. Europejski Bank Centralny przyjmuje środki niezbędne do wykonywania swych zadań zgodnie z artykułami III-185 - III-191 i artykułem III-196 oraz z warunkami ustanowionymi w Statucie Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. Zgodnie z tymi artykułami, Państwa Członkowskie, których walutą nie jest euro, a także ich banki centralne zachowują swoje kompetencje w kwestiach pieniężnych.

5. W zakresie swych uprawnień Europejski Bank Centralny jest konsultowany w sprawie każdego projektu aktu Unii i każdego projektu regulacji na poziomie krajowym oraz może wydawać opinie.

Organy decyzyjne Europejskiego Banku Centralnego, ich skład i metody działania są określone w artykułach III-382 i III-383 oraz w Statucie Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Artykuł I-31:
Trybunał Obrachunkowy

1. Trybunał Obrachunkowy jest instytucją. Sprawuje kontrolę rachunków Unii.

2. Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki wszystkich dochodów i wydatków Unii oraz zapewnia należyte zarządzanie finansami.

3. W skład Trybunału Obrachunkowego wchodzi jeden obywatel z każdego Państwa Członkowskiego. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są w pełni niezależni w wykonywaniu swych funkcji, w ogólnym interesie Unii.

Artykuł I-32:
Organy doradcze Unii

1. Parlament Europejski, Rada i Komisja są wspomagane przez Komitet Regionów i Komitet Ekonomiczno-Społeczny, które pełnią funkcje doradcze.

Członkowie Komitetu Regionów

2. W skład Komitetu Regionów wchodzi przedstawiciele wspólnot regionalnych i lokalnych posiadający mandat wyborczy społeczności regionalnej lub lokalnej, bądź odpowiedzialni politycznie przed wybranym zgromadzeniem.

Członkowie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

3. W skład Komitetu Ekonomiczno-Społecznego wchodzi przedstawiciele organizacji pracodawców, pracowników oraz inni przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności z dziedzin społeczno-ekonomicznej, obywatelskiej, zawodowej i kultury.

Przedstawiciele w organach doradczych muszą być całkowicie niezależni.

4. Członków Komitetu Regionów i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego nie wiążą żadne instrukcje. Są w pełni niezależni w wykonywaniu swych funkcji, w ogólnym interesie Unii.

Skład określony w art. III-386 do III-392.

5. Zasady regulujące skład tych Komitetów, wyznaczanie ich członków, ich uprawnienia i funkcjonowanie są określone w artykułach III-386 - III-392.

Regularny przegląd zasad przez Radę.

W regularnych odstępach czasu Rada dokonuje przeglądu zasad, o których mowa w ustępach 2 i 3, odnoszących się do charakteru składu Komitetów, uwzględniając rozwój gospodarczy, społeczny i demograficzny w Unii. W tym celu Rada na wniosek Komisji przyjmuje decyzje europejskie.

WYKONYWANIE KOMPETENCJI

TYTUŁ V: WYKONYWANIE KOMPETENCJI UNII

Rozdział I:

Postanowienia wspólne

Artykuł I-33: Akty prawne Unii

Akty prawne

Ustawy, ustawy ramowe, rozporządzenia, decyzje, zalecenia i opinie.

1. W celu wykonywania kompetencji Unii instytucje wykorzystują jako instrumenty prawne, zgodnie z częścią III, ustawy europejskie, europejskie ustawy ramowe, rozporządzenia europejskie, decyzje europejskie, zalecenia i opinie.

Ustawa: w całości wiążąca i bezpośrednio stosowana.

Ustawa europejska jest aktem ustawodawczym o zasięgu ogólnym. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowana we wszystkich Państwach Członkowskich.

Ustawa ramowa:

wiążąca co do rezultatu, Państwa Członkowskie ją transponują.

Rozporządzenie teraz jest stosowane do wdrażania ustawodawstwa. Ma wiązać w całości lub w odniesieniu do rezultatu, który ma zostać osiągnięty.

Decyzja: także w całości wiążąca, ale w tylko w stosunku do adresatów.

Zalecenia i opinie: nie są wiążące.

Wyczerpująca lista instrumentów prawnych.

Procedura ustawodawcza
Ogólna zasada w art. III-396 = X**.

- wniosek Komisji
- Rada podejmuje decyzję stanowiącą większość kwalifikowaną, PE większością posłów lub głosów.

Czasem ustawy przyjmowane są tylko przez Radę lub tylko przez PE – z udziałem tej drugiej instytucji.

Europejska ustawa ramowa jest aktem ustawodawczym, który wiąże każde Państwo Członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma zostać osiągnięty, całkowicie pozostawiając organom krajowym swobodę wyboru formy i środków.

Rozporządzenie europejskie jest aktem o charakterze nieustawodawczym o zasięgu ogólnym, służącym do wprowadzenia w życie aktów ustawodawczych i niektórych postanowień Konstytucji. Może ono wiązać w całości i być bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich albo wiązać Państwa Członkowskie, do których jest kierowane, w odniesieniu do rezultatu, który ma zostać osiągnięty, całkowicie pozostawiając organom krajowym swobodę wyboru formy i środków.

Decyzja europejska jest aktem o charakterze nieustawodawczym wiążącym w całości. Decyzja, która wskazuje adresatów, wiąże tylko tych adresatów.

Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej.

2. Rozpatrując projekt aktu ustawodawczego, Parlament Europejski i Rada powstrzymują się od przyjmowania aktów nieprzewidzianych przez procedurę ustawodawczą stosowaną w danej dziedzinie.

Artykuł I-34:
Akty ustawodawcze

1. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane, na podstawie wniosków Komisji, wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą określoną w artykule III-396. Jeżeli obydwie te instytucje nie mogą osiągnąć porozumienia, akt nie zostaje przyjęty.

2. W szczególnych przypadkach przewidzianych w Konstytucji ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane przez Parlament Europejski z udziałem Rady albo przez Radę z udziałem Parlamentu Europejskiego, zgodnie ze specjalnymi procedurami ustawodawczymi.

W szczególnych przypadkach inicjatorem ustaw może być Państwo Członkowskie lub Parlament Europejski.

Akty niestawodawcze

„Rozporządzenia” i „decyzje” mają być stosowane do upoważniania lub wykonywania.

Rada, Komisja i EBC mogą przyjmować decyzje, rozporządzenia i zalecenia.

Rozporządzenia delegowane

Komisja może być upoważniona do samodzielnego stanowienia prawa, jeżeli dotyczy to nieistotnych elementów (co jest nieistotne?).

Ustawa, która upoważnia Komisję, wyraźnie określa w jaki sposób to upoważnienie może być odwołane: - PE lub Rada może zdecydować o odwołaniu

3. W szczególnych przypadkach przewidzianych w Konstytucji ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe mogą zostać przyjęte z inicjatywy grupy Państw Członkowskich lub Parlamentu Europejskiego, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego, albo na wniosek Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Artykuł I-35:

Akty o charakterze niestawodawczym

1. Rada Europejska przyjmuje decyzje europejskie w przypadkach przewidzianych w Konstytucji

2. Rada i Komisja, w szczególności w przypadkach określonych w artykułach I-36 i I-37, a także Europejski Bank Centralny w szczególnych przypadkach przewidzianych w Konstytucji, przyjmują rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie.

3. Rada przyjmuje zalecenia. Rada stanowi na wniosek Komisji we wszystkich przypadkach, gdy Konstytucja przewiduje przyjmowanie aktów przez Radę na wniosek Komisji. Rada stanowi jednomyślnie w dziedzinach, w których jednomyślność wymagana jest do przyjęcia aktu Unii. Komisja, jak również Europejski Bank Centralny przyjmują zalecenia w szczególnych przypadkach przewidzianych w Konstytucji.

Artykuł I-36:

Europejskie rozporządzenia delegowane

X**

1. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe mogą upoważniać Komisję do przyjmowania europejskich rozporządzeń delegowanych stanowiących uzupełnienie lub zmianę niektórych nieistotnych elementów ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej.

Cele, treść, zakres upoważnienia oraz czas, na jaki je wydano, są wyraźnie określone w ustawach europejskich i w europejskich ustawach ramowych. Upoważnienie nie może obejmować istotnych elementów danej dziedziny, ponieważ są one zastrzeżone dla ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej.

2. Warunki, którym podlega upoważnienie, są wyraźnie określone w ustawach europejskich lub europejskich ustawach ramowych i mogą być następujące:

a) Parlament Europejski lub Rada może zdecydować o odwołaniu upoważnienia;

b) europejskie rozporządzenie delegowane może wejść w życie tylko

upoważnienia,
- PE lub Rada może
zablokować
rozporządzenie.

Większość
kwalifikowana głosów
w Radzie i większość
absolutna w
Parlamencie
Europejskim.

Akty wykonawcze

Lojalne wykonywanie
przez Państwa
Członkowskie.

Komisja lub Rada mogą
wykonywać, jeśli
konieczne są jednolite
warunki.

Zasady kontroli przez
Państwa Członkowskie
nad aktami
wykonawczymi.

Rozporządzenia
wykonawcze i decyzje
wykonawcze.

Institucje podejmują
decyzje zgodnie z
procedurami i zasadą
proporcjonalności.

Ustawa musi określać
podstawy, na których
się opiera.

wtedy, gdy Parlament Europejski lub Rada nie wyrażą sprzeciwu w terminie przewidzianym przez ustawę europejską lub europejską ustawę ramową.

Do celów postanowień lit. a) i b) Parlament Europejski stanowi większością swoich członków, a Rada większością kwalifikowaną.

Artykuł I-37: Akty wykonawcze

X**

1. Państwa Członkowskie przyjmują wszelkie środki prawa krajowego niezbędne do wprowadzenia w życie prawnie wiążących aktów Unii.

2. Jeżeli konieczne są jednolite warunki wykonywania prawnie wiążących aktów Unii, akty te powierzają uprawnienia wykonawcze Komisji lub, w niezbędnie uzasadnionych przypadkach oraz w przypadkach określonych w artykule I-40, Radzie.

3. Do celów ustępu 2 ustawy europejskie ustanawiają z wyprzedzeniem przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez Państwa Członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.

4. Akty wykonawcze Unii mają formę europejskich rozporządzeń wykonawczych lub europejskich decyzji wykonawczych.

Artykuł I-38: Zasady wspólne dla aktów prawnych Unii

1. Jeżeli Konstytucja nie wskazuje rodzaju przyjmowanego aktu, instytucje dokonują wyboru jakiego rodzaju akt ma w danym przypadku być przyjęty, w poszanowaniu stosowanych procedur oraz zasady proporcjonalności określonej w artykule I-11.

2. Akty prawne są uzasadniane i odnoszą się do wszelkich wniosków, inicjatyw, zaleceń, wniosków lub opinii przewidzianych w Konstytucji.

Artykuł I-39:
Publikacja i wejście w życie

Ustawy muszą zostać podpisane przez przewodniczących instytucji, które podejmują decyzje.

1. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe przyjęte zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą są podpisywane przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i przewodniczącego Rady.

W pozostałych przypadkach podpisuje je przewodniczący instytucji, która je przyjęła

Wejście w życie zgodnie z treścią ustawy lub 20 dni po opublikowaniu.

Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i wchodzą w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich opublikowaniu.

Rozporządzenia i decyzje, które nie mają konkretnego adresata także wchodzą w życie 20 dni po opublikowaniu.

2. Rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie, które nie wskazują adresata, podpisuje przewodniczący instytucji, która je przyjęła. Jeżeli rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie nie wskazują adresata, są one publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i wchodzą w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich opublikowaniu.

Inne decyzje stają się skuteczne z chwilą notyfikacji.

3. Decyzje europejskie inne niż te, o których mowa w ustępie 2, są notyfikowane ich adresatom i stają się skuteczne wraz z tą notyfikacją.

*Rozdział II:
Postanowienia szczególne*

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

Artykuł I-40:

Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

*- solidarność między Państwami Członkowskimi,
- określanie wspólnych obszarów zainteresowania,
- zbieżność działań.*

W zasadzie U, wyjątki X*; XX**

1. Unia Europejska prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, opartą na rozwoju wzajemnej politycznej solidarności między Państwami Członkowskimi, określanu kwestii stanowiących przedmiot ogólnego zainteresowania i osiągnięciu coraz większego stopnia zbieżności działań Państw Członkowskich.

Rada Europejska określa interesy i cele Unii oraz przyjmuje decyzje.

2. Rada Europejska określa strategiczne interesy Unii oraz ustala cele jej wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Rada opracowuje tę politykę zgodnie ze strategicznymi wytycznymi ustanowionymi przez Radę Europejską oraz zgodnie z częścią III.

Ministrowie spraw zagranicznych także mogą przyjmować decyzje.

Wspólna odpowiedzialność za realizowanie polityki.

Państwa Członkowskie konsultują się między sobą przed podjęciem działań na arenie międzynarodowej.

Wzajemna solidarność między Państwami Członkowskimi.

Jednomyślność, z wyjątkiem przypadków określonych w części III; Państwa Członkowskie i minister spraw zagranicznych Unii podejmują inicjatywę. Ustawy i ustawy ramowe wyłącza się.

Rada Europejska może jednomyślnie podjąć decyzję o stanowieniu większością kwalifikowaną.

Parlament Europejski jest konsultowany i informowany.

Polityka bezpieczeństwa

3. Rada Europejska i Rada przyjmują niezbędne decyzje europejskie.

4. Wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa realizują minister spraw zagranicznych Unii oraz Państwa Członkowskie, stosując środki krajowe i unijne.

5. W ramach Rady Europejskiej i Rady, Państwa Członkowskie uzgadniają między sobą wszystkie kwestie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, stanowiące przedmiot ogólnego zainteresowania, w celu określenia wspólnego podejścia. Przed podjęciem jakichkolwiek działań na arenie międzynarodowej lub zaciągnięciem zobowiązań, które mogłyby wpłynąć na interesy Unii, każde Państwo Członkowskie konsultuje się z pozostałymi Państwami Członkowskimi w ramach Rady Europejskiej lub Rady. Państwa Członkowskie zapewniają, poprzez zbieżne działania, realizację interesów i wartości Unii na arenie międzynarodowej. Państwa Członkowskie są względem siebie solidarne.

6. W dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa decyzje europejskie są przyjmowane przez Radę Europejską i Radę jednomyślnie, z wyjątkiem przypadków określonych w części III. Rada Europejska i Rada stanowią z inicjatywy Państwa Członkowskiego, na wniosek ministra spraw zagranicznych Unii lub na wniosek tego ministra wspieranego przez Komisję. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe wyłącza się.

7. Rada Europejska może jednomyślnie przyjąć decyzję przewidującą, że Rada stanowi większością kwalifikowaną w przypadkach innych niż określone w części III.

8. Parlament Europejski jest regularnie konsultowany w zakresie głównych aspektów i podstawowych wyborów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Jest informowany o jej rozwoju.

Artykuł I-41:

Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony

U*

*Zdolność operacyjna:
środki cywilne i
wojskowe.
Może być wykorzystana
poza Unią w celu
utrzymania pokoju,
zapobiegania
konfliktom i
wzmacniania
bezpieczeństwa
międzynarodowego.*

*Decyzje dotyczące
wspólnej polityki
bezpieczeństwa
podejmowane są
jednomyślnie.
Ratyfikowanie przez
Państwa Członkowskie
może okazać się
konieczne.*

*Należy uszanować
specyficzny charakter
polityki bezpieczeństwa
niektórych Państw
Członkowskich:
- państwa neutralne,
- NATO.*

*Zobowiązanie do
oddania do dyspozycji
UE swojego potencjału
wojskowego, aby
osiągnąć uzgodnione
cele. Wielonarodowe
siły mogą stać się
częścią wspólnej
obrony.*

*Stopniowa poprawa
zdolności obronnych.*

*Europejska Agencja
Obrony.*

1. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony stanowi integralną część wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Zapewnia Unii zdolność operacyjną, opierając się na środkach cywilnych i wojskowych. Unia może z nich korzystać w przeprowadzanych poza Unią misjach utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i wzmacniania międzynarodowego bezpieczeństwa, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych. Zadania te są wykonywane z wykorzystaniem potencjału jaki zapewniają Państwa Członkowskie.

2. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony obejmuje stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej. Doprowadzi ona do stworzenia wspólnej obrony, jeśli Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie, tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim przyjęcie decyzji w tym kierunku zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Polityka Unii, określona w niniejszym artykule, nie ma wpływu na specyficzny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych Państw Członkowskich, szanuje ona wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego zobowiązania niektórych Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna obrona jest wykonywana w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego oraz jest zgodna z przyjętą w tych ramach wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony.

3. Państwa Członkowskie, w celu wprowadzenia w życie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oddają do dyspozycji Unii swój potencjał cywilny i wojskowy, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych przez Radę. Państwa Członkowskie wspólnie tworzące siły wielonarodowe mogą również przekazać je do dyspozycji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.

Państwa Członkowskie zobowiązują się do stopniowej poprawy swych zdolności obronnych. Ustanawia się Agencję do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia (Europejska Agencja Obrony) w celu określenia wymogów operacyjnych, wspierania środków do ich realizacji, przyczyniania się do określania i, w stosownym przypadku, wprowadzania w życie wszelkich środków służących wzmocnieniu bazy przemysłowej i technologicznej sektora obrony, udziału w określaniu europejskiej polityki w zakresie zdolności obronnych i zbrojeń oraz wspomaganie Rady w ocenie poprawy zdolności obronnych.

Decyzje w kwestiach polityki bezpieczeństwa i obrony podejmowane jednomyślnie.

Grupa Państw Członkowskich może wykonać misję Unii.

Nowe: współpraca strukturalna może zostać podjęta w ramach Unii.

Klauzula wzajemnej pomocy w stosunku do WSZYSTKICH Państw Członkowskich, gdy dane Państwo stanie się ofiarą zbrojnej agresji.

Nie ma to wpływu na zobowiązania wobec NATO.

Parlament Europejski jest konsultowany i informowany.

Sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne

Środki ustanowienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości: -przyjmowanie ustaw,

4. Decyzje europejskie dotyczące wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w tym decyzje w sprawie podjęcia misji, o której mowa w niniejszym artykule, są przyjmowane przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek ministra spraw zagranicznych Unii lub z inicjatywy Państwa Członkowskiego. Minister spraw zagranicznych Unii, w stosownym przypadku wspólnie z Komisją, może zaproponować wykorzystanie zarówno środków krajowych, jak i instrumentów Unii.

5. Rada może powierzyć wykonanie danej misji, w ramach Unii, grupie Państw Członkowskich w celu ochrony wartości Unii i służenia jej interesom. Do wykonania takiej misji stosuje się artykuł III-310.

6. Państwa Członkowskie, których zdolności obronne spełniają wyższe kryteria i które zaciągnęły w tej dziedzinie bardziej wiążące wzajemne zobowiązania z uwagi na najbardziej wymagające misje, ustanawiają stałą współpracę strukturalną w ramach Unii. Współpraca ta jest regulowana przez artykuł III-312. Nie narusza ona postanowień artykułu III-309.

7. Jeżeli jakiegokolwiek Państwo Członkowskie stanie się ofiara zbrojnej agresji na jego terytorium, pozostałe Państwa Członkowskie mają w stosunku do niego obowiązek udzielenia pomocy i wsparcia przy zastosowaniu wszelkich dostępnych im środków, zgodnie z artykułem 51 Karty Narodów Zjednoczonych. Nie ma to wpływu na specyficzny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych Państw Członkowskich.

Zobowiązania i współpraca w tej dziedzinie są zgodne z zobowiązaniami wynikającymi z uczestnictwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, która dla państw będących jej członkami pozostaje podstawą ich zbiorowej obrony i forum dla jej wykonywania.

8. Parlament Europejski jest regularnie konsultowany co do głównych aspektów i podstawowych wyborów wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. Jest informowany o jej rozwoju.

Artykuł I-42:

Postanowienia szczególne dotyczące przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

*X** (zasada ogólna)*

1. Unia stanowi przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości poprzez:

a) przyjmowanie ustaw europejskich i europejskich ustaw ramowych, mających na celu, w miarę potrzeby, zbliżenie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w dziedzinach, o których mowa w

- wzajemne uznawanie orzeczeń sądowych,
- współpraca między wszystkimi organami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo wewnętrzne,

- współpraca operacyjna wszystkich służb.

Parlamenty narodowe są zaangażowane w kontrolę polityczną nad Eurojustem i Eurojustem.

Tutaj Państwu Członkowskiemu i Komisji przysługuje prawo podejmowania inicjatywy.

Klauzula dotycząca terroryzmu

Państwa Członkowskie i Unia działają wspólnie przeciw terroryzmowi oraz w przypadku klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka.

Zapobieganie
Ochrona

Pomoc: terroryzm

Pomoc: klęska

Patrz art. III-329

części III,

b) wzmacnianie wzajemnego zaufania między właściwymi organami Państw Członkowskich, w szczególności na podstawie wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i decyzji pozasądowych,

c) współpracę operacyjną między właściwymi organami Państw Członkowskich, w tym służbami policyjnymi, celnymi i innymi służbami wyspecjalizowanymi w dziedzinie zapobiegania i wykrywania przestępstw.

2. W ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości parlamenty narodowe mogą uczestniczyć w mechanizmach oceny przewidzianych w artykule III-260. Włączają się one w kontrolę polityczną Europolu i ocenę działań Eurojust, zgodnie z artykułami II-276 I i III-273.

3. Państwom Członkowskim przysługuje prawo inicjatywy w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, zgodnie z artykułem III-264.

Artykuł I-43: Klauzula solidarności

X/ U**

1. Unia i jej Państwa Członkowskie działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli jakiegokolwiek Państwo Członkowskie stanie się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiara klęski żywiołowej bądź katastrofy spowodowanej przez człowieka. Unia mobilizuje wszystkie będące w jej dyspozycji instrumenty, w tym środki wojskowe udostępnione przez Państwa Członkowskie, w celu:

a) - zapobiegania zagrożeniu terrorystycznemu na terytorium Państw Członkowskich,

- ochrony instytucji demokratycznych i ludności cywilnej w przypadku ataku terrorystycznego,

- wspierania Państw Członkowskich na ich terytorium, na wniosek ich władz politycznych, w przypadku ataku terrorystycznego,

b) niesienia pomocy Państwu Członkowskiemu na jego terytorium, na wniosek jego władz politycznych, w przypadku klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka.

2. Szczegółowe warunki stosowania niniejszego artykułu są przewidziane w artykule III-329

Wzmocniona
współpraca

Rozdział III:

Wzmocniona współpraca

Artykuł I-44:

Wzmocniona współpraca

**Wzmocniona
współpraca**

X***/U* (do zatwierdzenia)

X/XX/U (w stosunku do wszystkich Państw Członkowskich w już istniejącej WE)

Może zaistnieć w ramach kompetencji niewyłącznych i działań wspierających. Można korzystać z unijnych instytucji.

1. Państwa Członkowskie, które pragną ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w ramach kompetencji niewyłącznych Unii, mogą korzystać w tym celu z jej instytucji i wykonywać te kompetencje, stosując odpowiednie postanowienia Konstytucji, z zastrzeżeniem ograniczeń oraz zgodnie z procedurą określoną w niniejszym artykule i w artykułach III-416 – III-423.

Powinno to dalej rozwinąć cele Unii i proces integracji.

Celem wzmocnionej współpracy jest sprzyjanie realizacji celów Unii, ochrona jej interesów oraz wzmocnienie procesu jej integracji. Taka współpraca jest otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich w dowolnym czasie, zgodnie z artykułem III-418.

Ostateczna decyzja

1/3 Państw Członkowskich musi brać udział.

2. Decyzję europejską upoważniającą do podjęcia wzmocnionej współpracy przyjmuje ostatecznie Rada, po ustaleniu, że cele takiej współpracy nie mogą zostać osiągnięte w rozsądnym terminie przez Unię jako całość, oraz pod warunkiem, że uczestniczy w niej co najmniej jedna trzecia Państw Członkowskich. Rada stanowi zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule III-419

W głosowaniu biorą udział tylko uczestniczące Państwa Członkowskie i tylko one są brane pod uwagę przy liczeniu, czy osiągnięto jednomyślność oraz większość kwalifikowaną.

3. W obradach Rady mogą uczestniczyć wszystkie Państwa Członkowskie, jednak w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy.

Jednomyślność jest osiągnięta wyłącznie głosami przedstawicieli uczestniczących Państw Członkowskich.

Większość kwalifikowana to 55 % Państw Członkowskich reprezentujących 65% ludności Unii.

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności tych Państw.

Mniejszość blokująca musi obejmować co najmniej minimalną liczbę członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących

Blokuje 35 % plus jedno Państwo Członkowskie.

Uwaga: 72 % Państw Członkowskich i 65 % ludności jeżeli Rada podejmuje inicjatywę. Decyzje są wiążące wyłącznie dla uczestniczących państw. Państwa wstrzymujące się nie muszą przyjmować decyzji podjętych w ramach wzmocnionej współpracy.

ŻYCIE DEMOKRATYCZNE

Równość

Zasada równości wszystkich obywateli Unii.

Zasada demokracji przedstawicielskiej.

PE bezpośrednio reprezentuje obywateli. Przedstawiciele w radach odpowiadają przed swoimi parlamentami narodowymi lub obywatelami.

Jak najbardziej otwarte i zbliżone do obywatela.

Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

Na zasadzie odstępstwa od akapitów trzeciego i czwartego, gdy Rada nie stanowi na wniosek Komisji lub ministra spraw zagranicznych Unii, wymaganą większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności tych Państw

4. Akty przyjmowane w ramach wzmocnionej współpracy wiążą wyłącznie uczestniczące Państwa Członkowskie. Nie są one uważane za dorobek, który musi zostać przyjęty przez państwa kandydujące do przystąpienia do Unii.

TYTUŁ VI: ŻYCIE DEMOKRATYCZNE UNII

Artykuł I-45:

Zasada demokratycznej równości

We wszystkich swych działaniach Unia przestrzega zasady równości swych obywateli, którzy są traktowani z jednakową uwagą przez jej instytucje, organy i jednostki organizacyjne.

Artykuł I-46:

Zasada demokracji przedstawicielskiej

1 Podstawą funkcjonowania Unii jest demokracja przedstawicielska.

2. Obywatele są bezpośrednio reprezentowani, na poziomie Unii, w Parlamencie Europejskim.

Państwa Członkowskie są reprezentowane w Radzie Europejskiej przez szefów państw lub rządów, a w Radzie przez ich rządy, demokratycznie odpowiedzialnych przed parlamentami narodowymi lub przed swymi obywatelami.

3. Każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii. Decyzje są przyjmowane w sposób jak najbardziej otwarty i zbliżony do

Europejskie partie kształtują świadomość europejską.

Demokracja uczestnicząca.

Prawo do wymiany opinii z instytucjami.

Dialog ze społeczeństwem obywatelskim.

Komisja prowadzi konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

*Inicjatywa obywateli:
- mogą zwrócić się do Komisji o przedłożenie wniosku,
- milion podpisów,
- Komisja może odmówić,
- szczegółowe przepisy ustanawiane są większością kwalifikowaną głosów.*

Dialog społeczny

Unia uznaje i wspiera niezależny dialog społeczny.

obywatela.

4. Partie polityczne na poziomie europejskim przyczyniają się do kształtowania europejskiej świadomości politycznej i wyrażania woli obywateli Unii.

Artykuł I-47:

Zasada demokracji uczestniczącej

X**

1. Za pomocą odpowiednich środków instytucje umożliwiają obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiadanie się i publiczną wymianę poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii.

2. Instytucje utrzymują otwarty, przejrzysty i regularny dialog ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim.

3. Komisja prowadzi szerokie konsultacje z zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia spójności i przejrzystości działań Unii.

4. Obywatele Unii, w liczbie nie mniejszej niż milion, mający przynależność państwową znacznej liczby Państw Członkowskich, mogą podjąć inicjatywę zwrócenia się do Komisji o przedłożenie, w ramach jej uprawnień, odpowiedniego wniosku w sprawach, w odniesieniu do których, zdaniem obywateli, wykonanie Konstytucji wymaga aktu prawnego Unii. Ustawa europejska określa przepisy dotyczące procedur i warunków wymaganych dla takiej inicjatywy obywatelskiej, w tym minimalną liczbę Państw Członkowskich, z których muszą pochodzić obywatele, którzy występują z taką inicjatywą.

Artykuł I-48:

Partnerzy społeczni i niezależny dialog społeczny

Unia uznaje i wspiera rolę partnerów społecznych na swoim poziomie, uwzględniając różnorodność systemów krajowych. Ułatwia ona dialog między nimi, szanując ich niezależność.

Trójstronny Szczyt Społeczny ds. Wzrostu i Zatrudnienia przyczynia się do dialogu społecznego.

Rzecznik Praw Obywatelskich

Wybrany przez PE, przyjmuje, bada i sporządza sprawozdania na temat skarg dotyczących niewłaściwego administrowania.

Przejrzystość - „jak najbardziej otwarty”.

Obrady jawne – co nie obejmuje grup roboczych, gdzie podejmowana jest większość decyzji.

Prawo dostępu do dokumentów...

... zgodnie z ustawami uchwalonymi przez PE i Radę.

Każdy organ tworzy swój własny regulamin.

Dane osobowe

Ochrona danych osobowych.

Przetwarzanie danych osobowych podlega

Artykuł I-49:
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, wybrany przez Parlament Europejski, przyjmuje skargi dotyczące niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii na warunkach przewidzianych w Konstytucji; Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich bada te skargi i sporządza sprawozdanie na ich temat. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jest w pełni niezależny w wykonywaniu swoich funkcji.

Artykuł I-50:

Przejrzystość prac instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii

X**

1. W celu wspierania dobrego rządzenia i zapewnienia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii wykonują swoje prace w sposób jak najbardziej otwarty.

2. Obrady Parlamentu Europejskiego oraz Rady obradującej i głosującej nad projektem aktu ustawodawczego, są jawne.

3. Każdy obywatel Unii oraz każda osoba fizyczna lub prawna, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w Państwie Członkowskim, ma prawo dostępu, na warunkach przewidzianych w części III, do dokumentów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, niezależnie od ich formy.

Zasady ogólne i ograniczenia, które ze względu na interes publiczny lub prywatny, regulują korzystanie z prawa dostępu do dokumentów, określa ustawa europejska.

4. Każda instytucja, organ lub jednostka organizacyjna określa w swoim regulaminie wewnętrznym przepisy szczególne dotyczące dostępu do swych dokumentów, zgodnie z ustawą z europejską, o której mowa w ustępie 3.

Artykuł I-51:
Ochrona danych osobowych

X**

1. Każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących.

2. Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa określa zasady dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych

kontroli niezależnego organu.

Kościoły, Unia szanuje status nadany im na mocy prawa krajowego, ale nie zezwala na dyskryminację między chrześcijanami, muzułmanami czy ateistami.

Dialog UE z kościołami i innymi organizacjami.

FINANSE

Budżet UE

Budżet Unii obejmuje wszystkie dochody i wydatki.

Zrównoważony budżet.

Roczne wydatki wpisane do budżetu zatwierdzane są ustawą.

Wydatki wymagają zarówno środków w budżecie jak i ustawy.

Unia musi mieć

osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania prawa Unii, a także zasady dotyczące swobodnego przepływu takich danych. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnych organów.

Artykuł I-52:

Status kościołów i organizacji niewyznaniowych

1. Unia szanuje status przyznany na mocy prawa krajowego kościołom i stowarzyszeniom lub wspólnotom religijnym w Państwach Członkowskich i nie narusza tego statusu.
2. Unia szanuje na równi status organizacji światopoglądowych i niewyznaniowych przyznany im na mocy prawa krajowego.
3. Uznając tożsamość i szczególny wkład tych kościołów i organizacji, Unia utrzymuje z nimi otwarty, przejrzysty i regularny dialog.

TYTUŁ VII: FINANSE UNII

Artykuł I-53:

Zasady budżetowe i finansowe

U*

1. Wszystkie dochody i wydatki Unii muszą być ujęte w preliminarzu na każdy rok budżetowy i wpisane do budżetu Unii, zgodnie z postanowieniami części III.
2. Budżet musi być zrównoważony w odniesieniu do dochodów i wydatków.
3. Wydatki wpisane do budżetu są dozwolone w czasie trwania rocznego okresu budżetowego, zgodnie z ustawą europejską, o której mowa w artykule III-412.
4. Dokonanie wydatków wpisanych do budżetu wymaga uprzedniego przyjęcia prawnie wiążącego aktu Unii stanowiącego podstawę prawną jej działania oraz dokonania odpowiednich wydatków zgodnie z ustawą europejską, o której mowa w artykule III-412, z zastrzeżeniem wyjątków przez nią określonych.
5. W celu zapewnienia dyscypliny budżetowej Unia nie przyjmuje żadnego

pewność, że może finansować, w granicach własnych zasobów, akty prawne, które przyjmuje.

Zasada należytego zarządzania finansami.

Przepisy zwalczające nadużycia finansowe.

Unia pozyskuje wystarczające środki.

Unia jest finansowana z własnych zasobów.

Ustawa określa granice zasobów własnych Unii i kategorie budżetu, co musi zostać zatwierdzone przez Państwa Członkowskie.

Szczegółowe przepisy stanowiące większością kwalifikowaną w Radzie oraz po uzyskaniu zgody Parlamentu.

Wieloletnie ramy finansowe określają kwoty rocznych pułapów dla każdej kategorii wydatków.

aktu, który może mieć odczuwalny wpływ na budżet, bez zagwarantowania, że wydatki wynikające z takich aktów mogą być finansowane w granicach zasobów własnych Unii i w poszanowaniu wieloletnich ram finansowych, o których mowa w artykule I-55.

6. Budżet jest wykonywany zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Unią w celu zagwarantowania, że środki wpisane do budżetu będą wykorzystywane zgodnie z tą zasadą.

7. Unia i Państwa Członkowskie, zgodnie z postanowieniami artykułu III-415, zwalczają nadużycia finansowe i wszelkie inne działania nielegalne naruszające interesy finansowe Unii.

Artykuł I-54:
Zasoby własne Unii

U/X****

1. Unia pozyskuje środki niezbędne do osiągnięcia swych celów i należytego prowadzenia swych polityk.

2. Bez uszczerbku dla innych dochodów, budżet Unii jest finansowany w całości z jej zasobów własnych.

*U** 3. Ustawa europejska Rady określa przepisy dotyczące systemu zasobów własnych Unii. W tym kontekście może ona ustanawiać nowe i uchylać istniejące kategorie zasobów własnych. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim. Ustawa europejska wchodzi w życie po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

*X**** 4. Ustawa europejska Rady ustanawia środki wykonawcze w odniesieniu do systemu zasobów własnych Unii w zakresie, w jakim zostało to przewidziane w ustawie europejskiej przyjętej na podstawie ustępu 3. Rada stanowi po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Artykuł I-55:
Wieloletnie ramy finansowe

*U***/U*

1. Wieloletnie ramy finansowe zmierzają do zapewnienia dokonywania wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej własnych zasobów. Ramy te określają kwoty roczny pułapów środków przeznaczonych na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków, zgodnie z artykułem III-402.

Jednomyślność w Radzie i zgoda PE udzielona przez większość jego członków.

Budżet respektuje wieloletnie ramy finansowe.

Rada Europejska może, stanowiąc jednomyślnie, przyjąć decyzję o stanowieniu większością kwalifikowaną - klauzula „passerelle”.

Budżet określa PE i Rada.

OTOCZENIE

Polityka w stosunku do sąsiadujących państw.

Umowy zawarte między Unią i sąsiadującymi państwami:

- wzajemne prawa,
- wspólne działania,
- konsultacje.

CZŁONKOSTWO W UE

U*** 2. Ustawa europejska Rady określa wieloletnie ramy finansowe. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej przez większość jego członków.

3. Roczny budżet Unii jest zgodny z wieloletnimi ramami finansowymi.

U 4. Rada Europejska może jednomyślnie przyjąć decyzję europejską upoważniającą Radę do stanowienia większością kwalifikowaną przy przyjmowaniu ustawy europejskiej Rady, o której mowa w ustępie 2.

Artykuł I-56: Budżet Unii

X**

Ustawa europejska ustanawia roczny budżet Unii zgodnie z artykułem III-404.

TYTUŁ VIII: UNIA I JEJ BEZPOŚREDNIE OTOCZENIE

Artykuł I-57: Unia i jej bezpośrednie otoczenie

1. Unia rozwija szczególne stosunki z państwami będącymi jej sąsiadami, dążąc do utworzenia przestrzeni dobrobytu i dobrego sąsiedztwa, opartej na wartościach Unii i charakteryzującej się bliskimi, pokojowymi stosunkami opartymi na współpracy.

2. Do celów ustępu 1 Unia może zawierać specjalne umowy z zainteresowanymi państwami. Umowy te mogą obejmować wzajemne prawa i obowiązki oraz przewidywać możliwość podejmowania wspólnych działań. Ich wykonanie stanowi przedmiot okresowego uzgadniania.

TYTUŁ IX: CZŁONKOSTWO W UNII

Wymogi członkostwa

Poszanowanie unijnych wartości (art. I-2).

*Państwa, które chcą zostać członkami muszą:
- skierować wniosek do Rady,
- poinformować PE i parlamenty narodowe.*

Jednomyślna decyzja Rady, zgoda PE większością głosów swoich członków.

Zawieszenie praw

Po uzyskaniu zgody PE, Rada podejmuje decyzje większością 4/5 swych członków o tym, że istnieje poważne ryzyko, że Państwo Członkowskie naruszyło wartości Unii (klauzula lex-Austria)

Regularna weryfikacja.

Po uzyskaniu zgody PE, Rada Europejska może stwierdzić, stanowiąc jednomyślnie, że występuje poważne i trwałe naruszenie wartości Unii.

Artykuł I-58:

Kryteria kwalifikacji i procedura przystąpienia do Unii

U***

1. Unia jest otwarta dla wszystkich państw europejskich, które szanują wartości określone w artykule I-2 i zobowiązują się wspólnie je wspierać.

2. Każde państwo europejskie, które pragnie zostać członkiem Unii, kieruje wniosek do Rady. Wniosek ten jest notyfikowany Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom narodowym. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Komisją i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej większością głosów członków wchodzących w jego skład. Warunki oraz tryb przyjęcia są przedmiotem umowy między Państwami Członkowskimi a państwem kandydującym. Umowa ta podlega ratyfikacji przez wszystkie umawiające się państwa, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Artykuł I-59:

Zawieszenie niektórych praw wynikających z członkostwa w Unii

XX*** 1. Na podstawie uzasadnionej inicjatywy jednej trzeciej Państw Członkowskich lub uzasadnionej inicjatywy Parlamentu Europejskiego, lub na wniosek Komisji, Rada może przyjąć decyzję europejską stwierdzającą istnienie wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Państwo Członkowskie wartości, o których mowa w artykule I-2. Rada stanowi większością czterech piątych swych członków, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Przed dokonaniem takiego stwierdzenia Rada wysłuchuje danego Państwa Członkowskiego i, stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może skierować do tego Państwa zalecenia.

Rada regularnie bada, czy powody, które doprowadziły do takiego stwierdzenia pozostają ważne

U*** 2. Rada Europejska, z inicjatywy jednej trzeciej Państw Członkowskich lub na wniosek Komisji, może, po wezwaniu tego Państwa Członkowskiego do przedstawienia swoich uwag w sprawie, przyjąć decyzję europejską stwierdzającą istnienie poważnego i trwałego naruszenia przez Państwo Członkowskie wartości wymienionych w artykule I-2. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Rada może, stanowiąc większością kwalifikowaną, zawiesić niektóre prawa Państwa Członkowskiego, w tym prawo do głosowania.

X/XX 3. Po dokonaniu stwierdzenia na mocy ustępu 2, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może przyjąć decyzję europejską zawieszając niektóre prawa wynikające ze stosowania Konstytucji w stosunku do tego Państwa Członkowskiego, łącznie z prawem do głosowania członka Rady reprezentującego to państwo. Rada uwzględnia możliwe konsekwencje takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Obowiązki nadal wiążą Państwo Członkowskie.

Obowiązki, które ciążą na tym państwie na mocy Konstytucji, pozostają każdym w przypadku, wiążące dla tego państwa.

Zawieszenie może zostać uchylone większością kwalifikowaną głosów.

XX 4. Rada może, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjąć decyzję europejską zmieniającą lub uchylającą środki przyjęte na podstawie ustępu 3, w przypadku zmiany sytuacji, która doprowadziła do zastosowania tych środków.

Państwo Członkowskie, wobec którego zastosowano sankcje, nie ma prawa głosu. Wstrzymanie się od głosu nie liczy się.

5. Do celów niniejszego artykułu członek Rady Europejskiej lub Rady reprezentujący dane Państwo Członkowskie nie bierze udziału w głosowaniu, a dane Państwo Członkowskie nie jest uwzględniane przy obliczaniu jednej trzeciej lub czterech piątych Państw Członkowskich przewidzianych w ustępach 1 i 2. Wstrzymanie się od głosu członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu decyzji europejskich, o których mowa w ustępie 2.

Definicja rozszerzonej większości kwalifikowanej.

Do przyjęcia decyzji europejskich, o których mowa w ustępach 3 i 4, większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności tych państw.

Zawieszenie prawa do głosowania może wymagać rozszerzonej większości kwalifikowanej.

Jeżeli w wyniku podjęcia decyzji o zawieszeniu prawa do głosowania zgodnie z ustępem 3 Rada stanowi większością kwalifikowaną na podstawie jednego z postanowień Konstytucji, większość kwalifikowana określa się tak, jak w akapicie drugim, natomiast jeżeli Rada stanowi na wniosek Komisji lub ministra spraw zagranicznych Unii, większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności tych państw. W ostatnim przypadku mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

PE: większość 2/3 oddanych głosów i większość jego członków.

6. Do celów niniejszego artykułu Parlament Europejski stanowi większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentujących większość członków wchodzących w jego skład.

Wystąpienie

Każde Państwo Członkowskie może opuścić Unię.

Decyzja o umowie o wystąpieniu zawarta pomiędzy Radą a Państwem Członkowskim zostaje podjęta:
- przez Radę stanowiącą większością kwalifikowaną,
- po uzyskaniu zgody PE.

Państwo może wystąpić z Unii po 2 latach nawet bez zawierania umowy.

Występujące Państwo Członkowskie nie bierze udziału w obradach.

Rozszerzona większość kwalifikowana (72% - 65%).

Procedura ponownego przyjęcia taka sama jak dla nowych państw.

Artykuł I-60: Dobrowolne wystąpienie z Unii

XX****

1. Każde Państwo Członkowskie może, zgodnie ze swoimi wymogami konstytucyjnymi, podjąć decyzję o wystąpieniu z Unii.

2. Państwo Członkowskie, które podjęło decyzję o wystąpieniu, notyfikuje swój zamiar Radzie Europejskiej. W świetle wytycznych Rady Europejskiej Unia prowadzi negocjacje i zawiera z tym państwem umowę określającą warunki jego wystąpienia, uwzględniając ramy jego przyszłych stosunków z Unią. Umowę tę negocjuje się zgodnie z artykułem III-325 ustęp 3. Jest ona zawierana w imieniu Unii przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

3. Konstytucja przestaje mieć zastosowanie do tego Państwa Członkowskiego od dnia wejścia w życie umowy o wystąpieniu lub, w przypadku jej braku, dwa lata po notyfikacji, o której mowa w ustępie 2, chyba że Rada Europejska w porozumieniu z danym Państwem Członkowskim podejmie jednomyślnie decyzję o przedłużeniu tego okresu.

4. Do celów ustępów 2 i 3 członek Rady Europejskiej lub Rady reprezentujący występujące Państwo Członkowskie nie bierze udziału w obradach i przyjmowaniu decyzji europejskich Rady Europejskiej lub Rady dotyczących tego państwa.

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności tych państw.

5. Jeżeli Państwo, które wystąpiło z Unii, zwraca się o ponowne przyjęcie, jego wniosek podlega procedurze, o której mowa w artykule I-58.

CZEŚĆ II KARTA PRAW PODSTAWOWYCH UNII

PREAMBUŁA

Wartości i cele Unii

Narody Europy, tworząc między sobą coraz ściślejszy związek, są zdecydowane dzielić ze sobą pokojową przyszłość opartą na wspólnych wartościach.

Świadoma swego duchowo-religijnego i moralnego dziedzictwa, Unia jest zbudowana na niepodzielnych, powszechnych wartościach godności osoby ludzkiej, wolności, równości i solidarności; opiera się na zasadach demokracji i państwa prawnego. Poprzez ustanowienie obywatelstwa Unii oraz stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości stawia jednostkę w centrum swych działań.

Unia przyczynia się do ochrony i rozwoju tych wspólnych wartości, szanując przy tym różnorodność kultur i tradycji narodów Europy, jak również tożsamość narodową Państw Członkowskich i organizację ich władz publicznych na poziomach: krajowym, regionalnym i lokalnym; dąży do wspierania zrównoważonego i stałego rozwoju oraz zapewnia swobodny przepływ osób, usług, towarów i kapitału oraz swobodę przedsiębiorczości.

Celem jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych.

W tym celu, w obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych poprzez wyszczególnienie tych praw w Karcie i przez to uczynienie ich bardziej widocznymi.

Niniejsza Karta potwierdza, szanując kompetencje i zadania Unii oraz zasadę pomocniczości, prawa wynikające zwłaszcza z tradycji konstytucyjnych i zobowiązań międzynarodowych wspólnych Państwom Członkowskim, europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Kart Społecznych przyjętych przez Unię i Radę Europy oraz z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W tym kontekście, sądy Unii i Państw Członkowskich będą interpretowały Kartę z należytym uwzględnieniem wyjaśnień sporządzonych pod kierownictwem Prezydium Konwentu, który opracował Kartę i za których uaktualnienie odpowiada Prezydium Konwentu Europejskiego.

Korzystanie z tych praw rodzi odpowiedzialność i nakłada obowiązki wobec innych osób, wspólnoty ludzkiej i przyszłych pokoleń.

Unia uznaje zatem prawa, wolności i zasady wymienione poniżej.

TYTUŁ I: GODNOŚĆ

Artykuł II-61: Godność osoby ludzkiej

*Szacunek i ochrona
godności człowieka.*

Godność osoby ludzkiej jest nienaruszalna. Musi być szanowana
i chroniona.

Artykuł II-62 Prawo do życia

Prawo do życia

1. Każdy ma prawo do życia.

Nie ma kary śmierci.

2. Nikt nie może być skazany na karę śmierci ani poddany jej wykonaniu.

Artykuł II-63: Prawo do integralności człowieka

***Fizyczna i psychiczna
integralność człowieka.***

1. Każdy ma prawo do poszanowania swej integralności fizycznej i
psychicznej.

*W dziedzinie medycyny:
- zgoda osoby,
- zakaz selekcji osób w
oparciu o praktyki
eugeniczne,
- zakaz zarabiania na
ciele ludzkim,
- zakaz
reprodukcyjnego
klonowania istot
ludzkich.*

2. W dziedzinie medycyny i biologii, muszą być szanowane w
szczególności:

- a) swobodna i świadoma zgoda osoby zainteresowanej, wyrażona zgodnie z
procedurami określonymi przez ustawę,
- b) zakaz praktyk eugenicznych, w szczególności tych, których celem jest
selekcja osób,
- c) zakaz wykorzystywania ciała ludzkiego i jego poszczególnych części jako
źródła zysku,
- d) zakaz reprodukcyjnego klonowania istot ludzkich.

Artykuł II-64: Zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania

*Zakaz tortur lub
niehumanitarnego
traktowania/karania,*

Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu
traktowaniu albo karaniu.

Artykuł II-65: Zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej

- *zakaz niewolnictwa,*

- *zakaz pracy
przymusowej,*

- *zakaz handlu ludźmi.*

Prawo do:

- *wolności i
bezpieczeństwa,*

- *życia prywatnego i
rodzinnego i
komunikowania się,*

- *ochrony danych
osobowych,
nieograniczonego
dostępu do danych
osobowych.*

*Niezależnie
kontrolowane.*

Małżeństwo i rodzina.

- *Małżeństwa chronione
zgodnie z prawem
krajowym.*

Wolność:

- *myśli,*

1. Nikt nie może być trzymany w niewoli lub w poddaństwie.

2. Nikt nie może być zmuszony do świadczenia pracy przymusowej lub obowiązkowej.

3. Handel ludźmi jest zakazany.

TYTUŁ II WOLNOŚĆ

Artykuł II-66:

Prawo do wolności i bezpieczeństwa

Każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego.

Artykuł II-67:

Poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego

Każdy ma prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się.

Artykuł II-68:

Ochrona danych osobowych

1. Każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych, które jej dotyczą.

2. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgoda osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą. Każda osoba ma prawo dostępu do zebranych danych, które jej dotyczą i prawo do dokonania ich sprostowania.

3. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnego organu

Artykuł II-69:

Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny

Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny są gwarantowane zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tych praw.

Artykuł II-70:

Wolność myśli, sumienia i religii

1. Każdy ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii. Prawo to obejmuje

- sumienia,
- religii,

- odmowy działania sprzecznego z własnym sumieniem.

Wolność wypowiedzi

- informacji,

- pluralizm mediów,

- gromadzenia się,
- stowarzyszania się,

- zakładania związków zawodowych,

- tworzenia partii politycznych na szczeblu uniijnym,

- sztuki,
- nauki.

Prawo do:

- dostępu do nauki,

- bezpłatnej nauki obowiązkowej.

W granicach prawa krajowego, rodzicom

wolność zmiany religii lub przekonań oraz wolność uzewnętrzniania, indywidualnie lub wspólne z innymi, publicznie lub prywatnie, swej religii lub przekonań poprzez uprawianie kultu, nauczanie, praktykowanie i uczestniczenie w obrzędach.

2. Uznaje się prawo do odmowy działania sprzecznego z własnym sumieniem, zgodnie z przepisami krajowymi regulującymi korzystanie z tego prawa.

Artykuł II-71:

Wolność wypowiedzi i informacji

1. Każdy ma prawo do wolności wypowiedzi. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe.

2. Szanuje się wolność i pluralizm mediów

Artykuł II-72:

Wolność zgromadzania się i stowarzyszania się

1. Każdy ma prawo do swobodnego, pokojowego zgromadzania się i swobodnego stowarzyszania się na wszystkich poziomach, zwłaszcza w sprawach politycznych, związkowych i obywatelskich, z którego wynika prawo każdego do tworzenia związków zawodowych i przystępowania do nich dla obrony swoich interesów.

2. Partie polityczne na poziomie Unii przyczyniają się do wyrażania woli politycznej jej obywateli.

Artykuł II-73:

Wolność sztuki i nauki

Sztuka i badania naukowe są wolne od ograniczeń. Wolność akademicka jest szanowana.

Artykuł II-74:

Prawo do nauki

1. Każdy ma prawo do nauki i dostępu do kształcenia zawodowego i ustawicznego.

2. Prawo to obejmuje możliwość korzystania z bezpłatnej nauki obowiązkowej.

3. Z właściwym poszanowaniem zasad demokratycznych, wolność tworzenia placówek edukacyjnych i prawo rodziców do zapewnienia

*przysługuje prawo do
wyszkolenia dzieci.*

Wolność:

- podejmowania pracy,

*- przepływu
pracowników, prawa
przedsiębiorczości i
świadczenia usług,*

*- te same warunki pracy
dla obywateli państw
trzecich z jakich
korzystają obywatele
Unii,*

*- prowadzenia
działalności
gospodarczej.*

Własność

*Prawo do posiadania,
używania i
rozporządzania
własnością.
Pozbawienie własności
możliwe tylko, jeżeli
uczciwe odszkodowanie
zostanie wypłacone.*

Własność intelektualna

Azyl:

*Unia szanuje
Konwencję Genewską w
sprawie uchodźców*

wychowania i nauczania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi, filozoficznymi i pedagogicznymi są szanowane, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tej wolności i tego prawa.

Artykuł II-75:

Wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy

1. Każdy ma prawo do podejmowania pracy oraz wykonywania swobodnie wybranego lub zaakceptowanego zawodu.

2. Każdy obywatel Unii ma swobodę poszukiwania zatrudnienia, wykonywania pracy, korzystania z prawa przedsiębiorczości oraz świadczenia usług w każdym Państwie Członkowskim.

3. Obywatele państw trzecich, którzy posiadają zewolnienie na pracę terytorium na Państw Członkowskich, mają prawo do takich samych warunków pracy, z jakich korzystają obywatele Unii.

Artykuł II-76:

Wolność prowadzenia działalności gospodarczej

Uznaje się wolność prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.

Artykuł II-77:

Prawo do własności

1. Każda osoba ma prawo do władania, używania, rozporządzania i przekazania w drodze spadku mienia nabytego zgodnie z prawem. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w ustawie, za uczciwym odszkodowaniem za jej utratę wypłaconym we właściwym terminie. Korzystanie z mienia może podlegać regulacji ustawowej, w zakresie w jakim jest to konieczne ze względu na interes ogólny.

2. Własność intelektualna podlega ochronie.

Artykuł II-78:

Prawo do azyłu

Gwarantuje się prawo do azylu z poszanowaniem zasad Konwencji Genewskiej z 28 lipca 1951 roku i Protokołu z 31 stycznia 1967 roku dotyczących statusu uchodźców oraz zgodnie z Konstytucją.

**Usunięcie, wydalenie
lub ekstradycja:**

- zakaz wydaleń
zbiorowych,

- zakaz wydalania, jeśli
istnieje ryzyko tortur
lub kary śmierci.

Zasada równości

**Niedyskryminacja ze
względu na:**

*pleć, rasę, kolor skóry,
pochodzenie etniczne
lub społeczne, cechy
genetyczne, język,
religię, przekonania lub
opinie polityczne,
mniejszość narodową,
majątek, urodzenie,
niepełnosprawność,
wiek, orientację
seksualną,*

- narodowość.

**Poszanowanie dla
różnorodności
kulturowej, religijnej i
językowej.**

Artykuł II-79:

Ochrona w przypadku usunięcia z terytorium państwa, wydalenia lub ekstradycji

1. Wydalenia zbiorowe są zakazane.

2. Nikt nie może być usunięty z terytorium państwa, wydalony lub wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

**TYTUŁ III:
RÓWNOŚĆ**

Artykuł II-80:

Równość wobec prawa

Wszyscy są równi wobec prawa.

Artykuł II-81:

Niedyskryminacja

1. Zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na pleć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię, przekonania lub opinie polityczne lub wszelkie inne opinie, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

2. W zakresie zastosowania Konstytucji i bez uszczerbku dla jej postanowień szczególnych zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.

Artykuł II-82:

Różnorodność kulturowa, religijna i językowa

Unia szanuje różnorodność kulturową, religijną i językową.

Równość kobiet i mężczyzn.

Specyficzne korzyści są dozwolone dla osób tej płci, która nie jest dostatecznie reprezentowana (pozytywna dyskryminacja).

Artykuł II-83:
Równość kobiet i mężczyzn

Należy zapewnić równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym w zakresie zatrudnienia, pracy i wynagrodzenia.

Zasada równości nie stanowi przeszkody w utrzymywaniu lub przyjmowaniu środków zapewniających specyficzne korzyści dla osób płci niedostatecznie reprezentowanej.

Prawa dzieci

Ochrona i opieka.

Swobodne wyrażanie poglądów.

Przed wszystkim należy uwzględnić najlepszy interes dziecka.

Prawo do kontaktu z obojgiem rodziców.

Artykuł II-84:
Prawa dziecka

1. Dzieci mają prawo do ochrony i opieki, jaka jest konieczna dla ich dobra. Mogą one swobodnie wyrażać swoje poglądy. Poglądy te są brane pod uwagę w sprawach, które ich dotyczą, stosownie do ich wieku i stopnia dojrzałości.

2. We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, zarówno podejmowanych przez władze publiczne, jak i instytucje prywatne, należy przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dziecka.

3. Każde dziecko ma prawo do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesami.

Prawa osób w podeszłym wieku.

Godne i niezależne życie.

Osoby niepełnosprawne.

Prawo do udziału w zwykłym życiu społeczności.

Artykuł II-85:
Prawa osób w podeszłym wieku

Unia uznaje i szanuje prawo osób w podeszłym wieku do godnego i niezależnego życia oraz do uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym.

Artykuł II-86:
Integracja osób niepełnosprawnych

Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im niezależność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.

SOLIDARNOŚĆ

**TYTUŁ IV:
SOLIDARNOŚĆ**

Artykuł II-87:

Prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa

Prawo pracowników do informacji i konsultacji.

Pracownikom i ich przedstawicielom należy zagwarantować, na właściwych poziomach, informację i konsultację we właściwym czasie, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w prawie Unii oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych.

Artykuł II-88:

Prawa do rokowań i działań zbiorowych

Rokowania zbiorowe

Prawo do strajku

Pracownicy i pracodawcy, lub ich odpowiednie organizacje, mają, zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi, prawo do negocjowania i zawierania układów zbiorowych pracy na odpowiednich poziomach oraz do podejmowania, w przypadkach konfliktu interesów, działań zbiorowych, w tym strajku w obronie swoich interesów.

Artykuł II-89:

Prawo dostępu do służb pośrednictwa pracy

Pośrednictwo pracy

Każdy ma prawo dostępu do bezpłatnej służby pośrednictwa pracy.

Artykuł II-90:

Ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy

Ochrona przed nieuzasadnionym zwolnieniem z pracy.

Każdy pracownik ma prawo do ochrony w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy, zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.

Artykuł II-91:

Należyte i sprawiedliwe warunki pracy

Warunki pracy

Zdrowie, bezpieczeństwo i godność pracownika.

1. Każdy pracownik ma prawo do warunków pracy szanujących jego zdrowie, jego bezpieczeństwo i godność.

Odpoczynek i płatny urlop.

2. Każdy pracownik ma prawo do ograniczenia maksymalnego wymiaru czasu pracy, okresów dziennego i tygodniowego odpoczynku oraz do corocznego płatnego urlopu.

Artykuł II-92:

Zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy

Zakaz pracy dzieci

Minimalny wiek zatrudnienia dzieci to minimalny wiek zakończenia obowiązków szkolnego.

Ochrona dzieci przed wyzyskiem.

Współgranie życia rodzinnego z życiem zawodowym.

Ochrona rodziny:

*- ochrona przed zwolnieniem osoby w ciąży,
- płatny urlop macierzyński,
- urlop dla obojga rodziców.*

Zabezpieczenie społeczne
Zabezpieczenie społeczne w granicach prawa Unii.

Prawo do zabezpieczenia społecznego.

Prawo do pomocy społecznej i mieszkaniowej dla wszystkich pozbawionych wystarczających

Praca dzieci jest zakazana. Minimalny wiek dopuszczenia do pracy nie może być niższy niż minimalny wiek zakończenia obowiązków szkolnego, bez uszczerbku dla uregulowań bardziej korzystnych dla młodocianych i z wyjątkiem ograniczonych odstępstw.

Młodociani dopuszczeni do pracy muszą mieć zapewnione warunki pracy odpowiednie dla ich wieku oraz być chronieni przed wykorzystywaniem ekonomicznym oraz jakąkolwiek pracą, która mogłaby szkodzić ich bezpieczeństwu, zdrowiu lub rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, moralnemu i społecznemu albo utrudniać im edukację.

Artykuł II-93:

Życie rodzinne i zawodowe

1. Rodzina korzysta z ochrony prawnej, ekonomicznej i społecznej
2. W celu pogodzenia życia rodzinnego z zawodowym, każdy ma prawo do ochrony przed zwolnieniem z pracy z powodów związanych z macierzyństwem i prawo do płatnego urlopu macierzyńskiego oraz do urlopu wychowawczego po urodzeniu lub przysposobieniu dziecka.

Artykuł II-94:

Zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna

1. Unia uznaje i szanuje prawo do świadczeń z zabezpieczenia społecznego oraz do usług społecznych, zapewniających ochronę w takich przypadkach, jak: macierzyństwo, choroba, wypadki przy pracy, zależność lub podeszły wiek oraz w przypadku utraty zatrudnienia, zgodnie z zasadami ustanowionymi w prawie Unii oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych.
2. Każdy, mający miejsce zamieszkania i przemieszczający się legalnie w obrębie Unii Europejskiej, ma prawo do świadczeń z zabezpieczenia społecznego i przywilejów socjalnych zgodnie z prawem Unii oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.
3. W celu zwalczania wyłączenia społecznego i ubóstwa, Unia uznaje i szanuje prawo do pomocy społecznej i mieszkaniowej dla zapewnienia, zgodnie z zasadami ustanowionymi w prawie Unii oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych, godnej egzystencji wszystkim osobom pozbawionym wystarczających środków.

środków.

Prawo do opieki zdrowotnej.

Wysoki poziom zdrowia, a nie „najwyższy” poziom ochrony.

Dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w ramach prawa unijnego.

Środowisko

Wysoki poziom ochrony, a nie „najwyższy”.

Ochrona konsumentów

„Wysoki poziom”

Wybory do PE.

Głosowanie i kandydowanie w wyborach do PE na takich samym zasadach

Artykuł II-95:
Ochrona zdrowia

Każdy ma prawo dostępu do profilaktycznej opieki zdrowotnej i prawo do korzystania z leczenia w warunkach ustanowionych w ustawodawstwach i praktykach krajowych. Przy określaniu i realizowaniu wszystkich polityk i działań Unii zapewnia się wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego.

Artykuł II-96:
Dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

Unia uznaje i szanuje dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, przewidziany w ustawodawstwach i praktykach krajowych, zgodnie z Konstytucją, w celu wspierania spójności społecznej i terytorialnej Unii.

Artykuł II-97:
Ochrona środowiska

Wysoki poziom ochrony środowiska i poprawa jego jakości muszą być zintegrowane z politykami Unii i zapewnione zgodnie z zasadą stałego rozwoju.

Artykuł II-98:
Ochrona konsumentów

Zapewnia się wysoki poziom ochrony konsumentów w politykach Unii.

**TYTUŁ V:
PRAWA OBYWATELSKIE**

Artykuł II-99:
Prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego

1. Każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa.

*jak w kraju
zamieszkania.*

*Głosowanie
bezpośrednie i tajne.*

***Prawo głosowania i
kandydowania w
wyborach lokalnych***

*- nie ma zastosowania
do wyborów na
szczeblu krajowym.*

Dobra administracja

*Rozpatrzenie
bezstronne,
sprawiedliwie i w
rozsądnym terminie.*

Obejmuje to:

*- prawo do bycia
wysłuchanym,
- prawo dostępu do
osobistych akt,*

*- prawo do
uzasadnienia.*

*Prawo do
odszkodowania za
szkodę spowodowaną
przez Unię.*

*Pisanie do instytucji w
każdym języku Unii i
otrzymywanie
odpowiedzi w tym
samym języku.*

Dostęp do dokumentów

*(Chyba że prawo
europejskie zabrania*

2. Członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.

Artykuł II-100:

Prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych

Każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do władz lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa.

Artykuł II-101

Prawo do dobrej administracji

1. Każda osoba ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia jej sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii.

2. Prawo to obejmuje:

- a) prawo każdej osoby do bycia wysłuchaną, zanim zostaną podjęte indywidualne środki mogące negatywnie wpłynąć na jej sytuację,
- b) prawo każdej osoby do dostępu do akt jej sprawy, z zastrzeżeniem poszanowania uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej,
- c) obowiązek administracji uzasadniania swoich decyzji.

3. Każda osoba ma prawo domagania się od Unii naprawienia, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

4. Każda osoba może zwrócić się pisemnie do instytucji Unii w jednym z języków Konstytucji i musi otrzymać odpowiedź w tym samym języku.

Artykuł II-102:

Prawo dostępu do dokumentów

Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim, ma prawo

tego lub to ogranicza.)

Rzecznik Praw Obywatelskich

- Bada przypadki niewłaściwego administrowania (patrz też art. 1-49 o Rzeczniku Praw Obywatelskich).

Petycja do PE

Obywatele UE mają prawo złożenia petycji do PE.

Swoboda przemieszczania się i pobytu

- prawo wszystkich obywateli Unii.

Obywatelom państw trzecich może to samo prawo zostać przyznane.

Ochrona służb dyplomatycznych wszystkich Państw Członkowskich.

Prawa sądowe

dostępu do dokumentów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych i Unii, niezależnie od ich formy.

Artykuł II-103:
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo zwracać się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w przypadkach niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykonującego swoje funkcje sądowe.

Artykuł II-104:
Prawo petycji

Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo petycji do Parlamentu Europejskiego.

Artykuł II-105:
Swoboda przemieszczania się i pobytu

1. Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich.

2. Swoboda przemieszczania się i pobytu może zostać przyznana, zgodnie z Konstytucją, obywatelom państw trzecich przebywającym legalnie na terytorium Państwa Członkowskiego.

Artykuł II-106:
Opieka dyplomatyczna i konsularna

Każdy obywatel Unii korzysta na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.

**TYTUŁ VI:
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI**

Artykuł II-107:
Prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezzstronnego sądu

Dostęp do:

- skutecznego środka prawnego,

- bezstronnego sądu,

- pomocy obrońcy,

- pomocy prawnej.

Każda osoba, której prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule.

Każda osoba ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jej sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każda osoba ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela.

Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Artykuł II-108:

Domniemanie niewinności i prawo do obrony

Domniemanie niewinności.

1. Każdego oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona zgodnie z prawem.

Prawo do obrony.

2. Każdemu oskarżonemu gwarantuje się poszanowanie prawa do obrony.

Artykuł II-109:

Zasada legalności

Zasady legalności oraz proporcjonalności czynów zabronionych pod groźbą kary i kar

Nie działa wstecz.

1. Nikt nie może zostać skazany za popełnienie czynu polegającego na działaniu lub zaniechaniu, który według prawa krajowego lub prawa międzynarodowego nie stanowił czynu zabronionego pod groźbą kary w czasie jego popełnienia. Nie wymierza się również kary surowszej od tej, którą można było wymierzyć w czasie, gdy czyn zabroniony pod groźbą kary został popełniony. Jeśli ustawa, która weszła w życie po popełnieniu czynu zabronionego pod groźbą kary, przewiduje karę łagodniejszą, ta właśnie kara ma zastosowanie.

Nie przeszkadza sążeniu czynów opartych na zasadach ogólnych.

2. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w sążeniu i karaniu osoby za działanie lub zaniechanie, które w czasie, gdy miało miejsce, stanowiło czyn zabroniony pod groźbą kary, zgodnie z ogólnymi zasadami uznanymi przez wspólnotę narodów.

Kara proporcjonalna do przestępstwa.

3. Surowość kar nie może być nieproporcjonalna w stosunku do czynu zabronionego pod groźbą kary.

Artykuł II-110:

Za ten sam czyn zabroniony można być

Zakaz ponownego sążenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary

karanym tylko raz.

Osoba skazana nie może być ponownie ukarana za ten sam czyn.

WYKŁADNIA KARTY

Zakres:

Karta ma zastosowanie do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii oraz do Państw Członkowskich, gdy wdrażane jest prawo unijne.

Karta nie modyfikuje i nie ustanawia nowych kompetencji lub zadań Unii.

Ograniczenie praw jest dozwolone jedynie ze względu na interes ogólny i jeśli jest to przewidziane ustawą. Istota tych praw nie może zostać naruszona.

Prawa są zagwarantowane w granicach określonych w niniejszym Traktacie.

Interpretowana w

Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary, w odniesieniu do którego zgodnie z ustawą został już uprzednio uniewinniony lub za który został już uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem na terytorium Unii.

TYTUŁ VII: POSTANOWIENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE WYKŁADNI I STOSOWANIA KARTY

Artykuł II-111: Zakres stosowania

1. Postanowienia niniejszej Karty mają zastosowanie do instytucji, organów jednostek i organizacyjnych Unii w poszanowaniu zasady pomocniczości oraz do Państw Członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim wdrażają one prawo Unii. Państwa te szanują zatem prawa, przestrzegają zasad i popierają ich stosowanie zgodnie ze swymi odpowiednimi uprawnieniami i w poszanowaniu granic kompetencji Unii powierzonych jej w innych częściach Konstytucji.

2. Niniejsza Karta nie rozszerza zakresu stosowania prawa Unii poza kompetencje Unii, nie ustanawia nowych kompetencji lub zadań dla Unii ani nie zmienia kompetencji i zadań określonych w innych częściach Konstytucji.

Artykuł II-112: Zakres i wykładnia praw i zasad

1. Wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w niniejszej Karcie muszą być przewidziane ustawą i szanować istotę tych praw i wolności. Z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, ograniczenia mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób.

2. Prawa uznane w niniejszej Karcie, które są przedmiotem postanowień innych części Konstytucji, są wykonywane na warunkach i w granicach w niej określonych.

3. W zakresie, w jakim niniejsza Karta zawiera prawa, które odpowiadają

oparciu o Konwencję o ochronie praw człowieka, ale Unia może przyznać szerszą ochronę.

Zgodnie ze wspólnymi tradycjami konstytucyjnymi Państw Członkowskich.

Unia może wprowadzać zasady. Sąd może orzekać o legalności aktów Unijnych.

Ustawodawstwa i praktyki krajowe są w pełni uwzględniane.

Przy dokonywaniu interpretacji należy korzystać z wyjaśnień (deklaracja nr 12).

Karta może być interpretowana jedynie w taki sposób, który służy ochronie praw człowieka.

Nie może być interpretowana w celu zniszczenia praw i wolności zagwarantowanych w tej Karcie.

prawom zagwarantowanym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ich znaczenie i zakres są takie same jak praw przyznanych przez tę Konwencję. Niniejsze postanowienie nie stanowi przeszkody, aby prawo Unii przyznawało szerszą ochronę.

4. W zakresie, w jakim niniejsza Karta uznaje prawa podstawowe, wynikające ze wspólnych tradycji konstytucyjnych Państw Członkowskich, prawa te interpretuje się zgodnie z tymi tradycjami.

5. Postanowienia niniejszej Karty zawierające zasady mogą być wprowadzane w życie przez akty ustawodawcze i wykonawcze przyjęte przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz przez akty Państw Członkowskich, jeśli stanowią wykonanie prawa Unii, w wykonywaniu ich odpowiednich uprawnień. Można się na nie powoływać w sądzie jedynie w celu wykładni tych aktów i kontroli ich legalności.

6. Ustawodawstwa i praktyki krajowe uwzględnia się w pełni, jak przewiduje to niniejsza Karta.

7. Wyjaśnienia sporządzone w celu wskazania wykładni Karty Praw Podstawowych są należycie uwzględniane przez sądy Unii i Państw Członkowskich.

Artykuł II-113:
Poziom ochrony

Żadne z postanowień niniejszej Karty nie będzie interpretowane jako ograniczające lub naruszające prawa człowieka i podstawowe wolności uznane, we właściwych im obszarach zastosowania, przez prawo Unii i prawo międzynarodowe oraz konwencje międzynarodowe, których Unia lub wszystkie Państwa Członkowskie są stronami, w szczególności przez europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz przez konstytucje Państw Członkowskich.

Artykuł II-114:
Zakaz nadużycia praw

Żadne z postanowień niniejszej Karty nie może być interpretowane jako przyznające prawo do podejmowania jakiegokolwiek działalności lub dokonywania jakiegokolwiek czynu zmiierzającego do zniweczenia praw i wolności uznanych w niniejszej Karcie lub ich ograniczenia w większym stopniu, aniżeli jest to przewidziane w niniejszej Karcie.

CZEŚĆ III

POLITYKI I FUNKCJONOWANIE UNII

Część III dotyczy poprzednich polityk Wspólnoty. Mogą one zostać zmienione jednomyślnie.

POSTANOWIENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE WSZYSTKICH POLITYK

Spójność różnych polityk.

Zniesienie nierówności, wspieranie równości.

Ochrona socjalna musi brać pod uwagę:
- zatrudnienie,
- ochronę socjalną,
- wyłączenie społeczne,
- kształcenie, szkolenie
- zdrowie ludzkie.

Zwalczanie dyskryminacji

Ochrona środowiska i stały rozwój

TYTUŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł III-115 (nowy)

Unia zapewnia spójność różnych polityk i działań, o których mowa w niniejszej części uwzględniając wszystkie jej cele i zgodnie z zasadą przyznania kompetencji.

Artykuł III-116 (dawny art. 3 ust. 2 TWE)

We wszystkich działaniach, o których mowa w niniejszej części, Unia zmierza do zniesienia nierówności kobiet i mężczyzn oraz wspierania równości między nimi.

Artykuł III-117 (nowy)

Przy określaniu i realizacji polityk i działań, o których mowa w niniejszej części, Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wyłączenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego.

Artykuł III-118 (nowy)

Przy określaniu i realizacji polityk i działań, o których mowa w niniejszej części, Unia dąży do zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Artykuł III-119 (dawny art. 6 TWE)

Przy określaniu i realizacji polityk i działań, o których mowa w niniejszej części, w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, brane są pod

Ochrona konsumentów

Artykuł III-120 (dawny art. 153 ust. 2 TWE)

Przy określaniu i realizacji innych polityk i działań brane są pod uwagę wymogi ochrony konsumentów.

Dobrostan zwierząt

Artykuł III-121 (Protokół w sprawie ochrony i opieki nad zwierzętami)

uwzględniony we wszystkich politykach.

Uszanować należy jednak:

- *obrzędy religijne,*
- *tradycje kulturalne,*
- *dziedzictwo regionalne*
(np. walki byków).

Unia i Państwa Członkowskie określając i realizując politykę Unii w dziedzinie rolnictwa, rybołówstwa, transportu, rynku wewnętrznego, badań i rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej w pełni uwzględniają wymogi dobrostanu zwierząt, jako istotnych zdolnych do odczuwania, przestrzegając jednocześnie przepisów ustawowych lub administracyjnych oraz praktyk Państw Członkowskich, zwłaszcza w zakresie obzędów religijnych, tradycji kulturalnych oraz dziedzictwa regionalnego.

Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.

Artykuł III-122 (dawny art. 16 TWE)

Wspólna odpowiedzialność Unii i Państw Członkowskich.

XX**

Ustawa przyjęta większością kwalifikowaną głosów określa zasady.

Bez uszczerbku dla artykułów I-5, III-166, III-167 i III-238 oraz zważywszy na miejsce, jakie usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym zajmują wśród wspólnych wartości Unii, jak również ich znaczenie we wspieraniu jej spójności społecznej i terytorialnej, Unia i Państwa Członkowskie, każde w granicach swych odpowiednich kompetencji i w granicach stosowania Konstytucji, zapewniają, aby usługi te funkcjonowały na podstawie zasad na i warunkach, w szczególności gospodarczych i społecznych, które pozwolą im wypełniać ich zadania. Ustawy europejskie ustanawiają te zasady i określają warunki, bez uszczerbku dla kompetencji, które Państwa Członkowskie mają, w poszanowaniu Konstytucji, do świadczenia, zlecenia i finansowania takich usług.

OBYWATELSTWO

**TYTUŁ II
NIEDYSKRIMINACJA I OBYWATELSTWO**

Zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową
- zasady określone w drodze ustawy.

Artykuł III-123 (dawny art. 12 TWE)

X**

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą regulować zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, o którym mowa w

	artykule I-4 ustęp 2.
	Artykuł III-124 (dawny art. 13 TWE)
<i>Środki przeciw dyskryminacji.</i>	<i>U***/X**</i> Bez uszczerbku dla innych postanowień Konstytucji i w granicach kompetencji przyznanych przez nią Unii, <u>ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa</u> Rady może ustanowić środki niezbędne w celu <u>zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną</u> . Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.
<i>Rada stanowi jednomyślnie, PE wydaje zgodę.</i>	
<i>Środki zachęcające a nie harmonizacja ustanawiane większością kwalifikowaną głosów i zwykłą procedurą ustawodawczą.</i>	<i>X** 2.</i> Na zasadzie odstępstwa od ustępu 1, <u>ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa</u> może ustanowić podstawowe zasady dla <u>środków zachęcających Unii</u> i określić takie środki, w celu wsparcia działań przedsięwziętych przez Państwa Członkowskie, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1, z <u>wyłączeniem harmonizacji</u> ich przepisów ustawowych i wykonawczych.
<i>Swobodne przemieszczanie i przebywanie.</i>	Artykuł III-125 (dawny art. 18 TWE)
<i>Jeżeli Unia nie może osiągnąć celów art. I-10, jej uprawnienia mogą być rozszerzone jednomyślnie.</i>	<i>X**/U*</i> <i>X** 1.</i> Jeżeli działanie Unii okazuje się niezbędne do ułatwienia wykonywania prawa każdego obywatela Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania, o którym mowa w artykule I-10 ustęp 2 lit. a), a <u>Konstytucja nie przewiduje uprawnień do działania, ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa</u> może <u>ustanowić środki w tym celu</u> .
<i>Obejmuje to:</i> <i>- paszporty,</i> <i>- dowody tożsamości,</i> <i>- dokumenty pobytowe,</i> <i>- zabezpieczenie społeczne.</i>	<i>U* 2.</i> W tych samych celach, jak te określone w ustępie 1 i jeżeli Konstytucja nie przewiduje uprawnień do działania, <u>ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa</u> Rady może ustanowić środki dotyczące <u>paszportów, dowodów tożsamości, dokumentów pobytowych lub jakichkolwiek innych podobnych dokumentów</u> , a także środki dotyczące zabezpieczenia społecznego lub ochrony socjalnej. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.
<i>Zasady wyborcze</i>	Artykuł III-126 (dawny art. 19 TWE)
<i>Jednomyślność w Radzie</i>	<i>U*</i> <u>Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa</u> Rady określa <u>warunki wykonywania prawa, o którym mowa w artykule I-10 ustęp 2 lit. b), każdego obywatela Unii do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych</u> i wyborach do Parlamentu Europejskiego w Państwie Członkowskim, w którym ma on miejsce zamieszkania, nie będąc jego obywatelem. <u>Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem</u>
<i>Konsultowanie PE</i>	

<p><i>Narodowe odstępstwa</i></p>	<p>Europejskim. Warunki te mogą przewidywać <u>odstępstwa, jeżeli uzasadniają to problemy</u> właściwe dla Państwa Członkowskiego.</p>
	<p>Prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego jest wykonywane bez uszczerbku dla artykułu III-330 ustęp 1 i środków przyjętych w celu jego stosowania.</p>
<p>Ochrona dyplomatyczna</p>	<p>Artykuł III-127 (dawny art. 20 TWE) X*</p>
	<p>Państwa Członkowskie przyjmują przepisy niezbędne do zapewnienia <u>dyplomatycznej i konsularnej ochrony</u> obywateli Unii w państwach trzecich, o której mowa w artykule I-10 ustęp 2 lit. c).</p>
	<p>Państwa Członkowskie podejmują rokowania międzynarodowe wymagane do zapewnienia tej ochrony.</p>
<p><i>Ustawy europejskie uchwalane większością kwalifikowaną w Radzie, po konsultacji z PE.</i></p>	<p><u>Ustawa europejska Rady</u> może ustanowić środki niezbędne do ułatwienia tej ochrony. Rada stanowi po <u>konsultacji z Parlamentem Europejskim</u>.</p>
<p>Języki</p>	<p>Artykuł III-128 (dawny art. 21 TWE)</p>
<p><i>Urzędowe języki Unii to te, które zostały wymienione w art. IV-448 ust. 1.</i></p>	<p><u>Języki</u>, w których każdy obywatel Unii ma prawo zwracać się do instytucji lub organów na mocy artykułu I-10 ustęp 2 lit. d) i otrzymywać odpowiedź, są <u>wymienione w artykule IV-448 ust. 1</u>. Instytucjami i organami, o których mowa w artykule I-10 ustęp 2 lit. d), są instytucje i organy wymienione w artykule I-19 ustęp 1 drugi akapit oraz w artykułach I-30, I-31 i I-32 oraz Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.</p>
	<p>Artykuł III-129 (dawny art. 22)</p>
<p><i>Sprawozdanie w sprawie rozwoju obywatelstwa Unii co trzy lata.</i></p>	<p>U*** <u>Co trzy lata</u> Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno Społecznemu <u>sprawozdanie</u> w sprawie stosowania artykułu I-10 oraz niniejszego tytułu. Sprawozdanie to uwzględnia rozwój Unii.</p>
<p><i>Nowe prawa obywatelskie.</i></p>	<p>Na podstawie tego sprawozdania i bez uszczerbku dla innych postanowień Konstytucji, <u>ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa Rady</u> może uzupełniać prawa przewidziane w artykule I-10. Rada stanowi</p>
<p><i>Rada stanowi jednomyślnie, zgoda PE, zatwierdzenie Państw Członkowskich.</i></p>	<p>jednomyślnie po uzyskaniu zgody <u>Parlamentu Europejskiego</u>. Ta ustawa lub ustawa ramowa wchodzi w życie jedynie po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi <u>wymogami konstytucyjnymi</u>.</p>

TYTUŁ III POLITYKI I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE

ROZDZIAŁ I

RYNEK WEWNĘTRZNY

SEKCJA 1

USTANOWIENIE I FUNKCJONOWANIE

RYNKU WEWNĘTRZNEGO

Artykuł III-130 (dawne art. 14 i 15 TWE)

X

1. Unia przyjmuje środki w celu ustanowienia lub zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Konstytucji.

2. Rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ osób, usług, towarów i kapitału, zgodnie z Konstytucją.

3. Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie określające wytyczne i warunki niezbędne do zapewnienia zrównoważonego postępu we wszystkich odpowiednich sektorach.

4. Podczas opracowywania wniosków zmierzających do osiągnięcia celów wymienionych w ustępach 1 i 2, Komisja uwzględnia rozmiar wysiłku, jaki będą musiały podjąć niektóre gospodarki o zróżnicowanym rozwoju dla ustanowienia rynku wewnętrznego i może przedstawiać wnioski odnośnie do odpowiednich środków.

Jeżeli przepisy te przyjmują postać odstępstw, muszą mieć charakter przejściowy oraz powodować możliwie najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

Artykuł III-131 (dawny art. 297 TWE)

Państwa Członkowskie konsultują się ze sobą w celu wspólnego podjęcia działań niezbędnych, aby środki, do podjęcia których Państwo Członkowskie może być skłonione w przypadku poważnych zaburzeń

Rynek wewnętrzny

Obszar bez granic wewnętrznych umożliwiający swobodny przepływ.

Rada podejmuje decyzje w drodze rozporządzeń i decyzji stanowiąc większością kwalifikowaną.

Możliwość tymczasowych odstępstw od zasad rynku wewnętrznego.

Odstępstwa muszą spowodować jak najmniejsze zakłócenia.

Zaburzenia wewnętrzne.

Wojna

wewnętrznych zagrażających porządkowi publicznemu, w przypadku wojny, poważnego napięcia międzynarodowego stanowiącego groźbę wojny lub w celu wypełnienia zobowiązań przyjętych przez nie w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego nie miały wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

Artykuł III-132 (dawny art. 298 TWE)

Jeżeli środki zakłócają konkurencję, kwestię tę bada Komisja i Państwo Członkowskie.

Jeżeli środki podjęte w przypadkach przewidzianych w artykułach III-131 i III-436 powodują zakłócenie warunków konkurencji na rynku wewnętrznym, Komisja bada z zainteresowanym Państwem Członkowskim warunki, na jakich te środki mogą być dostosowane do reguł ustanowionych w Konstytucji.

Kwestia nadużycia może zostać skierowana bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości.

Na zasadzie odstępstwa od procedury przewidzianej w artykułach III-360 i III-361, Komisja lub każde Państwo Członkowskie mogą wnieść bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości skargę jeżeli uznają, że inne Państwo Członkowskie nadużywa uprawnień przewidzianych w artykułach III-131 i III-436. Trybunał Sprawiedliwości orzeka z wyłączeniem jawności.

SEKCJA 2

SWOBODNY PRZEPIY W OSÓB I USŁUG

Podsekcja 1: Pracownicy

Pracownicy

Artykuł III-133 (dawny art. 39 TWE)

Swobodne przemieszczanie się pracowników.

1. Pracownicy mają prawo swobodnego przemieszczania się wewnątrz Unii.

Zakazana jest dyskryminacja ze względu na przynależność państwową...

2. Zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową między pracownikami Państw Członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy.

...z zastrzeżeniem ograniczeń dotyczących porządku publicznego,

3. Z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego, pracownicy mają prawo do:

bezpieczeństwa lub
zdrowia.

Prawo do:

- ubiegania się o oferty
pracy,

- swobodnego
przemieszczania się,

- przebywania,

- pozostania w nowym
państwie, przy czym
warunki określa
Komisja.

Nie dotyczy służby
cywilnej.

Swobodny przepływ
pracowników
regulowany w drodze
większości
kwalifikowanej.

Cele:

- współpraca między
organami administracji
właściwymi do spraw
pracy,

- zniesienie ograniczeń
administracyjnych
między Państwami,

- zniesienie wszelkich
terminów
ograniczających
swobodny wybór
zatrudnienia,

a) ubiegania się o rzeczywiście oferowane miejsca pracy,

b) swobodnego przemieszczania się w tym celu po terytorium Państw Członkowskich,

c) przebywania w jednym z Państw Członkowskich w celu podjęcia tam pracy, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi dotyczącymi zatrudniania pracowników tego Państwa,

d) pozostawania na terytorium Państwa Członkowskiego po ustaniu zatrudnienia, na warunkach określonych w rozporządzeniach europejskich przyjętych przez Komisję.

4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do zatrudnienia w administracji publicznej.

Artykuł III-134 (dawny art. 40 TWE)

X**

Środki niezbędne do realizacji swobodnego przepływu pracowników w rozumieniu artykułu III-133 są ustanawiane na mocy ustaw europejskich lub europejskich ustaw ramowych. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mają na celu, w szczególności:

a) zapewnienie ścisłej współpracy między organami administracji krajowej właściwymi do spraw pracy,

b) zniesienie procedur i praktyk administracyjnych, jak również terminów dostępu do wolnych miejsc pracy wynikających z ustawodawstwa krajowego bądź z wcześniejszych umów zawartych między Państwami Członkowskimi, których utrzymanie w mocy stanowiłoby przeszkodę w liberalizacji przepływu pracowników,

c) zniesienie wszelkich terminów i innych ograniczeń przewidzianych w ustawodawstwie krajowym lub wcześniej zawartych umowach między Państwami Członkowskimi, które ustanawiają w stosunku do pracowników z innych Państw Członkowskich odmienne warunki co do swobodnego wyboru zatrudnienia niż w stosunku do własnych pracowników,

- ustanowienie ponadnarodowych kontaktów między pracodawcą a pracownikiem.

Wymiana młodych pracowników

Ochrona socjalna

Ochrona socjalna dla migrujących pracowników najemnych i osób pozostających na ich utrzymaniu, przy czym decyzje podejmuje się większością kwalifikowaną.

Okresy pracy w różnych krajach uwzględniane przy naliczaniu świadczeń.

System wypłacania świadczeń.

Zawieszenie procedury:

Jeżeli projekt narusza równowagę finansową kwestia ta może zostać skierowana do Rady Europejskiej, która w terminie 4 miesięcy może:

- odesłać projekt do Rady,

- wystąpić do Komisji o przedstawienie nowego

d) ustanowienie mechanizmów właściwych do zapewnienia wymiany podań o pracę i ofert zatrudnienia oraz ułatwienie zachowania równowagi na rynku pracy, na warunkach, które zapobiegają poważnym zagrożeniom dla poziomu życia i zatrudnienia w różnych regionach i gałęziach przemysłu.

Artykuł III-135 (dawny art. 41)

Państwa Członkowskie popierają, w ramach wspólnego programu, wymianę młodych pracowników.

Artykuł III-136 (dawny art. 42 TWE)

X**

1. W dziedzinie zabezpieczenia społecznego, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki niezbędne do realizacji swobodnego przepływu pracowników przez wprowadzenie systemu umożliwiającego migrującym pracownikom najemnym i osobom prowadzącym działalność na własny rachunek oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:

a) zaliczenie wszystkich okresów uwzględnianych w ustawodawstwie poszczególnych państw, w celu nabycia i zachowania prawa do świadczenia oraz naliczenia wysokości świadczenia,

b) wypłatę świadczeń osobom mającym miejsce zamieszkania na terytoriach Państw Członkowskich.

2. W przypadku gdy członek Rady uważa, że projekt ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej, o której mowa w ustępie 1, mógłby naruszać podstawowe aspekty jego systemu zabezpieczenia społecznego, w szczególności jego zakres stosowania, koszty lub strukturę finansową lub mógłby naruszać równowagę finansową tego systemu, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku, procedura, o której mowa w artykule III-396, zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji, w terminie 4 miesięcy od takiego zawieszenia, Rada Europejska:

a) odsła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia procedury, o której mowa w artykule III-396, lub

b) występuje z wnioskiem do Komisji o przedstawienie nowego wniosku, w tym przypadku, akt początkowo proponowany uważa się za nieprzyjęty.

projektu.

**Swoboda
przedsiębiorczości**

*Zakaz ograniczeń
dotyczących swobody
przedsiębiorczości,
prowadzenia
działalności na własny
rachunek i zarządzania.*

Ustawy ramowe

Pozostanie na

**Podsekcja 2:
Swoboda przedsiębiorczości**

Artykuł III-137 (dawny art. 43 TWE)

Ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego Państwa Członkowskiego na terytorium innego Państwa Członkowskiego są zakazane w ramach niniejszej podsekcji. Zakaz ten obejmuje również ograniczenia w tworzeniu agencji, oddziałów lub spółek zależnych przez obywateli danego Państwa Członkowskiego, mających swe przedsiębiorstwo na terytorium innego Państwa Członkowskiego.

Z zastrzeżeniem postanowień sekcji 4 niniejszego rozdziału dotyczącej kapitału i płatności, obywatele jednego Państwa Członkowskiego mają prawo podejmowania i wykonywania na terytorium innego Państwa Członkowskiego działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładania i zarządzania przedsiębiorstwami, a zwłaszcza spółkami w rozumieniu artykułu III-142 akapit drugi, na warunkach określonych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego dla własnych obywateli.

Artykuł III-138 (dawny art. 44 TWE)

X**

1. Środki mające na celu realizację swobody przedsiębiorczości w odniesieniu do określonego rodzaju działalności są ustanawiane na mocy europejskich ustaw ramowych. Europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.
2. Parlament Europejski, Rada i Komisja wykonują funkcje powierzone im na podstawie ustępu 1, w szczególności:
 - a) traktując co do zasady priorytetowo działalności, w których swoboda przedsiębiorczości wnosi szczególnie korzystny wkład w rozwój produkcji i handlu,
 - b) zapewniając ściłą współpracę między właściwymi organami administracyjnymi Państw Członkowskich w celu poznania szczególnych sytuacji w różnych dziedzinach działalności wewnątrz Unii,
 - c) znosząc takie procedury i praktyki administracyjne wynikające z ustawodawstwa krajowego bądź z wcześniej zawartych umów między Państwami Członkowskimi, których utrzymanie w mocy stanowiłoby przeszkodę dla swobody przedsiębiorczości,
 - d) czuwając, by pracownicy jednego z Państw Członkowskich zatrudnieni

terytorium.

na terytorium innego Państwa Członkowskiego mogli pozostać na tym terytorium w celu podjęcia tam działalności na własny rachunek, na tych samych warunkach, które musieliby spełniać, gdyby przybyli do tego Państwa w chwili, kiedy zamierzali podjąć taką działalność,

Nabycie gruntów i budowli ograniczone przez III-227 ust. 2 – rolnictwo.

e) umożliwiając nabycie i korzystanie z własności gruntu znajdującego się na terytorium danego Państwa Członkowskiego przez obywateli Państwa Członkowskiego w zakresie, jakim w nie narusza to zasad, o których mowa w artykule III-227 ustęp 2,

Zniesienie ograniczeń w niektórych dziedzinach działalności.

f) znosząc stopniowo ograniczenia swobody przedsiębiorczości w każdej wchodzącej w grę dziedzinie działalności, z jednej strony, w odniesieniu do warunków tworzenia na terytorium Państwa Członkowskiego agencji, oddziałów i spółek zależnych, a z drugiej, w stosunku do warunków wjazdu personelu głównego przedsiębiorstwa do organów zarządzających lub nadzorczych agencji, oddziałów i spółek zależnych,

Ochrona interesów Państw Członkowskich.

g) koordynując w niezbędnym zakresie, w celu zapewnienia ich równoważności, zabezpieczenia wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu artykułu III-142 akapit drugi, dla ochrony interesów wspólników i osób trzecich,

Brak zakłóceń spowodowanych przez pomoc przyznaną przez Państwo Członkowskie.

h) zapewniając, że warunki przedsiębiorczości nie będą zakłócane przez pomoc przyznaną przez Państwo Członkowskie.

Artykuł III-139 (dawny art. 45 TWE)

X**

Władze publiczne wyłączone.

Niniejsza podsekcja nie ma zastosowania do działalności, która w jednym z Państw Członkowskich jest związana, choćby przejściowo, z wykonywaniem władzy publicznej.

Możliwość wyłączenia innych rodzajów działalności w drodze ustawy.

Niektóre rodzaje działalności mogą zostać wyłączone z zakresu stosowania niniejszej podsekcji na mocy ustaw europejskich lub europejskich ustaw ramowych.

Artykuł III-140 (dawny art. 46 TWE)

X**

Szczególne traktowanie cudzoziemców uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego.

1. Niniejsza podsekcja oraz środki podjęte na jej podstawie nie przesadzają o zastosowaniu w Państwach Członkowskich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych przewidujących szczególne traktowanie cudzoziemców, uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

Koordinacja poprzez

2. Przepisy krajowe, o których mowa w ustępie 1, są koordynowane przez

procedurę
ustawodawczą.

**Działalność
prowadzona na własny
rachunek.**

*Cel: ułatwienie
prowadzenia
działalności na własny
rachunek poprzez:
- wzajemne uznawanie
dyplomów,*

*- koordynację
przepisów.*

*Koordinacja warunków
obowiązujących w
zawodach medycznych i
farmaceutycznych.*

*Spółki traktowane jak
osoby fizyczne*

*Zakaz dyskryminacji
wobec obywateli innego
Państwa
Członkowskiego w
odniesieniu do
inwestycji*

**Swoboda świadczenia
usług**

europejskie ustawy ramowe.

Artykuł III-141 (dawny art. 47 TWE)

X**/X**

1. Europejskie ustawy ramowe ułatwiają podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek. Obejmują one:

a) wzajemne uznawanie dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji,

b) koordynację przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek.

2. W odniesieniu do zawodów medycznych i pokrewnych oraz farmaceutycznych stopniowe znoszenie ograniczeń zależy od koordynacji warunków wykonywania tych zawodów w różnych Państwach Członkowskich.

Artykuł III-142 (dawny art. 48 TWE)

Na potrzeby niniejszej podsekcji, spółki założone zgodnie z ustawodawstwem Państwa Członkowskiego i mające swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne przedsiębiorstwo wewnątrz Unii są traktowane jak osoby fizyczne mające przynależność Państwa Członkowskiego.

Przez „spółki” rozumie się spółki prawa cywilnego lub handlowego, a także spółdzielnie oraz inne osoby prawne prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem spółek, których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysków.

Artykuł III-143 (dawny art. 294 TWE)

X**

Państwa Członkowskie przyznają traktowanie narodowe obywatelom innych Państw Członkowskich w odniesieniu do udziału finansowego w kapitale spółek w rozumieniu akapitu drugiego artykułu III-142, bez uszczerbku dla stosowania innych postanowień Konstytucji.

Podsekcja 3:

Swoboda świadczenia usług

Artykuł III-144 (dawny art. 49 TWE)

Ograniczenia są zakazane

X**

W ramach niniejszej podsekcji ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii są zakazane w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w Państwie Członkowskim innym niż Państwo odbiorcy świadczenia.

Prawa mogą być rozszerzone na obywateli państwa trzeciego większością kwalifikowaną głosów.

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą rozszerzyć korzyści wynikające z niniejszej podsekcji na obywateli państwa trzeciego świadczących usługi i mających swe przedsiębiorstwa wewnątrz Unii.

Definicja usług

Artykuł III-145 (dawny art. 50 TWE)

Usługi wykonywane za wygradzeniem, które nie mieszczą się w kategorii swobodnego przepływu towarów, kapitału i osób.

Do celów Konstytucji, przez usługi rozumie się świadczenia wykonywane zwykle za wynagrodzeniem w zakresie, w jakim nie są objęte postanowieniami o swobodnym przepływie towarów, kapitału i osób.

Usługi obejmują w szczególności:

Definicja obejmuje:
- działalność przemysłową,
- działalność handlową,
- działalność rzemieślniczą,
- wolne zawody.

- a) działalność o charakterze przemysłowym,
- b) działalność o charakterze handlowym,
- c) działalność rzemieślniczą,
- d) wykonywanie wolnych zawodów.

Na tych samych warunkach, jakie państwo nakłada na własnych obywateli.

Z zastrzeżeniem podsekcji 2 dotyczącej swobody przedsiębiorczości, świadczący usługę może, w celu spełnienia świadczenia, wykonywać przejściowo działalność w Państwie Członkowskim, w którym usługa jest świadczona, na tych samych warunkach, jakie państwo to nakłada na własnych obywateli.

Artykuł III-146 (dawny art. 51 TWE)

Transport

1. Swobodę przepływu usług w dziedzinie transportu regulują postanowienia rozdziału III sekcji 7 dotyczącej transportu.

Bankowość i ubezpieczenia

2. Liberalizacja usług bankowych i ubezpieczeniowych związanych z przepływem kapitału jest realizowana w zgodzie z liberalizacją przepływu kapitału.

<p><i>Liberalizacja w drodze zwykłej procedury ustawodawczej.</i></p>	<p>Artykuł III-147 (dawny art. 52 TWE)</p> <p>X**</p> <p>1. Europejska <u>ustawa ramowa</u> ustanawia środki mające na celu zapewnienie <u>liberalizacji określonej usługi</u>. Ustawa ramowa jest przyjmowana po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.</p> <p>2. W odniesieniu do europejskich ustaw ramowych, o których mowa w ustępie 1, w zasadzie należy dawać pierwszeństwo usługom, które bezpośrednio wpływają na koszty produkcji lub których liberalizacja przyczynia się do ułatwienia handlu towarami.</p>
<p><i>Możliwość przyjęcia środków w szybszym tempie.</i></p>	<p>Artykuł III-148 (dawny art. 53 TWE)</p> <p>Państwa Członkowskie dążą do <u>liberalizacji</u> usług w zakresie <u>wykraczającym poza zobowiązanie wynikające z europejskich ustaw ramowych</u> przyjmowanych na podstawie artykułu III-147 ustęp 1, jeśli ich ogólna sytuacja gospodarcza i sytuacja w danym sektorze na to pozwalają.</p>
<p><i>Zalecenia</i></p>	<p>W tym celu <u>Komisja</u> kieruje <u>zalecenia</u> do zainteresowanych Państw Członkowskich.</p>
<p><i>Zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową.</i></p>	<p>Artykuł III-149 (dawny art. 54 TWE)</p> <p>Dopóki <u>ograniczenia</u> w swobodnym świadczeniu usług nie zostaną zniesione, Państwa Członkowskie stosują je do wszystkich świadczących usługi, o których mowa w artykule III-144 akapit pierwszy, <u>bez względu na przynależność państwową</u> lub miejsce zamieszkania.</p>
<p><i>Swobodny przepływ towarów</i></p>	<p>Artykuł III-150 (dawny art. 55 TWE)</p> <p>Artykuły III-139 – III-142 mają zastosowanie do spraw uregulowanych w niniejszej podsekcji.</p>
<p><i>Unia celna</i></p>	<p style="text-align: center;"><u>SEKCJA 3:</u></p> <p style="text-align: center;"><u>SWOBODNY PRZEPIY W TOWARÓW</u></p> <p style="text-align: center;">Podsekcja 1: <u>Unia celna</u></p> <p>Artykuł III-151 (dawne art. 23/24/25/26/27 TWE)</p>
<p><i>Zakaz wprowadzania ceł i wszelkich opłat o skutku równoważnym.</i></p>	<p>X</p> <p>1. Unia obejmuje <u>unię celną</u>, która rozciąga się na całą wymianę towarową i obejmuje <u>zakaz</u> ceł przywozowych i wywozowych między Państwami Członkowskimi oraz <u>wszelkich opłat o skutku równoważnym</u>, jak również</p>

Wspólna taryfa celna.

Produkty pochodzące z państw trzecich znajdują się „w swobodnym obrocie”, z chwilą gdy znajdują się na terytorium Unii.

Zakazane wszelkie opłaty celne między Państwami Członkowskimi.

Rada podejmuje decyzje w sprawie taryfy celnej stanowiąc większością kwalifikowaną.

Komisja musi:

- wspierać handel,

- poprawiać konkurencyjność,

- zapewnić zaopatrzenie,

- unikać zakłóceń warunków konkurencji,

- unikać zaburzeń w życiu gospodarczym,
- działać na rzecz wzrostu konsumpcji.

przyjęcie wspólnej taryfy celnej w stosunkach z państwami trzecimi.

2. Ustęp 4 i podsekcja 3 dotyczące zakazu ograniczeń ilościowych stosują do się produktów pochodzących z Państw Członkowskich oraz do produktów pochodzących z państw trzecich znajdujących się w swobodnym obrocie w Państwach Członkowskich.

3. Produkty pochodzące z państw trzecich są uważane za będące w swobodnym obrocie w jednym z Państw Członkowskich, jeżeli dopełniono wobec nich formalności przywózowych oraz pobrano wszystkie wymagane cią i opłaty o skutku równoważnym w tym Państwie Członkowskim i jeżeli nie skorzystały z całkowitego lub częściowego zwrotu tych ceł lub opłat.

4. Cła przywózowe i wywózowe lub opłaty o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi. Zakaz ten stosuje się również do ceł o charakterze fiskalnym.

5. Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie określające cła wspólnej taryfy celnej.

6. Wykonując zadania powierzone jej na mocy niniejszego artykułu, Komisja kieruje się:

a) potrzebą popierania wymiany handlowej między Państwami Członkowskimi i państwami trzecimi,

b) zmianami warunków konkurencji wewnątrz Unii, jeżeli skutkiem tych zmian jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,

c) potrzebami zaopatrzenia Unii w surowce i półprodukty, zwracając przy tym uwagę, by nie zakłócić warunków konkurencji między Państwami Członkowskimi co do produktów końcowych,

d) potrzebą unikania poważnych zaburzeń w życiu gospodarczym Państw Członkowskich oraz zapewnienia racjonalnego rozwoju produkcji i wzrostu konsumpcji w Unii.

Współpraca celna

Współpraca celna w drodze procedury ustawodawczej

Ograniczenia ilościowe

Zakaz wprowadzania ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym.

Wyjątki:

*- moralność,
- porządek publiczny,
- bezpieczeństwo publiczne,
- ochrona zdrowia i życia ludzi, zwierząt i ochrony roślin,
narodowych dóbr kultury, własności przemysłowej lub handlowej.*

Monopole państwowe

Państwa Członkowskie nie dyskryminują.

(Artykuł ten stosuje się także pośrednio.)

**Podsekcja 2:
Współpraca celna**

Artykuł III-152 (dawny art. 135 TWE)

X**

W zakresie stosowania Konstytucji, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki w celu wzmocnienia współpracy celnej między Państwami Członkowskimi i między nimi a Komisją.

**Podsekcja 3:
Zakaz ograniczeń ilościowych**

Artykuł III-153 (dawne art. 28 i 29 TWE)

Ograniczenia ilościowe w przywozie i wywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi.

Artykuł III-154 (dawny art. 30 TWE)

Artykuł III-153 nie stanowi przeszkody w stosowaniu zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych względami moralności publicznej, porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt lub ochrony roślin, ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej bądź ochrony własności przemysłowej i handlowej. Zakazy te i ograniczenia nie powinny jednak stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między Państwami Członkowskimi.

Artykuł III-155 (dawny art. 31 TWE)

1. Państwa Członkowskie dostosowują monopole państwowe o charakterze handlowym w taki sposób, aby wykluczona była wszelka dyskryminacja między obywatelami Państw Członkowskich w stosunku do warunków zaopatrzenia i zbytu.

Niniejszy artykuł stosuje się do każdego podmiotu, za pośrednictwem którego Państwo Członkowskie z mocy prawa lub faktycznie, bezpośrednio lub pośrednio, kontroluje, kieruje lub wpływa w stopniu odczuwalnym na przywóz lub wywóz w stosunkach między Państwami Członkowskimi. Artykuł ten stosuje się także do monopolii delegowanych przez państwo innym podmiotom.

Państwa Członkowskie powstrzymają się od nowych środków sprzecznych z tymi zasadami.

Specjalne zasady dla monopoli związanych z produktami rolnymi.

Swobodny przepływ kapitału

Zakaz stosowania ograniczeń zarówno między Państwami Członkowskimi jak i państwami trzecimi.

Ograniczenia w stosunku do państw trzecich wprowadzone przed rokiem 1993 pozostają w mocy.

Cel: swobodny przepływ do lub z państw trzecich w jak najszerszym zakresie.

Liberalizacja poprzez procedurę ustawodawczą.

2. Państwa Członkowskie powstrzymują się od wszelkich nowych środków sprzecznych z zasadami, o których mowa w ustępie 1 lub ograniczających zakres stosowania artykułów dotyczących zakazu ceł i ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi.

3. W przypadku monopolu o charakterze handlowym, obejmującego regulację zmierzającą do ułatwienia zbywania lub podnoszenia wartości produktów rolnych, w stosowaniu niniejszego artykułu należy zapewnić równoważne gwarancje w zakresie zatrudnienia i poziomu życia zainteresowanych producentów.

SEKCJA 4:

KAPITAŁ I PŁATNOŚCI

Artykuł III-156 (dawny art. 56 TWE)

W ramach niniejszej sekcji zakazane są wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału i w płatnościach między Państwami Członkowskimi oraz między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi.

Artykuł III-157 (dawny art. 57 TWE)

X**/U*

1. Artykuł III-156 nie narusza stosowania ograniczeń istniejących w dniu 31 grudnia 1993 roku w stosunku do państw trzecich na mocy prawa krajowego lub prawa Unii w odniesieniu do przepływu kapitału do lub z państw trzecich, gdy dotyczą inwestycji bezpośrednich, w tym inwestycji w nieruchomości, związanych z przedsiębiorczością, świadczeniem usług finansowych lub dopuszczaniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe. W odniesieniu do ograniczeń istniejących na mocy prawa krajowego w Estonii i na Węgrzech, odnośną datą jest 31 grudnia 1999 roku.

X** 2. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki dotyczące przepływu kapitału do lub z państw trzecich, gdy dotyczą inwestycji bezpośrednich, w tym inwestycji w nieruchomości, związanych z przedsiębiorczością, świadczeniem usług finansowych lub dopuszczaniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe.

Parlament Europejski i Rada dążą do realizacji w możliwie najszerszym zakresie celu swobodnego przepływu kapitału między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi i bez uszczerbku dla innych postanowień Konstytucji.

Kroki wstecz wymagają jednomyślności w Radzie.

U* 3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, jedynie ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa Rady może ustanawiać środki, które w prawie Unii stanowią krok wstecz w odniesieniu do liberalizacji przepływu kapitału do lub z państw trzecich. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Podatki i nadzór

Artykuł III-158 (dawny art. 58 TWE)

U

1. Artykuł III-156 nie narusza prawa Państw Członkowskich do:

Systemy podatkowe mogą odmiennie traktować podatników ze względu na różne miejsce zamieszkania lub inwestowania kapitału.

a) stosowania odpowiednich przepisów ich ustawodawstwa podatkowego traktujących odmiennie podatników ze względu na różne miejsce zamieszkania lub inwestowania kapitału,

Państwa Członkowskie mogą podejmować wszelkie kroki zapobiegające naruszeniu przepisów podatkowym.

b) podejmowania środków niezbędnych do zapobiegania naruszeniom ich przepisów ustawowych i wykonawczych, zwłaszcza w sferze podatkowej i w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami finansowymi lub ustanowienia procedur deklarowania przyływu kapitału do celów informacji administracyjnej bądź statystycznej, lub podejmowania środków uzasadnionych względami związanymi z porządkiem publicznym lub bezpieczeństwem publicznym.

Brak ograniczeń w stosunku do prawa przedsiębiorczości.

2. Niniejsza sekcja nie przesądza o możliwości stosowania ograniczeń w dziedzinie prawa przedsiębiorczości zgodnych z Konstytucją.

Brak arbitralnej dyskryminacji ani ukrytego ograniczenia.

3. Środki i procedury określone w ustępach 1 i 2 nie powinny stanowić arbitralnej dyskryminacji, ani ukrytego ograniczenia w swobodnym przepływie kapitału i płatności w rozumieniu artykułu III-156.

Komisja lub Rada może uznać za legalne ograniczające środki podatkowe w stosunku do państwa trzeciego.

4. W przypadku braku ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej przewidzianej w artykule III-157 ustęp 3 Komisja, a w przypadku braku decyzji europejskiej Komisji w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku przez odnośne Państwo Członkowskie, Rada, może przyjąć decyzję europejską stwierdzającą, że ograniczające środki podatkowe przyjęte przez Państwo Członkowskie, dotyczące jednego lub większej liczby państw trzecich uważa się za zgodne z Konstytucją, o ile są one uzasadnione ze względu na jeden z celów Unii i są zgodne z prawidłowym funkcjonowaniem rynku wewnętrznego. Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Państwa Członkowskiego.

Rada stanowi jednomyślnie.

Artykuł III-159 (dawny art. 59 TWE)

X

Wyjątkowe środki ochronne obejmujące Europejską Unię Walutową – maksymalny czas trwania to 6 miesięcy.

Rada podejmuje decyzję stanowiąc większością kwalifikowaną.

W walce z terroryzmem dopuszcza się zamrożenie funduszy, aktywów finansowych i zysków z działalności – ustawy uchwała się w drodze zwykłej procedury ustawodawczej.

Wykonanie: Rada stanowi większością kwalifikowaną.

Niezbędne gwarancje prawne.

Konkurencja

*Zakaz:
- porozumień między przedsiębiorstwami,
- decyzji związków przedsiębiorstw,*

Jeżeli, w wyjątkowych okolicznościach, przepływ kapitału do lub z państw trzecich powoduje lub może spowodować poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, Rada może, na wniosek Komisji, przyjąć rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie wprowadzające wobec państw trzecich środki ochronne na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, o ile środki te są bezwzględnie konieczne. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Artykuł III-160 (nowy)

X**

Jeżeli realizacja celów, o których mowa w artykule III-257, tego wymaga, w odniesieniu do zapobiegania i zwalczania terroryzmu i działań powiązanych, ustawy europejskie określają ramy środków administracyjnych dotyczących przepływu kapitału i płatności, takich jak zamrożenie funduszy, aktywów finansowych lub zysków z działalności gospodarczej, które należą do osób fizycznych lub prawnych, grup lub innych podmiotów innych niż państwa, albo są w ich posiadaniu lub dyspozycji.

Rada przyjmuje, na wniosek Komisji, rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie w celu wykonania ustaw europejskich, o których mowa w pierwszym akapicie.

Akty, o których mowa w niniejszym artykule, zawierają niezbędne przepisy w zakresie gwarancji prawnych.

SEKCJA 5

REGUŁY KONKURENCJI

Podsekcja 1:

Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw

Artykuł III-161 (dawny art. 81 TWE)

1. Niezgodne z rynkiem wewnętrznym i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą wpływać na handel między Państwami Członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji na rynku

- uzgodnionych praktyk,	wewnętrznym, a w szczególności te, które polegają na:
- ustalania cen,	a) ustalaniu w sposób bezpośredni lub pośredni <u>cen zakupu lub sprzedaży</u> albo innych warunków transakcji,
- ograniczania mechanizmów rynku,	b) <u>ograniczeniu</u> lub <u>kontrolowaniu</u> produkcji, rynków, rozwoju technicznego lub inwestycji,
- dzielenia się rynkiem,	c) <u>podziale rynków</u> lub źródeł zaopatrzenia,
- dyskryminowania partnerów handlowych,	d) stosowaniu wobec partnerów handlowych <u>nierównych warunków</u> do <u>świadczeń równoważnych</u> i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji,
- żądania spełnienia zobowiązań dodatkowych, które nie są związane z przedmiotem kontraktu.	e) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów <u>zobowiązań dodatkowych</u> , które ze względu na swój charakter lub zwyczaj handlowe <u>nie mają związku przedmiotem z tych kontraktów</u> .
<i>Działania sprzeczne z postanowieniami niniejszego artykułu są automatycznie nieważne z mocy prawa...</i>	2. Porozumienia lub decyzje zakazane na podstawie niniejszego artykułu są <u>nieważne z mocy prawa</u> .
... chyba że:	3. Jednakże ustęp 1 może zostać uznany za nie mający zastosowania do:
-przyczyniają się do polepszenia produkcji lub dystrybucji produktów,	- każdego porozumienia lub kategorii <u>porozumień między przedsiębiorstwami</u> ,
- wspierają postęp techniczny lub gospodarczy i nie prowadzą do:	- każdej decyzji lub kategorii <u>decyzji związków przedsiębiorstw</u> ,
- ograniczeń, które nie są niezbędne,	- każdej <u>praktyki uzgodnionej</u> lub kategorii praktyk uzgodnionych,
	które <u>przyczyniają się do polepszenia produkcji lub dystrybucji produktów</u> bądź do <u>popierania postępu technicznego lub gospodarczego</u> , przy zastrzeżeniu dla użytkowników słusznej części zysku, który z tego wynika, oraz bez:
	a) nakładania na zainteresowane przedsiębiorstwa <u>ograniczeń</u> , które są <u>nie niezbędne</u> do osiągnięcia tych celów,

- wystąpienia
możliwości
eliminowania
konkurencji.

**Zakaz nadużywania
pozycji dominującej**

Formy nadużywania:

- *nieśluszne ceny,*

- *nieśluszne
ograniczenia,*

- *nierówne warunki do
świadczeń
równoważnych,*

- *stosowanie
zobowiązań
dodatkowych, które nie
mają związku z
przedmiotem kontraktu.
Podejmowanie decyzji*

*Rozporządzenia są
przyjmowane przez
Radę, która stanowi
większością
kwalifikowaną.
Cel rozporządzeń:*

- *zapewnienie
poszanowania w drodze
kar pieniężnych,*

- *skuteczny nadzór,*

- *uproszczenie
administracji,*

b) dawania przedsiębiorstwom możliwości eliminowania konkurencji w stosunku do znacznej części danych produktów.

Artykuł III-162 (dawny art. 82 TWE)

Niezgodne z rynkiem wewnętrznym i zakazane jest nadużywanie przez jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw pozycji dominującej na rynku wewnętrznym lub na znacznej jego części, w zakresie, w jakim może to wpływać na handel między Państwami Członkowskimi.

Nadużywanie takie może polegać w szczególności na:

a) narzucaniu w sposób bezpośredni lub pośredni nieślusznym cen zakupu lub sprzedaży albo innych nieślusznym warunków transakcji,

b) ograniczaniu produkcji, rynków lub rozwoju technicznego ze szkodą dla konsumentów,

c) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównym warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji,

d) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

Artykuł III-163 (dawny art. 83 TWE)

X*

Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje rozporządzenia europejskie w celu zastosowania zasad określonych w artykułach III-161 i III-162. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Rozporządzenia te mają na celu w szczególności:

a) zapewnienie poszanowania zakazów, o których mowa w artykule III-161 ustęp 1 i w artykule III-162 przez wprowadzenie grzywn i okresowych kar pieniężnych,

b) ustanowienie szczegółowych zasad stosowania artykułu III-161 ustęp 3, przy uwzględnieniu potrzeby, z jednej strony, zapewnienia skutecznego nadzoru, a z drugiej – uproszczenia w największym możliwym stopniu kontroli administracyjnej,

- określenie zakresu konkurencji,

- określenie roli Komisji i Trybunału Sprawiedliwości UE,
- określenie relacji między Unią a ustawodawstwami krajowymi.

Do chwili wejścia w życie rozporządzenia rozstrzygają Państwa Członkowskie

Komisja czuwa nad stosowaniem zasad poprzez:
- prowadzenie postępowania w poszczególnych przypadkach,
- składanie propozycji,

- przyjęcie uzasadnionej decyzji stwierdzającej wystąpienie naruszenia.

Komisja przyjmuje rozporządzenie w kwestii nadzoru i administracji.

Monopole państwowe muszą także przestrzegać zasad

c) określenie, w razie potrzeby, w różnych gałęziach gospodarki, zakresu zastosowania artykułów III-161 i III-162,

d) określenie roli Komisji i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w stosowaniu postanowień przewidzianych w niniejszym akapicie,

e) określenie relacji między ustawodawstwami Państw Członkowskich, z jednej strony, a niniejszą podsekcją oraz rozporządzeniami europejskimi przyjętymi w zastosowaniu niniejszego artykułu, z drugiej strony.

Artykuł III-164 (dawny art. 84 TWE)

Do chwili wejścia w życie rozporządzeń europejskich przyjętych w zastosowaniu artykułu III-163 władze Państw Członkowskich rozstrzygają o dopuszczalności porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych oraz w sprawie nadużywania pozycji dominującej na rynku wewnętrznym, zgodnie z ich prawem krajowym i z artykułem III-161, a w szczególności z jego ustępem 3, i artykułem III-162.

Artykuł III-165 (dawny art. 85 TWE)

1. Bez uszczerbku dla artykułu III-164, Komisja czuwa nad stosowaniem zasad określonych w artykułach III-161 i III-162. Na wniosek Państwa Członkowskiego lub z urzędu oraz we współpracy z właściwymi władzami Państw Członkowskich, które udzielają jej pomocy, Komisja wszczyna postępowanie w przypadkach podejrzenia naruszenia tych zasad. Jeżeli stwierdzi, że doszło do naruszenia, proponuje środki właściwe do jego zaprzestania.

2. Jeżeli nie zaprzestano naruszenia, o którym mowa w ustępie 1, Komisja przyjmuje uzasadnioną decyzję europejską stwierdzającą naruszenie zasad. Komisja może opublikować tę decyzję i upoważnić Państwa Członkowskie do podjęcia niezbędnych środków w celu zaradzenia sytuacji, których warunki i szczegóły określa.

3. Komisja może przyjmować rozporządzenia europejskie dotyczące kategorii porozumień, w odniesieniu do których Rada przyjęła rozporządzenie europejskie zgodnie z artykułem III-163 akapit drugi lit. b).

Artykuł III-166 (dawny art. 86 TWE)

1. Państwa Członkowskie, w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw którym przyznają prawa specjalne lub wyłączne, nie wprowadzają ani nie utrzymują żadnego środka sprzecznego z Konstytucją,

konkurencji,...

w szczególności z artykułem I-4 ustęp 2 oraz artykułami III-161 – III-169.

...o ile nie stanowi to przeszkody w ich działaniu.

2. Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają postanowieniom Konstytucji, zwłaszcza regułom konkurencji, w zakresie, w jakim stosowanie tych postanowień nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w zakresie sprzecznym z interesami Unii.

Komisja przyjmuje rozporządzenia i decyzje.

3. Komisja czuwa nad stosowaniem niniejszego artykułu i w miarę potrzeby przyjmuje stosowne rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie.

Pomoc państwowa

**Podsekcja 2:
Pomoc przyznawana przez Państwa Członkowskie**

Artykuł III-167 (dawny art. 87 TWE)

Zakaz pomocy państwowej wpływającej na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

1. Z zastrzeżeniem odstępstw przewidzianych w Konstytucji, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

Zezwala się na:

2. Zgodna z rynkiem wewnętrznym jest:

- pomoc socjalną dla osób indywidualnych,

a) pomoc o charakterze socjalnym przyznawana indywidualnym konsumentom, pod warunkiem, że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów,

- pomoc w celu naprawienia szkód spowodowanych zdarzeniami nadzwyczajnymi lub klęskami żywiołowymi,

b) pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi,

*- pomoc Niemcom Wschodnim
(Zapis ten może zostać uchylony pięć lat po*

c) pomoc przyznawana gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec, w zakresie, w jakim jest niezbędna do skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych tym podziałem. Pięć lat po wejściu w życie Traktatu

wejściu w życie Konstytucji większością kwalifikowaną głosów).

Można zezwolić na:

- pomoc przeznaczoną na rozwój obszarów znajdujących się w szczególnej sytuacji,

- wspieranie projektów wspólnego europejskiego zainteresowania,

- niektóre działania gospodarcze lub związane z pewnymi regionami gospodarczymi, które nie mają wpływu na warunki wymiany handlowej,

- pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa, które nie mają wpływu na warunki wymiany handlowej,

- inne wyjątki, o których decyduje Rada stanowiąc większością kwalifikowaną.

Komisja stale bada systemy pomocy w Państwach Członkowskich.

Komisja może przyjąć decyzję o zniesieniu pomocy.

ustanawiającego Konstytucję dla Europy Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję europejską uchylającą postanowienia niniejszej litery.

3. Za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana:

a) pomoc przeznaczona na sprzymanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, oraz regionów, o których mowa w artykule III-424, ze względu na ich sytuację strukturalną, gospodarczą i społeczną,

b) pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom gospodarki Państwa Członkowskiego,

c) pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w sposób sprzeczny ze wspólnym interesem,

d) pomoc przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji w Unii w sposób sprzeczny ze wspólnym interesem,

e) inne kategorie pomocy określone w rozporządzeniach europejskich lub decyzjach europejskich przyjmowanych przez Radę na wniosek Komisji.

Artykuł III-168 (dawny art. 88 TWE)

U

1. Komisja we współpracy z Państwami Członkowskimi stale bada systemy pomocy istniejące w tych Państwach. Proponuje im ona stosowne środki konieczne ze względu na stopniowy rozwój lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

2. Jeżeli Komisja stwierdzi, po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia swych uwag, że pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych nie jest zgodna z

Sprawy mogą zostać wniesione do Trybunału Sprawiedliwości UE.

Państwa mogą zwrócić się do Rady o uznanie ich działań pomocowych za zgodne z prawem.

Wniosek ten zawiesza powyższą procedurę na trzy miesiące.

Komisja musi być informowana i musi zatwierdzić planowaną pomoc.

Państwo Członkowskie czeka na decyzję końcową.

Komisja przyjmuje rozporządzenia.

Rada przyjmuje rozporządzenia stanowiąc większością kwalifikowaną.

rynkiem wewnętrznym w rozumieniu artykułu III-167, lub że pomoc ta jest nadużywana, przyjmuje decyzję europejską nakazującą danemu Państwu Członkowskiemu zniesienie lub zmianę tej pomocy w określonym przez nią terminie.

Jeśli dane Państwo Członkowskie nie zastosuje się do tej decyzji europejskiej w wyznaczonym terminie, Komisja lub każde inne zainteresowane Państwo Członkowskie może, na zasadzie odstępstwa od artykułów III-360 i III-361, wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Na wniosek Państwa Członkowskiego Rada może przyjąć jednomyślnie decyzję europejską uznającą, że pomoc, którą to Państwo przyznaje lub zamierza przyznać, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, na zasadzie odstępstwa od artykułu III-167 lub rozporządzeń europejskich przewidzianych w artykule III-169, jeśli wyjątkowe okoliczności uzasadniają taką decyzję. Jeśli w odniesieniu do danej pomocy Komisja wszczęła procedurę przewidzianą w pierwszym akapicie niniejszego ustępu, wystąpienie zainteresowanego Państwa Członkowskiego z wnioskiem skierowanym do Rady powoduje zawieszenie tej procedury do czasu zajęcia stanowiska przez Radę.

Jednakże jeśli Rada nie zajmie stanowiska w terminie trzech miesięcy od wystąpienia z wnioskiem, Komisja wydaje decyzję w sprawie.

3. Komisja jest informowana przez Państwa Członkowskie, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeżeli uznaje ona, że plan nie jest zgodny z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu artykułu III-167, wszczyła bezzwłocznie procedurę przewidzianą w ustępie 2 niniejszego artykułu. Dane Państwo Członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej.

4. Komisja może przyjąć rozporządzenia europejskie dotyczące kategorii pomocy państwa, w odniesieniu do których Rada postanowiła, zgodnie z artykułem III-169, że mogą zostać zwolnione z procedury, przewidzianej w ustępie 3.

Artykuł III-169 (dawny art. 89 TWE)

X*

Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć rozporządzenia europejskie w celu stosowania artykułów III-167 i III-168, a w szczególności w celu określenia warunków stosowania artykułu III-168 ustęp 3 i kategorii pomocy zwolnionych z procedury przewidzianej w tym ustępie. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Zasady podatkowe

Zakaz dyskryminacji podatkowej - w tym podatków pośrednich.

W eksporcie: zwrot nie wyższy niż kwota podatku wewnętrznego.

Wyłączenia tymczasowe mogą być zatwierdzone przez Radę, która stanowi większością kwalifikowaną.

Podatki pośrednie

Harmonizacja podatków pośrednich przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Harmonizacja

Zbliżenie szczególnych przepisów ustaw dotyczących rynku

SEKCJA 6:

POSTANOWIENIA PODATKOWE

Artykuł III-170(dawne art. 90, 91 i 92 TWE)

1. Żadne Państwo Członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych Państw Członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na podobne produkty krajowe.

Ponadto żadne Państwo Członkowskie nie nakłada na produkty innych Państw Członkowskich podatków wewnętrznych, które pośrednio chronią inne produkty.

2. W przypadku gdy produkty są wywożone z jednego Państwa Członkowskiego na terytorium jednego z Państw Członkowskich, zwrot podatków wewnętrznych nie może być wyższy od podatków, które zostały na nie nałożone bezpośrednio lub pośrednio.

3. W odniesieniu do opłat innych niż podatek obrotowy, akcyza i inne podatki pośrednie, zwolnienia i zwroty w wywozie do innych Państw Członkowskich nie mogą być dokonywane, a wyrównawcze opłaty celne w przywozie z Państw Członkowskich nie mogą być ustanawiane, chyba że projektowane środki były uprzednio zatwierdzone na czas ograniczony w decyzji europejskiej przyjętej przez Radę na wniosek Komisji.

Artykuł III-171(dawny art. 93 TWE)

U*

Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa Rady ustanawia środki dotyczące harmonizacji ustawodawstw odnoszących się do podatków obrotowych, akcyzy i innych podatków pośrednich w zakresie, w jakim harmonizacja ta jest niezbędna do zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego i uniknięcia zakłócenia konkurencji. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

SEKCJA 7

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Artykuł III-172 (dawny art. 95 TWE)

X**

wewnętrznego.

Ustawy odnoszące się do rynku wewnętrznego i ustawy ramowe przyjmuje się w drodze zwykłej procedury ustawodawczej stanowiąc większością kwalifikowaną.

Nie stosuje się do:

- podatków,
- swobodnego przepływu osób,
- praw pracowników.

Wysoki, ale nie „najwyższy”, poziom ochrony w takich dziedzinach jak zdrowie, bezpieczeństwo, środowisko naturalne, ochrona konsumentów.

Gwarancja środowiskowa

Lepsze przepisy dla:

- środowiska naturalnego,
- środowiska pracy.

Wprowadzenie lepszych przepisów dla:

- środowiska naturalnego,
- środowiska pracy,
- specyficznych problemów pojawiających się w danym Państwie po harmonizacji.

Komisja decyduje, czy dany środek:

- ma charakter

1. Jeżeli Konstytucja nie stanowi inaczej, niniejszy artykuł stosuje się do realizacji celów określonych w artykule III-130. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki dotyczące zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, które mają na celu ustanowienie lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Ustawy te są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

2. Ustęp 1 nie stosuje się do przepisów podatkowych, przepisów dotyczących swobodnego przepływu osób oraz odnoszących się do praw i interesów pracowników najemnych.

3. Komisja w swoich wnioskach składanych na podstawie ustępu 1 w dziedzinie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska naturalnego i ochrony konsumentów przyjmuje jako podstawę wysoki poziom ochrony, uwzględniając w szczególności wszelkie zmiany oparte na faktach naukowych. W ramach swoich odpowiednich uprawnień Parlament Europejski i Rada starają się również osiągnąć ten cel.

4. Jeśli po przyjęciu środka harmonizującego w drodze ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej lub w drodze rozporządzenia europejskiego Komisji, Państwo Członkowskie uzna za niezbędne utrzymanie przepisów krajowych uzasadnionych ważnymi względami określonymi w artykule III-154 lub dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, lub środowiska pracy, notyfikuje je Komisji, wskazując powody ich utrzymania.

5. Ponadto, bez uszczerbku dla ustępu 4, jeśli po przyjęciu środka harmonizującego w drodze ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej lub w drodze rozporządzenia europejskiego Komisji, Państwo Członkowskie uzna za niezbędne wprowadzenie przepisów krajowych opartych na nowych dowodach naukowych dotyczących ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy ze względu na specyficzny problem tego Państwa, który pojawił się po przyjęciu środka harmonizującego, notyfikuje ono Komisji projektowane przepisy oraz powody ich wprowadzenia.

6. W terminie sześciu miesięcy od notyfikacji, o których mowa w ustępach 4 i 5, Komisja przyjmuje decyzję europejską zatwierdzającą lub odrzucającą przepisy krajowe, o których mowa, po sprawdzeniu, czy są one

*dyskryminacyjny,
- jest ukrytym
ograniczeniem handlu,
- stanowi przeszkodę w
funkcjonowaniu rynku
wewnętrznego.*

*Przedłużenie okresu do
sześciu miesięcy.*

*Jeżeli odstępianie od
harmonizacji na
poziomie narodowym
zostanie zatwierdzone,
Komisja może to
zapropionować
wszystkim.*

*Wyżej wymieniona tzw.
gwarancja
środowiskowa nie
obejmuje zdrowia.*

*Sprawę można
bezpośrednio kierować
do Trybunału
Sprawiedliwości, jeżeli
Państwo Członkowskie
nadużywa uprawnień.*

*Klauzula ochronna pod
kontrolą Unii.*

**Ogólne zbliżenie
przepisów ustawowych**
*Przepisy ustawowe są
harmonizowane w
Radzie stanowiącej*

środkiem arbitralnej dyskryminacji lub ukrytym ograniczeniem w handlu między Państwami Członkowskimi i czy stanowią one przeszkodę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

W przypadku braku decyzji Komisji w tym terminie przepisy krajowe, o których mowa w ustępach 4 i 5, są uważane za zatwierdzone.

W przypadku gdy jest to uzasadnione złożonością sprawy i nie ma niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzkiego, Komisja może notyfikować danemu Państwu Członkowskiemu, że okres, o którym mowa w niniejszym ustępie, jest przedłużony na kolejny okres trwający do sześciu miesięcy.

7. W przypadku gdy w zastosowaniu ustępu 6 Państwo Członkowskie zostaje upoważnione do utrzymania lub wprowadzenia przepisów krajowych uchylających środek harmonizujący, Komisja bada niezwłocznie, czy należy zaproponować dostosowanie tego środka.

8. W przypadku gdy Państwo Członkowskie zgłosi szczególny problem zdrowia publicznego w dziedzinie, która uprzednio stała się przedmiotem środka harmonizującego, informuje o tym Komisję, która bada niezwłocznie, czy należy zaproponować właściwe środki.

9. Na zasadzie odstępstwa od procedury przewidzianej w artykułach III-360 i III-361 Komisja i każde Państwo Członkowskie mogą wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeśli uznają, że inne Państwo Członkowskie nadużywa uprawnień przewidzianych w niniejszym artykule.

10. Środki harmonizujące, o których mowa w niniejszym artykule, obejmują, w odpowiednich przypadkach, klauzulę ochronną upoważniającą Państwa Członkowskie do przyjęcia, z jednego lub więcej powodów pozagospodarczych, o których mowa w artykule III-154, środków tymczasowych poddanych procedurze kontrolnej Unii.

Artykuł III-173(dawny art. 94 TWE)

U*

Bez uszczerbku dla artykułu III-172 europejska ustawa ramowa Rady ustanawia środki dla zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, które mają bezpośredni wpływ

jednomyślnie, jeżeli nie ma konkretnej podstawy prawnej.

Zakłócona konkurencja

Ustawy ramowe eliminują zakłócenia.

Obowiązek konsultowania Komisji w kwestii ewentualnych zakłóceń konkurencji.

Prawa własności intelektualnej
Ustawy i ustawy ramowe przyjęte większością kwalifikowaną w Radzie zapewniają jednolitą ochronę praw własności intelektualnej.

na ustanowienie lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Artykuł III-174 (dawny art. 96 TWE)

X**

W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że różnica między przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi Państw Członkowskich narusza warunki konkurencji na rynku wewnętrznym i powoduje w ten sposób zakłócenie, które powinno być wyeliminowane, podejmuje ona konsultacje z zainteresowanymi Państwami Członkowskimi.

Jeżeli konsultacje te nie doprowadzą do porozumienia, europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki niezbędne dla eliminowania tych zakłóceń. Mogą zostać przyjęte wszelkie inne stosowne środki przewidziane w Konstytucji.

Artykuł III-175 (dawny art. 97 TWE)

1. W przypadku gdy istnieje obawa, że przyjęcie lub zmiana krajowego przepisu ustawowego wykonawczego lub administracyjnego może spowodować zakłócenia w rozumieniu artykułu III-174, Państwo Członkowskie, które chce to uczynić, podejmuje konsultacje z Komisją. Po przeprowadzeniu konsultacji z Państwami Członkowskimi, Komisja zaleca zainteresowanym Państwom właściwe środki w celu uniknięcia tego zakłócenia.

2. Jeśli Państwo Członkowskie, które chce przyjąć lub zmienić przepisy krajowe, nie zastosuje się do zalecenia Komisji, nie można żądać od innych Państw Członkowskich, w zastosowaniu artykułu III-174, zmiany ich przepisów krajowych w celu wyeliminowania tego zakłócenia. Jeśli Państwo Członkowskie, które nie zastosowało się do zalecenia Komisji, powoduje zakłócenie wyłącznie na własną szkodę, artykuł III-174 nie ma zastosowania.

Artykuł III-176 (nowy)

X**/U*

X** W ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki dotyczące tworzenia europejskich tytułów prawnych w celu zapewnienia jednolitej ochrony praw własności intelektualnej w Unii oraz utworzenie scentralizowanych na poziomie Unii systemów zezwoleń, koordynacji i nadzoru.

U* Ustawa europejska Rady ustanawia systemy językowe dotyczące

*Zasady językowe
stanowione są
jednomyślnie.*

**POLITYKA
GOSPODARCZA I
EUROPEJSKA UNIA
WALUTOWA**

*Koordinacja
gospodarcza*

*Otwarta gospodarka
rynkowa.*

*Polityka pieniężna i
wprowadzenie jednej
waluty stanowią część
polityki gospodarczej.*

Stabilne ceny.

*Zdrowe finanse
publiczne.*

*Cel: otwarta
gospodarka rynkowa z
wolną konkurencją.*

Koordinacja polityki

europejskich tytułów prawnych Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

ROZDZIAŁ II

POLITYKA GOSPODARCZA I PIENIĘŻNA

Artykuł III-177 (dawny art. 4 TWE)

U*

Do celów artykułu I-3, działania Państw Członkowskich i Unii obejmują, na warunkach przewidzianych w Konstytucji, przyjęcie polityki gospodarczej opartej na ściślej koordynacji polityk gospodarczych Państw Członkowskich, rynku wewnętrznym i ustaleniu wspólnych celów oraz prowadzonej w poszanowaniu zasady otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją.

Równolegle, na warunkach i zgodnie z procedurami przewidzianymi w Konstytucji, działania te obejmują jedną walutę, euro, jak również określenie oraz prowadzenie jednolitej polityki pieniężnej i polityki wymiany walut, których głównym celem jest utrzymanie stabilności cen, oraz, bez uszczerbku dla tego celu, wspieranie ogólnych polityk gospodarczych w Unii, zgodnie z zasadą otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją.

Te działania Państw Członkowskich i Unii zakładają poszanowanie następujących zasad przewodnich: stabilnych cen, zdrowych finansów publicznych i warunków pieniężnych oraz stabilnej równowagi płatniczej.

SEKCJA 1

POLITYKA GOSPODARCZA

Artykuł III-178 (dawny art. 98 TWE)

Państwa Członkowskie prowadzą swoje polityki gospodarcze, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Unii określonych w artykule I-3 i w kontekście ogólnych kierunków, o których mowa w artykule III-179 ustęp 2. Państwa Członkowskie i Unia działają w poszanowaniu zasady otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjając efektywnej alokacji zasobów, zgodnie z zasadami przewidzianymi w artykule III-177.

Artykuł III-179(dawny art. 99 TWE)

gospodarczej

Ogólne kierunki przyjmowane są w Radzie stanowiącej większość kwalifikowaną w formie niewiążących zaleceń.

Rada nadzoruje gospodarkę Państw Członkowskich po otrzymaniu sprawozdań z Komisji.

Jeżeli ogólne kierunki nie są zachowywane, Komisja kieruje ostrzeżenia a Rada, stanowiąc większość kwalifikowaną, może:
- sporządzać zalecenia,
- podawać je do publicznej wiadomości.

Głos danego Państwa Członkowskiego nie jest brany pod uwagę.

X/X**

1. Państwa Członkowskie uznają swoje polityki gospodarcze za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują je w ramach Rady, zgodnie z artykułem III-178.

X 2. Rada na zalecenie Komisji opracowuje projekt ogólnych kierunków polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Unii oraz składa sprawozdanie Radzie Europejskiej.

Rada Europejska, na podstawie sprawozdania Rady, debatuje nad konkluzją w sprawie ogólnych kierunków polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Unii. Na podstawie tej konkluzji Rada przyjmuje zalecenie określające ogólne kierunki. Informuje o nim Parlament Europejski.

3. W celu zapewnienia ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i trwałej konwergencji dokonań gospodarczych Państw Członkowskich, Rada, na podstawie sprawozdań przedstawionych przez Komisję, nadzoruje rozwój sytuacji gospodarczej w każdym z Państw Członkowskich i w Unii, jak również zgodność polityk gospodarczych z ogólnymi kierunkami określonymi w ustępie 2 oraz regularnie dokonuje oceny całościowej.

Dla potrzeb tego wielostronnego nadzoru Państwa Członkowskie przesyłają Komisji informacje o ważnych środkach, które przyjęły w dziedzinie swej polityki gospodarczej oraz wszelkie inne informacje, które uznają za niezbędne.

X 4. W przypadku gdy w ramach procedury, o której mowa w ustępie 3, zostanie stwierdzone, że polityki gospodarcze Państwa Członkowskiego nie są zgodne z ogólnymi kierunkami określonymi w ustępie 2 lub zagrożają należytemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, Komisja może skierować do danego Państwa ostrzeżenie. Rada, na zalecenie Komisji, może kierować do danego Państwa Członkowskiego niezbędne zalecenia. Rada, na wniosek Komisji, może zadecydować o podaniu swoich zaleceń do publicznej wiadomości.

W zakresie niniejszego ustępu Rada stanowi, nie biorąc pod uwagę głosu członka Rady reprezentującego dane Państwo Członkowskie.

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% pozostałych członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie obejmujące co najmniej 65% ludności uczestniczących Państw Członkowskich.

Mniejszość blokująca musi obejmować co najmniej minimalną liczbę pozostałych członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została

Sprawozdanie składane Parlamentowi Europejskiemu.

osiągnięta.

5. Przewodniczący Rady i Komisja składają sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu dotyczące rezultatów wielostronnego nadzoru. Przewodniczący Rady może być wezwany do stawienia się przed właściwą komisją Parlamentu Europejskiego, jeśli Rada podała swoje zalecenia do publicznej wiadomości.

Zasady nadzoru stanowiące większością kwalifikowaną.

X** 6. Ustawy europejskie mogą ustanowić szczegółowe zasady procedury wielostronnego nadzoru o której mowa w ustępach 3 i 4.

Artykuł III-180 (dawny art. 100 TWE)

X*

Można podejmować środki w momencie pojawienia się poważnych trudności w zaopatrzeniu.

X 1. Bez uszczerbku dla innych procedur przewidzianych w Konstytucji, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję europejską ustanawiającą środki odpowiednie do sytuacji gospodarczej, zwłaszcza jeśli pojawia się poważne trudności w zaopatrzeniu w niektóre produkty.

Możliwość przyznania pomocy finansowej w nadzwyczajnych okolicznościach lub w przypadku klęsk żywiołowych.

X* 2. W przypadku gdy Państwo Członkowskie ma trudności lub jest istotnie zagrożone poważnymi trudnościami z powodu klęsk żywiołowych lub nadzwyczajnych okoliczności pozostających poza jego kontrolą, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję europejską przyznającą danemu Państwu Członkowskiemu, pod pewnymi warunkami, pomoc finansową Unii. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o przyjętej decyzji.

Artykuł III-181 (dawny art. 101 TWE)

Zakaz udzielania pożyczek na pokrycie deficytu z krajowych banków i Banku Centralnego lub z innych instytucji kredytowych.

1. Zakazane jest udzielanie przez Europejski Bank Centralny lub banki centralne Państw Członkowskich, (zwane dalej „krajowymi bankami centralnymi”), pożyczek na pokrycie deficytu lub jakichkolwiek innych kredytów instytucjom, organom lub innym jednostkom organizacyjnym Unii, rządów centralnym, władzom regionalnym, lokalnym lub innym władzom publicznym, innym jednostkom organizacyjnym lub przedsiębiorstwom publicznym Państw Członkowskich. Zakazane jest również nabywanie bezpośrednio od nich przez Europejski Bank Centralny lub krajowe banki centralne ich papierów dłużnych.

2. Ustęp 1 nie ma zastosowania do publicznych instytucji kredytowych, które, ramach w utrzymywania rezerw przez banki centralne, korzystają ze strony krajowych banków centralnych i Europejskiego Banku Centralnego z takiego samego traktowania jak prywatne instytucje kredytowe.

Artykuł III-182(dawny art. 102 TWE)

*Brak przywilejów
dotyczących pożyczek.*

Zakazany jest każdy środek nieoparty na względach o charakterze ostrożnościowym, ustanawiający uprzywilejowany dostęp instytucji, organów lub innych jednostek organizacyjnych Unii, rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych jednostek organizacyjnych lub przedsiębiorstw publicznych Państw Członkowskich do instytucji finansowych.

Artykuł III-183(dawny art. 103 TWE)

*Brak odpowiedzialności
Unii za długi
- z wyjątkiem
wzajemnych gwarancji
finansowych.*

X*

1. Unia nie odpowiada za zobowiązania rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych jednostek organizacyjnych lub przedsiębiorstw publicznych Państwa Członkowskiego, ani nie przejmuje takich zobowiązań, z zastrzeżeniem wzajemnych gwarancji finansowych dla wspólnego wykonania określonego projektu. Państwo Członkowskie nie odpowiada za zobowiązania rządów centralnych, władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych, innych jednostek organizacyjnych lub przedsiębiorstw publicznych innego Państwa Członkowskiego, ani nie przejmuje takich zobowiązań, z zastrzeżeniem wzajemnych gwarancji finansowych dla wspólnego wykonania określonego projektu.

*Rada stanowiąc
większością
kwalifikowaną ustala
szczegóły.*

2. Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie precyzujące definicje w celu stosowania zakazów przewidzianych w artykule III-181 i III-182 oraz w niniejszym artykule. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

***Najważniejszy artykuł
o unii walutowej***

Artykuł III-184 (dawny art. 104 TWE)

*Unikanie dużego
deficytu.
Komisja nadzoruje
dyscyplinę budżetową.*

X

1. Państwa Członkowskie unikają nadmiernego deficytu budżetowego.

2. Komisja nadzoruje rozwój sytuacji budżetowej i wysokość długu publicznego w Państwach Członkowskich w celu wykrycia oczywistych błędów. Komisja bada w szczególności przestrzeganie dyscypliny budżetowej na podstawie poniższych dwóch kryteriów:

Dwa kryteria:

*3% planowanego lub
rzeczywistego deficytu
budżetowego - może
przekroczyć wartość
odniesienia, jeżeli:
- znaczące zmniejszenie*

a) czy stosunek między planowanym lub rzeczywistym deficytem budżetowym a produktem krajowym brutto przekracza wartość odniesienia, chyba że:

i) stosunek ten zmniejszył się znacznie oraz w sposób stały i osiągnął poziom bliski wartości odniesienia lub,

*- wyjątkowe
zmniejszenie*

ii) przekroczenie wartości odniesienia ma charakter wyjątkowy oraz tymczasowy i stosunek ten pozostaje bliski wartości odniesienia,

przekracza 60% ogólnego długu publicznego... chyba że stosunek ten dostatecznie się zmniejsza.

Wartości odniesienia określone w Protokole nr 10.

Sprawozdanie dotyczące nadmiernego deficytu uwzględnia istotne czynniki, takie jak publiczne wydatki inwestycyjne oraz średniookresową sytuację gospodarczą.

Sprawozdanie Komisji w sprawie ryzyka nadmiernego deficytu.

Komitet wydaje opinię w sprawie sprawozdania.

Opinia Komisji do Państwa Członkowskiego w sprawie deficytu.

Rada stanowi większością kwalifikowaną w kwestii wniosku Komisji, czy istnieje nadmierny deficyt i przyjmuje zalecenia skierowane do danego Państwa Członkowskiego.

Danemu Państwu Członkowskiemu nie

b) czy stosunek między długiem publicznym a produktem krajowym brutto przekracza wartość odniesienia, chyba że stosunek ten zmniejsza się dostatecznie i zbliża do wartości odniesienia w zadowalającym tempie.

Wartości odniesienia są sprecyzowane w Protokole w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu.

3. Jeżeli Państwo Członkowskie nie spełnia wymogów jednego lub obu tych kryteriów, Komisja sporządza sprawozdanie. Sprawozdanie Komisji uwzględnia również to, czy deficyt budżetowy przekracza publiczne wydatki inwestycyjne, a także uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki, w tym średniookresową sytuację gospodarczą i budżetową Państwa Członkowskiego.

Komisja może także sporządzić sprawozdanie, jeśli mimo spełnienia wymagań wynikających z tych kryteriów uzna, że istnieje ryzyko nadmiernego deficytu w Państwie Członkowskim.

4. Komitet Ekonomiczno-Finansowy ustanowiony w artykule III-192 wydaje opinię w odniesieniu do sprawozdania Komisji.

5. Jeśli Komisja uzna, że w Państwie Członkowskim istnieje nadmierny deficyt lub że taki deficyt może wystąpić, kieruje opinię do danego Państwa Członkowskiego i informuje o tym Radę.

X 6. Rada, na wniosek Komisji i po rozważeniu ewentualnych uwag danego Państwa Członkowskiego oraz po dokonaniu ogólnej oceny decyduje, czy istnieje nadmierny deficyt. W takim przypadku Rada, na zalecenie Komisji, bez nieuzasadnionej zwłoki przyjmuje zalecenia skierowane do danego Państwa Członkowskiego, aby położyło ono kres tej sytuacji w oznaczonym terminie. Z zastrzeżeniem ustępu 8, zalecenia te nie zostają podane do publicznej wiadomości.

W zakresie niniejszego ustępu, Rada stanowi, nie biorąc pod uwagę głosu członka Rady reprezentującego dane Państwo Członkowskie.

przystępuje prawo głosu – jest wymagane 55% głosów reprezentujących 65% ludności.

Większość kwalifikowaną stosuje się w ustępach 8 -11, przy czym danemu Państwu Członkowskiemu nie przysługuje prawo głosu.

*Większość kwalifikowana = 55% członków Rady stanowiących 65% ludności.
Mniejszość blokująca = 35% ludności strefy euro + 1 Państwo Członkowskie.*

*Rada może:
- opublikować zalecenia,*

- nakładać środki,

- żądać sprawozdań.

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% pozostałych członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności uczestniczących Państw Członkowskich.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę pozostałych członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

X 7. Rada, na zalecenie Komisji, przyjmuje decyzje europejskie i zalecenia europejskie określone w ustępach 8 – 11.

Rada stanowi, nie biorąc pod uwagę głosu członka Rady reprezentującego dane Państwo Członkowskie.

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% pozostałych członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności uczestniczących Państw Członkowskich.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę pozostałych członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

X 8. W przypadku gdy Rada przyjmie decyzję europejską stwierdzającą, że w odpowiedzi na jej zalecenia żadne skuteczne działanie nie zostało podjęte w oznaczonym terminie, może podać zalecenia do publicznej wiadomości.

X 9. Jeżeli Państwo Członkowskie w dalszym ciągu nie wykonuje zalecenia Rady, może ona przyjąć decyzję europejską wzywającą to Państwo do przyjęcia w wyznaczonym terminie środków zmierzających do ograniczenia deficytu w zakresie uznanym przez Radę za niezbędny do zaradzenia sytuacji.

W takim przypadku Rada może zażądać od danego Państwa Członkowskiego przedstawienia sprawozdań według precyzyjnego

	harmonogramu, aby móc zbadać wysiłki dostosowawcze podjęte przez to Państwo Członkowskie.
<i>W przypadku nie zastosowania się nałożone mogą zostać następujące środki:</i>	X 10. Tak długo jak <u>Państwo Członkowskie</u> <u>nie stosuje</u> się do decyzji europejskiej przyjętej na podstawie ustępu 9, <u>Rada</u> może <u>zadecydować</u> o zastosowaniu lub, zależnie od przypadku, zaostreniu jednego lub kilku z <u>następujących środków</u> :
- <i>żądanie informacji,</i>	a) zażądania od danego Państwa Członkowskiego, aby <u>opublikowało dodatkowe informacje</u> , które określi Rada, przed emisją obligacji i papierów wartościowych,
- <i>rewizja warunków udzielenia pożyczek,</i>	b) wezwania <u>Europejskiego Banku Inwestycyjnego</u> do <u>ponownego rozważenia polityk udzielania pożyczek</u> wobec danego Państwa Członkowskiego,
- <i>zażądanie nieoprocentowanego depozytu,</i>	c) <u>zażądania</u> złożenia w Unii przez dane Państwo Członkowskie <u>nieoprocentowanego depozytu</u> w stosowanej wysokości do czasu stwierdzenia przez Radę, że nadmierny deficyt został skorygowany,
- <i>nałożenie grzywien.</i>	d) <u>nałożenia grzywien</u> w stosowanej wysokości.
	Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o podjętych środkach.
<i>Środki mogą zostać uchylone z chwilą rozwiązania problemu nadmiernego deficytu.</i>	X 11. Rada <u>uchyla</u> wszystkie lub niektóre <u>środki</u> , o których mowa w ustępie 6, 8, 9 i 10, w miarę jak <u>nadmierny deficyt</u> został, w ocenie Rady, <u>skorygowany</u> . Jeżeli Rada uprzednio podała zalecenia do publicznej wiadomości, to z chwilą uchylenia decyzji europejskiej przewidzianej w ustępie 8 oświadcza publicznie, że nie ma już nadmiernego deficytu w tym Państwie Członkowskim.
	12. Prawo wniesienia skargi przewidziane w artykułach III-360 i III-361 nie mogą być wykonywane w ramach ustępów 1–6, 8 i 9.
<i>Protokół nr 10 dotyczący deficytu.</i>	13. Uzupełniające przepisy dotyczące stosowania procedury opisanej w niniejszym artykule znajdują się w Protokole w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu.
<i>Protokół nr 10 ma być zastąpiony ustawą europejską – Rada stanowi jednomyślnie.</i>	U* <u>Ustawa europejska</u> Rady ustanawia właściwe środki, które <u>zastąpią</u> ten <u>Protokół</u> . Rada stanowi <u>jednomyślnie</u> po <u>konsultacji z Parlamentem Europejskim</u> i Europejskim Bankiem Centralnym.
<i>Wykonanie przez Radę stanowiącą większość</i>	X* Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego ustępu, Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje <u>rozporządzenia</u> europejskie lub decyzje

kwifikowaną.

Europejskie określające szczegółowe warunki i definicje w celu zastosowania tego Protokołu. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Polityka pieniężna

SEKCJA 2

POLITYKA PIENIĘŻNA

Artykuł III-185 (dawny art. 105 TWE)

*U**

Cele Europejskiego Systemu Banków Centralnych to: stabilność cen

1. Głównym celem Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest utrzymywanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla tego celu, Europejski System Banków Centralnych wspiera ogólne polityki gospodarcze w Unii, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Unii zdefiniowanych w artykule I-3. Europejski System Banków Centralnych działa zgodnie z zasadą otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjając efektywnej alokacji zasobów oraz zgodnie z zasadami przewidzianymi w artykule III-177.

Zadania ESBC:

2. Podstawowe zadania Europejskiego Systemu Banków Centralnych polegają na:

- polityka pieniężna,

a) definiowaniu i wprowadzaniu w życie polityki pieniężnej Unii,

- operacje walutowe,

b) przeprowadzaniu operacji walutowych zgodnie artykułem III-326,

- zarządzanie rezerwami walutowymi,

c) utrzymywaniu i zarządzaniu oficjalnymi rezerwami walutowymi Państw Członkowskich,

- praktyczne systemy płatnicze.

d) popieraniu należytego funkcjonowania systemów płatniczych.

Z wyłączeniem aktywów własnych rządów.

3. Ustęp 2 lit. c) stosuje się bez uszczerbku dla utrzymywania i zarządzania przez rządy Państw Członkowskich dewizowymi środkami obrotowymi.

Należy konsultować się z Europejskim Bankiem Centralnym, gdy:

4. Europejski Bank Centralny jest konsultowany:

- akty Unii wchodzą w zakres kompetencji banku,

a) w sprawie każdego projektowanego aktu Unii w dziedzinach należących do jego uprawnień,

- przyjęte prawo krajowe dotyczy

b) przez władze krajowe w sprawie każdego projektu regulacji w dziedzinach należących do jego uprawnień, lecz w granicach i na

<i>dziedzin należących do jego uprawnień.</i>	warunkach określonych przez Radę zgodnie z procedurą przewidzianą artykule III-187 ustęp 4.
<i>EBC może wydawać opinię.</i>	Europejski Bank Centralny może, w dziedzinach należących do jego uprawnień, <u>przedkładać opinie</u> instytucjom, organom lub jednostkom organizacyjnym Unii bądź władzom krajowym.
<i>ESBC musi nadzorować.</i>	5. <u>Europejski System Banków Centralnych</u> przyczynia się do należytego wykonywania polityk prowadzonych przez właściwe władze w odniesieniu do <u>nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi</u> i do stabilności systemu finansowego.
<i>O nadzorze finansowym decyduje Rada stanowiąc jednomyślnie.</i>	6. <u>Ustawa europejska Rady</u> może powierzyć Europejskiemu Bankowi Centralnemu specyficzne zadania dotyczące polityk w dziedzinie nadzoru <u>ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi</u> i innymi instytucjami finansowymi, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych. Rada stanowi <u>jednomyślnie po konsultacji</u> z Parlamentem Europejskim i Europejskim Bankiem Centralnym.
	Artykuł III-186(dawny art. 106 TWE)
<i>Wyłączne prawo do upoważnienia do emisji banknotów euro.</i>	X* 1. Europejski Bank Centralny ma <u>wyłączne prawo do upoważniania do emisji banknotów euro</u> w Unii. <u>Banknoty</u> takie <u>może emitować Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne</u> . Banknoty emitowane przez Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne są jedynym legalnym środkiem płatniczym w Unii.
<i>Monety wymagają zgody EBC.</i>	2. Państwa Członkowskie mogą emitować monety euro, z zastrzeżeniem zgody Europejskiego Banku Centralnego co do wielkości emisji.
<i>Zasady ustala Rada stanowiąc większością kwalifikowaną.</i>	Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć rozporządzenia europejskie ustanawiające środki w celu zharmonizowania nominalów i specyfikacji technicznych wszystkich monet przeznaczonych do obiegu, w zakresie, w jakim jest to niezbędne do zapewnienia należytego ich obiegu w Unii. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Europejskim Bankiem Centralnym.
Organizacja	Artykuł III-187 (dawny art. 107 TWE)
<i>Rada Prezesów i Zarząd.</i>	X**/X* 1. Europejski System Banków Centralnych jest kierowany przez organy decyzyjne Europejskiego Banku Centralnego, którymi są <u>Rada Prezesów i Zarząd</u> .
<i>Statut ustanowiony w Protokole nr 4.</i>	2. <u>Statut</u> Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest ustanowiony w <u>Protokole</u> w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Statut może zostać zmieniony w drodze ustawy:

- na wniosek Komisji,

- na zalecenie EBC.

Rada przyjmuje środki.

- na wniosek Komisji, EBC jest konsultowany

- na zalecenie EBC, Komisja jest konsultowana

Niezależność

Ani EBC ani krajowe banki centralne nie mogą od nikogo otrzymywać instrukcji.

Dostosowanie ustawodawstwa na szczeblu krajowym.

3. Artykuł 5 ustępy 1, 2 i 3, artykuły 17 i 18, artykuł 19 ustęp 1, artykuły 22, 23, 24 i 26, artykuł 32 ustępy 2, 3, 4 i 6, artykuł 33 ustęp 1 lit. a) i artykuł 36 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego mogą zostać zmienione przez ustawy europejskie:

X** a) na wniosek Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, lub

X** b) na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego i po konsultacji z Komisją.

4. Rada przyjmuje rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie ustanawiające środki, o których mowa w artykule 4, artykule 5 ustęp 4, artykule 19 ustęp 2, artykule 20, artykule 28 ustęp 1, artykule 29 ustęp 2, artykule 30 ustęp 4 i artykule 34 ustęp 3 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim:

X* a) na wniosek Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym albo

XX* b) na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego i po konsultacji z Komisją.

Artykuł III-188(dawny art. 108 TWE)

W wykonywaniu uprawnień oraz zadań i obowiązków, które zostały im powierzone na mocy Konstytucji i Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, ani Europejski Bank Centralny, ani krajowy bank centralny, ani członek któregośkolwiek z ich organów decyzyjnych nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii, rządów Państw Członkowskich, ani jakiegokolwiek innej jednostki organizacyjnej. Instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, jak również rządy Państw Członkowskich zobowiązują się szanować tę zasadę i nie dążyć do wywierania wpływu na członków organów decyzyjnych Europejskiego Banku Centralnego lub krajowych banków centralnych przy wykonywaniu ich zadań.

Artykuł III-189 (dawny art. 109 TWE)

Każde Państwo Członkowskie zapewnia zgodność swojego ustawodawstwa krajowego, w tym statutu krajowego banku centralnego, z Konstytucją i Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Artykuł III-190(dawny art. 110 TWE)

X*/XX*

EBC przyjmuje:

1. W celu wykonania zadań powierzonych Europejskiemu Systemowi Banków Centralnych, Europejski Bank Centralny, zgodnie z Konstytucją i na warunkach określonych w Statucie Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:

- rozporządzenia do wykonania zadań,

a) przyjmuje rozporządzenia europejskie w zakresie niezbędnym do wykonania zadań określonych w artykule 3 ustęp 1 lit. a), artykule 19 ustęp 1, artykule 22 i artykule 25 ustęp 2 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, jak również w przypadkach przewidzianych w rozporządzeniach europejskich i decyzjach europejskich, o których mowa w artykule III-187 ustęp 4,

- decyzje służące wykonaniu zadań,

b) przyjmuje decyzje europejskie niezbędne do wykonania zadań powierzonych Europejskiemu Systemowi Banków Centralnych na mocy Konstytucji i Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego,

- zalecenia i opinie.

c) wydaje zalecenia i opinie.

EBC może publikować własne akty

2. Europejski Bank Centralny może zdecydować o opublikowaniu swych decyzji europejskich, zaleceń i opinii.

EBC może nakładać grzywny – Rada decyduje stanowiąc większością kwalifikowaną.

3. Rada, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule III-187 ustęp 4, przyjmuje rozporządzenia europejskie ustanawiające granice i warunki, w ramach których Europejski Bank Centralny jest upoważniony, w przypadku nieprzestrzegania jego rozporządzeń europejskich i decyzji europejskich, do nakładania na przedsiębiorstwa grzywien i okresowych kar pieniężnych.

Artykuł III-191(dawny art. 123(4) TWE)

X**

Środki służące do używania euro przyjmowane są w drodze procedury legislacyjnej, po konsultacji z EBC.

Bez uszczerbku dla uprawnień Europejskiego Banku Centralnego, środki niezbędne do używania euro jako jednej waluty są ustanawiane w ustawach europejskich lub europejskich ustawach ramowych. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

SEKCJA 3:

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

Komitet Ekonomiczno

Artykuł III-192(dawny art. 114 ust. 2 do 4 TWE)

– Finansowy

- wspiera koordynację polityk Państw Członkowskich,

- wydaje opinie,

- analizuje sytuację gospodarczą i finansową Państw Członkowskich,

- pomaga przygotować prace Rady,

- bada sytuację w dziedzinie przepływów kapitału i swobody płatności.

Każde Państwo Członkowskie, Komisja i EBC mają prawo do mianowania co najwyżej dwóch członków.

Rada decyduje o składzie Komitetu Ekonomiczno-Finansowego.

Państwa Członkowskie objęte derogacją.

X*

1. W celu wspierania koordynacji polityk Państw Członkowskich w pełnym zakresie niezbędnym do funkcjonowania rynku wewnętrznego, niniejszym ustanawia się Komitet Ekonomiczno-Finansowy.

2. Zadania Komitetu obejmują:

a) wydawanie opinii na żądanie Rady lub Komisji bądź z inicjatywy własnej dla tych instytucji,

b) śledzenie sytuacji gospodarczej i finansowej Państw Członkowskich i Unii oraz regularne składanie Radzie i Komisji sprawozdań na ten temat, w szczególności w sprawie stosunków finansowych z państwami trzecimi i z instytucjami międzynarodowymi,

c) bez uszczerbku dla artykułu III-344, przyczynianie się do przygotowania prac Rady, o których mowa w artykule III-159, artykule III-179 ustępy 2, 3, 4 i 6, artykułach III-180, III-183 i III-184, artykule III-185 ustęp 6, artykule III-186 ustęp 2, artykule III-187 ustępy 3 i 4, artykułach III-191 i III-196, artykule III-198 ustępy 2 i 3, artykule III-201, artykule III-202 ustępy 2 i 3 i w artykułach III-322 i III-326, oraz wykonywanie innych zadań doradczych i przygotowawczych, które są mu powierzane przez Radę,

d) badanie, przynajmniej raz w roku, sytuacji w dziedzinie przepływów kapitału i swobody płatności wynikających ze stosowania Konstytucji i aktów Unii; badanie to dotyczy wszystkich środków odnoszących się do przepływów kapitału i płatności; Komitet składa sprawozdanie w sprawie wyników tego badania Komisji i Radzie.

Państwa Członkowskie, Komisja i Europejski Bank Centralny mianują nie więcej niż po dwóch członków Komitetu.

3. Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję europejską ustalającą szczegóły dotyczące składu Komitetu Ekonomiczno-Finansowego. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym oraz z Komitetem. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o przyjętej decyzji.

4. Oprócz zadań określonych w ustępie 2, jeśli i tak długo jak istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją na mocy artykułu III-197, Komitet śledzi sytuację pieniężną i finansową oraz ogólny system płatności tych Państw Członkowskich i regularnie składa Radzie i Komisji sprawozdania

	na ten temat.
	Artykuł III-193 (dawny art. 115 TWE)
<i>Wniosek do Komisji o sformułowanie zalecenia lub propozycji.</i>	XX W sprawach objętych zakresem zastosowania artykułu III-179 ustęp 4, artykułu III-184 z wyjątkiem ustępu 13, artykułów III-191, III-196, artykułu III-198 ustęp 3 i artykułu III-326, Rada lub Państwo Członkowskie może <u>wystąpić z wnioskiem do Komisji o sformułowanie</u> , w zależności od przypadku, <u>zalecenia lub propozycji</u> . Komisja niezwłocznie rozpatruje ten wniosek i przedstawia konkluzje Radzie.
Strefa euro	SEKCJA 4 <u>POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KTÓRYCH WALUTĄ JEST EURO</u>
	Artykuł III-194(nowy)
<i>Dla krajów strefy euro należy przyjąć komplementarne środki.</i>	X 1. W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej oraz zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Konstytucji, Rada, zgodnie z odpowiednią procedurą spośród tych, o których mowa w artykułach III-179 i III-184, z wyjątkiem procedury przewidzianej w artykule III-184, ustęp 13, przyjmuje <u>środki</u> w odniesieniu do Państw Członkowskich, których walutą jest euro, aby:
<i>Wzmocnić koordynację ich dyscypliny budżetowej.</i>	a) wzmocnić koordynację i nadzór ich <u>dyscypliny budżetowej</u> ,
<i>Kierunki gospodarcze.</i>	b) określić <u>kierunki</u> , w zakresie w jakim ich to dotyczy, <u>polityki gospodarczej</u> , zapewniając zgodność tych kierunków z kierunkami przyjętymi dla całej Unii oraz nadzór nad nimi.
<i>Tylko członkowie reprezentujący strefę euro stanowią większością kwalifikowaną, 55% członków Rady obejmujących 65% ludności.</i>	2. W odniesieniu do środków, o których mowa w ustępie 1, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie, których walutą jest euro. Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% tych członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności uczestniczących Państw Członkowskich.
<i>Mniejszość blokująca = 35% ludności strefy euro + 1 Państwo Członkowskie.</i>	Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę tych członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

Protokół nr 12

Artykuł III-195(nowy)

Szczegóły dotyczące spotkań ministrów Państw Członkowskich, których walutą jest euro, są ustalone w Protokole w sprawie Eurogrupy.

Działania międzynarodowe

Artykuł III-196(nowy)

Rada przyjmuje wspólne stanowisko w kwestii międzynarodowego systemu walutowego stanowiąc większością kwalifikowaną.

X

1. W celu zapewnienia pozycji dla euro w międzynarodowym systemie walutowym, Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję europejską ustanawiającą wspólne stanowiska w kwestiach szczególnego zainteresowania dla unii gospodarczej i walutowej, w ramach właściwych międzynarodowych instytucji i konferencji finansowych. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Większość kwalifikowana w kwestii jednolitej reprezentacji w międzynarodowych instytucjach.

2. Rada, na wniosek Komisji, może podjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia jednolitej reprezentacji w międzynarodowych instytucjach i konferencjach finansowych. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Rada podejmuje decyzję w sprawie reprezentacji stanowiąc większością kwalifikowaną swoich członków reprezentujących strefę euro.

3. W odniesieniu do środków, o których mowa w ustępach 1 i 2, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% tych członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności uczestniczących Państw Członkowskich.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę tych członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

SEKCJA 5

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Artykuł III-197(dawny art. 122 ust. 1 i 3–5 TWE)

Derogacja dla Państw Członkowskich, których

1. Państwa Członkowskie, w odniesieniu do których Rada zadecydowała, że nie spełniają warunków niezbędnych do przyjęcia euro, zwane są dalej

walutą nie jest euro.

Postanowienia dotyczące euro nie mają zastosowania do tych Państw Członkowskich.

Wyłączenie tych Państw Członkowskich z ESBC określa Statut.

Państwom

„Państwami Członkowskimi objętymi derogacją”.

2. Następujące postanowienia Konstytucji nie mają zastosowania do Państw Członkowskich objętych derogacją:

- a) uchwalanie części ogólnych kierunków polityk gospodarczych dotyczących ogólnie strefy euro (artykuł III-179 ustęp 2),
- b) środki przymusowe mające na celu zaradzenie nadmiernemu deficytowi (artykuł III-184 ustępy 9 i 10),
- c) cele i zadania Europejskiego Systemu Banków Centralnych (artykuł III-185 ustępy 1, 2, 3 i 5),
- d) emisja euro (artykuł III-186),
- e) akty Europejskiego Banku Centralnego (artykuł III-190),
- f) środki dotyczące używania euro (artykuł III-191),
- g) porozumienia walutowe i inne środki dotyczące polityki kursowej (artykuł III-326),
- h) mianowanie członków Zarządu Europejskiego Banku Centralnego (artykuł III-382 ustęp 2),
- i) decyzje europejskie ustanawiające wspólne stanowiska w kwestiach szczególnie istotnych dla unii gospodarczej i walutowej, w ramach właściwych międzynarodowych instytucji i konferencji finansowych (artykuł III-196 ustęp 1),
- j) środki w celu zapewnienia jednolitej reprezentacji w międzynarodowych instytucjach i konferencjach finansowych (artykuł III-196 ustęp 2).

W związku z tym, w artykułach, o których mowa w lit. a)-j), przez „Państwa Członkowskie” rozumie się Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

3. Państwa Członkowskie objęte derogacją i ich krajowe banki centralne są wyłączone z praw i obowiązków w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych, zgodnie z rozdziałem IX Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

4. Prawa głosu członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie

Członkowskim objętym derogacją nie przysługuje prawo głosu podczas podejmowania przez Radę kwestii związanych z euro...

...szczególnie odnoszących się do zaleceń wynikających z wielostronnego nadzoru lub procedur w przypadku nadmiernych deficytów.

Większość kwalifikowana = 55% członków Rady stanowiących 65% ludności.

Komisja i EBC składają swoje roczne sprawozdania w sprawie postępów Państw Członkowskich, które chciałyby dołączyć do strefy euro.

*Sprawozdania analizują, czy wypełnione zostały następujące kryteria:
- stabilność cen,*

- brak nadmiernego deficytu budżetowego,

objęte derogacją są zawieszono podczas przyjmowania przez Radę środków, o których mowa w artykułach wymienionych w ustępie 2 oraz w następujących przypadkach:

a) zaleceń kierowanych do Państw Członkowskich, których walutą jest euro ramach w wielostronnego nadzoru, w tym programów stabilności i ostrzeżeń (artykuł II-179 I ustęp 4),

b) środków odnoszących się do nadmiernych deficytów dotyczących Państw Członkowskich, których walutą jest euro (artykuł III-184 ustępy 6, 7, 8 i 11).

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% pozostałych członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności uczestniczących Państw Członkowskich.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę pozostałych członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

Artykuł III-198 (dawne art. 121, 122 ust. 2 i 123 ust. 5 TWE)

1. Co najmniej co dwa lata lub na wniosek Państwa Członkowskiego objętego derogacją, Komisja i Europejski Bank Centralny składają Radzie sprawozdania w sprawie postępów dokonanych przez Państwa Członkowskie objęte derogacją w wypełnianiu ich zobowiązań w zakresie urzeczywistnienia unii gospodarczej i walutowej. Sprawozdania określają, czy ustawodawstwo krajowe każdego Państwa Członkowskiego, w tym statuty jego krajowego banku centralnego, jest zgodne z artykułami III-188 i III-189 oraz ze Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. Sprawozdania określają również, czy osiągnięty został wysoki poziom trwałej konwergencji, analizując, w jakim w stopniu każde Państwo Członkowskie spełniło następujące kryteria:

a) osiągnięcie wysokiego stopnia stabilności cen; wynika to ze stopy inflacji zbliżonej do istniejącej w co najwyżej trzech Państwach Członkowskich, które mają najlepsze rezultaty w dziedzinie stabilności cen,

b) stabilna sytuacja finansów publicznych; wynika to z sytuacji budżetowej, która nie wykazuje nadmiernego deficytu budżetowego w

- poszanowanie
zwykłych marginesów
wahań kursów,

- trwały charakter
konwergencji.

4 kryteria konwergencji
określa Protokół nr 11.

Rada, stanowiąc
większością
kwalifikowaną,
decyduje o tym, które
Państwo Członkowskie
może wejść do strefy
euro.

Zalecenie od większości
kwalifikowanej Państw,
których walutą jest
euro.

Strefa euro ustala,
jednomyślnie, kurs po
jakim euro zastępuje
walutę danego Państwa
Członkowskiego,
którego walutą staje się

rozumieniu artykułu III-184 ustęp 6,

c) poszanowanie zwykłych marginesów wahań kursów przewidzianych mechanizmem kursów wymiany walut europejskiego systemu walutowego przez co najmniej dwa lata, bez dewaluacji w stosunku do euro,

d) trwały charakter konwergencji osiągniętej przez Państwo Członkowskie objęte derogacją i jego udziału w mechanizmie wymiany walut, co odzwierciedla się w poziomach długoterminowych stóp procentowych.

Cztery kryteria, o których mowa w niniejszym ustępie, i odpowiednie okresy, podczas których każde z nich ma być przestrzegane, są sprecyzowane w Protokole w sprawie kryteriów konwergencji. Sprawozdania Komisji i Europejskiego Banku Centralnego biorą również pod uwagę wyniki integracji rynków, sytuację i rozwój równowagi płatności bieżących oraz ocenę rozwoju jednostkowych kosztów pracy i innych wskaźników cen.

X 2. Po konsultacji z Parlamentem Europejskim i dyskusji w ramach Rady Europejskiej, Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję europejską stwierdzającą, które Państwa Członkowskie objęte derogacją spełniają niezbędne warunki, na podstawie kryteriów, o których mowa w ustępie 1, i uchyla derogacje w stosunku do tych Państw Członkowskich.

Rada stanowi po otrzymaniu zalecenia od kwalifikowanej większości jej członków reprezentujących Państwa Członkowskie, których walutą jest euro. Członkowie ci stanowią w ciągu 6 miesięcy od dnia otrzymania przez Radę wniosku Komisji.

Większość kwalifikowaną, o której mowa w akapicie drugim, stanowi co najmniej 55% tych członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności uczestniczących Państw Członkowskich. Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę tych członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

U 3. Jeśli decyduje się, zgodnie z procedurą przewidzianą w ustępie 2, o uchyleniu derogacji, Rada, na wniosek Komisji przyjmuje rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie ustalające nieodwołalnie kurs, po jakim euro zastępuje walutę danego Państwa Członkowskiego, oraz ustanawiające inne środki niezbędne do wprowadzenia euro jako jednej waluty w danym Państwie Członkowskim. Rada stanowi jednomyślnie

euro.

głosami członków reprezentujących Państwa Członkowskie, których walutą jest euro oraz danego Państwa Członkowskiego, po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Artykuł III-199 (dawne art. 123ust. 3 i 117 ust. 2 TWE)

Rada Ogólna EBC

1. Jeżeli i tak długo jak istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją bez oraz uszczerbku dla artykułu III-187 ustęp 1, Rada Ogólna Europejskiego Banku Centralnego, o której mowa w artykule 45 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, jest ukonstytuowana jako trzeci organ decyzyjny Europejskiego Banku Centralnego.

Relacje między EBC i Państwami, w których walutą nie jest euro.

2. Jeżeli i tak długo jak istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją, Europejski Bank Centralny w odniesieniu do tych Państw Członkowskich:

a) umacnia współpracę między krajowymi bankami centralnymi,

b) umacnia koordynację polityk pieniężnych Państw Członkowskich, dążąc do zapewnienia stabilności cen,

c) nadzoruje funkcjonowanie mechanizmu kursów wymiany walut,

d) udziela konsultacji w kwestiach, które podlegają kompetencji krajowych banków centralnych i wpływają na stabilność instytucji i rynków finansowych,

e) wykonuje dawne funkcje Europejskiego Funduszu Współpracy Walutowej, które zostały wcześniej przejęte przez Europejski Instytut Walutowy.

Artykuł III-200(dawny art. 124(1) TWE)

Kurs jest przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Każde Państwo Członkowskie objęte derogacją traktuje swoją politykę kursową jako przedmiot wspólnego zainteresowania. Czyniąc to, Państwa Członkowskie uwzględniają doświadczenia zdobyte dzięki współpracy w ramach mechanizmu kursów walut.

Artykuł III-201(dawny art. 119 TWE)

XX

Jeżeli bilans płatniczy Państwa Członkowskiego, w którym walutą nie jest euro, jest poważnie zagrożony...

1. W przypadku trudności lub poważnego zagrożenia trudnościami w bilansie płatniczym Państwa Członkowskiego objętego derogacją wynikających bądź z ogólnego zachwiania bilansu płatniczego, bądź z charakteru walut, jakimi dysponuje, zwłaszcza gdy trudności te mogą narazić na niebezpieczeństwo funkcjonowanie rynku wewnętrznego lub realizację wspólnej polityki handlowej, Komisja niezwłocznie bada sytuację tego państwa, jak również działanie, jakie państwo to podjęło lub

...Komisja może zalecić udzielenie wzajemnej pomocy.

Rada może przyznać wzajemną pomoc stanowiąc większością kwalifikowaną.

Komisja decyduje, chyba że Rada stanowiąc większością kwalifikowaną uchyli tę decyzję.

W przypadku nagłego kryzysu Państwo Członkowskie może podjąć środki ochronne.

może podjąć zgodnie z Konstytucją, odwołując się do wszelkich dostępnych środków. Komisja wskazuje środki, których przyjęcie zaleca danemu państwu.

Jeśli działanie podjęte przez Państwo Członkowskie objęte derogacją i środki sugerowane przez Komisję nie okazują się wystarczające do przewyciężenia trudności lub zagrożeń trudnościami, Komisja zaleca Radzie, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym, przyznanie wzajemnej pomocy i właściwe jej metody.

Komisja regularnie informuje Radę o sytuacji i jej rozwoju.

2. Rada przyjmuje rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie przyznające wzajemną pomoc oraz określające jej warunki i szczegóły. Wzajemna pomoc może przyjąć w szczególności formę:

a) uzgodnionego działania w ramach innych organizacji międzynarodowych, do których mogą zwrócić się Państwa Członkowskie objęte derogacją,

b) środków niezbędnych do uniknięcia zakłóceń w handlu, w przypadku gdy Państwo Członkowskie objęte derogacją, które znajduje się w trudnej sytuacji, utrzymuje lub przywraca ograniczenia ilościowe w stosunku do państw trzecich,

c) udzielenia ograniczonych kredytów przez inne Państwa Członkowskie, z zastrzeżeniem ich zgody.

3. Jeśli wzajemna pomoc zalecona przez Komisję nie została przyznana przez Radę lub jeśli przyznana wzajemna pomoc i przyjęte środki są niewystarczające, Komisja upoważnia mające trudności Państwo Członkowskie objęte derogacją do podjęcia środków ochronnych, których warunki i szczegóły określa Komisja.

Takie upoważnienie może zostać odwołane, a powyższe warunki i szczegóły zmienione przez Radę.

Artykuł III-202(dawny art. 120 TWE)

XX

1. W przypadku nagłego kryzysu w bilansie płatniczym i jeżeli decyzja europejska, o której mowa w artykule III-201 ustęp 2 nie zostaje niezwłocznie przyjęta, Państwo Członkowskie objęte derogacją może podjąć, w charakterze środków zapobiegawczych, niezbędne środki ochronne. Środki te powinny powodować możliwie jak najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego i nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne do pokonania powstałych nagle trudności.

Komisja i inne Państwa Członkowskie mają być informowane.

Rada podejmuje decyzję stanowiąc większością kwalifikowaną.

Rozdział dotyczący zatrudnienia -
wprowadzony przez Traktat Amsterdamski. Skoordynowana strategia dla zatrudnienia. - wysoki poziom zatrudnienia poprzez wykwalifikowaną, przeszkoloną i zdolną do dostosowania się siłę roboczą.

Państwa Członkowskie decydują, ale muszą realizować cele Unii.

Wspieranie zatrudnienia ma być koordynowane.

Unia wspiera Państwa

2. Komisja i pozostałe Państwa Członkowskie powinny być informowane o środkach ochronnych, o których mowa w ustępie 1 najpóźniej w chwili ich wejścia w życie. Komisja może zalecić Radzie udzielenie wzajemnej pomocy na podstawie artykułu III-201.

3. Rada, na zalecenie Komisji i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym, może przyjąć decyzję europejską ustalającą, że zainteresowane Państwo Członkowskie powinno zmienić, zawiesić lub znieść środki ochronne, o których mowa w ustępie 1.

ROZDZIAŁ III

POLITYKI W INNYCH DZIEDZINACH

SEKCJA 1

ZATRUDNIENIE

Artykuł III-203(dawny art. 125 TWE)

Unia i Państwa Członkowskie działają, zgodnie z niniejszą sekcją, w celu wypracowania skoordynowanej strategii dla zatrudnienia, a w szczególności w celu wsparcia siły roboczej wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do dostosowania się, jak również rynków pracy reagujących na zmiany gospodarcze, mając na względzie osiągnięcie celów, o których mowa w artykule I-3.

Artykuł III-204(dawny art. 126 TWE)

1. Państwa Członkowskie poprzez swoje polityki zatrudnienia przyczyniają się do osiągnięcia celów, o których mowa w artykule III-203, w sposób zgodny z ogólnymi kierunkami polityk gospodarczych Państw Członkowskich i Unii, przyjętymi na podstawie artykułu III-179 ustęp 2.

2. Państwa Członkowskie, uwzględniając praktyki krajowe związane z funkcjami partnerów społecznych, uważają wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują swoje działania w tym względzie w ramach Rady, zgodnie z artykułem III-206.

Artykuł III-205 (dawny art. 127 TWE)

1. Unia przyczynia się do urzeczywistnienia wysokiego poziomu

Członkowskie w osiągnięciu wysokiego poziomu zatrudnienia.

Pozostałe polityki Unii uwzględniają kwestię zatrudnienia.

Wytyczne dotyczące zatrudnienia dla Państw Członkowskich.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, sporządza niewiążące wytyczne dotyczące zatrudnienia zgodne z wytycznymi gospodarczymi.

Roczne sprawozdanie od każdego Państwa Członkowskiego.

Rada na zalecenie Komisji wydaje zalecenia skierowane do Państw Członkowskich stanowiąc większością kwalifikowaną.

Wspólne sprawozdanie roczne.

Przyjęcie środków zachęcających przez Radę stanowiąc większością kwalifikowaną.

zatrudnienia, zachęcając do współpracy Państwa Członkowskie i, w razie potrzeby, wspierając i uzupełniając ich działanie. Czyniąc to, szanuje ona w pełni kompetencje Państw Członkowskich w tej dziedzinie.

2. Cel osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia jest brany pod uwagę przy definiowaniu i wykonywaniu polityk i działań Unii.

Artykuł III-206(dawny art. 128 TWE)

1. Rada Europejska bada co roku sytuację zatrudnienia w Unii i przyjmuje konkluzje w tym przedmiocie na podstawie wspólnego sprawozdania rocznego Rady i Komisji.

X* 2. Na podstawie konkluzji Rady Europejskiej, Rada na wniosek Komisji przyjmuje co roku wytyczne, które Państwa Członkowskie uwzględniają w swoich politykach zatrudnienia. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Regionów, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Zatrudnienia.

Wytyczne te są zgodne z ogólnymi kierunkami przyjmowanymi w zastosowaniu artykułu III-179 ustęp 2.

3. Każde Państwo Członkowskie przesyła do Rady i Komisji roczne sprawozdanie w sprawie podstawowych środków, jakie przyjęło w celu wykonania swej polityki zatrudnienia w świetle wytycznych określonych w ustępie 2.

X 4. Na podstawie sprawozdań określonych w ustępie 3 i po uzyskaniu opinii Komitetu Zatrudnienia, Rada corocznie analizuje realizację polityk zatrudnienia Państw Członkowskich w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia. Rada na zalecenie Komisji może wydać zalecenia skierowane do Państw Członkowskich.

X 5. Na podstawie wyników tej analizy Rada i Komisja kierują do Rady Europejskiej wspólne sprawozdanie roczne dotyczące sytuacji zatrudnienia w Unii i wprowadzenia życie w wytycznych dotyczących zatrudnienia.

Artykuł III-207(dawny art. 129 TWE)

X**

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić środki zachęcające, zmierzające do sprzyjania współpracy między Państwami Członkowskimi oraz wspierania ich działań w dziedzinie zatrudnienia poprzez inicjatywy mające na celu rozwijanie wymiany informacji i najlepszych praktyk, dostarczając analizy porównawcze i porady, jak również popierając podejścia nowatorskie i oceniając doświadczenia,

Brak harmonizacji.

zwłaszcza przez odwołanie się do projektów pilotażowych. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe nie obejmują harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Artykuł III-208(dawny art. 130 TWE)

Zwykła większość

Rada przyjmuje zwykłą większością decyzję europejską ustanawiającą Komitet Zatrudnienia o charakterze doradczym w celu wspierania koordynacji między Państwami Członkowskimi polityk zatrudnienia i w zakresie rynku pracy. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Komitet Zatrudnienia

Zadania Komitetu obejmują:

- śledzi zatrudnienie,

a) śledzenie rozwoju sytuacji zatrudnienia i polityk zatrudnienia w Unii i w Państwach Członkowskich,

- wydaje opinii,

b) bez uszczerbku dla artykułu III-344, formułowanie opinii na żądanie Rady lub Komisji, bądź z inicjatywy własnej, oraz przyczynianie się do przygotowania działań Rady określonych w artykule III-206.

- konsultuje się z partnerami społecznymi.

W wypełnianiu swojego mandatu Komitet konsultuje się z partnerami społecznymi.

Każde Państwo Członkowskie i Komisja mianują po dwóch członków Komitetu.

Polityka społeczna

SEKCJA 2

POLITYKA SPOŁECZNA

Cele

Artykuł III-209(dawny art. 136 TWE)

Wzrost poziomu zatrudnienia oraz poprawa warunków życia i pracy.

Unia i Państwa Członkowskie, świadome podstawowych praw socjalnych wyrażonych w Europejskiej Karcie Społecznej, podpisanej w Turynie 18 października 1961 roku oraz we Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników z 1989 roku, mają na celu promowanie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, tak aby umożliwić ich wyrównanie z jednoczesnym zachowaniem postępu, odpowiednią ochronę socjalną, dialog między partnerami społecznymi, rozwój zasobów ludzkich pozwalający podnosić i utrzymać poziom zatrudnienia oraz

Działania Unii uwzględniają różnorodność praktyk krajowych w dziedzinie stosunków umownych oraz korzyści wynikające z konkurencyjności.

Spółeczna harmonizacja

Unia wspiera i uzupełnia.

*Procedura ustawodawcza (większość kwalifikowana, weto PE) X**.*

*Procedura ustawodawcza (większość kwalifikowana, weto PE) X**.*

Jednomyślność w Radzie, PE konsultowany U.*

Jednomyślność w Radzie, PE konsultowany U.*

*Procedura ustawodawcza (większość kwalifikowana, weto PE) X**.*

Jednomyślność w Radzie, PE

przeciwdziałanie wyłączeniu.

W tym celu Unia i Państwa Członkowskie wprowadzają w życie środki, które uwzględniają różnorodność praktyk krajowych, w szczególności w dziedzinie stosunków umownych, jak również potrzebę utrzymania konkurencyjności gospodarki Unii.

Uważają one, że taki rozwój będzie wynikał nie tylko z funkcjonowania rynku wewnętrznego, który będzie sprzyjał harmonizacji systemów społecznych, ale też z procedur przewidzianych w Konstytucji oraz ze zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich.

Artykuł III-210 (dawny art. 137 TWE)

X**/U*

1. Mając na względzie urzeczywistnienie celów określonych w artykule III-209, Unia wspiera i uzupełnia działania Państw Członkowskich w następujących dziedzinach:

a) polepszanie w szczególności środowiska pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników,

b) warunki pracy,

c) zabezpieczenie społeczne i ochrona socjalna pracowników,

d) ochrona pracowników w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę,

e) informacja i konsultacja z pracownikami,

f) reprezentacja i obrona zbiorowa interesów pracowników i pracodawców, w tym współzarządzanie, z zastrzeżeniem ustępu 6,

konsultowany U.*

Jednomyślność w Radzie, PE

konsultowany U.*

Procedura

ustawodawcza

(większość

kwalifikowana, weto

*PE) X**.*

Procedura

ustawodawcza

(większość

kwalifikowana, weto

*PE) X**.*

Procedura

ustawodawcza

(większość

kwalifikowana, weto

*PE) X**.*

Procedura

ustawodawcza

(większość

kwalifikowana, weto

*PE) X**.*

Środki zachęcające do współpracy przyjęte w drodze procedury ustawodawczej.

Brak harmonizacji

Minimalne wymagania – lit. a) – i) powyżej.

g) warunki zatrudnienia obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium Unii,

h) integracja osób wyłączonych z rynku pracy, bez uszczerbku dla artykułu III-283,

i) równość kobiet i mężczyzn w odniesieniu do ich szans na rynku pracy i traktowania w pracy,

j) zwalczanie wyłączenia społecznego,

k) modernizacja systemów ochrony socjalnej, bez uszczerbku dla lit. c).

2. Do celów ustępu 1:

a) ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić środki w celu zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi w drodze inicjatyw zmierzających do pogłębiania wiedzy, rozwijania wymiany informacji i najlepszych praktyk, wspierania podejść nowatorskich oraz oceny doświadczeń, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich,

b) w dziedzinach, o których mowa w ustępie 1 lit. a) – i), europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić minimalne wymagania stopniowo wprowadzane w życie, z uwzględnieniem warunków i norm technicznych istniejących w każdym z Państw Członkowskich. Takie europejskie ustawy ramowe unikają nakładania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń, które utrudniałyby tworzenie i rozwijanie małych i średnich przedsiębiorstw.

W każdym przypadku, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Partnerzy społeczni wykonują ustawy ramowe.

Ale Państwo Członkowskie musi zagwarantować realizację celów.

Akty unijne:

- nie mogą mieć wpływu na podstawowe zasady systemów zabezpieczenia społecznego,

- nie stanowią przeszkody dla bardziej rygorystycznych norm zgodnych z Konstytucją.

O wynagrodzeniu, prawie do zrzeszania się, prawie do strajku i lokautu mowa w części II i III-213g.

U* 3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, w dziedzinach, o których mowa w ustępie 1 lit. c), d), f) i g), Rada przyjmuje ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Rada może, na wniosek Komisji, przyjąć decyzję europejską o stosowaniu zwykłej procedury ustawodawczej do ustępu 1 lit. d), f) i g). Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

4. Państwo Członkowskie może powierzyć partnerom społecznym, na ich wspólne żądanie, wykonanie europejskich ustaw ramowych przyjętych na podstawie ustępów 2 i 3 lub, w stosownych przypadkach, w wykonaniu rozporządzeń europejskich lub decyzji europejskich przyjętych zgodnie z artykułem III-212.

W takim przypadku dane Państwo Członkowskie, będąc zobowiązanym do przedsięwzięcia wszelkich środków pozwalających mu w każdej chwili na zagwarantowanie realizacji celów europejskiej ustawy ramowej, rozporządzenia europejskiego lub decyzji europejskiej zapewnia, że najpóźniej w dniu, w którym europejska ustawa ramowa musi być przetransponowana, a rozporządzenie europejskie lub decyzja europejska wdrożona, partnerzy społeczni przyjęli niezbędne środki w drodze porozumienia.

5. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe przyjęte na mocy niniejszego artykułu:

a) nie naruszają prawa Państw Członkowskich do określenia podstawowych zasad ich systemów zabezpieczenia społecznego i nie mogą znacząco wpływać na ich równowagę finansową,

b) nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymywaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych zgodnych z Konstytucją.

6. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do wynagrodzeń ani do prawa zrzeszania się, ani do prawa strajku, ani do prawa lokautu.

Artykuł III-211(dawny art. 138 TWE)

Konsultacje między partnerami społecznymi:

- przed przedstawieniem wniosków,

- w sprawie treści przedstawianych wniosków.

Termin: 9 miesięcy na zawarcie umowy zbiorowej zgodnie z III-212.

Partnerzy społeczni mogą zawierać umowy zbiorowe na poziomie Unii.

*Wykonanie:
- praktyka partnerów społecznych,
- Państwa Członkowskie,
- rozporządzenia/decyzje Rady (stanowiącej większością kwalifikowaną).*

W niektórych przypadkach – jednomyślność.

Komisja zachęca do współpracy i koordynacji w zakresie:

1. Komisja wspiera konsultacje między partnerami społecznymi na poziomie Unii i podejmuje wszelkie właściwe środki w celu ułatwienia ich dialogu, zapewniając stronom zrównoważone wsparcie.

2. Do celów ustępu 1, Komisja przed przedstawieniem wniosków w dziedzinie polityki społecznej, konsultuje się z partnerami społecznymi w sprawie możliwego kierunku działania Unii.

3. Jeśli Komisja po przeprowadzeniu konsultacji, o której mowa w ustępie 2 uzna, że działanie Unii jest pożądane, konsultuje się z partnerami społecznymi w sprawie treści rozważanego wniosku. Partnerzy społeczni przesyłają do Komisji opinię lub, w odpowiednim przypadku, zalecenie.

4. Przy okazji konsultacji, o których mowa w ustępach 2 i 3, partnerzy społeczni mogą informować Komisję o swojej woli rozpoczęcia postępowania przewidzianego w artykule III-212 ustęp 1. Czas trwania tego postępowania nie może przekraczać dziewięciu miesięcy, chyba że partnerzy społeczni i Komisja wspólnie zadecydują o jego przedłużeniu.

Artykuł III-212(dawny art. 139 TWE)

1. Dialog między partnerami społecznymi na poziomie Unii może prowadzić, jeżeli oni sobie tego życzą, do nawiązania stosunków umownych, w tym do zawarcia umów zbiorowych.

X* 2. Wykonywanie umów zbiorowych zawartych na poziomie Unii odbywa się bądź zgodnie z procedurami i praktykami właściwymi dla partnerów społecznych i Państw Członkowskich, bądź w dziedzinach podlegających artykułowi III-210, na wspólne żądanie stron-sygnatariuszy, w drodze rozporządzeń europejskich lub decyzji europejskich przyjętych przez Radę na wniosek Komisji. Parlament Europejski jest informowany.

U* Rada stanowi jednomyślnie jeżeli dana umowa zawiera jedno lub więcej postanowień dotyczących jednej z dziedzin, w których zgodnie z artykułem III-210 ustęp 3 wymagana jest jednomyślność.

Artykuł III-213(dawny art. 140 TWE)

Dla realizacji celów, o których jest mowa w artykule III-209 i bez uszczerbku dla innych postanowień Konstytucji, Komisja zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz ułatwia koordynację ich działań we wszystkich dziedzinach polityki społecznej w ramach

- zatrudnienia,
- prawa pracy i warunków pracy,
- kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- zabezpieczenia społecznego,
- ochrony przed wypadkami i chorobami,
- higieny,
- prawa zrzeszania się i sporów zbiorowych.

Środki:

- badania,
- opinie,
- konsultacje,
- kierunki,
- najlepsze praktyki,
- nadzór,
- ocena.

Równość w pracy

Równość wynagrodzenia za pracę o tej samej wartości.

Szeroki zakres definicji „wynagrodzenia”.

niniejszej sekcji, a zwłaszcza w dziedzinach odnoszących się do:

- a) zatrudnienia,
- b) prawa pracy i warunków pracy,
- c) kształcenia i doskonalenia zawodowego,
- d) zabezpieczenia społecznego,
- e) ochrony przed wypadkami i chorobami zawodowymi,
- f) higieny pracy,
- g) prawa zrzeszania się w związki zawodowe i sporów zbiorowych między pracodawcami a pracownikami.

W tym celu Komisja działa w ścisłym kontakcie z Państwami Członkowskimi, przeprowadzając badania, wydając opinie i organizując konsultacje zarówno w sprawie problemów pojawiających się na poziomie krajowym, jak i tych, które interesują organizacje międzynarodowe, w szczególności poprzez inicjatywy mające na celu określenie kierunków i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany.

Przed wydaniem opinii przewidzianych niniejszym artykułem Komisja konsultuje się z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Artykuł III-214(dawny art. 141 TWE)

X**

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia stosowanie zasady równości wynagrodzeń dla pracowników płci żeńskiej i męskiej i za taką samą pracę lub pracę tej samej wartości.

2. Do celów niniejszego artykułu przez „wynagrodzenie” rozumie się zwykłą podstawową lub minimalną płacę lub uposażenie oraz wszystkie inne korzyści w gotówce lub w naturze, otrzymywane przez pracownika bezpośrednio lub pośrednio, z racji zatrudnienia, od pracodawcy.

<p>Wymagane są jednolite metody naliczania.</p>	<p>Równość wynagrodzenia bez dyskryminacji ze względu na płeć oznacza, że:</p> <p>a) <u>wynagrodzenie</u> przyznane za taką samą pracę na akord jest określone na podstawie takiej samej jednostki miary,</p> <p>b) wynagrodzenie <u>za pracę na czas</u> jest takie samo na tym samym stanowisku.</p>
<p>Ustawy uchwalane w drodze procedury ustawodawczej po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno – Społecznym.</p>	<p>3. Środki zmierzające do zapewnienia stosowania <u>zasady równości szans i równości traktowania</u> kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy, w tym zasady równości wynagrodzeń za taką samą pracę lub pracę takiej samej wartości są ustanawiane na mocy <u>ustaw</u> europejskich lub europejskich <u>ustaw ramowych</u>. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po <u>konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym</u>.</p>
<p>Dozwolone są specyficzne korzyści dla płci niedostatecznie reprezentowanej.</p>	<p>4. W celu rzeczywistego zapewnienia pełnej równości między kobietami i mężczyznami w życiu zawodowym zasada równości traktowania <u>nie stanowi przeszkody</u> dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub przyjmowaniu środków przewidujących <u>specyficzne korzyści</u>, zmierzające do ułatwienia wykonywania działalności zawodowej przez osoby płci <u>niedostatecznie reprezentowanej</u> bądź zapobiegania niekorzystnym sytuacjom w karierze zawodowej lub ich kompensowania.</p>
<p>Artykuł III-215(dawny art. 142 TWE)</p>	
<p>Płatny urlop</p>	<p>Państwa Członkowskie dokładają starań, aby utrzymać istniejącą równowagę <u>systemów płatnych urlopów</u>.</p>
<p>ArtykułII-216(dawny art. 143 TWE)</p>	
<p>Roczne sprawozdanie Komisji dotyczące sytuacji społecznej.</p>	<p>Komisja opracowuje co roku <u>sprawozdanie</u> w sprawie postępów w realizacji <u>celów</u>, o których mowa w artykule III-209, w tym sytuacji demograficznej w Unii. Komisja przesyła to sprawozdanie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.</p>
<p>Artykuł 217(dawny art. 144 TWE)</p>	
<p>Komitet ds. Ochrony Socjalnej</p>	<p>X* <u>Rada</u> przyjmuje decyzję europejską ustanawiającą <u>Komitet ds. Ochrony Socjalnej</u> o <u>charakterze doradczym</u>, celem wspierania współpracy w dziedzinie ochrony socjalnej między Państwami Członkowskimi oraz Komisją. Rada stanowi po <u>konsultacji z Parlamentem Europejskim</u>.</p>
<p>Rada stanowi zwykłą większością.</p>	
<p>Zadania Komitetu:</p>	<p>Zadania Komitetu obejmują:</p>

- śledzenie sytuacji społecznej,

- wspieranie dobrych praktyk,

- sporządzanie sprawozdań i opinii.

Komitet składa się z 2 członków z każdego Państwa Członkowskiego i 2 z Komisji.

Komisja sporządza sprawozdanie dla PE w kwestii rozwoju sytuacji społecznej.

PE może zwrócić się o więcej informacji.

Europejski Fundusz Społeczny wspiera:
- łatwe zatrudnianie pracowników,
- mobilność pracowników,
- dostosowanie się pracowników do zmian w przemyśle.

Funduszem zarządza Komisja, w czym pomaga jej komitet złożony z przedstawicieli Państw Członkowskich, związków zawodowych i pracowników.

a) śledzenie sytuacji społecznej i rozwoju ochrony socjalnej w Państwach Członkowskich i w Unii,

b) wspieranie wymiany informacji, doświadczeń i dobrych praktyk między Państwami Członkowskimi oraz z Komisją,

c) opracowywanie sprawozdań, formułowanie opinii lub podejmowanie innych prac w ramach swoich uprawnień, na żądanie Rady lub Komisji, lub z własnej inicjatywy, bez uszczerbku dla artykułu III-344.

W wypełnianiu swojego mandatu Komitet nawiązuje odpowiednie kontakty z partnerami społecznymi.

Każde Państwo Członkowskie i Komisja mianują po dwóch członków Komitetu.

Artykuł III-218(dawny art. 145 TWE)

Komisja włącza do swojego sprawozdania rocznego dla Parlamentu Europejskiego oddzielny rozdział dotyczący rozwoju sytuacji społecznej w Unii.

Parlament Europejski może wezwać Komisję do opracowania sprawozdań w sprawie poszczególnych problemów dotyczących warunków społecznych.

Artykuł III-219(dawne art. 146/147/148 TWE)

X**

1. W celu poprawy możliwości zatrudniania pracowników w ramach rynku wewnętrznego i przyczyniania się w ten sposób do podniesienia poziomu życia, ustanawia się zgodnie z poniższymi postanowieniami Europejski Fundusz Społeczny, który dąży do ułatwienia zatrudniania pracowników i zwiększania ich mobilności geograficznej i zawodowej wewnątrz Unii, jak również do ułatwienia im dostosowania się do zmian w przemyśle i systemach produkcyjnych, zwłaszcza przez kształcenie zawodowe i przekwalifikowanie.

2. Funduszem zarządza Komisja. W wykonywaniu tego zadania Komisję wspomaga komitet złożony z przedstawicieli Państw Członkowskich, związków zawodowych i organizacji pracodawców, któremu przewodniczy członek Komisji.

Wykonanie poprzez ustawy stanowiąc większość kwalifikowaną.

3. Środki wykonawcze dotyczące Funduszu są ustanawiane w ustawach europejskich. Ustawy europejskie są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

SEKCJA 3: SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA

Spójność społeczna i terytorialna

Artykuł III-220(dawny art. 158 TWE)

Cele:
- zmniejszenie dysproporcji,
- rozwój najmniej uprzywilejowanych regionów ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich i innych obszarów o trwałych trudnościach.

W celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Unii, rozwija ona i prowadzi działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

W szczególności Unia zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacoferania regionów najmniej uprzywilejowanych.

Wśród regionów, o których mowa, szczególną uwagę poświęca się obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i obszarom, które cierpią na skutek poważnych lub trwałych trudności naturalnych lub demograficznych, takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo słabym zaludnieniu oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.

Fundusze strukturalne

Artykuł III-221(dawny art. 159 TWE)

Środki:
- koordynacja polityk gospodarczych Państw Członkowskich,
- fundusze strukturalne,
- Europejski Bank Inwestycyjny.

X**
Państwa Członkowskie prowadzą swoje polityki gospodarcze i koordynują je taki w sposób, aby osiągnąć także cele określone w artykule III-220. Przy formułowaniu i urzeczywistnianiu polityk i działań Unii oraz przy urzeczywistnianiu rynku wewnętrznego bierze się pod uwagę te cele i przyczynia się do ich realizacji. Unia wspiera także osiągnięcie tych celów przez działania, które podejmuje za pośrednictwem funduszy o przeznaczeniu strukturalnym (Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych istniejących instrumentów finansowych.

Komisja sporządza sprawozdanie co trzy lata.

Co trzy lata Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Regionów i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie w sprawie postępów w urzeczywistnianiu spójności

Oprócz funduszy mogą zostać ustanowione środki specjalne w drodze zwykłej procedury ustawodawczej.

Fundusz Rozwoju Regionalnego

Zadania

Zadania funduszy strukturalnych zdefiniowane w drodze ustaw (do roku 2007 Rada stanowi jednomyślnie).

Fundusz Spójności

Pierwsze postanowienia w sprawie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przyjmowane jest przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

Rada przyjmuje środki wykonawcze stanowiąc

gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz w sprawie sposobu, w jaki różne środki przewidziane w niniejszym artykule przyczyniły się do tego. Sprawozdanie to zawiera, w odpowiednim przypadku, stosowne wnioski.

Bez uszczerbku dla środków przyjętych w ramach innych polityk Unii ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić wszelkie środki specjalne poza funduszami. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Artykuł III-222(dawny art. 160 TWE)

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych w Unii poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych.

Artykuł III-223(dawny art. 161 TWE)

*najpierw U***, potem X***

1. Bez uszczerbku dla artykułu III-224, ustawy europejskie określają zadania, cele priorytetowe i organizację funduszy o przeznaczeniu strukturalnym, co może obejmować grupowanie funduszy, oraz ogólne zasady mające do nich zastosowanie, jak również przepisy niezbędne do zapewnienia ich skuteczności oraz koordynacji funduszy między sobą i z innymi istniejącymi instrumentami finansowymi.

Fundusz Spójności, utworzony przez ustawę europejską, wspiera finansowo projekty w dziedzinach środowiska naturalnego i sieci transeuropejskich w zakresie infrastruktury transportowej.

W każdym przypadku, ustawy europejskie są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

2. Pierwsze postanowienia w sprawie funduszy o przeznaczeniu strukturalnym i Funduszu Spójności, które zostaną przyjęte po postanowieniach obowiązujących w dniu podpisania Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, ustanawia się na mocy ustawy europejskiej Rady. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Artykuł III-224(dawny art. 162 TWE)

*X***

Środki wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są ustanawiane na mocy ustaw europejskich. Ustawy

większością
kwalifikowaną.

Europejskie są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

W odniesieniu do Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji oraz Europejskiego Funduszu Społecznego stosują się odpowiednio artykuły III-231 III-219 i ustęp 3.

**Rolnictwo i
rybołówstwo**

SEKCJA 4:

ROLNICTWO I RYBOŁÓWSTWO

Artykuł III-225 (dawny art. 32 ust. 1, drugie zdanie, TWE)

Definicja rolnictwa i
rybołówstwa.

Unia określa i realizuje wspólną politykę rolną i rybołówstwa.

Pojęcie „rolnictwa”
obejmuje rybołówstwo.

Przez „produkty rolne” należy rozumieć plody ziemi, produkty pochodzące z hodowli i rybołówstwa, jak również produkty pierwszego przetworzenia, które pozostają w bezpośrednim związku z tymi produktami. Odniesienia do wspólnej polityki rolnej lub do rolnictwa oraz stosowanie wyrazu „rolny” są rozumiane jako dotyczące także rybołówstwa, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych tego sektora.

Artykuł III-226(dawny art. 32 TWE)

Rolnictwo jest częścią
rynku wewnętrznego.

1. Rynek wewnętrzny obejmuje także rolnictwo i handel produktami rolnymi.

Zasada ogólna: zasady
rynku wewnętrznego
stosują się do
rolnictwa.

2. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień artykułów III-227 – III-232, zasady przewidziane w celu ustanowienia lub funkcjonowania rynku wewnętrznego stosują się do produktów rolnych.

Wspólna polityka rolna
(WPR)

3. Produkty wymienione w załączniku I podlegają postanowieniom artykułów III-227 – III-232.

4. Funkcjonowaniu i rozwojowi rynku wewnętrznego produktów rolnych musi towarzyszyć wspólna polityka rolna.

Artykuł III-227(dawny art. 33 TWE)

Cele:

Celami wspólnej polityki rolnej są:

- zwiększenie
wydajności,

a) zwiększenie wydajności rolnictwa przez wspieranie postępu technicznego i racjonalny rozwój produkcji rolnej, jak również optymalne wykorzystanie czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej,

- zapewnienie odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej,
- stabilizacja rynków,

- zagwarantowanie dostaw,
- zapewnienie rozsądnych cen.

WPR musi uwzględniać:

- szczególny charakter gospodarki rolnej,

- stopniowe dostosowanie,

- ściśle związki z gospodarkami.

Wspólna Organizacja Rynków (WOR)

...poprzez zastosowanie następujących metod:

- reguły konkurencji,

- obowiązkowa koordynacja rynków,

- uropejska organizacja rynkowa.

Oznacza to:

- regulację cen,
- subwencje,
- magazynowanie,
- stabilizacja przywozu i wywozu.

b) zapewnienie w ten sposób odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, zwłaszcza przez podniesienie indywidualnego dochodu osób pracujących w rolnictwie,

c) stabilizacja rynków,

d) zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw,

e) zapewnienie rozsądnych cen w dostawach dla konsumentów.

2. Przy ustalaniu wspólnej polityki rolnej i specjalnych środków służących jej realizacji uwzględnia się:

a) szczególny charakter gospodarki rolnej, wynikający ze struktury społecznej rolnictwa oraz z różnic strukturalnych i przyrodniczych między poszczególnymi regionami rolniczymi,

b) potrzebę stopniowego wprowadzania odpowiednich środków dostosowawczych,

c) fakt, że w Państwach Członkowskich rolnictwo jest sektorem ściśle powiązany z całą gospodarką.

Artykuł III-228(dawny art. 34 TWE)

Do osiągnięcia celów, o których mowa w artykule III-227, ustanawia się wspólną organizację rynków rolnych.

Zależnie od produktów, organizacja ta przybiera jedną z następujących form:

a) wspólne reguły konkurencji,

b) obowiązkowa koordynacja różnych krajowych organizacji rynkowych,

c) uropejska organizacja rynkowa.

2. Wspólna organizacja, ustanowiona w jednej z postaci przewidzianych w ustępie 1, może obejmować wszelkie środki konieczne do osiągnięcia celów, o których mowa w artykule III-227, a w szczególności regulację cen, subwencje służące produkcji i wprowadzaniu do obrotu różnych produktów, systemy magazynowania i przewozu oraz wspólne mechanizmy stabilizacji przywozu i wywozu.

Brak dyskryminacji wewnątrz Unii.

Wspólna organizacja ogranicza się do osiągania celów, o których mowa w artykule III-227, i wyklucza wszelką dyskryminację między producentami lub konsumentami wewnątrz Unii.

Jednolite metody kalkulacji ceny.

Wspólna polityka cenowa powinna się opierać na wspólnych kryteriach i jednolitych metodach kalkulacji.

Fundusze gwarancji

Aby umożliwić wspólnej organizacji, o której mowa w ustępie 1, osiąganie jej celów, może być stworzony jeden lub kilka funduszy orientacji i gwarancji rolnej.

Artykuł III-229(dawny art. 35 TWE)

Środki:

Do umożliwienia osiągnięcia celów, o których mowa w artykule III-227, w ramach wspólnej polityki rolnej mogą być przewidziane w szczególności środki polegające na:

- koordynacja, kształcenie, badania naukowe, upowszechnianie wiedzy,

a) skutecznej koordynacji wysiłków podejmowanych w dziedzinach kształcenia zawodowego, badań naukowych i upowszechniania wiedzy rolniczej, co może obejmować wspólne finansowanie projektów lub instytucji,

- zwiększanie poziomu konsumpcji.

b) wspólnym działaniu na rzecz zwiększania poziomu konsumpcji niektórych produktów.

Artykuł III-230(dawny art. 36 TWE)

Ograniczenie stosowania reguł konkurencji, ustawy przyjmowane zgodnie ze zwykłą procedurą.

X** 1. Postanowienia sekcji dotyczącej reguł konkurencji stosują się do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi jedynie w zakresie ustalonym przez ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe zgodnie z artykułem III-231 ustęp 2, z uwzględnieniem celów, o których mowa w artykule III-227.

Komisja wnioskuje, Rada podejmuje decyzję o przyznaniu pomocy: - spółkom w mniej korzystnych obszarach,

X Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć rozporządzenie europejskie lub decyzję europejską zezwalające na przyznanie pomocy:

- programom rozwoju gospodarczego.

a) na ochronę gospodarstw znajdujących się w niekorzystnym położeniu ze względu na warunki strukturalne lub przyrodnicze,

b) w ramach programów rozwoju gospodarczego.

Procedura podejmowania decyzji

Artykuł III-231(dawny art. 37 TWE)

Komisja wnioskuje

1. Komisja przedkłada wnioski dotyczące wypracowywania i realizowania wspólnej polityki rolnej, w tym zastąpienia organizacji krajowych przez jedną z form wspólnej organizacji przewidzianą w artykule III-228 ustęp 1, jak również wprowadzenia w życie środków, o których mowa w niniejszej sekcji.

Wnioski te uwzględniają współzależność zagadnień rolnych, o których mowa w niniejszej sekcji.

Procedura ustawodawcza służąca ustanowieniu organizacji rynków, przy czym Rada decyduje tylko o:

X** Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają wspólną organizację rynków rolnych przewidzianą w artykule III-228 ustęp 1, jak również inne postanowienia niezbędne dla osiągnięcia celów wspólnej polityki rolnej i rybołówstwa. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

*- ustalaniu cen, potrąceniach, pomocy i ograniczeniach ilościowych
- wielkości dopuszczalnych połowów.*

X 3. Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie w sprawie ustalania cen, potrąceń, pomocy i ograniczeń ilościowych, jak również w sprawie ustalania i przydziału wielkości dopuszczalnych połowów.

Wspólny rynek zastępuje krajowe organizacje rynkowe jeżeli:

4. Zgodnie z ustępem 2, krajowe organizacje rynkowe mogą zostać zastąpione wspólną organizacją przewidzianą w artykule III-228 ustęp 1, jeżeli:

- uwzględni się czas na dostosowanie i specjalizację,

a) wspólna organizacja oferuje Państwom Członkowskim sprzeciwiającym się temu środkowi i dysponującym własną organizacją krajową dla określonej produkcji równoważne gwarancje zatrudnienia i poziomu życia zainteresowanych producentów, uwzględniając harmonogram możliwych dostosowań i potrzebną specjalizację,

- zapewni się warunki podobne do tych, które istnieją na rynku krajowym.

b) organizacja ta zapewnia w handlu wewnątrz Unii warunki podobne do tych, jakie istnieją na rynku krajowym.

5. Jeżeli utworzona jest wspólna organizacja dla niektórych surowców, a nie istnieje jeszcze wspólna organizacja dla odpowiednich produktów przetworzonych, surowce te, wykorzystywane do produktów przetworzonych przeznaczonych na wywóz do państw trzecich, mogą być przywożone spoza Unii.

Artykuł III-232(dawny art. 38 TWE)

Oplaty wyrównawcze w przypadku dyskryminacji.

Jeżeli w Państwie Członkowskim produkt jest przedmiotem krajowej organizacji rynkowej lub regulacji wewnętrznej o równoważnym skutku, która wpływa na pozycję konkurencyjną produkcji podobnej w innym Państwie Członkowskim, Państwa Członkowskie stosują w przywozie opłatę wyrównawczą na taki produkt pochodzący z Państwa Członkowskiego, w którym istnieje taka organizacja lub regulacja, chyba że Państwo to stosuje opłatę wyrównawczą przy wywozie.

Komisja ustala wysokość niezbędnych opłat.

Komisja przyjmuje rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie ustalające wysokość tych opłat na poziomie niezbędnym do przywrócenia równowagi. Może ona również zezwolić na inne środki, ustalając ich szczegóły i warunki.

Środowisko naturalne
- kompetencja dzielona.

SEKCJA 5

ŚRODOWISKO NATURALNE

Artykuł III-233(dawny art. 174 TWE)

Cele w dziedzinie środowiska naturalnego.

1. Polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego przyczynia się do osiągnięcia następujących celów:

- a) zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- b) ochrony zdrowia ludzkiego,
- c) ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych,
- d) promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego.

Wysoki poziom ochrony, a nie „najwyższy”.
Zasady:
- ostrożność,
- zapobiegliwość,
- „zanieczyszczający płaci”.

2. Polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”.

Klauzula zabezpieczająca.

W tym kontekście środki harmonizujące odpowiadające wymogom w dziedzinie ochrony środowiska obejmują, w odpowiednich przypadkach, klauzulę zabezpieczającą, która pozwala Państwom Członkowskim na podejmowanie, z pozagospodarczych względów związanych ze środowiskiem naturalnym, środków tymczasowych podlegających procedurze kontrolnej Unii.

Unia uwzględnia:

3. Przy opracowywaniu polityki w dziedzinie środowiska naturalnego Unia uwzględnia:

- a) dostępne dane naukowo-techniczne,
- b) warunki środowiska naturalnego w różnych regionach Unii,
- c) korzyści i koszty, które mogą wynikać z działania lub zaniechania działania,
- d) gospodarczy i społeczny rozwój Unii jako całości i zrównoważony rozwój jej regionów.

Współpraca z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi.

4. W zakresie swoich odpowiednich kompetencji Unia i Państwa Członkowskie współpracują z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi. Warunki współpracy Unii mogą stanowić przedmiot umów między Unią i zainteresowanymi stronami trzecimi.

Pierwszy akapit nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania w organach międzynarodowych i zawierania umów międzynarodowych.

Artykuł III-234(dawny art. 175/176 TWE)

X**/U*

Działanie określone w ramach zwykłej procedury ustawodawczej (większość kwalifikowana głosów).

X** Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają działania służące osiągnięciu celów określonych w artykule III-233. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Jednomyślności wymagają:

U* 2. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 1 i bez uszczerbku dla artykułu III-172, Rada przyjmuje jednomyślnie ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiające:

- przepisy fiskalne,

a) przepisy mające przede wszystkim charakter fiskalny,

b) środki wpływające na:

- zagospodarowanie przestrzenne,

i) zagospodarowanie przestrzenne,

- zarządzanie zasobami wodnymi,

ii) zarządzanie ilościowe zasobami wodnymi lub wpływające w sposób pośredni lub bezpośredni na dostępność tych zasobów,

- przeznaczenie gruntów bez zarządzaniem odpadami,

- wybór źródeł energii i zaopatrzenia.

Rada może podejmować decyzje stanowiąc jednomyślnie o stosowaniu zwykłej procedury ustawodawczej do spraw określonych powyżej.

Programy działania – zwykła procedura ustawodawcza.

Państwa Członkowskie muszą finansować i wykonywać politykę w zakresie środowiska naturalnego.

Tymczasowe odstępstwa w przypadku za wysokich kosztów.

- tymczasowe odstępstwa,

- wsparcie finansowe.

Bardziej rygorystyczne przepisy krajowe mogą być utrzymane, jeśli są zgodne z Konstytucją. Komisja musi być

iii) przeznaczenie gruntów, z wyjątkiem kwestii zarządzania odpadami,

c) środki wpływające znacząco na wybór Państwa Członkowskiego między różnymi źródłami energii i ogólną strukturę jego zaopatrzenia w energię.

Rada, stanowiąc jednomyślnie, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję europejską o stosowaniu zwykłej procedury ustawodawczej do spraw, o których mowa w pierwszym akapicie.

We wszystkich przypadkach Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

X** Ustawy europejskie ustanawiają ogólne programy działania określające cele priorytetowe, które mają być osiągnięte. Ustawy europejskie są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Środki niezbędne do urzeczywistnienia tych programów są przyjmowane na warunkach przewidzianych w ustępie 1 lub 2, zależnie od przypadku.

4. Bez uszczerbku dla niektórych środków przyjętych przez Unię, Państwa Członkowskie zapewniają finansowanie i wykonanie polityki w zakresie środowiska naturalnego.

5. Bez uszczerbku dla zasady, iż zanieczyszczający płaci, gdy środek podjęty na podstawie ustępu 1 wiąże się z kosztami uznanymi za nieproporcjonalne dla władz publicznych Państwa Członkowskiego, środek ten przewiduje, w odpowiedniej formie:

a) tymczasowe odstępstwa, i/lub

b) wsparcie finansowe z Funduszu Spójności.

6. Środki ochronne przyjęte na mocy niniejszego artykułu nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymywaniu i ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych. Środki te muszą być zgodne z Konstytucją. Są one notyfikowane Komisji.

notyfikowana.

Ochrona konsumentów
– kompetencja dzielona

Cel: wysoki poziom ochrony, ale nie „najwyższy” poziom.

Jako część rynku wewnętrznego.

Specjalne polityki

Procedura ustawodawcza w drodze większości kwalifikowanej.

Bardziej rygorystyczne przepisy krajowe mogą być utrzymane, jeśli są zgodne z Konstytucją. Komisja musi być notyfikowana.

Polityka transportowa
- kompetencja dzielona

SEKCJA 6

OCHRONA KONSUMENTÓW

Artykuł III-235 (dawny art. 153 ust. 1 oraz 3-5 TWE)

X**

1. Dążąc do popierania interesów konsumentów i zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, Unia przyczynia się do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i interesów gospodarczych konsumentów, jak również wspierania ich prawa do informacji, edukacji i organizowania się w celu zachowania ich interesów.

2. Unia przyczynia się do osiągnięcia celów, o których mowa w ustępie 1, poprzez:

a) środki, które przyjmuje w zastosowaniu artykułu III-172 w ramach ustanowienia lub funkcjonowania rynku wewnętrznego,

b) środki, które wspierają, uzupełniają i nadzorują politykę prowadzoną przez Państwa Członkowskie.

3. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki określone w ustępie 2 lit. b). Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

4. Akty przyjęte na podstawie ustępu 3 nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych przepisów ochronnych. Przepisy te muszą być zgodne z Konstytucją. Są one notyfikowane Komisji.

SEKCJA 7

TRANSPORT

Artykuł III-236 (dawne art. 70 i 71 TWE)

X**/X**

1. Cele Konstytucji, w odniesieniu do kwestii uregulowanych w niniejszej sekcji, są realizowane w ramach wspólnej polityki transportowej.

<p><i>Ustawy przyjmowane są w Radzie stanowiącej większość kwalifikowaną.</i></p>	<p>X** 2. W celu wykonania ustępu 1, <u>ustawy europejskie</u> lub europejskie <u>ustawy ramowe</u> uwzględniają specyficzne aspekty transportu. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po <u>konsultacji</u> z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.</p>
<p><i>Obejmują one:</i></p>	<p>Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają:</p>
<p><i>- transport międzynarodowy,</i></p>	<p>a) wspólne reguły mające zastosowanie do <u>transportu międzynarodowego</u> wykonywanego z lub na terytorium Państwa Członkowskiego lub tranzytu przez terytorium jednego lub większej liczby Państw Członkowskich,</p>
<p><i>- usługi transportowe,</i></p>	<p>b) warunki dostępu przewoźników <u>nie mających stałej siedziby w Państwie Członkowskim</u> do <u>transportu krajowego</u> w Państwie Członkowskim,</p>
<p><i>- bezpieczeństwo transportu,</i></p>	<p>c) środki pozwalające polepszyć <u>bezpieczeństwo transportu</u>,</p>
<p><i>- wszystkie inne środki.</i></p>	<p>d) wszelkie <u>inne potrzebne środki</u>.</p>
<p><i>Ustawodawstwo uwzględnia różnice geograficzne.</i></p>	<p>X** 3. Przy przyjmowaniu ustaw europejskich lub europejskich ustaw ramowych, o których mowa w ustępie 2, <u>uwzględnia się</u> przypadki, w których stosowanie tych ustaw może poważnie <u>wpływać na jakość życia i poziom zatrudnienia w pewnych regionach</u>, jak również na <u>funkcjonowanie infrastruktury transportowej</u>.</p>
	<p>Artykuł III-237(dawny art. 72 TWE)</p>
<p><i>Artykuł przejściowy</i></p>	<p><i>U</i></p> <p>Do czasu przyjęcia ustaw europejskich lub europejskich ustaw ramowych, których o mowa w artykule III-236 ustęp 2, i z zastrzeżeniem jednomyślnego przyjęcia przez Radę decyzji europejskiej przyznającej odstępstwo, <u>żadne Państwo Członkowskie nie może wydać mniej korzystnych</u>, w ich bezpośrednim lub pośrednim skutku wobec przewoźników z innych Państw Członkowskich, w porównaniu z przewoźnikami krajowymi, <u>różnych przepisów</u> regulujących tę materię na dzień 1 stycznia 1958 roku lub, dla Państw przystępujących, na dzień ich przystąpienia.</p>
<p><i>- jednomyślność wymagana dla mniej korzystnego traktowania przewoźników z innych Państw Członkowskich.</i></p>	
	<p>Artykuł III-238(dawny art. 73 TWE)</p>
<p><i>Pomoc dozwolona w określonych granicach.</i></p>	<p>Zgodna z Konstytucją jest <u>pomoc</u>, która odpowiada potrzebom koordynacji transportu lub stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej.</p>
	<p>Artykuł III-239 (dawny art. 74 TWE)</p>
<p><i>Uwzględnia się sytuację</i></p>	<p>Każdy środek w dziedzinie stawek i warunków transportu przyjęty w</p>

*gospodarczą
przewoźników.*

ramach niniejszej Konstytucji uwzględnia sytuację gospodarczą
przewoźników.

Artykuł III-240 (dawny art. 75 TWE)

X*

Zakaz dyskryminacji

1. W odniesieniu do transportu wewnątrz Unii zakazana jest dyskryminacja polegająca na stosowaniu przez przewoźników względem tych samych towarów na tych samych połączeniach przewozowych różnych stawek i warunków transportu ze względu na Państwo Członkowskie pochodzenia lub przeznaczenia produktów przewożonych.

2. Ustęp 1 nie wyklucza przyjęcia innych ustaw europejskich lub europejskich ustaw ramowych w zastosowaniu artykułu III-236 ustęp 2.

*Szczegółowe przepisy
przyjęte przez Radę
stanowiącą większość
kwalifikowaną.*

3. Rada przyjmuje, na wniosek Komisji, rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie zapewniające wykonanie ustępu 1. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskimi Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Rada może w szczególności przyjąć rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie niezbędne w celu umożliwienia instytucjom zapewnienia zgodności z zasadami, o których mowa w ustępie 1, i w celu zapewnienia pełnych korzyści użytkownikom.

*Komisja interweniuje w
przypadkach
dyskryminacji.*

4. Komisja, z inicjatywy własnej lub na wniosek Państwa Członkowskiego, bada przypadki dyskryminacji określone w ustępie 1 i po konsultacji z każdym zainteresowanym Państwem Członkowskim przyjmuje, w ramach rozporządzeń europejskich i decyzji europejskich, o których mowa w ustępie 3, niezbędne decyzje europejskie.

Artykuł III-241(dawny art. 76 TWE)

*Brak wsparcia
krajowego, chyba że za
zgoda Komisji.*

1. Zakazane jest narzucanie przez Państwo Członkowskie w zakresie transportu wykonywanego wewnątrz Unii stosowania stawek i warunków zawierających jakikolwiek element wsparcia lub ochrony jednego lub kilku przedsiębiorstw bądź poszczególnych gałęzi przemysłu, chyba że jest ono dozwolone przez Komisję w drodze decyzji europejskiej.

2. Komisja, z inicjatywy własnej lub na wniosek Państwa Członkowskiego, bada stawki i warunki, o których mowa w ustępie 1, uwzględniając w szczególności, z jednej strony, wymogi właściwej regionalnej polityki gospodarczej, potrzeby regionów słabo rozwiniętych i problemy regionów poważnie dotkniętych przez okoliczności polityczne oraz, z drugiej strony, skutki tych stawek i warunków dla konkurencji między różnymi rodzajami transportu.

Komisja przyjmuje decyzje.

Komisja przyjmuje niezbędne decyzje europejskie po konsultacji z każdym zainteresowanym Państwem Członkowskim.

Taryfy wyłączone.

3. Zakaz ustanowiony w ustępie 1 nie ma zastosowania do taryf konkurencyjnych.

Artykuł III-242(dawny art. 77 TWE)

Rozsądne opłaty za przekraczanie granic.

Opłaty i należności pobierane przez przewoźnika w związku z przekraczaniem granic niezależnie od ceny transportu nie powinny przekraczać rozsądnego poziomu, przy uwzględnieniu rzeczywistych kosztów efektywnie poniesionych w związku z przekroczeniem granicy.

Państwa Członkowskie podejmują starania, aby obniżyć te koszty

Komisja może kierować do Państw Członkowskich zalecenia w celu zastosowania niniejszego artykułu.

Artykuł III-243(dawny art. 78 TWE)

X

Wyłączenie dla podziału Niemiec .

Postanowienia niniejszej sekcji nie stanowią przeszkody w stosowaniu środków podjętych przez Republikę Federalną Niemiec, o ile są one niezbędne do skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych podziałem Niemiec dla gospodarki niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych tym podziałem. Pięć lat po wejściu w życie Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję europejską uchylającą postanowienia niniejszego artykułu.

Może zostać uchylone po 5 latach większością kwalifikowaną głosów.

Artykuł III-244(dawny art. 79 TWE)

Komitet doradczy

Komitet doradczy, złożony z ekspertów wyznaczonych przez rządy Państw Członkowskich, jest ustanowiony przy Komisji. Komisja konsultuje z nim kwestie transportu gdy uzna to za pożądane

Artykuł III-245(dawny art. 80 TWE)

X**

*Tytuł dotyczy transportu kolejowego, drogowego i śródlądowego:
- morskiego,
- lotniczego.*

1. Postanowienia niniejszej sekcji mają zastosowanie do transportu kolejowego, drogowego i śródlądowego.

2. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą wprowadzać odpowiednie środki dla transportu morskiego i lotniczego. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z

Sieci transeuropejskie
- kompetencja dzielona

Tworzenie
infrastruktury:
- transportu,
- telekomunikacji,
- energetyki.

Wzajemne połączenia i
interoperacyjność.

Środki:

- wytyczne,

- środki zapewniające
interoperacyjność,

- projekty.

Zwykła procedura

Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

SEKCJA 8

SIECI TRANSEUROPEJSKIE

Artykuł III-246(dawny art. 154 TWE)

1. Aby pomóc osiągnąć cele określone w artykułach III-130 i III-220 oraz umożliwić obywatelom Unii, podmiotom gospodarczym, wspólnotom regionalnym i lokalnym pełne czerpanie korzyści z ustanowienia obszaru bez granic wewnętrznych, Unia przyczynia się do tworzenia i rozwoju sieci transeuropejskich w infrastrukturach transportu, telekomunikacji i energetyki.

2. W ramach systemu wolnych i konkurencyjnych rynków działanie Unii zmierza do sprzysiania wzajemnym połączeniom oraz interoperacyjności sieci krajowych, jak również dostępowi do tych sieci. Uwzględnia ona w szczególności potrzebę łączenia regionów wyspiarskich, zamkniętych i peryferyjnych z centralnymi regionami Unii.

Artykuł III-247(dawny art. 155 TWE)

X**

1. Dla osiągnięcia celów określonych w artykule III-246, Unia

a) ustanawia zbiór wytycznych obejmujących cele, priorytety jak również ogólne kierunki działań przewidzianych w dziedzinie sieci transeuropejskich; wytyczne te wskazują projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania,

b) wprowadza w życie każde działanie, które może się okazać niezbędne do zapewnienia współdziałania między sieciami, w szczególności w dziedzinie normalizacji technicznej,

c) może wspierać projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, popierane przez Państwa Członkowskie, a wskazane w ramach wytycznych o których mowa w lit. a), w szczególności poprzez analizy wykonalności, gwarancje kredytowe lub bonifikaty oprocentowania; Unia może się również przyczynić do finansowania, za pośrednictwem Funduszu Spójności, poszczególnych projektów w Państwach Członkowskich w dziedzinie infrastruktury transportu.

Działania Unii biorą pod uwagę potencjalną efektywność gospodarczą projektów.

2. Wytyczne i inne środki przewidziane w ustępie 1 są ustanawiane na

ustawodawcza z
większością
kwalifikowaną głosów.

Zgoda Państwa
Członkowskiego.

Koordinacja wśród
Państw Członkowskich.

Współpraca
międzynarodowa.

**Badania, rozwój
technologiczny i
przestrzeń kosmiczna**
- kompetencja dzielona

Nie przeszkadza
Państwom
Członkowskim działać
na własną rękę.

Cele:
- wzmocnienie bazy
naukowej i
technologicznej,
- promowanie
działalności badawczej.

Zachęca:
- przedsiębiorstwa,
- ośrodki badawcze,
- uniwersytety,
i wspiera:
- swobodny przepływ
naukowców.

mocy ustaw europejskich lub europejskich ustaw ramowych. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Wytyczne i projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, które dotyczą terytorium jednego Państwa Członkowskiego, wymagają zgody tego Państwa Członkowskiego.

3. Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, koordynują między sobą polityki prowadzone na poziomie krajowym, które mogą mieć znaczący wpływ na realizację celów określonych w artykule III-246. Komisja może podjąć, w ścisłej współpracy z Państwami Członkowskimi, każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji.

4. Unia może współpracować z państwami trzecimi w celu wspierania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz zapewnienia współdziałania między sieciami.

SEKCJA 9

BADANIA, ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY ORAZ PRZESTRZEŃ KOSMICZNA

Artykuł III-248(dawny art. 163 TWE)

1. Działanie Unii ma na celu wzmocnienie jej bazy naukowej i technologicznej, poprzez utworzenie europejskiego obszaru badań, w którym naukowcy, wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie, oraz sprzyjanie zwiększeniu jej konkurencyjności, także w przemyśle, przy jednoczesnym promowaniu działalności badawczej uznanej za niezbędną na mocy innych rozdziałów Konstytucji.

2. Do celów o których mowa w ustępie 1, Unia sprzyja na całym swoim obszarze przedsiębiorstwom, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom, ośrodkom badawczym i uniwersytetom w ich wysiłkach badawczych i rozwoju technologicznym wysokiej jakości. Wspiera ich wysiłki w zakresie współpracy, zmiierzając w szczególności do umożliwienia naukowcom swobodnej współpracy ponad granicami i przedsiębiorstwom pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego, zwłaszcza poprzez otwarcie krajowych rynków zamówień publicznych, określanie wspólnych norm i usuwanie przeszkód prawnych i fiskalnych tej współpracy.

3. O wszelkich działaniach Unii w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego, w tym o projektach demonstracyjnych, decyduje się oraz

	wprowadza je w życie zgodnie z niniejszą sekcją.
	Artykuł III-249(dawny art. 164 TWE)
<i>Środki:</i>	W dążeniu do osiągnięcia celów o których mowa w artykule III-248, Unia prowadzi następujące <u>działania</u> , które stanowią uzupełnienie działań podejmowanych przez Państwa Członkowskie:
- <i>programy,</i>	a) wykonywanie <u>programów badań, rozwoju technologicznego i demonstracyjnych</u> , wraz ze wspieraniem współpracy z przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i uczelniami oraz współpracy pomiędzy nimi,
- <i>współpraca,</i>	b) wspieranie <u>współpracy</u> z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji Unii,
- <i>upowszechnianie informacji,</i>	c) <u>upowszechnianie</u> i optymalizacja wyników działań w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji Unii,
- <i>kształcenie i mobilność.</i>	d) popieranie <u>kształcenia i mobilności naukowców</u> w Unii.
	Artykuł III-250(dawny art. 165 TWE)
<i>Koordinacja działań Państw Członkowskich</i>	1. Unia i <u>Państwa Członkowskie koordynują</u> swoje działania w zakresie badań i rozwoju technologicznego, tak aby zapewnić wzajemną spójność polityk krajowych z polityką Unii.
- <i>kierunki,</i>	2. W ścisłej współpracy z Państwami Członkowskimi Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia koordynacji, o której mowa w ustępie 1, w szczególności inicjatywy zmierzające do określenia <u>kierunków i wskaźników</u> , zorganizowania wymiany <u>najlepszych praktyk</u> i przygotowania niezbędnych elementów <u>okresowego nadzoru i oceny</u> . Parlament Europejski jest w pełni informowany.
- <i>najlepsze praktyki,</i>	
- <i>nadzór,</i>	
- <i>ocena.</i>	
	Artykuł III-251(dawny art. 166 TWE)
	X**/X*
<i>Wieloletni program ramowy przyjmowany w drodze procedury ustawodawczej.</i>	X** 1. Ustawy europejskie ustanawiają wieloletni program ramowy określający wszystkie działania finansowane przez Unię. Ustawy europejskie są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.
<i>Program określili:</i>	Program ramowy:
- <i>cele,</i>	a) <u>ustala naukowe i techniczne cele</u> , które mają zostać osiągnięte poprzez działania, o których mowa w artykule III-249, oraz priorytety, które się z nimi wiążą,

- maksymalne zaangażowanie finansowe.

b) wskazuje ogólne kierunki tych działań,

c) ustanawia ogólną maksymalną kwotę oraz szczegółowe zasady uczestnictwa finansowego Unii w programie ramowym, jak również odpowiednie udziały w każdym z przewidywanych działań.

Szczególne programy.

2. Wieloletni program ramowy jest dostosowywany lub uzupełniany w zależności od rozwoju sytuacji.

X* 3. Ustawa europejska Rady ustanawia programy szczegółowe opracowane w celu wdrożenia wieloletnich programów ramowych w zakresie każdego działania. Każdy program szczegółowy określa szczegółowe zasady jego realizacji, ustala czas jego trwania i przewiduje środki uznane za niezbędne. Suma kwot uznanych za niezbędne, ustalonych przez programy szczegółowe, nie może przekroczyć łącznej maksymalnej kwoty przewidzianej dla programu ramowego i dla każdego działania. Ustawa europejska Rady jest przyjmowana po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Szczegółowe zasady określa Rada stanowiąca większością kwalifikowaną na wniosek Komisji.

X** 4. Jako uzupełnienie działań przewidzianych w wieloletnich programach ramowych, ustawa europejska ustanawia środki niezbędne do wprowadzenia w życie europejskiego obszaru badań. Taka ustawa jest przyjmowana po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Artykuł III-252 (dawne art. 167, 168, 169, 170 i drugi akapit dawnego art. 172 TWE)

X**

Ustawy europejskie lub ustawy ramowe dla:

1. W celu wprowadzenia w życie wieloletniego programu ramowego, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają:

- zasad uczestnictwa,

a) zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i uniwersytetów,

- zasada upowszechniania.

b) zasady dotyczące upowszechniania wyników badań.

Zwykła procedura ustawodawcza z większością kwalifikowaną.

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Programy uzupełniające tylko dla niektórych Państw

2. Przy wprowadzaniu w życie wieloletniego programu ramowego, ustawy europejskie mogą ustanawiać programy uzupełniające z udziałem tylko niektórych Państw Członkowskich, finansujących je z zastrzeżeniem ewentualnego uczestnictwa Unii.

Członkowskich...

... ustanawiane są zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą z większością kwalifikowaną.

Unia może uczestniczyć w programach podejmowanych przez Państwa Członkowskie.

Współpraca międzynarodowa.

Szczegółowe zasady określa Rada stanowiąca większością kwalifikowaną.

Europejska polityka przestrzeni kosmicznej

Europejska polityka przestrzeni kosmicznej:
- promuje wspólne inicjatywy,
- wspiera badania,
- koordynuje wysiłki.

Ustawy uchwalane są

Ustawy europejskie określają zasady mające zastosowanie do programów uzupełniających, zwłaszcza w odniesieniu do upowszechniania wiedzy i dostępu innych Państw Członkowskich. Są one przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i za zgodą zainteresowanych Państw Członkowskich.

3. Przy wprowadzaniu w życie wieloletniego programu ramowego ustawy europejskie mogą przewidywać, za zgodą zainteresowanych Państw Członkowskich, udział w programach badawczych i rozwojowych podjętych przez kilka Państw Członkowskich, w tym udział w strukturach utworzonych w celu wykonania tych programów.

Ustawy europejskie są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

4. Przy wprowadzaniu w życie wieloletniego programu ramowego Unia może ustanowić współpracę w zakresie unijnych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące tej współpracy mogą być przedmiotem umów między Unią a zainteresowanymi stronami trzecimi.

Artykuł III-253 (dawny art. 171 i pierwszy akapit dawnego art. 172 TWE)

X*

Rada na wniosek Komisji może przyjąć rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie w celu utworzenia wspólnych przedsiębiorstw lub jakiegokolwiek innej struktury niezbędnej do skutecznego wykonywania programów badawczych, rozwoju technologicznego i demonstracyjnych Unii. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Artykuł III-254 (nowy)

X**

1. W celu wspierania postępu naukowo-technicznego, konkurencyjności przemysłowej i wprowadzenia w życie swoich polityk, Unia opracowuje europejską politykę przestrzeni kosmicznej. W tym celu Unia może promować wspólne inicjatywy, popierać badania i rozwój technologiczny i koordynować wysiłki niezbędne dla badania i wykorzystania przestrzeni kosmicznej.

2. W celu przyczynienia się do realizacji celów określonych w ustępie 1,

większością
kwalifikowaną głosów.

Stosunki z Europejską
Agencją Kosmiczną.

Roczne sprawozdanie
Komisji.

Energetyka
- kompetencja dzielona,

- nowy artykuł.

Rynek wewnętrzny w
dziedzinie energetyki:

- zapewnia
funkcjonowanie rynku
energii,

- zapewnia
bezpieczeństwo dostaw
energii,

- wspiera nowe i
odnawialne formy
energii.

Uchwalanie ustaw
większością
kwalifikowaną głosów.

Kompetencja nie
wpływa na wybór
źródła energii
dokonany przez
Państwa Członkowskie.

ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają niezbędne środki, które mogą przybrać postać europejskiego programu kosmicznego.

3. Unia ustanawia odpowiednie stosunki z Europejską Agencją Kosmiczną.

Artykuł III-255(dawny art. 173 TWE)

Na początku każdego roku Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie. Sprawozdanie to zawiera zwłaszcza informację o działaniach w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i upowszechniania wyników w roku poprzednim, oraz program pracy na rok bieżący.

SEKCJA 10

ENERGETYKA

Artykuł III-256(nowy)

X**/U*

1. W ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz z uwzględnieniem potrzeby zachowania i poprawy środowiska naturalnego, polityka Unii w dziedzinie energetyki ma na celu:

a) zapewnienie funkcjonowania rynku energii,

b) zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii w Unii, oraz

c) wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii.

X** 2. Bez uszczerbku dla stosowania innych postanowień Konstytucji, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki niezbędne do osiągnięcia celów, o których mowa w ustępie 1. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe nie naruszają prawa Państwa Członkowskiego do określenia warunków wykorzystania jego źródeł energii, wyboru między różnymi źródłami energii i ogólnej struktury dostaw energii danego Państwa, bez uszczerbku dla artykułu III-234 ustęp 2 lit. c).

Jednomyslność w kwestiach fiskalnych.

Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Kompetencja dzielona.

Brak granic wewnętrznych.

Wspólna polityka w dziedzinie azylu, imigracji i kontroli granic.

Cel: walka z przestępczością, rasizmem, ksenofobią.

Środki:
- współpraca organów policyjnych i sądowych,
- wzajemne uznawanie orzeczeń,
- zbliżenie przepisów karnych.

Wzajemne uznanie orzeczeń w sprawach cywilnych.

Strategiczne wytyczne

U* 3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa Rady ustanawia środki, o których mowa w tym ustępie, w przypadku gdy mają one głównie charakter fiskalny. Rada stanowi jednomyslnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

ROZDZIAŁ IV

PRZESTRZEŃ WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

SEKCJA 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł III-257 (dawne art. 29 TUE i 61 TWE)

1. Unia stanowi przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w poszanowaniu praw podstawowych oraz różnych systemów i tradycji prawnych Państw Członkowskich.

2. Unia zapewnia brak kontroli osób na granicach wewnętrznych i rozwija wspólną politykę w dziedzinie azylu, imigracji i kontroli granic zewnętrznych, opartą na solidarności między Państwami Członkowskimi i sprawiedliwą wobec obywateli państw trzecich. Do celów niniejszego rozdziału, bezzaśnawcy są traktowani jak obywatele państw trzecich.

3. Unia dokłada starań, aby zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa za pomocą środków zapobiegających i zwalczających przestępczość, rasizm i ksenofobię oraz za pomocą środków służących koordynacji i współpracy organów policyjnych i sądowych oraz innych właściwych organów, a także wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych i, w miarę potrzeby, poprzez zbliżanie przepisów karnych.

4. Unia ułatwia dostęp do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności poprzez zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i decyzji pozasądowych w sprawach cywilnych.

Artykuł III-258(nowy)

- określone przez Radę Europejską.

Udział parlamentów narodowych

- zapewni przestrzeganie zasady pomocniczości w ramach współpracy sądowej w kwestiach kryminalnych i przy współpracy organów policyjnych.

W niniejszym rozdziale Komisja i Państwa Członkowskie dokonują oceny wykonania polityk.

Rada decyduje stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji.

Stały komitet w Radzie

Komitet zapewnia współpracę w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego.

Parlamenty narodowe i PE są informowane.

Odpowiedzialność Państw Członkowskich za porządek publiczny nie jest naruszona.

Rada Europejska określa strategiczne wytyczne planowania ustawodawczego i operacyjnego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Artykuł III-259(nowy)

Parlamenty narodowe zapewniają zgodność wniosków i inicjatyw ustawodawczych przedłożonych na mocy sekcji 4 i 5 z zasadą pomocniczości, zgodnie ze szczegółowymi zasadami przewidzianymi w Protokole w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Artykuł III-260(nowy)

X*

Bez uszczerbku dla artykułów III-360 – III-362, Rada może przyjąć, na wniosek Komisji, rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie ustanawiające warunki dokonywania przez Państwa Członkowskie, we współpracy z Komisją, obiektywnej i bezstronnej oceny wprowadzania w życie przez władze Państw Członkowskich polityk Unii, o których mowa w niniejszym rozdziale, w szczególności w celu sprzyjania nieograniczonemu stosowaniu zasady wzajemnego uznawania. Parlament Europejski oraz parlamenty narodowe są informowane o treści i wynikach tej oceny.

Artykuł III-261(dawny art. 36 TUE)

W ramach Rady ustanawia się stały komitet w celu zapewnienia wewnątrz Unii wspierania i wzmacniania współpracy operacyjnej w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego. Bez uszczerbku dla artykułu III-344, ułatwia on koordynację działań właściwych władz Państw Członkowskich. Przedstawiciele zainteresowanych organów i jednostek organizacyjnych Unii mogą uczestniczyć w pracach komitetu. Parlament Europejski jak również parlamenty narodowe są informowane o pracach komitetu.

Artykuł III-262 (dawny art. 33 TUE i dawny art. 64 TWE)

Niniejszy rozdział nie narusza wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

Artykuł III-263(dawny art. 66 TWE)

X*

Współpraca administracyjna poprzez rozporządzenia przyjęte większością kwalifikowaną na wniosek Komisji.

Rada przyjmuje rozporządzenia europejskie w celu zapewnienia współpracy administracyjnej między właściwymi służbami Państw Członkowskich w dziedzinach, o których mowa w niniejszym rozdziale, jak również między tymi służbami a Komisją. Rada stanowi na wniosek Komisji, z zastrzeżeniem artykułu III-264 i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Artykuł III-264(nowy)

Nadzwyczajne prawa do podejmowania inicjatyw (w zakresie współpracy sądowej i policyjnej) zarówno dla:

Akty, o których mowa w sekcjach 4 i 5, jak również rozporządzenia europejskie, o których mowa w artykule III-263, które zapewniają współpracę administracyjną w dziedzinach, o których mowa w tych sekcjach są przyjmowane:

- Komisji,

a) na wniosek Komisji, lub

- 1/4 Państw Członkowskich.

b) z inicjatywy jednej czwartej Państw Członkowskich.

SEKCJA 2

POLITYKI DOTYCZĄCE KONTROLI GRANICZNEJ, AZYLU I IMIGRACJI

Kontrola graniczna, azyl i imigracja

- kompetencja dzielona.

Artykuł III-265(dawny art. 62 TWE)

X**/X*

Cele:

1. Unia rozwija politykę mającą na celu:

- brak kontroli osób przy przekraczaniu granic wewnętrznych,

a) zapewnienie braku jakiegokolwiek kontroli osób, niezależnie od ich przynależności państwowej, przy przekraczaniu przez nie granice wewnętrznych,

- nadzór nad granicami zewnętrznymi,

b) zapewnienie kontroli osób i skutecznego nadzoru przy przekraczaniu granic zewnętrznych,

- zintegrowany system zarządzania granicami zewnętrznymi.

c) stopniowe wprowadzanie wspólnego systemu zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi.

Środki ustanawiane większością kwalifikowaną głosów:

2. Do celów ustępu 1 ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki dotyczące:

- <i>wspólna polityka wizowa,</i>	X** a) wspólnej polityki w zakresie wydawania <u>wiz</u> i innych dokumentów uprawniających do krótkiego pobytu,
- <i>zasady kontroli osób przekraczających granice zewnętrzne,</i>	X** b) <u>kontroli</u> , której podlegają <u>osoby przekraczające granice zewnętrzne</u> ,
- <i>zasady podróżowania obywateli państw trzecich,</i>	c) <u>warunków</u> swobodnego przemieszczania się obywateli <u>państw trzecich</u> , w krótkim okresie, na terytorium Unii,
- <i>stworzenie zintegrowanego systemu zarządzania,</i>	X** d) wszelkich środków niezbędnych dla stopniowego <u>wprowadzania</u> wspólnego <u>systemu zintegrowanego zarządzania</u> granicami zewnętrznymi,
- <i>brak kontroli osób przekraczających granice wewnętrzne.</i>	X** e) <u>braku kontroli osób</u> , niezależnie od ich przynależności państwowej, przy przekraczaniu <u>granic wewnętrznych</u> .
<i>Bez naruszenia wytyczania granic.</i>	3. Niniejszy artykuł <u>nie narusza</u> kompetencji Państw Członkowskich w dziedzinie <u>geograficznego wytyczania ich granic</u> , zgodnie z prawem międzynarodowym.
Polityka azylowa	Artykuł III-266(dawny art. 63 ust. 1 i 2 oraz dawny art. 64 ust. 2 TWE)
- <i>poszanowanie dla Konwencji Genewskiej.</i>	X**/X* 1. Unia rozwija <u>wspólną politykę w dziedzinie azylu, dodatkowej ochrony i tymczasowej ochrony</u> , mającą na celu przyznanie odpowiedniego statusu każdemu obywatelowi państwa trzeciego wymagającemu międzynarodowej ochrony oraz mającą na celu zapewnienie przestrzegania zasady <i>non-refoulement</i> . Polityka ta musi być zgodna z <u>Konwencją Genewską</u> z dnia 28 lipca 1951 roku i Protokołem z dnia 31 stycznia 1967 roku dotyczącymi statusu uchodźców, jak również z innymi odpowiednimi traktatami.
<i>Ustawy uchwalane większością kwalifikowaną w odniesieniu do:</i>	X** 2. Do celów ustępu 1 ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają <u>środki</u> dotyczące wspólnego europejskiego systemu azylowego obejmujące:
- <i>jednolitego systemu azylowego,</i>	a) <u>jednolity status azylu</u> dla obywateli państw trzecich, obowiązujący w całej Unii,
- <i>jednolitego statusu obywateli państw trzecich wymagających</i>	b) <u>jednolity status dodatkowej ochrony</u> dla obywateli państw trzecich, którzy nie uzyskawszy azylu europejskiego, wymagają <u>międzynarodowej ochrony</u> ,

ochrony,

- wspólnego systemu tymczasowej ochrony dla wysiedleńców,

- wspólnych procedur przyznawania i pozbawiania azylu,

- określenia, kto jest odpowiedzialny za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu,

- norm odnoszących się do osób ubiegających się o azyl,

- partnerstwa z państwami trzecimi w zakresie zarządzania napływem osób.

Przyjęcie tymczasowych środków w przypadku nagłego napływu obywateli - Komisja wnioskuje, Rada stanowi większością kwalifikowaną.

Wspólna polityka imigracyjna

- zarządzanie napływem uchodźców,
- sprawiedliwe traktowanie,
- zwalczenie nielegalnej imigracji.

Zwykła procedura ustawodawcza dla:

- wjazdu i pobytu,
- długoterminowych

c) wspólny system tymczasowej ochrony dla wysiedleńców, na wypadek masowego napływu,

d) wspólne procedury przyznawania i pozbawiania jednolitego statusu azylu lub ochrony dodatkowej,

e) kryteria i mechanizmy ustalania Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu lub dodatkowej ochrony,

f) normy dotyczące warunków przyjmowania osób ubiegających się o azyl lub o ochronę dodatkową,

g) partnerstwo i współpracę z państwami trzecimi w celu zarządzania napływem osób ubiegających się o azyl lub o ochronę dodatkową lub tymczasową.

X* 3. W przypadku gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich znajdzie się w nadzwyczajnej sytuacji charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada może przyjąć, na wniosek Komisji, rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie zawierające środki tymczasowe na korzyść zainteresowanego Państwa lub Państw Członkowskich. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Artykuł III-267 (ust. 3 i 4 dawnego art. 63 TWE)

X**

1. Unia rozwija wspólną politykę imigracyjną mającą na celu zagwarantowanie, na każdym etapie, skutecznego zarządzania napływem uchodźców, sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Państwach Członkowskich oraz zapobieganie nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi i wzmocnione ich zwalczanie.

2. Do celów ustępu 1 ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki w następujących dziedzinach:

a) warunki wjazdu i pobytu jak również normy dotyczące procedur wydawania przez Państwa Członkowskie długoterminowych wiz i

wiz,
- dokumentów
pobytowych,
- łączenia rodzin,

- definicji praw
obywateli państw
trzecich,

- wydalenia i odsyłania,

- zwalczania handlu
ludźmi,

- umów o ponownym
przyjęciu.

Wspieranie społecznej
integracji uchodźców;
brak harmonizacji.

Państwa Członkowskie
same ustalają liczbę
imigrantów z państw
trzecich.

Państwa Członkowskie
partycypują w skutkach
finansowych
wynikających z
niniejszego rozdziału.

dokumentów pobytowych, w tym dla celów łączenia rodzin,

b) określenie praw obywateli państw trzecich legalnie przebywających w Państwie Członkowskim, w tym warunków dotyczących swobody przemieszczania się i pobytu w innych Państwach Członkowskich,

c) nielegalna imigracja i nielegalny pobyt, w tym wydalenie i odsyłanie osób przebywających nielegalnie,

d) zwalczanie handlu ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi.

3. Unia może zawrzeć z państwami trzecimi umowy o ponownym przyjęciu do państw pochodzenia lub państw z których oni przybywają, obywatele państw trzecich, którzy nie spełniają warunków wjazdu, obecności lub pobytu na terytorium jednego z Państw Członkowskich lub przestali je spełniać.

4. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić środki zachęcające i wspierające działania Państw Członkowskich, podejmowane w celu popierania integracji obywateli państw trzecich przebywających legalnie na ich terytoriach, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

5. Niniejszy artykuł nie narusza prawa Państw Członkowskich do ustalania wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających z państw trzecich ich na terytorium w poszukiwaniu pracy najmniejszej lub prowadzonej na własny rachunek.

Artykuł III-268(nowy)

Polityki Unii, o których mowa w niniejszej sekcji oraz ich wprowadzanie w życie, podlegają zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między Państwami Członkowskimi, w tym również na płaszczyźnie finansowej. Akty Unii przyjęte na podstawie niniejszej sekcji zawierają, w miarę potrzeby, odpowiednie środki w celu zastosowania tej zasady.

Współpraca sądowa w sprawach cywilnych:

- wzajemne uznawanie orzeczeń,
- zbliżenie przepisów ustawowych.

Zwykła procedura ustawodawcza z większością kwalifikowaną głosów dla:

- wzajemnego uznania i wykonywania orzeczeń,

- akt sądowych i pozasądowych,

- zgodności norm mających zastosowanie do kolizji ustaw i właściwości,

- gromadzenia dowodów,

- dostępu do wymiaru sprawiedliwości,

- zgodności procedur odnoszących się do postępowania cywilnego,

- alternatywnych metod rozstrzygania sporów,

- szkolenia.

SEKCJA 3

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH CYWILNYCH

Artykuł III-269(dawny art. 65 TWE)

X**/U*

1. Unia rozwija współpracę sądową w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne, w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych oraz decyzji pozasądowych. Współpraca ta może obejmować przyjmowanie środków w celu zbliżenia przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

X** 2. Do celów ustępu 1 ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe określają środki, zwłaszcza jeśli jest to niezbędne do należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego, mające na celu zapewnienie:

a) wzajemnego uznawania i wykonywania przez Państwa Członkowskie orzeczeń sądowych oraz decyzji pozasądowych,

b) transgranicznego doręczania i zawiadamiania o aktach sądowych i pozasądowych,

c) zgodności norm mających zastosowanie w Państwach Członkowskich w dziedzinie kolizji ustaw i sporów o właściwość,

d) współpracy w zakresie gromadzenia dowodów,

e) skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości,

f) usuwania przeszkód utrudniających należyty bieg procedur cywilnych, wspierając w razie potrzeby zgodność norm dotyczących procedury cywilnej mających zastosowanie w Państwach Członkowskich,

g) rozwoju alternatywnych metod rozstrzygania sporów,

h) wspierania szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości.

Rada stanowi w kwestii prawa rodzinnego **jednomyślnie**,

...chyba że Rada zadecyduje **jednomyślnie**, że niektóre aspekty prawa rodzinnego winny być przyjmowane w drodze **większości kwalifikowanej**.
(passerelle)

Współpraca sądowa w sprawach karnych
[W niniejszej sekcji, w przypadku braku innych szczegółowych przepisów, Komisja lub ¼ Państw Członkowskich może przedkładać wnioski].

Zasady:

- wzajemne uznawanie orzeczeń i decyzji,
- zbliżenie przepisów ustawowych i wykonawczych dla:

- zasad zapewniających uznawanie,

- rozstrzygania sporów w kwestii właściwości,

- szkolenia,

- współpracy między organami sądowymi w kwestii postępowania.

Minimalne normy

U* 3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, środki dotyczące prawa rodzinnego mające skutki transgraniczne są ustanawiane na mocy ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej Rady. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

U* Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję europejską wskazującą te aspekty prawa rodzinnego o skutkach transgranicznych, które mogą być przedmiotem aktów zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

SEKCJA 4

WSPÓLPRACA SĄDOWA W SPRAWACH KARNYCH

Artykuł III-270(dawny art. 31 ust. 1 lit. a)-d) TUE)

X**/U*

X** 1. Współpraca w sprawach karnych w Unii opiera się na zasadzie wzajemnego uznawania orzeczeń i decyzji sądowych oraz obejmuje zbliżenie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w dziedzinach, o których mowa w ustępie 2 i w artykule III-271.

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki mające na celu:

a) ustanowienie zasad i procedur zapewniających uznawanie w całej Unii wszystkich form orzeczeń i decyzji sądowych,

b) zapobieganie i rozstrzyganie sporów o właściwość pomiędzy Państwami Członkowskimi,

c) wspieranie szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości,

d) ułatwianie współpracy pomiędzy sądowymi lub równoważnymi organami Państw Członkowskich w odniesieniu do postępowania w sprawach karnych i wykonywania decyzji.

X** 2. W zakresie niezbędnym dla ułatwienia wzajemnego uznawania

przyjęte w drodze procedury ustawodawczej.

Poszanowanie różnic między tradycjami prawnymi i uwzględnienie:

- dopuszczania dowodów,

- praw jednostek w postępowaniu karnym,

- praw ofiar przestępstw.

Rada może obszar ten poszerzyć stanowiąc jednomyślnie; PE musi wyrazić zgodę.

Normy nie stanowią przeszkody w ustanowieniu wyższego poziomu ochrony osób.

Państwo Członkowskie może skierować projekt ustawy do Rady Europejskiej, jeżeli podstawowe zasady prawne zostały naruszone.

Rada Europejska może:

- odesłać projekt do Rady,

- wystąpić z wnioskiem o przygotowanie nowego projektu przez Komisję lub grupę Państw Członkowskich.

orzeczeń i decyzji sądowych jak również współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych o wymiarze transgranicznym, europejskie ustawy ramowe mogą ustanawiać minimalne normy. Normy takie uwzględniają różnice między tradycjami i systemami prawnymi Państw Członkowskich.

Dotyczą one:

a) wzajemnego dopuszczania dowodów pomiędzy Państwami Członkowskimi,

b) praw jednostek w postępowaniu karnym,

c) praw ofiar przestępstw,

U* d) innych szczególnych aspektów postępowania karnego, określonych uprzednio przez Radę w decyzji europejskiej. Przyjmując decyzję europejską, Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Przyjęcie minimalnych norm, o których mowa w niniejszym ustępie, nie stanowi przeszkody dla Państw Członkowskich w utrzymaniu lub ustanowieniu wyższego poziomu ochrony osób.

3. W przypadku gdy członek Rady uzna, że projekt europejskiej ustawy ramowej, o której mowa w ustępie 2, naruszałby podstawowe aspekty jego systemu sądownictwa karnego, może wystąpić z wnioskiem, aby projekt ustawy ramowej został przekazany do rozpatrzenia Radzie Europejskiej. W takim przypadku, procedura, o której mowa w artykule III-396, zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji, w terminie 4 miesięcy od takiego zawieszenia, Rada Europejska:

a) odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia procedury, o której mowa w artykule III-396, lub

b) występuje z wnioskiem, aby Komisja lub grupa Państw Członkowskich, od których pochodzi projekt, przedstawiły jego nową wersję; w tym przypadku, akt przedstawiony początkowo uważa się za nieprzyjęty.

Jeżeli Rada Europejska nie wyraża zgody, 1/3 Państw może, w oparciu o projekt ustawy ramowej, ustanowić wzmocnioną współpracę.

Inne Państwa nie mogą blokować.

Definicja przestępstw i kar; normy minimalne odnoszące się do następujących przestępstw:

- terroryzm,
- handel ludźmi,
- wykorzystywanie seksualne,
- nielegalny handel narkotykami,
- pranie pieniędzy,
- korupcja,
- fałszowanie środków płatniczych,
- przestępczość komputerowa,
- przestępczość zorganizowana.

Rada może obszary te rozszerzyć stanowiąc jednomyślnie.

W obszarach zharmonizowanych: zbliżenie przepisów karnych poprzez normy minimalne odnoszące się do przestępstw i kar.

4. Jeżeli do końca okresu, o którym mowa w ustępie 3, Rada Europejska nie podjęła żadnego działania lub, jeżeli w terminie 12 miesięcy od przedłożenia nowego projektu na mocy ustępu 3 lit. b), europejska ustawa ramowa nie została przyjęta, a co najmniej jedna trzecia Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu ustawy ramowej, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję.

W takim przypadku, uznaje się, że zezwolenie na wprowadzenie wzmocnionej współpracy, o której mowa w artykułach I-44 ustęp 2 i III-419 ustęp 1, zostało udzielone i zastosowanie mają postanowienia w sprawie wzmocnionej współpracy.

Artykuł III-271(dawny art. 31 ust. 1 lit. e) TUE)

X** 1. Europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w dziedzinach szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, wynikające z rodzaju lub skutków tych przestępstw lub ze szczególnej potrzeby wspólnego ich zwalczania.

Powyższe dziedziny przestępczości obejmują: terroryzm, handel ludźmi, seksualne wykorzystywanie kobiet i dzieci, nielegalny handel narkotykami, handel bronią, pranie pieniędzy, korupcję, fałszowanie środków płatniczych, przestępczość komputerową i przestępczość zorganizowaną.

U*** W zależności od rozwoju przestępczości Rada może przyjąć decyzję europejską określającą inne dziedziny przestępczości spełniające kryteria wymienione w niniejszym ustępie. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

X**, X***, U*, U*** 2. W przypadku, gdy zbliżenie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w sprawach karnych okaże się niezbędne w celu zapewnienia skutecznego wprowadzania w życie polityki Unii w dziedzinie, która stała się przedmiotem środków harmonizujących, europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w danej dziedzinie. Europejskie ustawy ramowe zostają przyjęte zgodnie z tą samą procedurą co odnośne środki harmonizujące, bez uszczerbku dla artykułu III-264.

Państwo Członkowskie może skierować projekt ustawy do Rady Europejskiej, jeżeli podstawowe zasady prawne zostały naruszone. Rada Europejska może:

- odesłać projekt do Rady,

- wystąpić z wnioskiem o przygotowanie nowego projektu przez Komisję lub grupę Państw Członkowskich.

Jeżeli Rada Europejska nie wyraża zgody, 1/3 Państw może, w oparciu o projekt ustawy ramowej, ustanowić wzmocnioną współpracę.

Inne Państwa nie mogą blokować.

Ustawy zapobiegające przestępczości uchwalane w drodze większości kwalifikowanej; brak harmonizacji.

Eurojust

Koordinacja działań krajowych organów śledczych i ścigania; wspólne ściganie.

3. W przypadku, gdy członek Rady uzna, że projekt europejskiej ustawy ramowej, o której mowa w ustępie 1 lub 2, naruszałyby podstawowe aspekty jego systemu sądownictwa karnego, może wystąpić z wnioskiem, aby projekt ustawy ramowej został przekazany do rozpatrzenia Radzie Europejskiej. W takim przypadku, jeżeli zastosowanie ma procedura, o której mowa w artykule III-396, zostaje ona zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w terminie 4 miesięcy od takiego zawieszenia, Rada Europejska:

a) odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia procedury, o której mowa w artykule III-396 w stosownych przypadkach, lub

b) występuje z wnioskiem, by Komisja lub grupa Państw Członkowskich, od których pochodzi projekt, przedstawiły jego nową wersję; w tym przypadku, akt przedstawiony początkowo uważa się za nieprzyjęty.

4. Jeżeli do końca okresu, o którym mowa w ustępie 3, Rada Europejska nie podjęła żadnego działania lub, jeżeli w terminie 12 miesięcy od przedłożenia nowego projektu na mocy ustępu 3 lit. b), europejska ustawa ramowa nie została przyjęta, a co najmniej jedna trzecia Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu ustawy ramowej, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję.

W takim przypadku uznaje się, że zezwolenie na wprowadzenie wzmocnionej współpracy, o której mowa w artykułach I-44 ustęp 2 i III-419 ustęp 1, zostało udzielone i zastosowanie mają postanowienia w sprawie wzmocnionej współpracy.

Artykuł III-272(nowy)

X**

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić środki w celu promowania i popierania działania Państw Członkowskich w dziedzinie zapobiegania przestępczości, z wyłączeniem harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Artykuł III-273(dawny art. 31(2) TUE)

X**

1. Zadaniem Eurojust jest wspieranie oraz wzmacnianie koordynacji i współpracy między krajowymi organami śledczymi i ścigania w odniesieniu do poważnej przestępczości, która dotyczy dwóch lub więcej Państw Członkowskich lub która wymaga wspólnego ścigania, w oparciu o

	<p>operacje przeprowadzane i informacje dostarczane przez organy Państw Członkowskich i Europol.</p>
<p><i>Prawo określa zadania, np.:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>wszczęcie ścigania karnego,</i>- <i>koordynacja ścigania,</i>- <i>wzmocnienie, współpracy sądowej,</i>- <i>rozstrzygnięcie sporów o właściwość.</i>	<p>W związku z tym ustawy europejskie określają strukturę, funkcjonowanie oraz zakres działań i zadań Eurojust. <u>Zadania</u> te mogą obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none">a) <u>wszczynanie śledztwa karnego</u> oraz występowanie z wnioskiem o wszczęcie <u>ścigania</u> prowadzonego przez właściwe organy krajowe, w szczególności dotyczącego przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii,b) koordynację śledztw i ścigania, o których mowa w lit. a),c) wzmacnianie <u>współpracy sądowej</u>, w tym poprzez rozstrzygnięcie <u>sporów o właściwość</u> i ścisłą współpracę z Europejską Siecią Sądową.
<p><i>Ustawy PE i parlamentów narodowych poprzez procedurę ustawodawczą</i></p>	<p><u>Ustawy europejskie</u> określają także warunki uczestnictwa <u>Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych</u> w ocenie działalności Eurojust.</p>
<p><i>Urzędowe czynności sądowe są wykonywane przez władze krajowe.</i></p>	<p>2. W ramach ścigania, o którym mowa w ustępie 1 i bez uszczerbku dla artykułu III-274, <u>czynności urzędowe w postępowaniu sądowym</u> są dokonywane <u>przez właściwych urzędników krajowych</u>.</p>
<p><i>Prokuratura Europejska</i> <i>zwalcza przestępczość.</i></p> <p><i>Ustanowiona przez Radę stanowiąc jednomyślnie i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.</i></p> <p><i>Ściganie przestępstw odnoszących się do więcej niż jednego Państwa Członkowskiego lub</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-274(nowy)</p> <p><i>U***</i></p> <p>1. W celu <u>zwalczania przestępstw przeciwko interesom finansowym</u> Unii, ustawa europejska Rady może ustanowić Prokuraturę Europejską w oparciu o Eurojust. Rada stanowi <u>jednomyślnie</u> po uzyskaniu <u>zgody Parlamentu Europejskiego</u>.</p> <p>2. Prokuratura Europejska jest właściwa do spraw dochodzenia, ścigania i stawiania przed sądem, w razie potrzeby w powiązaniu z Europolem, sprawców i współsprawców <u>przestępstw przeciwko interesom finansowym</u> Unii, określonym w ustawie europejskiej przewidzianej w ustępie 1. Prokuratura Europejska jest właściwa do wnoszenia przed właściwymi</p>

przestępstw, które są przestępstwami przeciwko interesom finansowym Unii.

Statut Prokuratury Europejskiej

Rada Europejska może rozszerzyć kompetencje Prokuratury Europejskiej stanowiąc jednomyślnie, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Współpraca policyjna

W niniejszej sekcji, w przypadku braku innych szczegółowych przepisów, Komisja lub ¼ Państw Członkowskich może przedkładać wnioski.

*Policja, służby celne i wyspecjalizowane jednostki.
Zadanie: zapobieganie, wykrywanie i ściganie.*

Przepisy prawne ustanawiają środki dla:

- przetwarzania informacji,

- szkolenia, wymiany pracowników, wyposażenia i badań,

sądami Państw Członkowskich publicznego oskarżenia w odniesieniu do tych przestępstw.

3. Ustawa europejska, o której mowa w ustępie 1, określa statut Prokuratury Europejskiej, warunki wypełniania jej funkcji, zasady proceduralne mające zastosowanie do jej działań, jak również warunki dopuszczalności dowodów oraz zasady sądowej kontroli czynności procesowych podjętych przez nią przy wypełnianiu jej funkcji.

4. Rada Europejska może, jednocześnie lub później, przyjąć decyzję europejską zmieniającą ustęp 1 w celu rozszerzenia uprawnień Prokuratury Europejskiej, aby obejmowały poważne przestępstwa o wymiarze transgranicznym oraz odpowiednio zmieniającą ustęp 2 w odniesieniu do sprawców i współsprawców poważnych przestępstw, dotyczących więcej niż jedno Państwo Członkowskie. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i po konsultacji z Komisją.

SEKCJA 5

WSPÓŁPRACA POLICYJNA

Artykuł III-275 (dawny art. 30(1) TUE)

X**/U*

1. Unia rozwija współpracę policyjną obejmującą wszystkie właściwe organy Państw Członkowskich, w tym służby policji, służby celne oraz inne organy ścigania wyspecjalizowane w zapobieganiu, wykrywaniu i ściganiu przestępstw.

X** 2. Do celów ustępu 1, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić środki dotyczące:

a) gromadzenia, przechowywania, przetwarzania, analizowania i wymiany istotnych informacji,

b) wspierania szkolenia pracowników i współpracy w zakresie wymiany pracowników oraz wyposażenia i badań w dziedzinie kryminalistyki,

- używania wspólnych technik śledczych.

O współpracy operacyjnej decyduje Rada stanowiąc jednomyślnie.

Europol wspiera i wzmacnia współpracę organów policyjnych w zakresie przestępczości transgranicznej

Ustawy służą :

- wykonaniu procesu przetwarzania informacji,

- koordynowaniu, organizowaniu i prowadzeniu wspólnych działań organów krajowych.

Rola PE i parlamentów narodowych określona w drodze procedury ustawodawczej.

Środki przymusu stosowane przez Europol wymagają zgody Państw Członkowskich, których sprawa dotyczy.

Zasady określające działania władz na terytoriach innych

c) wspólnych technik śledczych dotyczących wykrywania poważnych form przestępczości zorganizowanej.

U* 3. Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa Rady może ustanowić środki dotyczące współpracy operacyjnej między organami, o których mowa w niniejszym artykule. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Artykuł III-276(dawny art. 30(2) TUE)

X**

1. Zadaniem Europolu jest wspieranie i wzmacnianie działań organów policyjnych i innych organów ścigania Państw Członkowskich, jak również ich wzajemnej współpracy w zapobieganiu i zwalczaniu poważnej przestępczości dotyczącej dwa lub więcej Państw Członkowskich, terroryzmu oraz form przestępczości naruszających wspólne interesy objęte polityką Unii.

2. Ustawy europejskie określają strukturę, funkcjonowanie oraz zakres działań i zadań Europolu. Zadania te mogą obejmować:

a) gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie, analizę i wymianę informacji, przekazywanych zwłaszcza przez organy Państw Członkowskich, państw trzecich lub instytucji spoza Unii,

b) koordynowanie, organizowanie i prowadzenie działań dochodzeniowych i operacyjnych realizowanych wspólnie z właściwymi organami Państw Członkowskich lub w ramach wspólnych zespołów dochodzeniowych, w miarę potrzeb w powiązaniu z Eurojust.

Ustawy europejskie określają również procedury kontroli działań Europolu przez Parlament Europejski, w której uczestniczą parlamenty narodowe.

3. Działania operacyjne Europolu są prowadzone w powiązaniu i w porozumieniu z organami Państwa lub Państw Członkowskich, których terytorium obejmują. Użycie środków przymusu należy do wyłącznej kompetencji właściwych organów krajowych.

Artykuł III-277(dawny art. 32 TUE)

U*

Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa Rady określa warunki i granice, w jakich właściwe organy Państw Członkowskich, o których mowa w artykułach III-270 i III-275, mogą podejmować działania na

Państw Członkowskich.
Rada stanowi
jednomyślnie.

Koordinacja działań –
harmonizacja
bezpośrednia zakazana.

Zdrowie publiczne

Wysoki poziom ochrony
zdrowia ludzkiego, ale
nie „najwyższy”.

Uzupełnia polityki
Państw
Członkowskich...

...i zachęca do
współpracy między
Państwami
Członkowskimi
poprzez:

Komisja podejmuje
inicjatywę

terytorium innego Państwa Członkowskiego, w powiązaniu i za zgodą organów tego Państwa. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

ROZDZIAŁ V

DZIEDZINY, W KTÓRYCH UNIA MOŻE PODEJMOWAĆ DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE, KOORDYNUJĄCE LUB UZUPEŁNIAJĄCE

SEKCJA 1

ZDROWIE PUBLICZNE

Artykuł III-278(dawny art. 152 TWE)

X**/X**/X

1. Przy określaniu i wprowadzaniu w życie wszystkich polityk i działań Unii zapewnia się wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego.

Działanie Unii, które uzupełnia polityki krajowe, ukierunkowane jest na poprawę zdrowia publicznego jak również zapobieganie chorobom i dolegliwościom ludzkim oraz usuwanie źródeł zagrożeń dla zdrowia fizycznego i umysłowego. Działanie to obejmuje:

a) zwalczanie epidemii, poprzez wspieranie badań nad ich przyczynami, sposobami ich rozprzestrzeniania się oraz zapobiegania im, jak również informacji i edukacji zdrowotnej,

b) monitorowanie poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia, wczesne ostrzeżenie w przypadku takich zagrożeń oraz ich zwalczanie.

Unia uzupełnia działanie Państw Członkowskich w celu zmniejszenia szkodliwych dla zdrowia skutków narkomanii, włącznie z informacją i profilaktyką.

2. Unia zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi w dziedzinach, o których mowa w niniejszym artykule oraz, jeżeli to konieczne, wspiera ich działania. Unia zachęca w szczególności do współpracy między Państwami Członkowskimi w celu zwiększenia komplementarności ich usług zdrowotnych w regionach transgranicznych.

Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, koordynują między sobą własne polityki i programy w dziedzinach określonych w ustępie 1. Komisja może podjąć, w ścisłym kontakcie z Państwami Członkowskimi, każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji, w

- kierunki
- najlepsza praktyka
- nadzór
- ocena

Współpraca z państwami trzecimi

Zwykła procedura ustawodawcza w drodze większości kwalifikowanej określa:

- jakość i bezpieczeństwo organów i krwi – poziom może zostać zwiększony przez Państwo Członkowskie,

- dziedziny weterynaryjna i fitosanitarna,

- środki ustanawiające wysokie standardy jakości,

- transgraniczne zagrożenia dla zdrowia.

Ustawy są przyjmowane większością kwalifikowaną głosów.

Celem ustawodawstwa jest ochrona i poprawa zdrowia ludzkiego.

szczegółności, poprzez inicjatywy mające na celu określenie kierunków i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany.

3. Unia i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy w dziedzinie zdrowia publicznego z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi.

X** 4. Na zasadzie odstępstwa od artykułu I-12 ustęp 5, i artykułu I-17 lit. a), oraz zgodnie z artykułem I-14 ustęp 2 lit. k), ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe przyczyniają się do osiągnięcia celów, o których mowa w niniejszym artykule, ustanawiając następujące środki w celu rozwiązania wspólnych problemów w dziedzinie bezpieczeństwa:

a) środki ustanawiające wysokie standardy jakości i bezpieczeństwa organów i substancji pochodzenia ludzkiego, krwi i pochodnych krwi; środki te nie stanowią przeszkody dla Państwa Członkowskiego w utrzymaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych środków ochronnych,

b) środki w dziedzinach weterynaryjnej i fitosanitarnej, mające bezpośrednio na celu ochronę zdrowia publicznego,

c) środki ustanawiające wysokie standardy jakości i bezpieczeństwa produktów leczniczych i wyrobów medycznych,

d) środki dotyczące monitorowania poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia, wczesnego ostrzegania w przypadku takich zagrożeń oraz ich zwalczania.

Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

X** 5. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą również ustanowić środki zachęcające, zmierzające do ochrony i poprawy zdrowia ludzkiego, a w szczególności zwalczania epidemii transgranicznych, jak również środki, których bezpośrednim celem jest ochrona zdrowia publicznego w związku z tytoniem i nadużywaniem alkoholu, z wyłączeniem harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem

Rada przyjmuje zalecenia.

Poszanowanie kompetencji Państw Członkowskich w zakresie usług zdrowotnych.

Przemysł

Cel: zapewnienie konkurencyjności przemysłu.

Środki:

*- wytyczne,
- najlepsza praktyka,
- nadzór,
- ocena.*

Ekonomiczno-Społecznym.

X 6. Do celów niniejszego artykułu, Rada, na wniosek Komisji, może również przyjąć zalecenia.

7. Działanie Unii jest prowadzone w poszanowaniu odpowiedzialności Państw Członkowskich w zakresie określania ich polityki dotyczącej zdrowia, jak również organizacji i świadczenia usług zdrowotnych i opieki medycznej. Do obowiązków Państw Członkowskich należy zarządzanie usługami zdrowotnymi i opieką medyczną, a także podział środków, które zostały im przyznane. Środki, o których mowa w ustępie 4 lit. a), nie naruszają przepisów krajowych dotyczących pozyskiwania organów i krwi lub ich wykorzystywania do celów medycznych.

SEKCJA 2

PRZEMYSŁ

Artykuł III-279(dawny art. 157 TWE)

X**

1. Unia i Państwa Członkowskie czuwają nad zapewnieniem warunków niezbędnych dla konkurencyjności przemysłu Unii.

W tym celu, zgodnie z systemem wolnych i konkurencyjnych rynków, ich działania zmierzają do:

- a) przyspieszenia dostosowania przemysłu do zmian strukturalnych,
- b) wspierania środowiska sprzyjającego inicjatywom i rozwojowi przedsiębiorstw w całej Unii a zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw,
- c) wspierania środowiska sprzyjającego współpracy między przedsiębiorstwami,
- d) sprzyjania lepszemu wykorzystaniu potencjału przemysłowego polityk innowacyjnych, badań i rozwoju technologicznego.

2. Państwa Członkowskie, w powiązaniu z Komisją, konsultują się ze sobą oraz, w miarę potrzeby, koordynują swoje działania. Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia tej koordynacji, w szczególności inicjatywy mające na celu określenie kierunków i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany.

Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa mogą ustanowić szczególne środki.

Brak harmonizacji krajowych przepisów ustawowych.

Procedura ustawodawcza z większością kwalifikowaną głosów.

Brak zakłóceń konkurencji.

Kultura

Cel: przyczynianie się do rozwoju kultur Państw Członkowskich.

Zachęcanie do współpracy między Państwami Członkowskimi w następujących dziedzinach:

- kultura i historia,

- dziedzictwo,

- wymiany kulturalne,

- sztuka, literatura, sztuka audiowizualna,

3. Unia przyczynia się do realizacji celów, o których mowa w ustępie 1 przez polityki i działania, które prowadzi na podstawie innych postanowień Konstytucji. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mogą ustanowić szczególne środki przeznaczone na wsparcie działań podjętych w Państwach Członkowskich, służących realizacji celów, o których mowa w ustępie 1, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

Niniejsza sekcja nie stanowi podstawy do wprowadzenia przez Unię jakiegokolwiek środka, który mógłby prowadzić do zakłócenia konkurencji, bądź który zawiera przepisy podatkowe lub przepisy odnoszące się do praw i interesów pracowników najemnych.

SEKCJA 3

KULTURA

Artykuł III-280(dawny art. 151 TWE)

X**/X

1. Unia przyczynia się do rozkwitów kultur Państw Członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego.

2. Działanie Unii zmierza do zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz, jeżeli to niezbędne, do wspierania i uzupełniania ich działań w następujących dziedzinach:

a) pogłębiania wiedzy oraz upowszechniania kultury i historii narodów europejskich,

b) zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim,

c) niehandlowej wymiany kulturalnej,

d) twórczości artystycznej i literackiej, włącznie z sektorem audiowizualnym.

- *współpraca międzynarodowa,*

- *włączanie kultury do innych działań.*

Działania zachęcające poprzez ustawy: procedura ustawodawcza z większością kwalifikowaną głosów.

Rada wydaje zalecenia.

Nowa sekcja: turystyka

Cel: wspieranie konkurencyjności w sektorze turystycznym.

Środki:

- *tworzenie korzystnego środowiska,*

- *wymiana dobrych praktyk.*

Ustawy uchwalane są większością kwalifikowaną głosów w Radzie; brak harmonizacji.

3. Unia i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy w dziedzinie kultury z państwami trzecimi oraz z właściwymi organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z Radą Europy.

4. Unia uwzględnia aspekty kulturalne w swoim działaniu na podstawie innych postanowień Konstytucji, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur.

X** 5. Aby przyczynić się do realizacji celów, o których mowa w niniejszym artykule:

a) ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają działania zachęcające, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów,

X b) Rada na wniosek Komisji wydaje zalecenia.

SEKCJA 4(nowa)

TURYSTYKA

Artykuł III-281 (nowy)

X**

1. Unia uzupełnia działania Państw Członkowskich w sektorze turystycznym, w szczególności poprzez wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw Unii w tym sektorze.

W tym celu działania Unii skierowane są na:

a) zachęcanie do tworzenia korzystnego środowiska dla rozwoju przedsiębiorstw w tym sektorze,

b) wspieranie współpracy między Państwami Członkowskimi, w szczególności poprzez wymianę dobrych praktyk.

2. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają szczególne środki przeznaczone do uzupełnienia działań podejmowanych w Państwach Członkowskich służących realizacji celów, o których mowa w niniejszym artykule, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport

SEKCJA 5

EDUKACJA, MŁODZIEŻ, SPORT I KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

Artykuł III-282(dawny art. 149 TWE)

X**/X

Cel: rozwój edukacji o wysokiej jakości.

1. Unia przyczynia się do rozwoju edukacji o wysokiej jakości, poprzez zachęcanie do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz, jeżeli to niezbędne, poprzez wspieranie i uzupełnianie ich działań. Unia w pełni szanuje odpowiedzialność Państw Członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych, jak również ich różnorodność kulturową i językową.

Pełne poszanowanie dla kompetencji krajowych.

Wspieranie sportu

Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególny charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną.

Środki:

Działanie Unii zmierza do:

- europejski wymiar edukacji,

a) rozwoju wymiaru europejskiego w edukacji, zwłaszcza przez nauczanie i upowszechnianie języków Państw Członkowskich,

- mobilność,

b) sprzyjania mobilności studentów i nauczycieli, między innymi poprzez zachęcanie do akademickiego uznawania dyplomów i okresów studiów,

- współpraca,

c) promowania współpracy między placówkami edukacyjnymi,

- wymiana,

d) rozwoju wymiany informacji i doświadczeń w kwestiach wspólnych dla systemów edukacyjnych Państw Członkowskich,

- wymiana młodzieży i udział w życiu demokratycznym,

e) sprzyjania rozwojowi wymiany młodzieży i instruktorów społeczno-edukacyjnych, a także zachęcania młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy,

- kształcenie na odległość,

f) popierania rozwoju kształcenia na odległość,

- europejski wymiar sportu na rzecz:

- sprawiedliwości i uczciwości,

- integralności fizycznej i psychicznej.

g) rozwoju europejskiego wymiaru sportu, przez popieranie uczciwości i dostępności we współzawodnictwie sportowym oraz współpracy między organizacjami odpowiedzialnymi za sport, jak również przez ochronę integralności fizycznej i psychicznej sportowców, w szczególności młodych sportowców.

Współpraca z

2. Unia i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy w dziedzinie

państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi.

Środki:

- środki zachęcające w drodze większości kwalifikowanej; brak harmonizacji.

- zalecenia wydawane przez Radę.

Kształcenie zawodowe

Pełne poszanowanie dla odpowiedzialności narodowych.

Cele:

- zmiana w przemyśle,

- kształcenie zawodowe,

- mobilność,

- współpraca,

- wymiany,

- współpraca międzynarodowa.

Osiągnięcie celów poprzez ustawodawstwo stanowione większością kwalifikowaną; brak

edukacji i sportu z państwami trzecimi oraz z właściwymi organizacjami międzynarodowymi, zwłaszcza z Radą Europy.

3. Aby przyczynić się do realizacji celów określonych w niniejszym artykule:

X** a) ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają działania zachęcające, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym,

X b) Rada na wniosek Komisji wydaje zalecenia.

Artykuł III-283(dawny art. 150 TWE)

X**/X

1. Unia realizuje politykę kształcenia zawodowego, która wspiera i uzupełnia działania Państw Członkowskich, w pełni szanując odpowiedzialność Państw Członkowskich za treść i organizację kształcenia zawodowego.

Działanie Unii zmierza do:

a) ułatwienia przystosowania się do zmian w przemyśle, zwłaszcza przez kształcenie zawodowe i przekwalifikowanie,

b) poprawy kształcenia zawodowego wstępnego i ustawicznego w celu ułatwienia integracji zawodowej i reintegracji z rynkiem pracy,

c) ułatwienia dostępu do kształcenia zawodowego i sprzyjanie mobilności instruktorów i kształcących się, zwłaszcza młodzieży,

d) pobudzania współpracy edukacyjnej między placówkami edukacyjnymi i kształcenia zawodowego a przedsiębiorstwami,

e) rozwoju wymiany informacji i doświadczeń w kwestiach wspólnych dla systemów kształcenia Państw Członkowskich.

2. Unia i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie kształcenia zawodowego.

3. Aby przyczynić się do realizacji celów, o których mowa w niniejszym artykule:

X** a) ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają

harmonizacji.

niezbędne środki, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Regionów i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym,

X b) Rada na wniosek Komisji wydaje zalecenia.

Obrona cywilna

SEKCJA 6

OBRONA CYWILNA

Artykuł III-284(nowy)

X**

Zachęcanie do współpracy między Państwami Członkowskimi.

1. Unia zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi w celu zwiększenia skuteczności systemów zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanymi przez człowieka i ochrony przed nimi.

Cele:

Działanie Unii zmierza do:

- wspieranie zapobiegania zagrożeniom i szkolenia,

a) wspierania i uzupełniania działań Państw Członkowskich na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w zakresie zapobiegania zagrożeniom, przygotowania personelu obrony cywilnej w Państwach Członkowskich i reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka wewnątrz Unii,

- wspieranie współpracy operacyjnej,

b) wspierania szybkiej i skutecznej współpracy operacyjnej krajowych służb obrony cywilnej wewnątrz Unii,

- współpraca międzynarodowa.

c) wspierania spójności międzynarodowych działań w zakresie obrony cywilnej.

Ustawodawstwo stanowione większością kwalifikowaną głosów w Radzie.

2. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają niezbędne środki przyczyniające się do realizacji celów, o których mowa w ustępie 1, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

Współpraca administracyjna

SEKCJA 7

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA

Artykuł III-285(nowy)

X**

Prawo Unii w

1. Skuteczne wdrażanie prawa Unii przez Państwa Członkowskie mające

Państwach Członkowskich jest sprawą będącą przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Może wspierać wysiłki Państw Członkowskich w wdrażaniu prawa Unii.

Ustawodawstwo stanowione większością kwalifikowaną głosów w Radzie; brak harmonizacji.

Nie naruszone zobowiązanie Państw Członkowskich do wdrażania prawa Unii.

Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)

Szczególne relacje między krajami i terytoriami zamorskimi a Unią

Grenlandia: specjalny protokół

*Cele:
- wspieranie rozwoju gospodarczego i społecznego,
- ścisłe stosunki.*

istotne znaczenie dla dobrego funkcjonowania Unii jest uznawane za sprawę będącą przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Unia może wspierać wysiłki Państw Członkowskich w celu poprawy ich zdolności administracyjnej do wdrażania prawa Unii. Działanie to może polegać w szczególności na ułatwianiu wymiany informacji i urzędników służby cywilnej oraz wspieraniu programów szkolenia. Żadne Państwo Członkowskie nie jest zobowiązane do korzystania z tego wsparcia. Ustawy europejskie ustanawiają niezbędne w tym celu środki, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

3. Niniejszy artykuł nie narusza zobowiązań Państw Członkowskich do wdrażania prawa Unii ani prerogatyw i obowiązków Komisji. Nie narusza również pozostałych postanowień Konstytucji przewidujących współpracę administracyjną między Państwami Członkowskimi oraz między nimi i Unią.

TYTUŁ IV STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH

Artykuł III-286(dawny art. 182 & 188 TWE)

1. Kraje i terytoria pozaeuropejskie, które utrzymują szczególne stosunki z Danią, Francją, Niderlandami i Zjednoczonym Królestwem, są stowarzyszone z Unią. Lista tych krajów i terytoriów (zwanym dalej „krajami i terytoriami”) zawarta jest w załączniku II.

Niniejszy tytuł ma zastosowanie do Grenlandii, z zastrzeżeniem szczególnych postanowień zawartych w Protokole w sprawie szczególnych ustaleń dla Grenlandii.

2. Celem stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju gospodarczego i społecznego krajów i terytoriów oraz ustanowienie ścisłych stosunków gospodarczych między nimi i Unią.

Stowarzyszenie służy przede wszystkim sprzyjaniu interesom i pomyślności mieszkańców tych krajów i terytoriów, w sposób prowadzący je do rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego, do czego dążą.

Artykuł III-287(dawny art. 183 TWE)

Stowarzyszenie ma następujące cele.

- handel: KTZ mają być traktowane jak Państwa Członkowskie...

a) Państwa Członkowskie stosują w wymianie handlowej z krajami i terytoriami takie same warunki, jakie stosują między sobą na podstawie Konstytucji,

..i KTZ muszą tak samo traktować wszystkie Państwa Członkowskie.

b) każdy kraj lub terytorium stosuje w swej wymianie handlowej z Państwami Członkowskimi oraz innymi krajami i terytoriami takie same warunki, jakie stosuje względem państwa europejskiego, z którym utrzymuje szczególne stosunki,

- Inwestycje

c) Państwa Członkowskie przyczyniają się do inwestycji, których wymaga stopniowy rozwój tych krajów i terytoriów,

- Przetargi: równe traktowanie Państw Członkowskich i KTZ

d) w odniesieniu do inwestycji finansowanych przez Unię, udział w przetargach i dostawach jest otwarty na równych warunkach dla wszystkich osób fizycznych i prawnych, które mają przynależność Państwa Członkowskiego lub jednego z krajów i terytoriów,

Swoboda przedsiębiorczości: brak dyskryminacji w stosunku do spółek i osób z KTZ.

e) w stosunkach między Państwami Członkowskimi oraz krajami i terytoriami prawo przedsiębiorczości obywateli i spółek jest regulowane zgodnie z postanowieniami tytułu III, rozdziału I, sekcji 2, podsekcji 2 dotyczącej swobody przedsiębiorczości oraz w zastosowaniu procedur przewidzianych w tej podsekcji, jak również na niedyskryminacyjnych podstawach, z zastrzeżeniem aktów przyjętych na mocy artykułu III-291.

Artykuł III-288(dawny art. 184 TWE)

Brak ceł na przywóz z KTZ do Unii...

1. Cła na przywóz do Państw Członkowskich towarów pochodzących z krajów i terytoriów są zakazane tak jak cła między Państwami Członkowskimi zgodnie z Konstytucją.

...i na wywóz z Unii do KTZ.

2. Cła na przywóz do każdego kraju lub terytorium z Państw Członkowskich lub z innego kraju lub terytorium są zakazane zgodnie z artykułem III-151 ustęp 4.

Wyjątki

3. Kraje i terytoria mogą jednak nakładać cła odpowiadające potrzebom ich rozwoju i uprzemysłowienia lub cła o charakterze fiskalnym, mające na celu zasilanie ich budżet.

Cła określone w pierwszym akapicie nie mogą przewyższać poziomu ceł nałożonych na przywóz produktów pochodzących z Państwa Członkowskiego, z którym każdy kraj lub terytorium utrzymuje szczególne stosunki.

Brak dyskryminacji między przywozem z różnych Państw Członkowskich.

4. Ustęp 2 nie ma zastosowania do krajów i terytoriów, które z racji ich szczególnych zobowiązań międzynarodowych, którymi są związane, stosują już niedyskryminacyjną taryfę celną.

5. Ustanowienie lub zmiana ceł nałożonych na towary przywożone do krajów i terytoriów nie może powodować faktycznej lub prawnej, bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji między przywozem z różnych Państw Członkowskich.

Artykuł III-289(dawny art. 185 TWE)

Środki ochronne

Jeżeli poziom ceł mających zastosowanie do towarów pochodzących z państwa trzeciego przy przywozie do kraju lub na terytorium może, uwzględniając zastosowanie artykułu III-288 ustęp 1, spowodować zakłócenia w handlu ze szkodą dla Państwa Członkowskiego, może on żądać od Komisji przedstawienia innym Państw Członkowskim środków niezbędnych do zaradzenia tej sytuacji.

Artykuł III-290 (dawny art. 186 TWE)

Swoboda przepływu pracowników

Z zastrzeżeniem postanowień dotyczących zdrowia publicznego, bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego, swoboda przepływu pracowników z krajów i terytoriów do Państw Członkowskich oraz z Państw Członkowskich do krajów i terytoriów jest uregulowana przez akty przyjęte zgodnie z artykułem III-291.

Artykuł III-291(dawny art. 187 TWE)

Akty przyjmowane jednomyślnie w Radzie.

*U**

Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje jednomyślnie, na podstawie doświadczeń nabytych w ramach stowarzyszenia krajów i terytoriów z Unią, ustawy europejskie, europejskie ustawy ramowe, rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie określające sposoby i procedurę stowarzyszenia krajów i terytoriów z Unią. Ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe są przyjmowane po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

**DZIAŁANIA
ZEWNĘTRZNE**

Postanowienia ogólne

Unia broni następujących zasad:

- *demokracji,*
- *państwa prawnego,*
- *praw człowieka,*
- *podstawowych wolności,*
- *godności ludzkiej,*
- *równości,*
- *solidarności,*
- *prawa międzynarodowego,*
- *partnerstwa,*
- *organizacji międzynarodowych,*
- *Organizacji Narodów Zjednoczonych.*

Unia:

- *chroni wspólne interesy,*
- *umacnia prawa człowieka,*
- *utrzymuje pokój,*
- *wspiera trwałość*

**TYTUŁ V
DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII**

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA O ZASTOSOWANIU OGÓLNYM

Artykuł III-292 (dawny art. 3, akapit drugi oraz dawny art. 11 TUE)

1. W swych działaniach na arenie międzynarodowej Unia opiera się na zasadach, które leżą u podstaw jej utworzenia, rozwoju i rozszerzenia oraz które zamierza wspierać na świecie: demokracji, państwa prawnego, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowania godności ludzkiej, zasad równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego.

Unia dąży do rozwijania stosunków i budowania partnerstwa z państwami trzecimi, organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi lub światowymi, które również przyjęły zasady, o których mowa w pierwszym akapicie. Sprzyja ona wielostronnym rozwiązaniom wspólnych problemów, w szczególności w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Unia określa i prowadzi wspólne polityki i działania, działa również na rzecz osiągnięcia wysokiego stopnia współpracy we wszelkich dziedzinach stosunków międzynarodowych, w celu:

- a) ochrony swych wspólnych wartości, podstawowych interesów, bezpieczeństwa, niezależności i integralności,
- b) umacniania i wspierania demokracji, państwa prawnego, praw człowieka i zasad prawa międzynarodowego,
- c) utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i umacniania bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, jak również z zasadami Aktu końcowego z Helsinek oraz celami Karty Paryskiej, włączając te, które dotyczą granic zewnętrznych,
- d) wspierania trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz w

rozwój,

- zmierza do wolnego rynku światowego,

- pomaga środowisku naturalnemu,

- niesie pomoc humanitarną,

- wspiera globalizację.

Unia musi zapewnić spójność między różnymi dziedzinami działań zewnętrznych a innymi politykami.

Rada Europejska określa interesy i cele Unii stanowiąc jednomyślnie.

zakresie środowiska naturalnego państw rozwijających się, przyjąwszy za nadrzędny cel likwidację ubóstwa,

e) zachęcania wszystkich państw do integracji w ramach gospodarki światowej, również drogą stopniowej eliminacji ograniczeń w handlu międzynarodowym,

f) przyczyniania się do opracowywania międzynarodowych środków służących ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego oraz trwałego zarządzania światowymi zasobami naturalnymi, w celu zapewnienia trwałego rozwoju,

g) niesienia pomocy narodom, państwom i regionom w usuwaniu skutków kłesk żywiołowych lub katastrof spowodowanych przez człowieka,

h) wspierania międzynarodowego systemu opartego na silniejszej współpracy wielostronnej i na dobrym zarządzaniu na poziomie światowym.

3. Unia szanuje zasady i dąży do osiągnięcia celów, o których mowa w ustępach 1 i 2, przy opracowywaniu i wprowadzaniu w życie różnych dziedzin jej zewnętrznych działań objętych niniejszym tytułem oraz aspektów zewnętrznych innych polityk Unii.

Unia zapewnia spójność różnych dziedzin jej działania zewnętrznego oraz ich spójność z innymi politykami. Rada i Komisja, wspomagane przez ministra spraw zagranicznych Unii, zapewniają tę spójność oraz współpracują w tym celu.

Artykuł III-293(dawny art. 13 ust. 2 TUE)

U* 1. W oparciu o zasady i cele wymienione w artykule III-292, Rada Europejska określa strategiczne interesy i cele Unii.

Decyzje europejskie Rady Europejskiej w sprawie strategicznych interesów i celów Unii dotyczą wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz innych dziedzin zewnętrznych działań Unii. Decyzje te mogą dotyczyć stosunków Unii z określonym państwem lub regionem albo danego tematu. Określają one ich czas trwania oraz środki, które mają zostać udostępnione przez Unię i Państwa Członkowskie.

Rada Europejska stanowi jednomyślnie na zalecenie Rady, która przyjmuje je na warunkach przewidzianych dla każdej dziedziny.

X/XX/U/X*/XX*/U** Decyzje europejskie Rady Europejskiej są wprowadzane w życie zgodnie z procedurami przewidzianymi w

Minister spraw zagranicznych i Komisja mogą przedkładać wspólne wnioski.

Polityka zagraniczna

Unia określa i realizuje własną politykę zagraniczną przy...

...wspieraniu Państw Członkowskich.

Państwa Członkowskie nie mogą podejmować działań sprzecznych z interesem Unii.

Rada i minister spraw zagranicznych nadzorują.

Środki:

- ogólne wytyczne,

- decyzje,

- działania,

- stanowiska,

Konstytucji.

2. Minister spraw zagranicznych Unii w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz Komisja w innych dziedzinach działania zewnętrznego, mogą przedkładać Radzie wspólne wnioski.

ROZDZIAŁ II

WSPÓLNA POLITYKA ZAGRANICZNA I BEZPIECZEŃSTWA

SEKCJA 1

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Artykuł III-294(dawne art. 11 i 12 TUE)

1. W ramach zasad i celów jej zewnętrznego działania, Unia określa i realizuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, obejmującą wszystkie dziedziny polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

2. Państwa Członkowskie wspierają, aktywnie i bez zastrzeżeń, wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa w duchu lojalności i wzajemnej solidarności.

Państwa Członkowskie działają zgodnie na rzecz umacniania i rozwijania wzajemnej solidarności politycznej. Powstrzymują się od wszelkich działań, które byłyby sprzeczne z interesami Unii lub mogłyby zaszkodzić jej skuteczności jako spójnej sile w stosunkach międzynarodowych.

Rada i minister spraw zagranicznych Unii czuwają nad poszanowaniem tych zasad.

3. Unia prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa poprzez:

Zasada ogólna U a) określanie ogólnych wytycznych,*

U/X/XX/U/X*/XX* b) przyjmowanie decyzji europejskich określających:*

Zasada ogólna U i) działania, które powinny być podjęte przez Unię,*

Zasada ogólna U ii) stanowiska, które powinny być podjęte przez Unię,*

- wykonanie decyzji,

- współpraca między Państwami Członkowskimi.

Rada Europejska określa, stanowiąc jednomyślnie, ogólne wytyczne dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Rada przyjmuje bardziej szczegółowe decyzje.

Minister spraw zagranicznych:
- przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych,
- składa propozycje,
- wykonuje decyzje,
- reprezentuje Unię na zewnątrz (wraz z przewodniczącym Rady Europejskiej),

Europejska Służba Działań Zewnętrznych.

Zasada ogólna XX* iii) zasady wykonania decyzji europejskich, o których mowa w punktach i) oraz ii),

c) umacnianie systematycznej współpracy między Państwami Członkowskimi w prowadzeniu ich polityki.

Artykuł III-295(dawny art. 13 TUE)

U*

1. Rada Europejska określa ogólne wytyczne wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, łącznie ze sprawami mającymi wpływ na kwestie obronne.

Jeżeli wymaga tego sytuacja międzynarodowa, przewodniczący Rady Europejskiej zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej w celu określenia strategicznych kierunków polityki Unii w obliczu takiej sytuacji.

2. Rada przyjmuje decyzje europejskie niezbędne do określenia i realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na podstawie ogólnych wytycznych strategicznych i kierunków określonych przez Radę Europejską.

Artykuł III-296 (dawne art. 18 i 26 TUE)

U*

1. Minister spraw zagranicznych Unii, który przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych, przyczynia się swoimi propozycjami do wypracowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz zapewnia wykonanie decyzji europejskich przyjętych przez Radę Europejską i Radę.

2. Minister spraw zagranicznych Unii reprezentuje Unię w zakresie spraw odnoszących się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Prowadzi dialog ze stronami trzecimi w imieniu Unii oraz wyraża jej stanowisko w organizacjach międzynarodowych i na konferencjach międzynarodowych.

3. W wykonywaniu swojego mandatu, minister spraw zagranicznych Unii jest wspomagany przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. Służba ta współpracuje ze służbami dyplomatycznymi Państw Członkowskich i składa się z urzędników odpowiednich departamentów Sekretariatu Generalnego Rady i Komisji, jak również z personelu delegowanego przez krajowe służby dyplomatyczne Państw Członkowskich. Organizacja i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych określa decyzja europejska Rady. Rada stanowi na wniosek ministra spraw zagranicznych Unii po konsultacji z Parlamentem Europejskim i po uzyskaniu zgody Komisji.

Artykuł III-297(dawny art. 14 TUE)

U*

Rada decyduje o międzynarodowych działaniach operacyjnych...

1. Jeżeli sytuacja międzynarodowa wymaga działania operacyjnego Unii, Rada przyjmuje niezbędne decyzje europejskie. Decyzje te określają cele, zakres i środki, które mają być oddane do dyspozycji Unii, a także, w miarę potrzeb, czas trwania i warunki realizacji działania.

... i dokonuje przeglądu decyzji.

Jeżeli nastąpiła zmiana okoliczności mająca wyraźny wpływ na kwestię stanowiącą przedmiot takiej decyzji europejskiej, Rada dokonuje przeglądu zasad i celów takiej decyzji oraz przyjmuje niezbędne decyzje europejskie.

Decyzje wiążą Państwa Członkowskie.

2. Decyzje europejskie, o których mowa w ustępie 1, wiążą Państwa Członkowskie w odniesieniu do zajmowanych przez nie stanowisk i prowadzonych działań.

Konsultacje przed przyjęciem krajowego stanowiska.

3. O wszelkich zamiarach zajęcia krajowego stanowiska lub podjęcia jakiegokolwiek krajowego działania w zastosowaniu decyzji europejskiej, o której mowa w ustępie 1, dane Państwo Członkowskie informuje w takim czasie, aby możliwe było, w razie potrzeby, wcześniejsze przeprowadzenie uzgodnień w Radzie. Obowiązek wcześniejszego poinformowania nie dotyczy środków stanowiących jedynie transpozycję takiej decyzji na płaszczyźnie krajowej.

W sytuacjach nagłych Państwa Członkowskie mogą działać zamiast Unii,....

4. W przypadku bezwzględnej konieczności wynikającej z rozwoju sytuacji i wobec braku rewizji decyzji europejskiej, o której mowa w ustępie 1, Państwa Członkowskie mogą podjąć w trybie pilnym niezbędne środki, uwzględniając ogólne cele takiej decyzji. Państwo Członkowskie, które podejmuje takie środki, informuje o nich niezwłocznie Radę.

...ale muszą niezwłocznie poinformować o tym Radę.

Rada przyjmuje decyzje.

5. W przypadku poważnych trudności w wykonaniu decyzji europejskiej przewidzianej w niniejszym artykule, Państwo Członkowskie powiadamia o nich Radę, która rozważa je i poszukuje właściwych rozwiązań. Nie mogą być one sprzeczne z celami działania ani szkodzić jego skuteczności.

Artykuł III-298 (dawny art. 15 TUE)

U*

Rada przyjmuje decyzje europejskie, które określają stanowisko Unii wobec danego problemu o charakterze geograficznym lub przedmiotowym. Państwa Członkowskie zapewniają zgodność swych polityk krajowych ze stanowiskami Unii.

Wnioski składają:

Artykuł III-299(dawny art. 22 TUE)

1) Państwa Członkowskie,
2) minister spraw zagranicznych,
3) minister spraw zagranicznych i Komisja.

Nadzwyczajne posiedzenie Rady jest zwoływane, gdy konieczne jest szybkie podjęcie decyzji.

Podejmowanie decyzji

Zasada ogólna: Jednomyślność z konstruktywnym wstrzymaniem się od głosu.

Wstrzymanie się od głosu 1/3 Państw Członkowskich stanowiących 1/3 ludności UE może zablokować decyzję.

Rada stanowi większością kwalifikowaną:

- jeżeli Rada Europejska określi uprzednio interesy stanowiąc jednomyślnie,

- jeżeli minister spraw zagranicznych przedłoży propozycję na wniosek Rady Europejskiej,

1. Każde Państwo Członkowskie, minister spraw zagranicznych Unii lub minister spraw zagranicznych Unii przy wsparciu Komisji, mogą zwracać się do Rady z wszelkimi pytaniami dotyczącymi wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz przedkładać jej odpowiednio inicjatywę lub wnioski.

2. W przypadkach wymagających szybkiej decyzji, minister spraw zagranicznych Unii zwołuje, z inicjatywy własnej lub na wniosek Państwa Członkowskiego, w ciągu 48 godzin lub – w razie bezwzględnej potrzeby – w krótszym terminie, nadzwyczajne posiedzenie Rady.

Artykuł III-300(dawny art. 23 TUE)

U 1. Decyzje europejskie, o których mowa w niniejszym rozdziale, Rada przyjmuje, stanowiąc jednomyślnie.

Każdy członek Rady, który wstrzymuje się od głosu, może jednocześnie złożyć formalne oświadczenie. W takim przypadku nie jest on zobowiązany do wykonania decyzji europejskiej, ale akceptuje, że decyzja ta wiąże Unię. W duchu wzajemnej solidarności dane Państwo Członkowskie powstrzymuje się od wszelkich działań, które mogłyby być sprzeczne lub utrudnić działania Unii podejmowane na podstawie tej decyzji. Pozostałe Państwa Członkowskie szanują jego stanowisko. Decyzja nie zostaje przyjęta, jeżeli członkowie Rady, którzy złożyli oświadczenie w związku ze wstrzymaniem się od głosu, reprezentują co najmniej jedną trzecią Państw Członkowskich obejmujących co najmniej jedną trzecią ludności Unii.

X/XX 2. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 1 Rada stanowi większością kwalifikowaną w sytuacji, gdy:

XX a) przyjmuje decyzje europejskie określające działania lub stanowiska Unii, na podstawie decyzji europejskiej Rady Europejskiej dotyczącej strategicznych interesów i celów Unii, o której mowa w artykule III-293 ustęp 1,

X b) przyjmuje decyzję europejską określającą działania lub stanowiska Unii, zgodnie propozycją ministra spraw zagranicznych Unii, przedłożoną w wyniku specjalnego wniosku, który Rada Europejska skierowała do niego z własnej inicjatywy lub z inicjatywy ministra,

- przy wykonywaniu decyzji,

- przy mianowaniu specjalnego przedstawiciela.

Prawo weta odnoszące się do istotnych kwestii polityki krajowej.

Państwo Członkowskie może sprawę skierować do Rady Europejskiej.

Rozszerzenie obszarów przyjmowanych większością kwalifikowaną w Radzie Europejskiej stanowiącej jednomyślnie.

Brak większości kwalifikowanej dla kwestii obronnych.

Minister spraw zagranicznych koordynuje swoją działalność wraz z współpracownikami. Misje dyplomatyczne współpracują ze sobą.

Rada może mianować specjalnego przedstawiciela, któremu udzieli specjalnego mandatu.

XX c) przyjmuje decyzję europejską wykonującą decyzję europejską określającą działanie lub stanowisko Unii,

XX d) przyjmuje decyzję europejską dotyczącą mianowania specjalnego przedstawiciela zgodnie z artykułem III-302.

Głosowanie nie dochodzi do skutku, jeżeli członek Rady oświadcza, że z istotnych względów polityki krajowej, które musi określić, zamierza się sprzeciwić przyjęciu decyzji przyjmowanej większością kwalifikowaną. Minister spraw zagranicznych Unii poszukuje, w ścisłej konsultacji z zainteresowanym Państwem Członkowskim, odpowiedniego dla tego Państwa Członkowskiego rozwiązania. Jeżeli rozwiązanie nie zostanie znalezione, Rada stanowiąc większością kwalifikowaną może wnieść o przedłożenie tej sprawy Radzie Europejskiej w celu przyjęcia jednomyślnie decyzji europejskiej.

3. Zgodnie z artykułem I-40 ustęp 7 Rada Europejska może jednomyślnie przyjąć decyzję europejską, która przewiduje, że Rada stanowi większością kwalifikowaną w sytuacjach innych niż te, o których mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu.

4. Ustępy 2 i 3 nie stosują się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

Artykuł III-301 (nowy)

1. Jeżeli Rada Europejska lub Rada określiły wspólne podejście Unii w rozumieniu artykułu I-40 ustęp 5, minister spraw zagranicznych Unii i ministrowie spraw zagranicznych Państw Członkowskich koordynują swoją działalność w Radzie.

2. Misje dyplomatyczne Państw Członkowskich i delegatury Unii w państwach trzecich i w organizacjach międzynarodowych współpracują ze sobą, przyczyniając się do formułowania i wprowadzania w życie wspólnego podejścia, o którym mowa w ustępie 1.

Artykuł III-302 (dawny art. 18 ust. 5 TUE)

XX

Rada może mianować, zgodnie z propozycją ministra spraw zagranicznych Unii specjalnego przedstawiciela, któremu powierza się mandat w odniesieniu do poszczególnych kwestii politycznych. Specjalny przedstawiciel w sprawowaniu swojego mandatu podlega ministrowi.

Umowy z państwami trzecimi.

Artykuł III-303(dawny art. 24 TUE)

U

Unia może zawierać umowy z jednym lub z większą liczbą państw lub z organizacjami międzynarodowymi w dziedzinach objętych niniejszym rozdziałem.

Minister spraw zagranicznych konsultuje się z PE i informuje go o podstawowych aspektach i wyborach dotyczących WPZiB oraz EPBO.

Artykuł III-304 (dawny art. 21 TUE)

1. Minister spraw zagranicznych Unii konsultuje się z Parlamentem Europejskim i informuje Parlament Europejski zgodnie z artykułem I-40 ustęp 8 oraz artykułem I-41 ustęp 8. Czuwa on nad tym, aby poglądy Parlamentu Europejskiego zostały należycie uwzględnione. Specjalni przedstawiciele mogą uczestniczyć w informowaniu Parlamentu Europejskiego.

PE może przedkładać zalecenia.

2. Parlament Europejski może kierować do Rady i ministra spraw zagranicznych Unii pytania lub formułować pod ich adresem zalecenia. Dwa razy w roku przeprowadza on debatę o postępach w realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.

Artykuł III-305 (dawny art. 19 TUE)

Unia prezentuje na forum organizacji międzynarodowych jednolite stanowisko.

1. Państwa Członkowskie koordynują swe działania w organizacjach międzynarodowych i na konferencjach międzynarodowych, podtrzymując na tym forum stanowiska Unii. Koordinację tę zapewnia minister spraw zagranicznych Unii.

Jeżeli w organizacjach międzynarodowych lub na konferencjach międzynarodowych nie wszystkie Państwa Członkowskie są reprezentowane, uczestniczące Państwa Członkowskie podtrzymują stanowiska Unii.

Gdy na forum organizacji międzynarodowych obecne są tylko niektóre Państwa Członkowskie, informują one inne Państwa.

2. Zgodnie z artykułem I-16 ustęp 2, Państwa Członkowskie reprezentowane w organizacjach międzynarodowych lub na konferencjach międzynarodowych, w których nie wszystkie Państwa Członkowskie uczestniczą, informują te ostatnie, jak również ministra spraw zagranicznych Unii, o wszelkich sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Członkowie Rady Bezpieczeństwa ONZ bronią stanowiska Unii.

Państwa Członkowskie, które są także członkami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, uzgadniają i wyczerpująco informują pozostałe Państwa Członkowskie, jak również ministra spraw zagranicznych Unii. Państwa Członkowskie, które są członkami Rady Bezpieczeństwa, przy wykonywaniu swoich funkcji będą bronić stanowisk

Nowe: minister spraw zagranicznych przedstawia stanowisko Unii w Radzie Bezpieczeństwa.

i interesów Unii, bez uszczerbku dla ich zobowiązań wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych.

Jeżeli Unia określiła stanowisko w kwestii wpisanej do porządku obrad Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, Państwa Członkowskie, które zasiadają w Radzie Bezpieczeństwa wnoszą o przedstawienie stanowiska Unii przez ministra spraw zagranicznych Unii.

Artykuł III-306(dawny art. 20 TUE)

Misje dyplomatyczne współpracują w celu osiągnięcia zgodności i wykonania stanowiska Unii.

Misje dyplomatyczne i konsularne Państw Członkowskich oraz delegatury Unii w państwach trzecich i na konferencjach międzynarodowych, a także ich przedstawicielstwa w organizacjach międzynarodowych współpracują ze sobą w celu zapewnienia przestrzegania i wykonania decyzji europejskich określających stanowiska i działania Unii przyjętych na mocy niniejszego rozdziału. Umacniają one współpracę, wymieniając informacje i dokonując wspólnych ocen.

Przyczyniają się one do wprowadzania w życie prawa obywateli europejskich do ochrony na terytorium państw trzecich, o którym mowa w artykule I-10 ustęp 2 lit. c), oraz środków podjętych zgodnie z artykułem III-127.

Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa:

- *obserwuje sytuację międzynarodową,*
- *czuwa nad realizacją,*
- *sprawuje kontrolę polityczną nad operacjami zarządzania kryzysami.*

Artykuł III-307 (dawny art. 25 TUE)

U

1. Bez uszczerbku dla postanowień artykułu III-344, Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa obserwuje sytuację międzynarodową w dziedzinach objętych wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa oraz przyczynia się do określania polityk, wydając opinie dla Rady, na jej wniosek, na wniosek ministra spraw zagranicznych lub z inicjatywy własnej. Czuwa również nad realizacją uzgodnionych polityk, bez uszczerbku dla kompetencji ministra spraw zagranicznych Unii.

2. W zakresie objętym niniejszym rozdziałem, Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa sprawuje, pod kierunkiem Rady i ministra spraw zagranicznych Unii, kontrolę polityczną i kierownictwo strategiczne nad operacjami zarządzania kryzysami, o których mowa w artykule III-309.

Rada może upoważnić Komitet do podejmowania decyzji samodzielnie.

Rada może upoważnić Komitet do podjęcia, w celu i na czas trwania operacji zarządzania kryzysami, określonych przez Radę, odpowiednich środków dotyczących kontroli politycznej i kierownictwa strategicznego nad operacją.

Artykuł III-308 (dawny art. 47 TUE)

WPZiB nie ma wpływu na kompetencje Unii w

Realizacja wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa nie narusza stosowania procedur oraz zakresu uprawnień instytucji przewidzianych w

innych dziedzinach.

Konstytucji do wykonywania kompetencji Unii, o których mowa w artykułach I-13 – I-15 i w artykule I-17.

Wprowadzanie w życie polityk o których mowa w tych artykułach, także nie narusza stosowania procedur oraz zakresu uprawnień instytucji przewidzianych w Konstytucji do wykonywania kompetencji Unii na podstawie niniejszego rozdziału.

**Polityka
bezpieczeństwa i
obrony**

SEKCJA 2

WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

Artykuł III-309 (dawny art. 17 TUE)

Wykorzystanie środków cywilnych i wojskowych do:

- rozbrojenia,
- misji humanitarnych,
- wsparcia wojskowego,
- zarządzania kryzysami,
- zapobiegania konfliktom,
- przywracania pokoju
- stabilizacji.

1. Misje, o których mowa w artykule I-41 ustęp 1, przy prowadzeniu których Unia może użyć środków wojskowych i cywilnych, obejmują wspólne działania rozbrojeniowe, misje humanitarne i ratunkowe, misje wojskowego doradztwa i wsparcia, misje zapobiegania konfliktom i utrzymywania pokoju oraz misje służące zarządzaniu kryzysami, w tym przywracaniu pokoju i stabilizacji sytuacji po konfliktach. Misje te mogą przyczyniać do się walki z terroryzmem, w tym poprzez wspieranie państw trzecich w zwalczaniu terroryzmu na ich terytoriach.

Rada stanowi jednomyślnie.

U 2. Rada przyjmuje decyzje europejskie dotyczące misji w rozumieniu ustępu 1, określające ich cel i zakres oraz ogólne warunki ich przeprowadzania. Minister spraw zagranicznych Unii, pod kierunkiem Rady oraz w ścisłym i stałym porozumieniu z Komitetem Politycznym i Bezpieczeństwa, zapewnia koordynację cywilnych i wojskowych aspektów tych misji.

Artykuł III-310 (nowy)

Grupa Państw Członkowskich może wykonywać decyzje.

U

1. W ramach decyzji europejskich przyjmowanych na podstawie artykułu III-309, Rada może powierzyć przeprowadzenie misji grupie Państw Członkowskich, które wyrażą taką wolę i które dysponują potencjałem wymaganym dla tej misji. Te Państwa Członkowskie, wspólnie z ministrem spraw zagranicznych Unii, uzgadniają między sobą sposób zarządzania misją.

Państwa Członkowskie informują Radę.

2. Państwa Członkowskie uczestniczące w misji informują regularnie Radę o jej przebiegu z własnej inicjatywy lub na wniosek innego Państwa Członkowskiego. Jeżeli wykonanie misji spowoduje powstanie istotnych

**Europejska Agencja
Obrony:**

- określa potrzeby
militarne,

- wspiera harmonizację
potrzeb operacyjnych,

- zarządza wspólnymi
programami,

- wspiera badania nad
technologiami
obronnymi,

- wzmacnia sektor
obronny.

Agencja jest otwarta
dla wszystkich Państw
Członkowskich.

Decyzje w kwestii
statutu Agencji,
siedziby i zasad
działania podejmowane
są większością
kwalifikowaną.

**Współpraca
strukturalna**

Państwa Członkowskie

konsekwencji lub jeżeli wymaga zmiany celu, zakresu i warunków misji określonych w decyzjach europejskich, o których mowa w ustępie 1 uczestniczące Państwa Członkowskie niezwłocznie informują o tym Radę. W takich przypadkach Rada przyjmuje niezbędne decyzje europejskie.

Artykuł III-311(nowy)

XX

1. Agencja do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia (Europejska Agencja Obrony), ustanowiona w artykule I-41 ustęp 3 ma za zadanie, pod kierunkiem Rady:

- a) przyczyniać się do określania celów zdolności obronnych Państw Członkowskich i oceny wykonania zobowiązań podjętych przez Państwa Członkowskie w zakresie zdolności obronnych,
- b) wspierać harmonizację potrzeb operacyjnych i ustanowienie skutecznych i spójnych sposobów zamówień,
- c) zgłaszać wielostronne projekty dla osiągnięcia celów zdolności obronnych oraz zapewniać koordynację programów realizowanych przez Państwa Członkowskie i zarządzanie szczególnymi programami współpracy,
- d) wspierać badania nad technologiami obronnymi oraz koordynować i planować wspólne działania badawcze i studia nad rozwiązaniami technicznymi odpowiadającymi przyszłym wymaganiom operacyjnym,
- e) przyczyniać się do określania, a w miarę potrzeby wprowadzania w życie wszelkich użytecznych środków wzmacniających podstawę przemysłową i technologiczną sektora obronnego oraz zwiększających efektywność wydatków wojskowych.

2. Europejska Agencja Obrony jest otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich zamierzających uczestniczyć w jej pracach. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje decyzję europejską określającą statut, siedzibę i zasady funkcjonowania Agencji. Decyzja ta uwzględnia poziom faktycznego uczestnictwa w działaniach Agencji. W ramach Agencji tworzy się specjalne grupy skupiające Państwa Członkowskie uczestniczące we wspólnych projektach. Agencja wykonuje swoje działania, w miarę potrzeby, w powiązaniu z Komisją.

Artykuł III-312 (nowy)

XX/U

1. Państwa Członkowskie pragnące wziąć udział w stałej współpracy

charakteryzujące się wysokimi zdolnościami obronnymi mogą ustanowić współpracę strukturalną.

*Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą współpracę strukturalną stanowiącą **większością kwalifikowaną**.*

Współpraca strukturalna jest otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich.

*Rada potwierdza udział Państwa Członkowskiego stanowiącą **większością kwalifikowaną**.*

Głosować mogą tylko przedstawiciele uczestniczących Państw.

Zawieszenie udziału Państwa Członkowskiego.

*Rada stanowi **większością kwalifikowaną** = 55% Państw*

strukturalnej, o której mowa w artykule I-41 ustęp 6, które spełniają kryteria i które przyjęły zobowiązania w zakresie zdolności obronnych wymienione w Protokole w sprawie stałej współpracy strukturalnej, notyfikują swój zamiar Radzie i ministrowi spraw zagranicznych Unii.

2. W terminie trzech miesięcy od notyfikacji, o której mowa w ustępie 1, Rada przyjmuje decyzję europejską ustanawiającą stałą współpracę strukturalną i określającą listę uczestniczących Państw Członkowskich. Rada stanowi większością kwalifikowaną, po konsultacji z ministrem spraw zagranicznych Unii.

3. Każde Państwo Członkowskie, które na dalszym etapie pragnie wziąć udział w stałej współpracy strukturalnej, notyfikuje swój zamiar Radzie i ministrowi spraw zagranicznych Unii.

XX Rada przyjmuje decyzję europejską potwierdzającą udział zainteresowanego Państwa Członkowskiego, które spełnia kryteria i przyjmuje zobowiązania, o których mowa w artykułach 1 i 2 Protokołu w sprawie stałej współpracy strukturalnej. Rada stanowi większością kwalifikowaną, po konsultacji z ministrem spraw zagranicznych Unii. W głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący uczestniczące Państwa Członkowskie.

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności tych Państw.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

XX 4. Jeżeli uczestniczące Państwo Członkowskie przestało spełniać kryteria albo nie jest w stanie wypełniać zobowiązań, o których mowa w artykułach 1 i 2 Protokołu w sprawie stałej współpracy strukturalnej, Rada może przyjąć decyzję europejską zawieszającą udział zainteresowanego Państwa Członkowskiego.

Rada stanowi większością kwalifikowaną. W głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący uczestniczące Państwa Członkowskie, z wyjątkiem zainteresowanego Państwa Członkowskiego.

Członkowskich obejmujących 65% ludności.

Mniejszość blokująca = 35% ludności uczestniczących Państw + 1 Państwo Członkowskie.

Dobrowolna rezygnacja.

W przypadku braku inny przepis – jednomyślność .

Postanowienia finansowe

Wydatki administracyjne: zawsze pokryte z budżetu Unii.

Wydatki operacyjne: pokrywane z budżetu Unii, chyba że dotyczy to operacji wojskowych i obronnych.

Jeżeli nie jest to budżet Unii, to wydatki pokrywane są z budżetów Państw Członkowskich, chyba że Rada zdecyduje inaczej. Państwa wstrzymujące się od głosu nie

Większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, obejmujące co najmniej 65% ludności tych Państw.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę członków Rady reprezentujących więcej niż 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

5. Każde uczestniczące Państwo Członkowskie, które pragnie wycofać się stałej ze współpracy strukturalnej, notyfikuje swoją decyzję Radzie, która przyjmuje do wiadomości, że uczestnictwo zainteresowanego Państwa Członkowskiego we współpracy zakończyło się.

U 6. Decyzje europejskie i zalecenia Rady w ramach stałej współpracy strukturalnej, inne niż przewidziane w ustępach 2 – 5 są przyjmowane jednomyślnie. Do celów niniejszego ustępu jednomyślność stanowiona jest jedynie głosami przedstawicieli uczestniczących Państw Członkowskich.

SEKCJA 3

POSTANOWIENIA FINANSOWE

Artykuł III-313 (dawny art. 28 TUE)

1. Wydatki administracyjne ponoszone przez instytucje w związku z wykonywaniem niniejszego rozdziału są pokrywane z budżetu Unii.

U 2. Wydatki operacyjne ponoszone w związku z wykonywaniem niniejszego rozdziału są również pokrywane z budżetu Unii, z wyjątkiem wydatków przypadających na operacje mające wpływ na kwestie wojskowe i obronne oraz przypadków, gdy Rada postanowi inaczej.

U Jeżeli wydatki nie są pokrywane z budżetu Unii, ponoszą je Państwa Członkowskie według kryterium produktu narodowego brutto, chyba że Rada postanowi inaczej. Państwa Członkowskie, których przedstawiciele w Radzie złożyli formalne oświadczenie na podstawie artykułu III-300 ustęp 1 akapit drugi, nie są zobowiązane do wnoszenia wkładu w finansowanie operacji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

ponoszą kosztów operacji wojskowych lub obronnych.

Szybki dostęp do budżetu w przypadku natychmiastowego finansowania.

Konsultacja z PE.

Nowe: fundusz początkowy.

Rada stanowi większością kwalifikowaną w następujących kwestiach:

- powołanie funduszu,

- zarządzanie funduszem,

- kontrola finansowa.

Minister spraw zagranicznych może korzystać z funduszu.

Wspólna polityka handlowa

Cele:

*- harmonijny rozwój handlu światowego,
- stopniowe zniesienie ograniczeń w handlu,
- zniesienie barier.*

U 3. Rada przyjmuje decyzję europejską ustanawiającą szczególne procedury w celu zapewnienia szybkiego dostępu do środków budżetowych Unii przeznaczonych na natychmiastowe finansowanie inicjatyw w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, zwłaszcza działań przygotowawczych do misji wymienionych w artykułach I-41 ustęp 1 i III-309. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Działania przygotowawcze do misji, o których mowa w artykułach I-41 ustęp 1 i III-309, które nie obciążają budżetu Unii, są finansowane z funduszu początkowego utworzonego ze składek Państw Członkowskich.

X Rada na wniosek ministra spraw zagranicznych Unii przyjmuje większością kwalifikowaną decyzje europejskie ustanawiające:

a) warunki tworzenia i finansowania funduszu początkowego, w szczególności wysokość środków przekazywanych funduszowi,

b) warunki zarządzania funduszem początkowym,

c) warunki kontroli finansowej.

XX Jeżeli misja zaplanowana zgodnie z artykułem I-41 ustęp 1 i artykułem III-309, nie może być finansowana z budżetu Unii, Rada upoważnia ministra spraw zagranicznych Unii do wykorzystania tego funduszu. Minister spraw zagranicznych Unii składa Radzie sprawozdanie z wykonania tego upoważnienia.

ROZDZIAŁ III

WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA

Artykuł III-314(dawny art. 131 TWE)

Poprzez utworzenie unii celnej zgodnie z artykułem III-151 Unia przyczynia się, we wspólnym interesie, do harmonijnego rozwoju handlu światowego, stopniowego zniesienia ograniczeń w handlu międzynarodowym i w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych oraz do obniżenia barier celnych i innych.

Oparta na jednolitych zasadach.

Procedura ustawodawcza z większością kwalifikowaną.

Rada upoważnia Komisję do podjęcia rokowań.

Komisja konsultuje swoje działania ze specjalnym komitetem powołanym przez Radę.

Jako zasada: Rada stanowi większością kwalifikowaną

Umowy handlowe w sprawie usług, handlowe aspekty własności intelektualnej i bezpośrednie inwestycje zagraniczne wymagają jednomyślności, gdy wewnętrzne przepisy zostały ustanowione

Artykuł III-315(dawny art. 133 TWE)

X**/ XX*/ XX***/U*/U***

1. Wspólna polityka handlowa jest oparta na jednolitych zasadach, w szczególności w odniesieniu do zmian stawek celnych, zawierania umów celnych i handlowych dotyczących handlu towarami i usługami oraz do aspektów handlowych własności intelektualnej, bezpośrednich inwestycji zagranicznych, ujednoczenia środków liberalizacyjnych, polityki eksportowej i handlowych środków ochronnych podejmowanych w przypadku dumpingu lub subsydiów. Wspólna polityka handlowa prowadzona jest zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.

X** 2. Ustawy europejskie ustanawiają środki określające ramy realizacji wspólnej polityki handlowej.

3. Jeżeli istnieje potrzeba wynegocjowania i zawarcia umów z jednym lub większą liczbą państw albo organizacji międzynarodowych, stosuje się artykuł III-325, z zastrzeżeniem szczególnych postanowień niniejszego artykułu.

XX* Komisja przedstawia zalecenia Radzie Ministrów, która upoważnia ją do rozpoczęcia koniecznych rokowań. Rada i Komisja są odpowiedzialne za zapewnienie zgodności umów będących przedmiotem rokowań z wewnętrznymi politykami i zasadami Unii.

Komisja prowadzi te rokowania w konsultacji ze specjalnym komitetem wyznaczonym przez Radę w celu wsparcia jej w tym zadaniu i w ramach dyrektyw, które Rada może do niej kierować. Komisja regularnie składa specjalnemu komitetowi i Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie w sprawie postępu w rokowaniach.

XX*/XX*** 4. W odniesieniu do rokowań i zawierania umów, o których mowa w ustępie 3, Rada stanowi większością kwalifikowaną.

U*/U*** W odniesieniu do rokowań i zawierania umów w dziedzinie handlu usługami i w dziedzinie handlowych aspektów własności intelektualnej, jak również bepośrednich inwestycji zagranicznych Rada stanowi jednomyślnie, jeżeli umowy te zawierają postanowienia wymagające jednomyślności do przyjęcia przepisów wewnętrznych.

U*/U*** Rada stanowi jednomyślnie także przy rokowaniach i zawieraniu umów:

jednomyślnie.

A także, gdy:

- w grę wchodzi kwestie związane z kulturą,

- dochodzi do „zakłócenia” w usługach społecznych, w zakresie edukacji i zdrowia.

Transport

Podział kompetencji między Unią a Państwami Członkowskimi nie jest naruszony.

Współpraca międzynarodowa

Rozwój

- kompetencja dzielona.

Cel: ograniczenie ubóstwa.

Poszanowanie dla zobowiązań ONZ.

a) w dziedzinie handlu usługami w zakresie kultury i audiowizualnymi, jeżeli mogłyby one zagrozić różnorodności kulturowej i językowej Unii,

b) w dziedzinie handlu usługami społecznymi, w zakresie edukacji i zdrowia, jeżeli takie umowy mogłyby w znacznym stopniu zakłócać działanie krajowego systemu tych usług i będą mieć negatywny wpływ na odpowiedzialność Państw Członkowskich za ich zapewnienie.

5. Rokowania i zawieranie umów międzynarodowych w dziedzinie transportu podlegają postanowieniom sekcji 7 rozdziału III tytułu III oraz artykułu III-325.

6. Wykonywanie uprawnień w dziedzinie wspólnej polityki handlowej, przyznanych niniejszym artykułem, nie narusza podziału kompetencji między Unią i Państwami Członkowskimi i nie prowadzi do harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich, jeżeli Konstytucja wyklucza taką harmonizację.

ROZDZIAŁ IV

WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI I POMOC HUMANITARNA

SEKCJA 1

WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU

Artykuł III-316 (dawny art. 177 TWE)

1. Polityka Unii w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju jest prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii. Polityka Unii i polityka Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju uzupełniają się i wzmacniają wzajemnie.

Głównym celem polityki Unii w tej dziedzinie jest zmniejszenie, a docelowo, likwidacja ubóstwa. Przy wykonywaniu polityk, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, Unia bierze pod uwagę cele współpracy na rzecz rozwoju.

2. Unia i Państwa Członkowskie szanują zobowiązania i uwzględniają cele, na które wyraziły zgodę w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i

*Procedura
ustawodawcza z
większością
kwalifikowaną.*

*Umowy z państwami
trzecimi.*

*Europejski Bank
Inwestycyjny*

*Koordinacja polityk
Unii i Państw
Członkowskich w
międzynarodowych
organizacjach.*

*Komisja wspiera
koordynację.*

*Współpraca z
państwami trzecimi.*

Środki:

innych właściwych organizacji międzynarodowych.

Artykuł III-317 (dawne art. 178 + 179 TWE)

X**

1. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki niezbędne w celu realizacji polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, które mogą dotyczyć wieloletnich programów współpracy z krajami rozwijającymi się lub programów tematycznych.

2. Unia może zawierać z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi umowy, które przyczyniają się do realizacji celów, o których mowa w artykułach III-292 i III-316.

Ustęp 1 nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania w organach międzynarodowych i zawierania umów.

3. Europejski Bank Inwestycyjny przyczynia się, na warunkach przewidzianych w jego statucie, do realizacji środków, o których mowa w ustępie 1.

Artykuł III-318 (dawne art. 180 i 181 TWE)

1. Dążąc do zwiększenia komplementarności i skuteczności swoich działań, Unia i Państwa Członkowskie koordynują swoje polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju i konsultują się między sobą w sprawie swych programów pomocy, w tym w ramach organizacji międzynarodowych i podczas konferencji międzynarodowych. Mogą one podejmować wspólne działania. Państwa Członkowskie przyczyniają się, w razie potrzeby, do wykonania programów pomocy Unii.

2. Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia koordynacji, o której mowa w ustępie 1.

3. W zakresie swoich odpowiednich kompetencji, Unia i Państwa Członkowskie współpracują z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi.

SEKCJA 2

WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, FINANSOWA I TECHNICZNA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI

Artykuł III-319 (dawny art. 181a TWE)

X**

1. Bez uszczerbku dla innych postanowień Konstytucji, w szczególności

- *współpraca finansowa, techniczna i gospodarcza,*
- *pomoc finansowa.*

Procedura ustawodawcza z większością kwalifikowaną.

Umowy

Państwa Członkowskie są także odpowiedzialne za pomoc udzielaną państwom rozwijającym się.

Pilna pomoc finansowa jest zatwierdzana przez decyzje Rady.

Pomoc humanitarna

Pomoc i ochrona ludności w państwach trzecich i ofiar klęsk.

Poszanowanie dla bezstronności, neutralności i

postanowień artykułów III-316 – III-318, Unia prowadzi działania w zakresie współpracy gospodarczej, finansowej i technicznej, w tym pomocy w szczególności w dziedzinie finansowej, z państwami trzecimi innymi niż państwa rozwijające się. Działania te są spójne z polityką Unii na rzecz rozwoju i są prowadzone zgodnie z zasadami i celami jej działań zewnętrznych. Działania Unii i Państw Członkowskich wzajemnie się wspierają i uzupełniają.

2. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają środki niezbędne do wprowadzenia w życie ustępu 1.

3. W zakresie swoich odpowiednich kompetencji, Unia i Państwa Członkowskie współpracują z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi. Warunki współpracy Unii mogą stanowić przedmiot umów między Unią i zainteresowanymi stronami trzecimi.

Ustęp 1 nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania w organach międzynarodowych i zawierania umów.

Artykuł III-320 (nowy)

XX

Jeżeli sytuacja w państwie trzecim wymaga pilnej pomocy finansowej ze strony Unii, Rada przyjmuje niezbędne decyzje europejskie na wniosek Komisji.

SEKCJA 3

POMOC HUMANITARNA

Artykuł III-321(nowy)

X**

1. Działania Unii w dziedzinie pomocy humanitarnej są prowadzone zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii. Działania te mają na celu zapewnienie doraźnej pomocy, opieki i ochrony ludności w państwach trzecich, która stała się ofiarą klęsk żywiołowych lub katastrof spowodowanych przez człowieka, aby sprostać potrzebom humanitarnym wynikającym z takich różnych sytuacji. Działania Unii i Państw Członkowskich wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają.

2. Pomoc humanitarna jest udzielana zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego oraz zasadami bezstronności, neutralności i niedyskryminacji.

niedyskryminacji.

*Procedura
ustawodawcza z
większością
kwalifikowaną.*

*Umowy
międzynarodowe i
międzynarodowe
organizacje.*

*Powołanie
Europejskiego
Ochotniczego Korpusu
Pomocy Humanitarnej
stanowiąc większością
kwalifikowaną.*

*Koordinacja działań
Unii i Państw
Członkowskich.*

*Organizacja Narodów
Zjednoczonych*

Działania bojkotujące

*Zerwanie stosunków z
innymi państwami.*

*Większość
kwalifikowana po
złożeniu przez Komisję i
ministra spraw
zagranicznych Unii*

3. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają niezbędne środki określające ramy prowadzenia przez Unię akcji pomocy humanitarnej.

4. Unia może zawierać z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi wszelkie rodzaje umów, które przyczyniają się do realizacji celów, o których mowa w ustępie 1 i artykule III-292.

Ustęp 1 nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania na forach międzynarodowych i zawierania umów.

5. W celu ustanowienia ram wspólnego wkładu młodych Europejczyków w akcje pomocy humanitarnej Unii ustanawia się Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej. Ustawy europejskie określają status i warunki działania Korpusu.

6. Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę na rzecz lepszej koordynacji działań Unii i Państw Członkowskich, zmierzającą do większej skuteczności i lepszego uzupełniania się środków pomocy humanitarnej na poziomie Unii i krajowym.

7. Unia zapewnia, że jej akcje pomocy humanitarnej będą skoordynowane i zgodne z działaniami podjętymi przez organizacje i organy międzynarodowe, w szczególności te, które wchodzi w skład Systemu Narodów Zjednoczonych.

ROZDZIAŁ V

ŚRODKI OGRANICZAJĄCE

Artykuł III-322 (dawny art. 301 TWE)

X*

1. Jeżeli decyzja europejska, przyjęta zgodnie z rozdziałem II, przewiduje zerwanie lub ograniczenie w całości lub w części stosunków gospodarczych i finansowych z jednym lub z większą liczbą państw trzecich, Rada przyjmuje niezbędne rozporządzenia europejskie lub decyzje europejskie, stanowiąc większością kwalifikowaną na wspólny wniosek ministra spraw zagranicznych Unii oraz Komisji. Rada informuje o tym Parlament Europejski.

wspólnego wniosku.

2. Jeżeli przewiduje to decyzja europejska przyjęta zgodnie z rozdziałem II, Rada może podjąć środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych oraz grup lub podmiotów innych niż państwa, zgodnie z procedurą, o której mowa w ustępie 1.

Niezbędne gwarancje prawne.

3. Akty, o których mowa w niniejszym artykule, zawierają niezbędne przepisy w zakresie gwarancji prawnych.

Umowy międzynarodowe

ROZDZIAŁ VI:

UMOWY MIĘDZYNARODOWE

Artykuł III-323 (dawny art. 300 ust. 7 TWE)

Umowy między Unią a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.

1. Unia może zawierać umowy z jednym lub z większą liczbą państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, jeżeli przewiduje to Konstytucja, lub gdy zawarcie umowy jest niezbędne do osiągnięcia, w ramach polityk Unii, jednego z celów, o których mowa w Konstytucji, lub gdy zawarcie umowy jest przewidziane w prawie wiążącym akcie Unii lub może mieć wpływ na wspólne zasady lub zmienić ich zakres.

Umowy wiążą także Państwa Członkowskie.

2. Umowy zawarte przez Unię wiążą instytucje Unii i Państwa Członkowskie.

Umowy stowarzyszeniowe

Artykuł III-324 (dawny art. 310 TWE)

U***

Unia może zawierać z jednym lub większą liczbą państw trzecich lub organizacji międzynarodowych umowy stowarzyszeniowe w celu tworzenia stowarzyszeń charakteryzujących się wzajemnością praw i obowiązków, wspólnymi działaniami i szczególnymi procedurami.

Procedura zawierania umów:

Artykuł III-325 (dawny art. 300 TWE)

U/U*/U***/X/X*/X***/XX/XX*/XX***/

1. Bez uszczerbku dla szczególnych postanowień artykułu III-315, umowy pomiędzy Unią a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi są negocjowane i zawierane zgodnie z następującą procedurą.

- Rada upoważnia, prowadzi negocjacje i zawiera umowy,

U/XX (zasada ogólna) 2. Rada upoważnia do podjęcia rokowań, wydaje dyrektywy negocjacyjne, upoważnia do podpisywania i zawierania umów.

- Komisja i minister spraw zagranicznych

U/XX (zasada ogólna) 3. Komisja lub, jeżeli przewidywana umowa dotyczy wyłącznie lub głównie wspólnej polityki zagranicznej i

przedkłada zalecenia,
- Rada nominuje
negocjatora i wydaje...

...dyrektywy
negocjacyjne,
- wyznaczenie
specjalnego komitetu.

Rada podejmuje decyzje
stanowiąc **większością
kwalifikowaną** (ust. 8)

Chyba że umowy
dotyczą WPZiB,

....**zgody PE** wymagają:
- umowy ustanawiające
stowarzyszenie,
- przystąpienie Unii do
europejskiej Konwencji
o ochronie praw
człowieka i
podstawowych
wolności,
- umowy tworzące
specyficzne ramy
instytucjonalne,
- umowy mające istotne
implikacje budżetowe,
- umowy w dziedzinach,
do których stosuje się
procedura
ustawodawcza.

W innych przypadkach
PE jest tylko
konsultowany.

bezpieczeństwa, minister spraw zagranicznych Unii, przedstawia swe
zalecenia Radzie, która przyjmuje decyzję europejską upoważniającą do
podjęcia rokowań oraz, w zależności od przedmiotu przewidywanej
umowy, nominującą negocjatora lub przewodniczącego zespołu
negocjatorów Unii.

U/XX (zasada ogólna) 4. Rada może kierować dyrektywy do negocjatora
Unii oraz wyznaczyć specjalny komitet, w konsultacji z którym należy
prowadzić rokowania.

U/XX/X (zasada ogólna) 5. Rada, na wniosek negocjatora przyjmuje
decyzję europejską upoważniającą do podpisania umowy i, w razie
potrzeby, do tymczasowego jej stosowania, przed jej wejściem w życie.

U/U/U***/X*/X***/XX*/XX***/* 6. Na wniosek negocjatora Rada
przyjmuje decyzję europejską w sprawie zawarcia umowy.

U Z wyjątkiem przypadków, w których umowy dotyczą wyłącznie
wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, Rada przyjmuje decyzję
w sprawie zawarcia umowy:

*U***/X***/XX***/* a) po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego w
następujących przypadkach:

i) umów ustanawiających stowarzyszenie,

ii) przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw
człowieka i podstawowych wolności,

iii) umów, które tworzą specyficzne ramy instytucjonalne poprzez
organizację procedur współpracy,

iv) umów mających istotne implikacje budżetowe dla Unii,

v) umów dotyczących dziedzin, do których stosuje się zwykłą procedurę
ustawodawczą albo szczególną procedurę ustawodawczą, w przypadku
której potrzebna jest zgoda Parlamentu Europejskiego.

Parlament Europejski i Rada mogą, w pilnych przypadkach, uzgodnić
termin wyrażenia zgody.

U/X*/XX** b) po konsultacji z Parlamentem Europejskim w innych
przypadkach. Parlament Europejski wyraża swoją opinię w terminie, jaki
Rada może określić stosownie do pilności sprawy. W przypadku braku
opinii w tym terminie Rada może stanowić samodzielnie.

Delegowanie uprawnień do wprowadzania zmian do umów.

X/XX/U 7. Zawierając umowę, Rada może, na zasadzie odstępstwa od ustępów 5, 6 i 9, upoważnić negocjatora do zatwierdzenia poprawek w imieniu Unii, gdy umowa przewiduje, że poprawki te powinny być przyjęte według procedury uproszczonej lub przez organ utworzony przez tę umowę. Rada może dołączyć do takiego upoważnienia warunki specyficzne.

*Zasada ogólna: Rada stanowi **większością kwalifikowaną**.*

X/XX 8. Podczas całej procedury Rada stanowi większością kwalifikowaną.

***Jednomyślność:**
- jeżeli wymagają tego wewnętrzne przepisy,
- w przypadku umów stowarzyszeniowych i przystąpieniowych.*

Rada stanowi jednak jednomyślnie, gdy umowa dotyczy dziedziny, w której do przyjęcia aktu Unii wymagana jest jednomyślność, jak również w przypadku umów ustanawiających stowarzyszenie oraz umów, o których mowa w artykule III-319 z krajami kandydującymi do przystąpienia.

Zawieszenie umów i stanowisko Unii.

X 9. Rada, na wniosek Komisji lub ministra spraw zagranicznych Unii, przyjmuje decyzję europejską zawieszającą stosowanie umowy i ustalającą stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w organie utworzonym przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy.

PE jest na wszystkich etapach informowany.

10. Parlament Europejski jest natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury.

Można wystąpić o opinię Trybunału Sprawiedliwości.

11. Państwo Członkowskie, Parlament Europejski, Rada lub Komisja mogą uzyskać opinię Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zgodności przewidywanej umowy z Konstytucją. Jeżeli opinia Trybunału Sprawiedliwości jest negatywna, przewidywana umowa może wejść w życie wyłącznie po jej zmianie lub rewizji Konstytucji.

System kursów wymiany

Artykuł III-326 (dawny art. 111 TWE)

Umowy dotyczące systemu kursów wymiany:

U* 1. Na zasadzie odstępstwa od artykułu III-325, Rada, bądź na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego, bądź na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, w celu doprowadzenia do konsensu zgodnego z celem stabilności cen, może zawrzeć umowy formalne dotyczące systemu kursów wymiany euro w stosunku do walut państw trzecich. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim, zgodnie z procedurą określoną w ustępie 3.

Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z EBC i PE w kwestii systemu kursów wymiany.

Rada stanowi większością

XX* Rada, bądź na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego bądź na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, w

kwalfikowaną po otrzymaniu zalecenia od EBC lub Komisji w kwestii centralnych kursów w systemie kursów walutowych.

Ogólne kierunki przyjęte przez Radę.

Po konsultacji z EBC Rada stanowi o kwestiach odnoszących się do systemu walutowego lub kursowego.

Kompetencja Państw Członkowskich.

Przedstawicielstwo dyplomatyczne

Współpraca z ONZ, Radą Europy, OBWE i OECD.

Wprowadzenie tego artykułu w życie należy

celu doprowadzenia do konsensu zgodnego z celem stabilności cen, może przyjąć, zmienić lub zrezygnować z centralnych kursów euro w systemie kursów walutowych. Przewodniczący Rady informuje Parlament Europejski o przyjęciu, zmianie lub rezygnacji z centralnych kursów euro.

XX 2. W przypadku braku systemu kursów walutowych w stosunku do większej liczby walut państw trzecich w rozumieniu ustępu 1, Rada stanowiąc bądź na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego, bądź na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, może określić ogólne kierunki polityki kursów walutowych w stosunku do tych walut. Te ogólne kierunki nie naruszają podstawowego celu Europejskiego Systemu Banków Centralnych, a mianowicie utrzymania stabilności cen.

XX 3. Na zasadzie odstępstwa od artykułu III-325, w przypadku gdy umowy w sprawach odnoszących się do systemu walutowego lub kursowego powinny stanowić przedmiot rokowań między Unią a jednym lub większą liczbą państw trzecich albo organizacji międzynarodowych, Rada, stanowiąc na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, decyduje o ustaleniach dotyczących rokowań i zawarcia tych umów. Ustalenia te powinny zapewnić wyrażanie przez Unię jednolitego stanowiska. Komisja jest w pełni włączana do rokowań.

4. Bez uszczerbku dla kompetencji i umów Unii w dziedzinie unii gospodarczej i walutowej, Państwa Członkowskie mogą prowadzić rokowania w organach międzynarodowych i zawierać umowy.

ROZDZIAŁ VII

STOSUNKI UNII Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI I PAŃSTWAMI TRZECIMI ORAZ DELEGATURY UNII

Artykuł III-327(dawne art. 302 + 303 + 304 TWE)

1. Unia ustanawia wszelkie właściwe formy współpracy z organami Organizacji Narodów Zjednoczonych i ich wyspecjalizowanymi agencjami, Radą Europy, Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

Unia utrzymuje także właściwe stosunki z innymi organizacjami międzynarodowymi.

2. Obowiązek wprowadzenia niniejszego artykułu w życie spoczywa na ministrze spraw zagranicznych Unii i na Komisji.

do unijnego ministra
spraw zagranicznych.

Delegatury Unii
reprezentują ją ...

...podlegając
ministrowi spraw
zagranicznych.

Klauzula solidarności

Państwa Członkowskie
udzielają sobie pomocy
w przypadku:
- ataku
terrorystycznego,
- klęski.

Rada stanowi
indywidualnie
większością
kwalifikowaną, chyba
że dotyczy to kwestii
obronnych.

Radę wspomaga
Komitet Polityczny i
Bezpieczeństwa.

Regularne oceny
zagrożenia.

Artykuł III-328 (nowy)

1. Delegatury Unii w państwach trzecich i przy organizacjach międzynarodowych zapewniają reprezentację Unii.
2. Delegatury Unii podlegają ministrowi spraw zagranicznych Unii. Działają w ścisłej współpracy z misjami dyplomatycznymi i konsularnymi Państw Członkowskich.

ROZDZIAŁ VIII

ZASTOSOWANIE KLAUZULI SOLIDARNOŚCI

Artykuł III-329 (nowy)

1. Jeżeli Państwo Członkowskie stało się ofiarą ataku terrorystycznego lub klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka, na prośbę jego władz politycznych inne Państwa Członkowskie udzielają mu wsparcia. W tym celu Państwa Członkowskie koordynują swe działania w Radzie.

X/U 2. Stanowiąc na wspólny wniosek Komisji i ministra spraw zagranicznych Unii, Rada przyjmuje decyzję europejską określającą warunki zastosowania przez Unię klauzuli solidarności, o której mowa w artykule I-43. Rada stanowi zgodnie z artykułem III-300 ustęp 1, jeżeli decyzja ta ma wpływ na kwestie obronne. Parlament Europejski jest informowany.

W zakresie niniejszego ustępu i bez uszczerbku dla artykułu III-344, Radę wspomagają Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa, wspierany przez struktury powstałe w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oraz Komitet, o którym mowa w artykule III-261, które, w razie potrzeby, przedstawiają wspólne opinie.

U 3. W celu umożliwienia podjęcia skutecznych działań przez Unię i jej Państwa Członkowskie Rada Europejska systematycznie ocenia zagrożenia dla Unii.

TYTUŁ VI FUNKCJONOWANIE UNII

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

SEKCJA 1

INSTYTUCJE

Podsekcja 1 Parlament Europejski

Artykuł III-330(dawny art. 190 TWE)

*U*** i ustawy PE X**/U***

Instytucje

Parlament Europejski

Prawo wyborcze

*U*** Powszechne wybory bezpośrednie z jednolitą procedurą.*

PE proponuje, Rada decyduje stanowiąc jednomyślnie za zgodą Parlamentu Europejskiego i po zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie

PE określa swój własny status za zgodą Rady w drodze większości kwalifikowanej - kwestie podatkowe wymagają jednomyślności.

Partie polityczne

Decyzje o finansowaniu europejskich partii politycznych zostały przyjęte większością

*U*** 1. Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa Rady ustanawia niezbędne środki w celu umożliwienia przeprowadzenia powszechnych wyborów bezpośrednich do Parlamentu Europejskiego, zgodnie z jednolitą procedurą we wszystkich Państwach Członkowskich lub zgodnie z zasadami wspólnymi dla wszystkich Państw Członkowskich.*

*U*** Rada stanowi jednomyślnie z inicjatywy Parlamentu Europejskiego, po uzyskaniu jego zgody udzielonej większością głosów jego członków. Ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa wchodzi w życie po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.*

*Ustawy PE X**/U** 2. Ustawa europejska Parlamentu Europejskiego określa status i ogólne warunki pełnienia funkcji przez jego członków. Parlament Europejski stanowi, z inicjatywy własnej, po zasięgnięciu opinii Komisji i po zatwierdzeniu przez Radę. Rada stanowi jednomyślnie w sprawie wszelkich przepisów lub warunków dotyczących opodatkowania obecnych lub byłych członków.*

Artykuł III-331(dawny art. 191 TWE)

*X***

Ustawa europejska określa status partii politycznych na poziomie europejskim, o których mowa w artykule I-46 ustęp 4, w szczególności zasady dotyczące ich finansowania.

kwalfikowaną.

Absolutna większość członków PE może zażądać od Komisji podjęcia inicjatywy.

Tymczasowa komisja śledcza.

1/4 członków PE żąda, zwykła większość decyduje o powołaniu komisji do zbadania niewłaściwego administrowania.

Komisja istnieje do chwili przedłożenia sprawozdania.

PE przyjmuje ustawę za zgodą Rady i Komisji.

Petycje

Prawo do złożenia petycji do PE.

Rzecznik Praw Obywatelskich

PE wybiera Rzecznika Praw Obywatelskich

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje skargi

Artykuł III-332(dawny art. 192 TWE)

Parlament Europejski może, stanowiąc większością swoich członków, zażądać od Komisji przedłożenia wszelkich właściwych wniosków w kwestiach, co do których uważa on, że akt Unii jest niezbędny w celu wykonania Konstytucji. Jeżeli Komisja nie przedłoży wniosku, zawiadamia o tym Parlament Europejski, podając uzasadnienie.

Artykuł III-333(dawny art. 193 TWE)

X
W ramach wykonywania swych zadań Parlament Europejski może, na żądanie jednej czwartej swoich członków, ustanowić tymczasową komisję śledczą do zbadania, bez uszczerbku dla uprawnień powierzonych w Konstytucji innym instytucjom lub organom, zarzutów naruszenia lub niewłaściwego administrowania w stosowaniu prawa Unii, chyba że podnoszone fakty są rozpatrywane przez sąd i postępowanie sądowe nie jest zakończone.

Tymczasowa komisja śledcza kończy działalność wraz z przedłożeniem swojego sprawozdania.

*Ustawy PE XX*** Ustawa europejska Parlamentu Europejskiego określa szczegóły dotyczące wykonywania uprawnień śledczych. Parlament Europejski stanowi z własnej inicjatywy, po uzyskaniu zgody Rady i Komisji.

Artykuł III-334(dawny art. 194 TWE)

Zgodnie z artykułami I-10 ustęp 2 lit. d), wszyscy obywatele Unii, jak również wszystkie osoby fizyczne lub prawne mające miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim, mają prawo kierowania, indywidualnie lub wspólnie z innymi osobami, petycji do Parlamentu Europejskiego w sprawach objętych zakresem działalności Unii, które dotyczą ich bezpośrednio.

Artykuł III-335(dawny art. 195 TWE)

X
1. Parlament Europejski wybiera Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Zgodnie z artykułami I-10 ustęp 2 lit. d) i I-49, jest on uprawniony do przyjmowania od każdego obywatela Unii lub każdej osoby fizycznej bądź prawnej mającej miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim skarg, które dotyczą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów lub

*dotyczące
niewłaściwego
administrowania.*

jednostek organizacyjnych Unii, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykonującego swoje funkcje sądowe.

*Własna inicjatywa
Rzecznika Praw
Obywatelskich.*

Zgodnie ze swymi zadaniami, Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadza dochodzenia, które uważa za uzasadnione, bądź z inicjatywy własnej, bądź na podstawie skarg przedstawionych mu bezpośrednio lub za pośrednictwem członka Parlamentu Europejskiego, chyba że podnoszone fakty są lub były przedmiotem postępowania sądowego. Jeżeli Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdzi przypadek niewłaściwego administrowania, przekazuje sprawę do danej instytucji, organu, lub jednostki organizacyjnej, które mają trzy miesiące, aby poinformować go o swoim stanowisku. Następnie Rzecznik Praw Obywatelskich przesyła sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i danej instytucji, organowi lub jednostce organizacyjnej. Osoba, która złożyła skargę, jest informowana o wyniku dochodzeń.

*Konkretne
sprawozdanie
Rzecznika Praw
Obywatelskich z
wyników dochodzeń
przedłożone PE.*

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia Parlamentowi Europejskiemu roczne sprawozdanie z wyników swoich dochodzeń.

*Ogólne roczne
sprawozdanie dla PE.*

*Rzecznik Praw
Obywatelskich jest
wybierany po każdych
wyborach do PE.*

2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest wybierany po każdych wyborach do Parlamentu Europejskiego na okres jego kadencji. Rzecznik Praw Obywatelskich może być mianowany ponownie.

*Może być ponownie
mianowany.*

Rzecznik Praw Obywatelskich może zostać odwołany przez Trybunał Sprawiedliwości na żądanie Parlamentu Europejskiego, jeżeli nie spełnia już warunków koniecznych do wykonywania swych funkcji lub jeżeli dopuścił się poważnego uchybienia.

*Trybunał
Sprawiedliwości może
odwołać Rzecznika na
żądanie PE.*

W pełni niezależny.

3. Rzecznik Praw Obywatelskich jest w pełni niezależny w wykonywaniu swej funkcji. W wykonywaniu tej funkcji nie zwraca się o instrukcje ani ich nie przyjmuje od żadnej instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej. Podczas trwania swej kadencji Rzecznik Praw Obywatelskich nie może wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej.

*PE przyjmuje ustawy za
zgodą Rady X*

Ustawy PE X** 4. Ustawa europejska Parlamentu Europejskiego określa status i ogólne warunki pełnienia funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich. Parlament Europejski stanowi z własnej inicjatywy, po zasięgnięciu opinii Komisji i za zgodą Rady.

<p><i>Obecnie sesje PE odbywają się 12 x 4 dni w Strasburgu i 6 x 2 dni w Brukseli.</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-336 (dawny art. 196 TWE)</p> <p><u>Parlament Europejski</u> odbywa <u>sesję roczną</u>. Zbiera się on z mocy prawa w <u>drugi wtorek marca</u>.</p> <p>Parlament Europejski może zebrać się na sesji nadzwyczajnej na żądanie większości jego członków lub na żądanie Rady bądź Komisji.</p>
<p><i>Wspólne przesłuchania</i></p> <p><i>Rada jest wysłuchana.</i></p> <p><i>Komisję przesłuchuje PE i jemu Komisja odpowiada.</i></p> <p><i>Sprawozdanie roczne</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-337 (dawne art. 197 i 200 TWE)</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>Rada Europejska</u> i Rada są <u>wysłuchiwane</u> przez Parlament Europejski na warunkach przewidzianych w regulaminie Rady Europejskiej i Rady.2. <u>Komisja</u> może <u>uczestniczyć</u> we wszystkich posiedzeniach Parlamentu Europejskiego, a na swój wniosek musi <u>być wysłuchana</u>. <u>Komisja odpowiada</u> ustnie lub pisemnie na pytania skierowane do niej przez Parlament Europejski lub jego członków.3. Parlament Europejski na <u>posiedzeniu jawnym</u> rozpatruje ogólne sprawozdanie roczne przedstawione mu przez <u>Komisję</u>.
<p><i>Zasady głosowania</i></p> <p><i>W przypadku braku innych zasad obowiązuje większość oddanych głosów; bardzo często większością absolutną głosów swoich członków.</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-338(dawny art. 198 TWE)</p> <p>Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Konstytucji, Parlament Europejski <u>stanowi większością oddanych głosów</u>. Regulamin Parlamentu Europejskiego określa kworum.</p>
<p><i>Regulamin jest uchwalany większością absolutną głosów członków.</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-339(dawny art. 199 TWE)</p> <p>Parlament Europejski uchwała swój <u>regulamin</u>, stanowiąc większością swoich członków.</p> <p>Protokoły posiedzeń Parlamentu Europejskiego są publikowane na warunkach określonych w Konstytucji i w regulaminie Parlamentu Europejskiego.</p>
<p><i>Wotum nieufności wobec Komisji:</i> <i>- PE może głosować co najmniej trzy dni po złożeniu wniosku,</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-340(dawny art. 201 TWE)</p> <p>Jeżeli do Parlamentu Europejskiego wpłynie <u>wniosek o wotum nieufności</u> dla <u>Komisji</u> ze względu na jej działalność, może on <u>głosować w sprawie tego wniosku co najmniej trzy dni</u> po jego złożeniu i wyłącznie w</p>

- głosowanie jest jawne,
- 2/3 oddanych głosów i
większość absolutna
członków.

*Komisja podaje się do
dymisji kolegiálně –
indywidualne wotum
nieufności nie jest
możliwe.*

Rada Europejska

*Członkowie mogą
reprezentować innych
członków.*

*Wstrzymanie się od
głosu nie stanowi
przeszkody w przyjęciu
uchwały jednomyślnie.*

*Kwestie proceduralne -
zwykła większość.*

Sekretariat Generalny

Rada

*Przewodniczący
zwołuje posiedzenia
Rady*

*Członkowie mogą
reprezentować innych
członków.*

głosowaniu jawnym.

Jeżeli wniosek o wotum nieufności zostanie przyjęty większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentującą większość członków Parlamentu Europejskiego, członkowie Komisji kolegiálně rezygnują ze swych funkcji a minister spraw zagranicznych Unii rezygnuje z pełnienia funkcji w Komisji. Nadal pełnią oni swoje funkcje i prowadzą sprawy bieżące do czasu zastąpienia ich zgodnie z artykułami I-26 i I-27. W takim przypadku mandat członków Komisji mianowanych na ich miejsce wygasa z dniem, w którym wygasłby mandat członków Komisji zobowiązanych do kolegiálně rezygnacji.

Podsekcja 2 Rada Europejska

Artykuł III-341(nowy)

1. W przypadku głosowania każdy członek Rady Europejskiej może otrzymać pełnomocnictwo tylko od jednego z pozostałych członków.

Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwały, która wymaga jednomyślności.

2. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego może zostać zaproszony przez Radę Europejską w celu jego wysłuchania.

Większość zwykła - 3. Rada Europejska stanowi zwykłą większością w kwestiach proceduralnych oraz w sprawie przyjęcia swojego regulaminu.

4. Radę Europejską wspomaga Sekretariat Generalny Rady

Podsekcja 3 Rada Ministrów

Artykuł III-342 (dawny art. 204 TWE)

Posiedzenia Rady zwołuje jej przewodniczący z inicjatywy własnej, jednego z jej członków lub Komisji.

Artykuł III-343 (dawne art. 205 ust. 1 i 3 oraz art. 206 TWE)

1. W przypadku głosowania każdy członek Rady może otrzymać pełnomocnictwo tylko od jednego z pozostałych członków.

Większość zwykła oznacza większość członków.

Wstrzymanie się od głosu nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwały jednomyślnie.

COREPER

Stali przedstawiciele ze wszystkich Państw Członkowskich przygotowują pracę Rady.

Decyzje dotyczące organizacji sekretariatu podejmowane są zwykłą większością.

Regulamin – zwykła większość.

Zwykła większość w Radzie może zażądać od Komisji przedłożenia wniosku.

Komitety

Status komitetów przyjmowany jest w Radzie zwykłą większością.

Komisja

2. Jeżeli przyjęcie uchwały wymaga większości zwykłej, Rada stanowi większością swoich członków.

3. Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwał Rady, które wymagają jednomyślności.

Artykuł III-344 (dawny art. 207 TWE)

1. Komitet złożony ze stałych przedstawicieli rządów Państw Członkowskich jest odpowiedzialny za przygotowywanie prac Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę. Komitet może przyjmować decyzje proceduralne w przypadkach przewidzianych w regulaminie Rady.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego mianowanego przez Radę.

Zwykła większość - Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego zwykłą większością.

Zwykła większość - 3. Rada stanowi zwykłą większością w kwestiach proceduralnych oraz dla przyjęcia swego regulaminu.

Artykuł III-345 (dawny art. 208 TWE)

Zwykła większość - Rada może, stanowiąc zwykłą większością, zażądać od Komisji przeprowadzenia wszelkich analiz, które uzna za pożądane dla realizacji wspólnych celów i przedłożenia jej wszelkich właściwych wniosków. Jeżeli Komisja nie przedłoży wniosku, zawiadamia o tym Radę, podając uzasadnienie.

Artykuł III-346(dawny art. 209 TWE)

Zwykła większość - Rada przyjmuje decyzje europejskie określające status komitetów przewidzianych w Konstytucji. Rada stanowi zwykłą większością po konsultacji z Komisją.

Podsekcja 4 Komisja Europejska

Artykuł III-347(dawny art. 213(2) TWE)

W pełni niezależna.

Członkowie Komisji powstrzymują się od wszelkich czynności niezgodnych z charakterem ich funkcji. Państwa Członkowskie szanują ich niezależność i nie dążą do wywierania na nich wpływu przy wykonywaniu przez nich zadań.

Członkowie Komisji nie mogą wykonywać innych zawodów.

Zwykła większość - Członkowie Komisji nie mogą, podczas pełnienia ich funkcji, wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej. Obejmując swoje stanowiska, uroczą się zobowiązują się szanować, w trakcie pełnienia funkcji i po ich zakończeniu, zobowiązania z nich wynikające, w szczególności obowiązki uczciwości i roztropności przy obejmowaniu pewnych stanowisk lub przyjmowaniu pewnych korzyści po zakończeniu funkcji. W przypadku naruszenia tych zobowiązań przez członka Komisji Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady, stanowiącej zwykłą większością, lub na wniosek Komisji, może orzec, stosownie do okoliczności, o jego dymisji, zgodnie z artykułem III-349, lub o pozbawieniu go prawa do emerytury lub innych podobnych korzyści.

Muszą przestrzegać zasad uczciwości w stosunku do wykonywanej pracy,...

...a jeśli tego nie robią Trybunał Sprawiedliwości może ich zdymisjonować lub pozbawić emerytury.

Artykuł III-348 (dawny art. 215 TWE)

Przewodniczący może zwolnić innych członków.

1. Poza przypadkami normalnej wymiany lub śmierci funkcje członka Komisji kończą się z chwilą jego rezygnacji lub dymisji.

Wakat jest uzupełniany zgodnie ze zwykłą procedurą mianowania członka Komisji.

XX 2. W przypadku wakatu spowodowanego przez rezygnację, dymisję lub śmierć członka Komisji jest on zastępowany, na czas pozostający do zakończenia kadencji, przez nowego członka o tym samym obywatelstwie mianowanego przez Radę we wspólnym porozumieniu z przewodniczącym Komisji po konsultacji z Parlamentem i zgodnie z kryteriami, o których mowa w artykule I-26 ustęp 4.

U Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek przewodniczącego Komisji, może podjąć decyzję, aby nie zastępować takiego członka, zwłaszcza jeżeli okres pozostający do zakończenia jego kadencji jest krótki.

Procedura zastąpienia przewodniczącego.

XX 3. W przypadku rezygnacji, dymisji lub śmierci, przewodniczący jest zastępowany na okres pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z artykułem I-27 ustęp 1.

Zastąpienie ministra spraw zagranicznych.

XX 4. W przypadku rezygnacji, dymisji lub śmierci, minister spraw zagranicznych Unii jest zastępowany na okres pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z artykułem I-28 ustęp 1.

Pełnią swoją funkcję do chwili zastąpienia.

5. W przypadku kolegialnej rezygnacji członków Komisji, pełnią oni swoje funkcje i nadal prowadzą sprawy bieżące do chwili ich zastąpienia, przez

	okres pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z artykułami I-26 i I-27.
	Artykuł III-349 (dawny art. 216 TWE)
<i>Może zostać zdymisjonowany przez Trybunał Sprawiedliwości.</i>	Zwykła większość - Jeżeli członek Komisji <u>nie spełnia</u> już warunków koniecznych do wykonywania swych <u>funkcji</u> lub dopuścił się <u>poważnego uchybienia</u> , Trybunał Sprawiedliwości może go <u>zdymisjonować</u> na wniosek Rady stanowiącej zwykłą większością lub na wniosek Komisji.
	Artykuł III-350 (dawny art. 217 TWE)
<i>Przewodniczący rozdziela teki i dokonuje zmian w rozdziale obowiązków.</i>	Bez uszczerbku dla artykułu I-28 ustęp 4, <u>przewodniczący</u> ustala zakres <u>obowiązków</u> Komisji i <u>rozdziela</u> je pomiędzy jej członków, zgodnie z artykułem I-27 ustęp 3 Konstytucji. Przewodniczący może <u>dokonywać zmian</u> w rozdziale obowiązków w trakcie kadencji Komisji. Członkowie Komisji wykonują funkcje powierzone im przez przewodniczącego i pod jego kierownictwem.
Głosowanie	Artykuł III-351 (dawny art. 219 TWE)
<i>Uchwały podejmowane są większością członków.</i>	Komisja podejmuje uchwały <u>większością</u> swych członków. Regulamin Komisji określa <u>kworum</u> .
	Artykuł III-352(dawny art. 218 TWE)
<i>Regulamin</i>	1. Komisja uchwała swój regulamin w celu zapewnienia funkcjonowania jej oraz jej służb. Zapewnia ona publikację tego regulaminu.
<i>Roczne ogólne sprawozdanie dla PE.</i>	2. Komisja publikuje <u>co roku</u> , nie później niż na miesiąc przed otwarciem sesji Parlamentu Europejskiego, <u>ogólne sprawozdanie</u> z działalności Unii.
<i>Sąd UE = Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i sądy wyspecjalizowane.</i>	Podsekcja 5 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
Trzy składy:	Artykuł III-353(dawny art. 221 TWE)
<i>- izby, - wielka izba, - pełen skład.</i>	Trybunał Sprawiedliwości obraduje w <u>izbach</u> , w składzie <u>wielkiej izby</u> lub w <u>pełnym składzie</u> , zgodnie ze Statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
Rzeczniczy generalni	Artykuł III-354(dawny art. 222 TWE)
<i>8 rzeczników</i>	<i>U</i> Trybunał Sprawiedliwości jest wspomagany przez <u>ośmiu rzeczników</u>

generalnych – liczba ta może zostać zwiększona jednomyślną decyzją.

- bezstronni
- niezależni
- sporządzają wnioski w sprawach, które wymagają ich interwencji

Trybunał Sprawiedliwości
Sędziowie i rzecznicy generalni mają kwalifikacje do piastowania najwyższych stanowisk w systemach prawnych ich państw – mianowani są za wspólnym porozumieniem.

Częściowe odnowienie składu sędziowskiego co trzy lata.

Wybierają własnego prezesa na 3 lata; jego mandat jest odnawialny.

Rada zatwierdza regulamin.

Sąd – dawniej Sąd Pierwszej Instancji.

Dopuszcza się więcej niż jednego sędziego z każdego kraju.

Sędziowie muszą być:
- niezależni,
- zdolni do piastowania

generalnych. Jeżeli Trybuna Sprawiedliwości wystąpi z takim wnioskiem, Rada, stanowiąc jednomyślnie, może przyjąć decyzję europejską w sprawie zwiększenia liczby rzeczników generalnych.

Rolą rzecznika generalnego jest publiczne przedstawianie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych wniosek w sprawach, które zgodnie ze Statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wymagają jego interwencji.

Artykuł III-355(dawny art. 223 TWE)

U

Sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mających kwalifikacje wymagane w ich państwach do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych lub są prawnikami o uznanej kompetencji; są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich, po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule III-357.

Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu sędziowskiego i składu rzeczników generalnych, na warunkach przewidzianych w Statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Sędziowie wybierają spośród siebie na okres trzech lat prezesa Trybunału Sprawiedliwości. Jego mandat jest odnawialny.

Trybunał Sprawiedliwości przyjmuje swój regulamin. Wymaga on zatwierdzenia przez Radę.

Artykuł III-356(dawny art. 224 TWE)

Liczbę sędziów Sądu określa Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Statut może przewidywać, że Sąd wspomagany będzie przez rzeczników generalnych.

U Członkowie Sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować wysokie stanowiska sądowe. Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw

wysokich stanowisk
prawnych.

Mianowani na 6 lat;
częściowe odnowienie
składu co 3 lata.

Prezes mianowany na 3
lata i jego mandat jest
odnawialny.

Rada zatwierdza
regulamin stanowiąc
większością
kwalifikowaną.

Komitet

Komitet opiniuje
kandydatów.

7 członków
- 6 proponuje prezes
Sądu, 1 PE
– Rada mianuje
stanowiąc większością
kwalifikowaną.

Jurysdykcja Sądu

W zasadzie: sąd
pierwszej instancji.

Rozszerzenie
właściwości Sądu może
zostać dokonane na
mocy Statutu.

Możliwość odwołania
do Trybunału
Sprawiedliwości tylko w
kwestiach prawnych.

Członkowskich, po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule III-357.

Co trzy lata następuje częściowe odnowienie składu Sądu.

Sędziowie wybierają spośród siebie na okres trzech lat prezesa Sądu. Jego mandat jest odnawialny.

Sąd przyjmuje swój regulamin w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Regulamin ten wymaga zatwierdzenia przez Radę.

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Statutu, postanowienia Konstytucji dotyczące Trybunału Sprawiedliwości stosują się do Sądu.

Artykuł III-357 (nowy)

Ustanawia się komitet, którego zadaniem jest opiniowanie kandydatów do wykonywania funkcji sędziego i rzecznika generalnego w Trybunałe Sprawiedliwości i Sądzie przed ich mianowaniem przez rządy Państw Członkowskich zgodnie z artykułami III-355 i III-356.

Komitet składa się z siedmiu osobistości wybranych spośród byłych członków Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, członków krajowych sądów najwyższych i prawników o uznanej kompetencji, przy czym jedną z kandydatur proponuje Parlament Europejski. Rada przyjmuje decyzję europejską ustanawiającą reguły funkcjonowania komitetu oraz decyzję europejską mianującą jego członków. Rada stanowi na wniosek prezesa Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł III-358 (dawny art. 225 TWE)

1. Sąd jest właściwy do rozpoznawania w pierwszej instancji skarg, o których mowa w artykułach III-365, III-367, III-370, III-372 i III-374, z wyjątkiem skarg przydzielonych sądom wyspecjalizowanym, utworzonym w zastosowaniu artykułu III-359 lub skarg zastrzeżonych na mocy Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dla Trybunału Sprawiedliwości. Statut może przyznać Sądowi właściwość w innych kategoriach skarg.

Od orzeczeń wydanych przez Sąd na mocy niniejszego ustępu przysługuje, na warunkach i w zakresie określonym przez Statut, prawo odwołania się do Trybunału Sprawiedliwości, ograniczone do kwestii prawnych.

Sąd może, w drodze wyjątku, rozpatrywać orzeczenia sądów wyspecjalizowanych; Trybunał Sprawiedliwości może kontrolować orzeczenia Sądu.

Orzeczenia prejudycjalne

Orzeczenia co do zasady wydawane są przez Sąd.

Sądy wyspecjalizowane

Utworzone w drodze ustaw.

Sądy pierwszej instancji w szczególnych dziedzinach.

Zasady określone w ustawach uchwalanych w drodze zwykłej procedury ustawodawczej.

Odwołanie tylko w kwestiach prawnych, o ile przepisy nie stanowią inaczej.

Niezależni sędziowie mianowani przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

2. Sąd jest właściwy do rozpoznawania skarg wniesionych przeciwko orzeczeniom sądów wyspecjalizowanych.

Orzeczenia wydane przez Sąd na mocy niniejszego ustępu mogą zostać w drodze wyjątku, na warunkach i w zakresie określonym przez Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, poddane kontroli Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli zachodzi poważne ryzyko naruszenia jednolitości lub spójności prawa Unii.

3. Sąd jest właściwy do rozpoznawania pytań prejudycjalnych przedkładanych na mocy artykułu III-369, w szczególnych dziedzinach określonych w Statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Jeżeli Sąd uzna, że sprawa wymaga orzeczenia co do zasady, które może mieć wpływ na jednolitość lub spójność prawa Unii, może on przekazać tę sprawę do rozpoznania Trybunałowi Sprawiedliwości.

Orzeczenia wydane przez Sąd w sprawach pytań prejudycjalnych mogą zostać w drodze wyjątku, na warunkach i w zakresie określonym przez Statut, poddane kontroli Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli zachodzi poważne ryzyko naruszenia jednolitości lub spójności prawa Unii.

Artykuł III-359(dawne art. 200 oraz 225a TWE)

X**

1. Ustawy europejskie mogą utworzyć przy Sądzie sądy wyspecjalizowane, do rozpoznawania w pierwszej instancji niektórych kategorii skarg wniesionych w szczególnych dziedzinach. Ustawy europejskie są przyjmowane na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości albo na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją.

2. Ustawa europejska w sprawie utworzenia sądu wyspecjalizowanego określa zasady dotyczące składu tego sądu i precyzuje zakres przyznanego mu uprawnień.

3. Od orzeczeń wydanych przez sądy wyspecjalizowane przysługuje prawo odwołania się do Sądu, ograniczone do kwestii prawnych lub – jeżeli jest to przewidziane w ustawie europejskiej w sprawie utworzenia sądu wyspecjalizowanego – obejmujące również kwestie faktyczne.

4. Członkowie sądów wyspecjalizowanych są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować stanowiska sędowskie. Są oni mianowani przez Radę, stanowiącą jednomyślnie.

Regulamin sądów wyspecjalizowanych zatwierdza Rada.

O ile przepisy nie stanowią inaczej, postanowienia odnoszące się do Trybunału Sprawiedliwości odnoszą się także do sądów wyspecjalizowanych.

Państwo Członkowskie odpowiada przed Trybunałem Sprawiedliwości.

Działania Komisji:

- 1. Oficjalne zawiadomienie skierowane do Państwa Członkowskiego.*
- 2. Odpowiedź Państwa Członkowskiego.*
- 3. Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości.*

Działania innego Państwa Członkowskiego:

- 1. Kieruje sprawę do Komisji.*
- 2. Każde Państwo przedkłada odpowiedź.*
- 3. Uzasadniona opinia z Komisji w terminie 3 miesięcy.*
- 4. Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości.*

5. Sądy wyspecjalizowane przyjmują swój regulamin w porozumieniu z Trybunałem Sprawiedliwości. Regulamin podlega zatwierdzeniu przez Radę.

6. Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów ustawy europejskiej w sprawie utworzenia sądu wyspecjalizowanego, postanowienia Konstytucji dotyczące Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz postanowienia Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stosują się do sądów wyspecjalizowanych. Tytuł I Statutu oraz jego artykuł 64 stosują się w każdym przypadku do sądów wyspecjalizowanych.

Artykuł III-360 (dawny art. 226 TWE)

Jeżeli Komisja uzna, że Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Konstytucji, wydaje ona uzasadnioną opinię w tym przedmiocie, po uprzednim umożliwieniu temu Państwu przedstawienia swych uwag.

Jeżeli Państwo to nie zastosuje się do opinii w terminie określonym przez Komisję, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Artykuł III-361(dawny art. 227 TWE)

Każde Państwo Członkowskie może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeżeli uznaje, że inne Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Konstytucji.

Zanim Państwo Członkowskie wnieśli przeciwko innemu Państwu Członkowskiemu skargę opartą na zarzucanym naruszeniu zobowiązania, które na nim ciąży na podstawie Konstytucji, wnosi sprawę do Komisji.

Komisja wydaje uzasadnioną opinię, po umożliwieniu zainteresowanym Państwom przedstawienia na zasadzie spornej uwag pisemnych i ustnych.

Jeżeli Komisja nie wyda opinii w terminie trzech miesięcy od wniesienia sprawy, brak opinii nie stanowi przeszkody we wniesieniu sprawy do Trybunału.

Niezastosowanie się do orzeczenia Trybunału.

Państwo Członkowskie musi zastosować się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości.

Komisja może wnieść sprawę przeciwko danemu Państwu Członkowskiemu za niezastosowanie się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości.

Kara pieniężna

Komisja proponuje wysokość kary pieniężnej – Trybunał Sprawiedliwości orzeka.

Państwo Członkowskie może zapłacić karę, jeśli uchybi obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji ustawy ramowej.

Kara pieniężna nie może przekraczać wysokości zaproponowanej przez Komisję.

Kary

Trybunał Sprawiedliwości ma nieograniczone prawo orzekania kar.

Artykuł III-362(dawny art. 228 TWE)

1. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdza, że Państwo Członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Konstytucji, Państwo to jest zobowiązane podjąć środki, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału.

2. Jeżeli Komisja uznaje, że dane Państwo Członkowskie nie podjęło środków zapewniających wykonanie wyroku, o którym mowa w ustępie 1, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, po umożliwieniu temu Państwu przedstawienia uwag. Wskazuje ona wysokość ryczału lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane Państw Członkowskie, jaką uzna za odpowiednią do okoliczności.

Jeżeli Trybunał stwierdza, że dane Państwo Członkowskie nie zastosowało się do jego wyroku, może na nie nałożyć ryczałt lub okresową karę pieniężną.

Procedura ta nie narusza artykułu III-361

3. Jeżeli Komisja wnieśli skargę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z artykułem III-360, uznając, że dane Państwo Członkowskie uchybiło obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji europejskiej ustawy ramowej, Komisja może, o ile uzna to za właściwe, określić kwotę ryczału lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane Państwo, którą uzna za odpowiednią do okoliczności.

Jeżeli Trybunał stwierdza, że nastąpiło naruszenie prawa, może nałożyć na dane Państwo Członkowskie ryczałt lub okresową karę pieniężną w wysokości nie przekraczającej kwoty ustalonej przez Komisję. Zobowiązanie do zapłaty staje się skuteczne w terminie określonym w wyroku Trybunału.

Artykuł III-363 (dawny art. 229 TWE)

X**

Ustawy europejskie lub rozporządzenia europejskie Rady mogą przyznać Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej nieograniczone prawo orzekania w odniesieniu do kar, które przewidują.

Artykuł III-364(dawny art. 229a TWE)

X**

Właściwość Trybunału Sprawiedliwości w zakresie własności intelektualnej określona w drodze ustawy.

Legalność ustaw

Trybunał Sprawiedliwości kontroluje:

- zgodność z prawem ustaw,

*- brak kompetencji,
- wymogi proceduralne,
- Konstytucję,
- regułę prawną.*

Właściwość Trybunału Sprawiedliwości w odniesieniu do skarg wniesionych przez:

*- Trybunał Obrachunkowy,
- Bank Centralny, i
- Komitet Regionów.*

Skargi muszą dotyczyć osób w sposób „bezpośredni i indywidualny”.

Szczególne warunki dla urzędów, organów i jednostek.

*Termin: skargi należy wnieść do Trybunału Sprawiedliwości w terminie **dwóch miesięcy**.*

Bez uszczerbku dla innych postanowień Konstytucji, ustawa europejska może przyznać Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w określonym przez nią zakresie, właściwość do rozstrzygania sporów dotyczących stosowania aktów przyjętych na podstawie Konstytucji, które tworzą europejskie tytuły prawne w dziedzinie własności intelektualnej.

Artykuł III-365(dawny art. 230 TWE)

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej kontroluje legalność ustaw europejskich i europejskich ustaw ramowych, aktów Rady, Komisji i Europejskiego Banku Centralnego, innych niż zalecenia i opinie, oraz aktów Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej zmierzających do wywarcia skutków prawnych wobec podmiotów trzecich. Kontroluje również legalność aktów organów i jednostek organizacyjnych Unii, które zmierzają do wywarcia skutków prawnych wobec podmiotów trzecich.

2. Do celów określonych w ustępie 1, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w zakresie skarg wniesionych przez Państwo Członkowskie, Parlament Europejski, Radę lub Komisję, podnoszących zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia Konstytucji lub jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jej stosowaniem lub nadużycia władzy.

3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania, na warunkach przewidzianych w ustępach 1 i 2, w zakresie skarg wniesionych przez Trybunał Obrachunkowy, przez Europejski Bank Centralny i Komitet Regionów, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw.

4. Każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść, na warunkach przewidzianych w ustępach 1 i 2, skargę na akty, których jest adresatem lub które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie wymagają środków wykonawczych.

5. Akty tworzące organy i jednostki organizacyjne Unii mogą przewidywać wymogi i warunki szczególne dotyczące skarg wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne na akty tych organów lub jednostek organizacyjnych zmierzające do wywarcia skutków prawnych wobec tych osób.

6. Skargi przewidziane w niniejszym artykule powinny być wniesione w terminie dwóch miesięcy, stosownie do przypadku, od daty publikacji aktu lub jego notyfikowania skarżącemu lub, w razie ich braku, od daty powzięcia przez niego wiadomości o tym akcie.

Ważność

Artykuł III-366 (dawny art. 231 TWE)

Trybunał Sprawiedliwości orzeka o nieważności danego aktu, jeśli jest sprzeczny z prawem.

Jeżeli skarga jest zasadna, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeka o nieważności danego aktu.

Może orzec, że niektóre części aktu pozostają ważne.

Jednakże Trybunał Sprawiedliwości wskazuje, jeśli uzna to za niezbędne, które skutki aktu o którego nieważności orzekł, powinny być uważane za ostateczne.

Zaniechanie działania

Artykuł III-367 (dawny art. 232 TWE)

Zaniechanie działania przez instytucję może skutkować wniesieniem skargi do Trybunału Sprawiedliwości.

Jeżeli Parlament Europejski, Rada Europejska, Rada, Komisja lub Europejski Bank Centralny z naruszeniem Konstytucji, zaniechają działania, Państwa Członkowskie i inne instytucje Unii mogą wnieść skargę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w celu stwierdzenia tego naruszenia. Niniejszy artykuł stosuje się, na tych samych warunkach, do organów i jednostek organizacyjnych Unii, które zaniechają działania.

Najpierw instytucja musi zostać wezwana do działania.

Skarga ta jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy dana instytucja, organ lub jednostka organizacyjna zostały uprzednio wezwane do działania. Jeżeli w terminie dwóch miesięcy od tego wezwania instytucja, organ lub jednostka organizacyjna nie zajęły stanowiska, skarga może być wniesiona w ciągu następnych dwóch miesięcy.

Każdy może wnieść skargę.

Każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść sprawę do Trybunału, na warunkach przewidzianych w ustępie 1 i 2, stawiając zarzut jednej z instytucji, jednemu z organów lub jednej z jednostek organizacyjnych Unii, iż zaniechała wydania aktu skierowanego do niej, innego niż zalecenie lub opinia.

Artykuł III-368(dawny art. 233 TWE)

Obowiązek zastosowania się do wyroku.

Instytucja, organ lub jednostka organizacyjna, których akt uznano za nieważny lub którego zaniechanie zostało uznane za sprzeczne z Konstytucją, ma obowiązek podjąć środki zapewniające wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Obowiązek ten nie narusza obowiązku, który może wynikać z zastosowania artykułu III-431 akapit drugi.

Orzeczenie prejudycjalne

Artykuł III-369(dawny art. 234 TWE)

Dziedziny, których dotyczą orzeczenia prejudycjalne:

- Konstytucja;

- akty instytucji.

Każdy sąd krajowy może zwrócić się o wydanie orzeczenia prejudycjalnego.

W przypadku wyczerpania prawa do odwołania w sądownictwie krajowym, sprawę wnosi się do Trybunału Sprawiedliwości.

Odszkodowanie

Jeżeli Rada zawiesi w prawach członkowskich, wówczas Trybunał Sprawiedliwości orzeka jedynie w kwestiach proceduralnych.

Spory między Unią Europejską a pracownikami.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym:

a) o wykładni Konstytucji,

b) o ważności i wykładni aktów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii.

W przypadku gdy pytanie z tym związane jest podniesione przed sądem jednego z Państw Członkowskich, sąd ten może, jeżeli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwrócić się do Trybunału z wnioskiem o rozpatrzenie tego pytania.

W przypadku gdy takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten jest zobowiązany wnieść sprawę do Trybunału.

Jeżeli takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym dotyczącej osoby zatrzymanej, Trybunał stanowi w jak najkrótszym terminie.

Artykuł III-370(dawny art. 235 TWE)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w sporach dotyczących odszkodowań, o których mowa w artykule III-431 akapity drugi i trzeci.

Artykuł III-371(dawny art. 46 (e) TUE)

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w sprawie legalności aktu przyjętego przez Radę Europejską lub Radę zgodnie z artykułem I-59 wyłącznie na wniosek Państwa Członkowskiego, którego dotyczy stwierdzenie Rady Europejskiej lub Rady, oraz wyłącznie w odniesieniu do przestrzegania postanowień czysto proceduralnych przewidzianych w tym artykule.

Wniosek musi być złożony w terminie miesiąca od daty tego stwierdzenia. Trybunał orzeka w terminie miesiąca od daty tego wniosku.

Artykuł III-372(dawny art. 236 TWE)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w każdym sporze między Unią a jej pracownikami, w granicach i na warunkach określonych w regulaminie pracowniczym urzędników Unii lub

**Europejski Bank
Inwestycyjny**

*Trybunał
Sprawiedliwości orzeka
w następujących
kwestiach:*

- Statut EBI,

- uchwały przyjęte przez
Radę Gubernatorów
EBI,

- wykonanie
obowiązków przez
krajowe banki
centralne.

Arbitraż

*Jurysdykcja w
sprawach dotyczących
zarówno prawa
publicznego jak i
prywatnego.*

*Sądy państw
Członkowskich nie są*

warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii.

Artykuł III-373(dawny art. 237 TWE)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania, w poniższych granicach, w sporach dotyczących:

a) wykonywania zobowiązań Państw Członkowskich, wynikających ze Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W tym zakresie Rada Dyrektorów Banku ma uprawnienia przyznane Komisji przez artykuł III-360,

b) uchwał przyjętych przez Radę Gubernatorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W tym zakresie każde Państwo Członkowskie, Komisja i Rada Dyrektorów Banku mogą wnieść skargę na warunkach przewidzianych w artykule III-365,

c) uchwał przyjętych przez Radę Dyrektorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Skargi na te uchwały mogą być wnoszone tylko przez Państwa Członkowskie lub Komisję, na warunkach przewidzianych w artykule III-365, i wyłącznie w związku z naruszeniem procedur przewidzianych w artykule 21 ustępy 2, 5, 6 i 7 Statutu Banku,

d) wykonywania przez krajowe banki centralne obowiązków wynikających z Konstytucji i Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. W tym zakresie Rada Prezesów Europejskiego Banku Centralnego dysponuje wobec krajowych banków centralnych uprawnieniami przyznanymi Komisji wobec Państw Członkowskich przez artykuł III-360. Jeśli Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdza, że krajowy bank centralny uchybił jednemu ze zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Konstytucji, bank ten jest zobowiązany podjąć środki, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału.

Artykuł III-374(dawny art. 238 TWE)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania na mocy klauzuli arbitrażowej umieszczonej w umowie prawa publicznego lub prywatnego, zawartej przez Unię lub w jej imieniu.

Artykuł III-375(dawne art. 240, 239 i 292 TWE)

1. Z zastrzeżeniem właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej określonej w Konstytucji, spory, których stroną jest Unia, nie

wykluczone w sporach, w których stroną jest UE.

Klauzula prymatu przy wykładni Konstytucji: tylko Trybunał, a nie sądy krajowe (wyższej instancji), jest właściwy do dokonywania wykładni Konstytucji.

W każdym innym sporze, jeżeli strony wyrażą zgodę, wyrok może wydać Trybunał Sprawiedliwości.

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

- Trybunał Sprawiedliwości nie jest właściwy, chyba że dotyczy to:
- sprawdzenia, czy WPZiB wpływa na inne kompetencje Unii,
- skarg osób fizycznych lub prawnych, które zignorowano.

Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Brak jurysdykcji w zakresie działalności policji krajowej lub innych organów ścigania w zakresie przestrzegania prawa, utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego.

są z tego tytułu wyłączone spod jurysdykcji sądów krajowych.

2. Państwa Członkowskie zobowiązują się nie poddawać sporów dotyczących wykładni lub stosowania Konstytucji innym procedurom rozstrzygania niż te przewidziane w Konstytucji.

3. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w każdym sporze między Państwami Członkowskimi, związanym z przedmiotem Konstytucji, jeżeli spór ten jest mu przedłożony na mocy porozumienia między stronami.

Artykuł III-376 (dawne art. 46f & 47 TUE)

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w odniesieniu do artykułów I-40 i I-41, postanowień rozdziału II, tytułu V dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, oraz w odniesieniu do artykułu III-293 w zakresie, w jakim dotyczy on wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Jednakże Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do kontrolowania przestrzegania artykułu III-308 oraz orzekania w sprawie skarg wniesionych na warunkach przewidzianych w artykule III-365 ustęp 4, dotyczących kontroli legalności decyzji europejskich przewidujących środki ograniczające stosowane wobec osób fizycznych lub prawnych przyjętych przez Radę na podstawie rozdziału II tytułu V.

Artykuł III-377 (dawny art. 35 ust. 5 TUE)

W wykonywaniu swoich uprawnień dotyczących postanowień sekcji 4 i 5 rozdziału IV tytułu III odnoszących się do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w zakresie kontroli ważności lub proporcjonalności działań policji lub innych organów ścigania w Państwie Członkowskim, ani do orzekania w sprawie wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

<i>Nieemożność stosowania aktu może zawsze zostać podniesiona.</i>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-378(dawny art. 241 TWE)</p> <p>Bez względu na upływ terminu przewidzianego w artykule III-365 ustęp 6, każda strona może, w postępowaniu dotyczącym aktu o zasięgu ogólnym przyjętym przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, podnieść zarzuty określone w artykule III-365 ustęp 2, w celu powołania się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej na <u>nieemożność stosowania tego aktu</u>.</p>
<i>Brak skutku zawieszającego, ale Trybunał Sprawiedliwości może orzec o zawieszeniu zaskarżonego aktu.</i>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-379 (dawne art. 242 i 243 TWE)</p> <p>1. <u>Skargi</u> wniesione do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie mają <u>skutku zawieszającego</u>. Jednakże <u>Trybunał może</u>, jeśli uzna, że okoliczności tego wymagają, zarządzić <u>zawieszenie</u> wykonania zaskarżonego aktu.</p>
<i>Środki tymczasowe.</i>	<p>2. W sprawach, które rozpatruje, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może zarządzić niezbędne środki tymczasowe.</p>
<i>Wykonanie orzeczeń.</i>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-380 (dawny art. 244 TWE)</p> <p><u>Orzeczenia</u> Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej <u>podlegają wykonaniu</u> na warunkach przewidzianych w artykule III-401.</p>
<i>Statut w Protokole nr 3</i>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-381(dawny art. 245 TWE)</p> <p>X**/ XX**</p> <p><u>Statut</u> Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest określony w <u>Protokole</u>.</p>
<i>Procedura wprowadzania zmian</i>	<p><u>Ustawa</u> europejska <u>może zmienić</u> postanowienia Statutu, z <u>wyjątkiem</u> postanowień <u>tytułu I i jego artykułu 64</u>. Ustawa jest przyjmowana na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją albo na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości.</p>
<i>Rada Prezesów</i>	<p style="text-align: center;">Podsekcja 6 Europejski Bank Centralny</p> <p style="text-align: center;">Artykuł III-382(dawny art. 112 TWE)</p> <p>XX*</p> <p>1. <u>Rada Prezesów</u> Europejskiego Banku Centralnego składa się z członków Zarządu Europejskiego Banku Centralnego i prezesów krajowych banków centralnych Państw Członkowskich nie objętych derogacją w rozumieniu artykułu III-197.</p>

Zarząd

Członkowie Zarządu są osobami o uznanym autorytecie i doświadczeniu zawodowym oraz są mianowani kwalifikowaną większością głosów. 8 lat; nieodnawialny mandat.

Tylko obywatele UE.

Przewodniczący Rady i jeden członek Komisji mogą uczestniczyć w posiedzeniu Rady Prezesów.

Przewodniczący Rady może przedłożyć wniosek.

Prezydent EBC jest zapraszany do udziału w odpowiednich posiedzeniach Rady.

Roczne sprawozdanie jest kierowane do:
- Parlamentu Europejskiego,
- Rady,
- Komisji,
- Rady Europejskiej.

Urzednicy EBC mogą być przesłuchani przez właściwe komisje PE.

2. Zarząd składa się z prezesa, wiceprezesa i czterech innych członków.

Prezes, wiceprezes i pozostali członkowie Zarządu są mianowani przez Radę Europejską, stanowiącą większością kwalifikowaną na zalecenie Rady i po konsultacji z Parlamentem Europejskim z oraz z Radą Prezesów Europejskiego Banku Centralnego, spośród osób o uznanym autorytecie i doświadczeniu zawodowym w dziedzinie pieniądza lub bankowości.

Ich mandat trwa osiem lat i nie jest odnawialny.

Członkami Zarządu mogą być tylko obywatele Państw Członkowskich.

Artykuł III-383(dawny art. 113 TWE)

1. Przewodniczący Rady i członek Komisji mogą uczestniczyć, bez prawa głosu, w posiedzeniach Rady Prezesów Europejskiego Banku Centralnego.

Przewodniczący Rady może przedłożyć wniosek do rozważenia przez Radę Prezesów Europejskiego Banku Centralnego.

2. Prezes Europejskiego Banku Centralnego jest zapraszany do uczestniczenia w posiedzeniach Rady, kiedy dyskutuje ona o sprawach dotyczących celów i zadań Europejskiego Systemu Banków Centralnych.

3. Europejski Bank Centralny kieruje roczne sprawozdanie z działalności Europejskiego Systemu Banków Centralnych i w sprawie polityki pieniężnej za rok ubiegły i rok bieżący do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady i Komisji. Prezes Europejskiego Banku Centralnego przedstawia to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, który może odbyć debatę generalną na tej podstawie, oraz Radzie.

Prezes Europejskiego Banku Centralnego i inni członkowie Zarządu mogą, na żądanie Parlamentu Europejskiego lub z inicjatywy własnej, być przesłuchani przez właściwe komisje Parlamentu Europejskiego.

**Trybunał
Obrachunkowy**

Zadania:

- kontrola wszystkich dochodów i wydatków o ile nie jest to wykluczone,

- przedłożenie oświadczenia o wiarygodności rachunków (co roku od 1994 r. Trybunał Obrachunkowy przedstawia uwagi)

- sprawdzenie zgodności z prawem i prawidłowości zarządzania,
- sygnalizowanie nieprawidłowości,

- kontrola zarówno założeń dochodowych jak i przekazanych płatności,

- kontrola w oparciu o dokumentację lub inspekcje

...przy współpracy z krajowymi instytucjami kontrolnymi.

**Podsekcja 7
Trybunał Obrachunkowy**

Artykuł III-384 (dawny art. 248 (2)- (7) TWE)

XX

1. Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki wszystkich dochodów i wydatków Unii. Kontroluje również rachunki wszystkich dochodów i wydatków wszystkich organów i jednostek organizacyjnych utworzonych przez Unię, w zakresie, w jakim akt założycielski tych organów lub jednostek organizacyjnych nie wyklucza takiej kontroli.

Trybunał Obrachunkowy przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oświadczenie o wiarygodności rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw, które jest publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Poświadczenie to może zostać uzupełnione przez szczegółowe oceny każdego z głównych obszarów działania Unii.

2. Trybunał Obrachunkowy kontroluje legalność i prawidłowość dochodów i wydatków oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami. Czyniąc to, sygnalizuje w szczególności wszelkie nieprawidłowości.

Kontrolę dochodów przeprowadza się zarówno na podstawie założeń dochodowych, jak i płatności przekazanych Unii.

Kontrolę wydatków przeprowadza się zarówno na podstawie podjętych zobowiązań, jak i dokonanych wypłat.

Kontrole te mogą być przeprowadzane przed zamknięciem rozliczeń w danym roku budżetowym.

3. Kontrola dotyczy dokumentów, a w razie potrzeby przeprowadzana jest na miejscu w innych instytucjach lub w pomieszczeniach każdego organu lub jednostki organizacyjnej zarządzających dochodami i wydatkami w imieniu Unii oraz w Państwach Członkowskich, w tym w pomieszczeniach każdej osoby fizycznej lub prawnej otrzymującej płatności z budżetu. Kontrolę w Państwach Członkowskich przeprowadza się w powiązaniu z krajowymi instytucjami kontrolnymi lub, jeżeli nie mają one niezbędnych uprawnień, z właściwymi służbami krajowymi. Trybunał Obrachunkowy oraz krajowe instytucje kontrolne Państw

	<p>Członkowskich współpracują na zasadzie wzajemnego zaufania, zachowując swoją <u>niezależność</u>. Instytucje te lub służby zawiadamiają Trybunał Obrachunkowy, czy zamierzają uczestniczyć w kontroli.</p> <p>Inne instytucje, organy i jednostki organizacyjne zarządzające dochodami i wydatkami i w imieniu Unii, osoby fizyczne lub prawne otrzymujące płatności z budżetu oraz krajowe instytucje kontrolne albo, jeżeli nie mają one niezbędnych uprawnień, właściwe służby krajowe, <u>przekazują</u> Trybunałowi Obrachunkowemu, <u>na jego żądanie, wszelkie dokumenty</u> lub informacje niezbędne do wykonywania jego zadania.</p>
<p><i>Dostęp do informacji Banku Inwestycyjnego</i></p>	<p>W odniesieniu do działalności Europejskiego <u>Banku Inwestycyjnego</u> związanej z zarządzaniem dochodami i wydatkami Unii, prawo dostępu Trybunału Obrachunkowego do informacji posiadanych przez Bank jest regulowane umową zawartą między Trybunałem Obrachunkowym, Bankiem oraz Komisją. W przypadku braku umowy Trybunał Obrachunkowy ma jednak dostęp do informacji niezbędnych do przeprowadzania kontroli dochodów i wydatków Unii zarządzanych przez Bank.</p>
<p><i>- roczne sprawozdanie</i></p>	<p>4. Trybunał Obrachunkowy sporządza <u>roczne sprawozdanie</u> po zamknięciu każdego roku budżetowego. Sprawozdanie to jest przesyłane innym instytucjom i publikowane w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i>, wraz z odpowiedziami tych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego.</p>
<p><i>- specjalne sprawozdania</i></p>	<p>Ponadto Trybunał Obrachunkowy może przedstawiać w każdej chwili swoje uwagi, zwłaszcza w formie <u>sprawozdań specjalnych</u> w poszczególnych sprawach oraz wydawać opinie na wniosek jednej z pozostałych instytucji.</p>
<p><i>Roczne sprawozdania są przyjmowane większością członków.</i></p>	<p>Przyjmuje on swoje sprawozdania roczne, sprawozdania specjalne lub opinie <u>większością członków wchodzących w jego skład</u>. Jednakże, może on ustanowić <u>wewnętrzne izby</u>, w celu przyjmowania pewnych kategorii sprawozdań lub opinii, na warunkach określonych w jego regulaminie.</p>
<p><i>- pomaga PE i Radzie</i></p>	<p><u>Pomaga</u> on Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w wykonywaniu ich <u>funkcji kontrolnych</u> w zakresie wykonania budżetu.</p>
<p><i>Regulamin wymaga zgody Rady.</i></p>	<p>Trybunał Obrachunkowy <u>uchwala swój regulamin</u>. Regulamin ten wymaga zatwierdzenia przez Radę.</p>
<p>Warunki zatrudnienia:</p>	<p>Artykuł III-385(dawny art. 247 TWE)</p>
<p><i>- członkowie muszą posiadać szczególne kwalifikacje,</i></p>	<p>XX* 1. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są wybierani spośród osób, które wchodziły lub wchodziły w swych państwach w skład <u>organów kontroli zewnętrznej</u> lub mają <u>szczególne kwalifikacje</u> do</p>

	<p>zajmowania tego stanowiska. <u>Ich niezależność musi być niekwestionowana.</u></p>
<p>- <i>odnawialna kadencja 6 letnia,</i></p>	<p>2. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są mianowani na <u>okres sześciu lat</u>. Ich mandat jest <u>odnawialny</u>. Rada przyjmuje decyzję europejską ustanawiającą listę członków, sporządzoną zgodnie z propozycjami każdego z Państw Członkowskich. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.</p>
<p>- <i>prezes jest mianowany na 3 lata; jego mandat jest odnawialny,</i></p>	<p>Członkowie Trybunału Obrachunkowego <u>wybierają</u> spośród siebie, na okres <u>trzech lat, prezesa</u>. Jego mandat jest <u>odnawialny</u>.</p>
<p>- <i>pełna niezależność,</i></p>	<p>3. W wykonywaniu swych obowiązków członkowie Trybunału Obrachunkowego <u>nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują</u> od żadnego rządu lub jakiegokolwiek organu. Powstrzymują się od wszelkich czynności niezgodnych z charakterem ich funkcji.</p>
<p>- <i>niewykonywanie żadnej innej działalności zawodowej,</i></p>	<p>4. Członkowie Trybunału Obrachunkowego nie mogą podczas pełnienia swych funkcji wykonywać <u>żadnej innej</u> zarobkowej lub niezarobkowej <u>działalności zawodowej</u>. Obejmując swoje stanowiska, uroczyście zobowiązują się szanować, w trakcie pełnienia funkcji i po ich zakończeniu, zobowiązania z nich wynikające, zwłaszcza obowiązki <u>uczciwości</u> i roztropności przy obejmowaniu pewnych stanowisk lub przyjmowaniu pewnych korzyści po zakończeniu <u>funkcji</u>.</p>
<p>- <i>zachowanie bez zarzutu i roztropne,</i></p>	
<p>- <i>Trybunał Sprawiedliwości może orzec dymisję członka Trybunału Obrachunkowego,</i></p>	<p>5. Poza przypadkami normalnej wymiany lub śmierci, funkcje członka Trybunału Obrachunkowego kończą się z chwilą jego rezygnacji lub <u>dymisji</u>, orzeczonej przez <u>Trybunał Sprawiedliwości</u> zgodnie z ustępem 6.</p> <p>Osoba ta jest zastępowana na okres pozostający do zakończenia mandatu.</p> <p>Z wyjątkiem przypadku dymisji, członkowie Trybunału Obrachunkowego pełnią swoje funkcje do chwili ich zastąpienia.</p>
<p>- <i>Trybunał Sprawiedliwości może zdymisjonować członka Trybunału Obrachunkowego na wniosek Trybunału Obrachunkowego.</i></p>	<p>6. Członkowie Trybunału Obrachunkowego mogą zostać <u>zwolnieni z funkcji</u> lub <u>pozbawieni prawa do emerytury</u> bądź innych podobnych <u>korzyści</u> tylko wówczas, gdy <u>Trybunał Sprawiedliwości</u> stwierdzi, na <u>wniosek Trybunału Obrachunkowego</u>, że przestali odpowiadać wymaganym warunkom lub czynić zadość zobowiązaniom wynikającym z ich urzędu.</p>

Organy doradcze

SEKCJA 2

ORGANY DORADCZE UNII

Komitet Regionów

**Podsekcja 1
Komitet Regionów**

Artykuł III-386 (dawny art. 263 TWE)

*Maksimum 350
członków.*

U Liczba członków Komitetu Regionów nie przekracza 350. Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji przyjmuje decyzję europejską określającą skład Komitetu.

*Odnawialny mandat 5
letni.*

Członkowie Komitetu oraz w równej liczbie zastępcy członków są mianowani na okres pięciu lat. Ich mandat jest odnawialny. Członkowie Komitetu nie mogą być równocześnie członkami Parlamentu Europejskiego.

*Nie można być
jednocześnie członkiem
PE.*

*Rada wybiera
członków.*

XX Rada przyjmuje decyzję europejską ustalającą listę członków oraz zastępców członków, sporządzoną zgodnie z propozycjami każdego z Państw Członkowskich.

Kadencja członków Komitetu kończy się automatycznie, w raz z upływem mandatu, o którym mowa w artykule I-32 ustęp 2, na podstawie którego zostali zaproponowani, i są wówczas zastępowani, według tej samej procedury, na czas pozostający do zakończenia kadencji.

Artykuł III-387(dawny art. 264 TWE)

*Przewodniczący i
członkowie prezydium
mianowani na okres 2½
roku.*

Komitet Regionów wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i prezydium na okres dwóch i pół roku.

Komitet jest zwoływany przez przewodniczącego na wniosek Parlamentu Europejskiego, Rady lub Komisji. Może również zbierać się z własnej inicjatywy.

Uchwala on swój regulamin.

Konsultacje:

Artykuł III-388 (dawny art. 265 TWE)

*- w przewidzianych
przypadkach lub gdy
sprawy mają szczególny
charakter.*

Komitet Regionów jest konsultowany przez Parlament Europejski, Radę lub Komisję w przypadkach przewidzianych w Konstytucji oraz we wszelkich innych przypadkach, w których jedna z tych instytucji uzna to za stosowne, w szczególności jeżeli mają związek ze współpracą

<p><i>Termin na dostarczenie opinii – minimum jeden miesiąc.</i></p>	<p>transgraniczną.</p> <p>Parlament Europejski, Rada lub Komisja wyznaczają Komitetowi, jeśli uznają to za niezbędne, <u>termin</u> na dostarczenie opinii, który <u>nie może być krótszy niż miesiąc od</u> daty skierowania do przewodniczącego zawiadomienia w tej sprawie. Po upływie wyznaczonego terminu brak opinii nie stanowi przeszkody w podjęciu dalszych działań.</p>
<p><i>Komitet Regionów może wydawać własne opinie, gdy Komitet Ekonomiczno – Społeczny jest konsultowany.</i></p>	<p>W przypadku gdy Komitet Ekonomiczno-Społeczny jest konsultowany, Komitet Regionów jest informowany przez Parlament Europejski, Radę lub Komisję o wniosku o wydanie opinii. Komitet Regionów może, jeśli uzna, że wchodzi w grę specyficzne interesy regionalne, wydać opinię w tym przedmiocie. Może on także <u>wydawać opinie z własnej inicjatywy</u>.</p> <p>Opinia Komitetu, jak również protokół z jego obrad są przesyłane Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.</p>
<p>Komitet Ekonomiczno – Społeczny</p>	<p style="text-align: center;">Podsekcja 2 Komitet Ekonomiczno-Społeczny</p>
<p><i>Do 350 członków.</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-389(dawny art. 258 TWE)</p> <p><i>U</i></p> <p>Liczba członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego <u>nie przekracza 350</u>. Rada, stanowiąc <u>jednomyślnie</u> na wniosek Komisji, przyjmuje <u>decyzje</u> europejską określającą skład Komitetu.</p>
<p><i>Odnawialny, pięcioletni mandat.</i></p>	<p style="text-align: center;">Artykuł III-390 (dawny art. 259 TWE)</p> <p><i>XX</i></p> <p>Członkowie Komitetu Ekonomiczno-Społecznego są <u>mianowani</u> na okres <u>pięciu lat</u>. Ich mandat jest <u>odnawialny</u>.</p>
<p><i>Rada mianuje po konsultacji z Komisją.</i></p>	<p>Rada przyjmuje decyzję europejską ustalającą listę członków, sporządzoną zgodnie z propozycjami każdego z Państw Członkowskich.</p>
<p><i>Przewodniczący i członkowie prezydium są wybierani na okres 2½ lat.</i></p>	<p>Rada stanowi po <u>konsultacji</u> z <u>Komisją</u>. Może ona zasięgnąć opinii organizacji europejskich reprezentujących różne sektory gospodarcze i społeczne oraz społeczeństwo obywatelskie, których dotyczy działalność Unii.</p> <p style="text-align: center;">Artykuł III-391(dawny art. 260 TWE)</p> <p>Komitet Ekonomiczno-Społeczny wybiera spośród swoich członków <u>przewodniczącego</u> i <u>prezydium</u> na okres <u>dwóch i pół roku</u>.</p> <p>Komitet Ekonomiczno-Społeczny jest zwoływany przez przewodniczącego</p>

	<p>na żądanie Parlamentu Europejskiego, Rady lub Komisji. Może również zbierać się z własnej inicjatywy.</p> <p>Uchwala on swój <u>regulamin</u>.</p>
<p>Konsultacje:</p> <p>- w przewidzianych przypadkach lub gdy sprawy mają szczególny charakter.</p> <p>Termin na dostarczenie opinii – minimum jeden miesiąc.</p>	<p>Artykuł III-392(dawny art. 262 TWE)</p> <p>Komitet Ekonomiczno-Społeczny jest <u>konsultowany</u> przez Parlament Europejski, Radę lub Komisję w <u>przypadkach przewidzianych w Konstytucji</u>. Może być konsultowany przez te instytucje we wszystkich przypadkach, gdy uznają to za stosowne. Może on także wydawać opinie z własnej inicjatywy.</p> <p>Parlament Europejski, Rada lub Komisja wyznaczają Komitetowi, jeśli uznają to za niezbędne, <u>termin</u> na dostarczenie opinii, który <u>nie może być krótszy niż miesiąc</u> od daty skierowania do przewodniczącego zawiadomienia w tej sprawie. Po upływie wyznaczonego terminu brak opinii nie stanowi przeszkody w podjęciu dalszych działań.</p> <p>Opinia Komitetu, jak również protokół z jego obrad, są przesyłane Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji.</p>
<p>Europejski Bank Inwestycyjny</p>	<p style="text-align: center;"><u>SEKCJA 3</u></p> <p style="text-align: center;"><u>EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY</u></p>
<p>Osobowość prawna</p> <p>Członkami są Państwa Członkowskie.</p> <p>Rada uchwala zmiany do Statutu stanowiąc jednomyślnie.</p>	<p>Artykuł III-393(dawny art. 266 TWE)</p> <p>U*</p> <p>Europejski Bank Inwestycyjny ma <u>osobowość prawną</u>.</p> <p>Jego <u>członkami</u> są <u>Państwa Członkowskie</u>.</p> <p><u>Statut</u> Europejskiego Banku Inwestycyjnego stanowi przedmiot <u>protokołu</u>.</p> <p>Ustawa europejska Rady może <u>zmieniać</u> Statut Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Rada stanowi <u>jednomyślnie</u> na wniosek Banku i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją, bądź na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.</p>
<p>Rola banku:</p> <p>- zrównoważony i stały rozwój rynku wewnętrznego przy pomocy pożyczek o</p>	<p>Artykuł III-394(dawny art. 267 TWE)</p> <p><u>Zadaniem</u> Europejskiego Banku Inwestycyjnego jest przyczynianie się, poprzez odwołanie się do rynku kapitałowego i zasobów własnych, do <u>zrównoważonego i stałego rozwoju rynku wewnętrznego</u> w interesie Unii. W tym celu ułatwia, w szczególności poprzez <u>udzielanie pożyczek</u></p>

*charakterze
niezarobkowym,*

*- projekty dotyczące
rozwoju,*

*- modernizowanie lub
przekształcanie
przedsiębiorstw,*

*- tworzenie nowych
dziedzin działalności,*

*- duże projekty
stanowiące przedmiot
wspólnego
zainteresowania*

***Procedura
podejmowania decyzji***

***Rada może zmienić
wnioski Komisji
stanowiąc
jednomyślnie.***

*Dopóki Rada nie
podejmie działań,
Komisja może zmienić
swój wniosek.*

***Zwykła procedura
ustawodawcza***

i gwarancji w celu niezarobkowym, finansowanie poniższych projektów we wszystkich sektorach gospodarki:

a) projektów zmierzających do rozwoju regionów mniej rozwiniętych,

b) projektów modernizacji lub przekształcania przedsiębiorstw lub tworzenia nowych dziedzin działalności, wynikających z ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego, które z uwagi na swoje rozmiary lub charakter nie mogą być całkowicie sfinansowane z różnych środków dostępnych w poszczególnych Państwach Członkowskich,

c) projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania kilku Państw Członkowskich, które z uwagi na swoje rozmiary lub charakter nie mogą być całkowicie sfinansowane z różnych środków dostępnych w poszczególnych Państwach Członkowskich.

Wykonując swoje zadania Europejski Bank Inwestycyjny ułatwia finansowanie programów inwestycyjnych w powiązaniu z pomocą funduszy o przeznaczeniu strukturalnym i innych instrumentów finansowych Unii.

SEKCJA 4

POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII

Artykuł III-395(dawny art. 250 TWE)

1. Jeśli, na mocy Konstytucji, Rada stanowi na wniosek Komisji, może ona zmienić ten wniosek tylko jednomyślnie, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w artykułach I-55, I-56, w artykule III-396 ustępy 10 i 13, artykułach III-404 oraz III-405 ustęp 2.

2. Dopóki Rada nie podjęła działań, Komisja może zmienić swój wniosek w każdej chwili w toku procedur prowadzących do przyjęcia aktu Unii.

Artykuł III-396(dawny art. 251 TWE)

*Zwykła procedura X***

1. W przypadku gdy na mocy Konstytucji, ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe są przyjmowane zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, stosowane są następujące postanowienia.

1. **Komisja** przedstawia projekt PE i Radzie.

2. **PE** uchwała stanowisko i przekazuje je Radzie.

3.a. **Rada** zatwierdza stanowiąc **większością kwalifikowaną** = projekt zostaje przyjęty.

3.b. **Rada** nie zatwierdza = przyjmuje własne stanowisko stanowiąc **większością kwalifikowaną** i przekazuje do PE.

Komisja informuje PE o swoim stanowisku.

Jeżeli w terminie trzech miesięcy PE:

4.a. **zatwierdzi** stanowisko Rady = projekt zostaje przyjęty,

4.b. **odrzuca** większością absolutną głosów swych członków = projekt zostaje odrzucony,

4.c. **zmienia** większością absolutną głosów swych członków = projekt wraca do Rady.

Komisja wydaje opinię

2. **Komisja** przedstawia projekt Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Pierwsze czytanie

3. **Parlament** Europejski **uchwala stanowisko** w pierwszym czytaniu i przekazuje je Radzie.

X 4. Jeżeli **Rada** **zatwierdzi** stanowisko Parlamentu Europejskiego, projektowany akt zostaje **przyjęty** w brzmieniu, które odpowiada stanowisku Parlamentu Europejskiego.

5. Jeżeli **Rada** **nie zatwierdzi** stanowiska Parlamentu Europejskiego, **przyjmuje** własne **stanowisko** w pierwszym czytaniu i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu.

6. **Rada** **informuje** w pełni Parlament Europejski o **powodach**, które doprowadziły ją do przyjęcia jej stanowiska w pierwszym czytaniu. **Komisja** **informuje** w pełni **Parlament** Europejski o swoim **stanowisku**.

Drugie czytanie

7. Jeżeli w terminie trzech miesięcy od tego przekazania Parlament Europejski:

a) **zatwierdzi** stanowisko Rady w pierwszym czytaniu lub nie wypowie się, dany akt uważa się za **przyjęty** w brzmieniu, które odpowiada stanowisku Rady,

b) **odrzuca**, **większością** głosów swych członków, stanowisko Rady w pierwszym czytaniu wnioskowany akt uważa się za **nieprzyjęty**,

c) **zapropnuje** **większością** głosów swych członków **poprawki** do stanowiska Rady w pierwszym czytaniu, zmieniony w ten sposób tekst jest przekazywany Radzie i **Komisji**, która wydaje **opinię** w przedmiocie tych **poprawek**.

w przedmiocie
poprawek.

Jeżeli w terminie trzech
miesięcy Rada
stanowiąc większością
kwalifikowaną:

5.a. przyjmie
stanowisko PE =
projekt zostaje przyjęty

5.b. nie przyjmie
stanowiska PE =
zwołuje się **komitet**
pojednawczy

Jednomyslność, w
przypadku gdy Komisja
ma opinię negatywną

6. Komitet pojednawczy

Taka sama liczba
członków z Rady i PE
dochodzi do
porozumienia w
sprawie **wspólnego**
projektu: Rada
stanowiąc większością
kwalifikowaną, PE
większością głosów
członków komitetu.
Termin: 6 tygodni

Komisja obserwuje
posiedzenia komitetu
pojednawczego.

Jeżeli wspólny projekt
nie zostanie
zatwierdzony = projekt
aktu zostaje odrzucony.
Termin: 6 tygodni

7. Wspólny projekt jest

X 8. Jeżeli w terminie trzech miesięcy od otrzymania poprawek Parlamentu Europejskiego, Rada stanowiąc większością kwalifikowaną:

a) przyjmie wszystkie te poprawki, dany akt uważa się za przyjęty,

b) nie przyjmie wszystkich poprawek, przewodniczący Rady w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, zwołuje komitet pojednawczy w terminie sześciu tygodni.

U 9. Rada stanowi jednomyslnie w sprawie poprawek, które stały się przedmiotem negatywnej opinii Komisji.

Procedura pojednawcza

X** 10. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski, ma za zadanie doprowadzić do porozumienia w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów członków reprezentujących Parlament Europejski, w terminie sześciu tygodni od jego zwołania, na podstawie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady w drugim czytaniu.

11. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

12. Jeżeli w terminie sześciu tygodni od jego zwołania komitet pojednawczy nie zatwierdzi wspólnego projektu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

Trzecie czytanie

X 13. Jeżeli w tym terminie komitet pojednawczy zatwierdzi wspólny

wysyłany do Rady i PE. Rada zatwierdza stanowiąc większością kwalifikowaną, PE większością głosów. Ostateczny termin: 6 tygodni.

Ostateczne terminy mogą być przedłużane.

Szczególne zasady, jeżeli akt prawny wynika:
- z inicjatywy grupy Państw Członkowskich,
- z zalecenia EBC,
- z wniosku Trybunału Sprawiedliwości.

Komisja jest informowana i wydaje opinie z własnej inicjatywy lub na żądanie.

Porozumienia międzyinstytucjonalne
Komisja, PE i Rada mogą zawierać porozumienia międzyinstytucjonalne.

Europejska administracja

- wspiera instytucje.

Ustawy uchwalane większością kwalifikowaną głosów.

Przejrzystość

projekt, Parlament Europejski i Rada mają termin sześciu tygodni od tego zatwierdzenia na przyjęcie danego aktu zgodnie z tym projektem, jeśli chodzi o Parlament Europejski – większością oddanych głosów, a jeśli chodzi o Radę – większością kwalifikowaną. Jeżeli nie uczynią tego, wnioskowany akt uważa się za nieprzyjęty.

14. Terminy trzech miesięcy i sześciu tygodni, o których mowa w niniejszym artykule, są przedłużone najwyżej, odpowiednio, o miesiąc i o dwa tygodnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Przepisy szczególne

XX 15. Jeżeli, w przypadkach przewidzianych w Konstytucji, ustawa lub ustawa ramowa jest poddana zwykłej procedurze ustawodawczej z inicjatywy grupy Państw Członkowskich, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego, albo na wniosek Trybunału Sprawiedliwości, ustęp 2 drugie zdanie ustępu 6 oraz ustęp 9 nie mają zastosowania.

W takich przypadkach Parlament Europejski i Rada przekazują Komisji projekt aktu oraz swoje stanowiska w pierwszym i drugim czytaniu. Parlament Europejski lub Rada mogą żądać opinii Komisji w toku całej procedury, którą Komisja może wydać również z własnej inicjatywy. Może ona również, jeżeli uzna to za niezbędne, uczestniczyć w obradach komitetu pojednawczego zgodnie z ustępem 11.

Artykuł III-397(dawny art. 218 ust. 1 TWE + nowe postanowienie)

Parlament Europejski, Rada i Komisja konsultują się wzajemnie oraz za wspólnym porozumieniem ustalają warunki współpracy. W tym celu mogą one, w poszanowaniu Konstytucji, zawierać porozumienia międzyinstytucjonalne, które mogą mieć charakter wiążący.

Artykuł III-398(nowy)

X**

1. Wykonując swoje funkcje, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii korzystają ze wsparcia otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej.

2. Przy poszanowaniu praw i obowiązków urzędników oraz uregulowań przyjętych na podstawie artykułu III-427, ustawa europejska określa w tym celu przepisy szczególne.

Artykuł III-399 (dawny art. 255 TWE)

Institucje, urzędy, jednostki i organy określają przepisy dotyczące publicznego dostępu do ich dokumentów.

1. Institucje, organy i jednostki organizacyjne Unii zapewniają przejrzystość ich prac i, w zastosowaniu artykułu I-50, określają w swoich regulaminach przepisy dotyczące publicznego dostępu do ich dokumentów. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny i Europejski Bank Inwestycyjny podlegają artykułowi I-50 ustęp 3 oraz niniejszemu artykułowi jedynie w wykonywaniu swoich funkcji administracyjnych.

PE i Rada opowiadają za publikację dokumentów.

2. Parlament Europejski i Rada zapewniają publikację dokumentów dotyczących procedur ustawodawczych na warunkach określonych ustawą europejską, o której mowa w artykule I-50 ustęp 3.

Uposażenia

Artykuł III-400(dawne art. 210 i 247 ust. 8 TWE)

Rada podejmuje decyzje stanowiąc większością kwalifikowaną w następujących sprawach:

XX

1. Rada przyjmuje rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie ustalające:

- *uposażenia,*
- *dotatki,*
- *emerytury.*

a) uposażenia, dodatki i emerytury przewodniczącego Rady Europejskiej, przewodniczącego Komisji, ministra spraw zagranicznych Unii, członków Komisji, prezesów, członków i sekretarzy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz sekretarza generalnego Rady,

b) warunki zatrudnienia, w szczególności uposażenia, dodatki i emerytury przewodniczącego i członków Trybunału Obrachunkowego,

c) wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia wypłacane osobom, o których mowa w lit. a) i b).

2. Rada przyjmuje rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie określające dodatki członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

Wykonanie aktów

Artykuł III –401 (dawny art. 256 TWE)

Akty nakładające zobowiązanie pieniężne stanowią tytuł wykonawczy, ale nie w stosunku do Państw Członkowskich.

Akty Rady, Komisji lub Europejskiego Banku Centralnego, które nakładają zobowiązanie pieniężne na podmioty inne niż Państwa Członkowskie stanowią tytuł wykonawczy.

Postępowanie egzekucyjne jest regulowane przez przepisy procedury cywilnej obowiązujące w Państwie Członkowskim, na terytorium którego ma ono miejsce. Klauzula wykonalności jest nadawana, bez jakiegokolwiek kontroli innej niż weryfikacja autentyczności tytułu, przez wyznaczony w

tym celu przez rząd Państwa Członkowskiego organ krajowy, o którym zostanie powiadomiona Komisja i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Po dopełnieniu tych formalności na wniosek zainteresowanego, może on przystąpić do egzekucji, wnosząc sprawę bezpośrednio do właściwego organu zgodnie z ustawodawstwem krajowym.

Postępowanie egzekucyjne może być zawieszane wyłącznie na mocy orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jednakże kontrola prawidłowości przeprowadzenia egzekucji podlega właściwości sądów krajowych.

Finanse

ROZDZIAŁ II

POSTANOWIENIA FINANSOWE

Wieloletnie ramy finansowe

SEKCJA 1

WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE

Artykuł III-402(nowy)

U***

Minimum 5 lat.

1. Wieloletnie ramy finansowe ustanawia się na okres co najmniej pięciu lat zgodnie z artykułem I-55.

Ustalają pułapy dla typów wydatków.

2. Wieloletnie ramy finansowe ustalają kwoty rocznych pułapów środków przeznaczonych na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków oraz roczne pułapy środków przeznaczonych na płatności. Kategorie wydatków, których liczba jest ograniczona, odpowiadają głównym sektorom działalności Unii.

Powodują, że procedura budżetowa prowadzona jest prawidłowo.

3. Wieloletnie ramy finansowe zawierają inne postanowienia wymagane dla prawidłowego prowadzenia rocznej procedury budżetowej.

Jeżeli nowe ramy nie zostaną przyjęte, wówczas stare ramy zostają przedłużone.

4. Jeżeli ustawa europejska Rady ustanawiająca nowe ramy finansowe nie została przyjęta przed wygaśnięciem poprzednich ram finansowych, pułapy i inne postanowienia dotyczące ostatniego roku obowiązywania tych ram przedłuża się do czasu przyjęcia tej ustawy.

Rada, Komisja i PE ułatwiają procedurę.

5. W toku całej procedury prowadzącej do przyjęcia ram finansowych Parlament Europejski, Rada i Komisja podejmują wszelkie środki

Budżet

Rok finansowy

**Postanowienia
budżetowe**

- ustanawiane na mocy
ustaw.

1. Każda instytucja Unii
sporządza swój
preliminarz wydatków.

2. Komisja sporządza
projekt budżetu..
.. i przedkłada go
Radzie i PE przed
dniem 1 września.

Komisja może
wprowadzać zmiany do
momentu powołania
komitetu
pojednawczego.

3. Rada wysyła swoje
stanowisko do PE przed
1 października.

4.a. PE zatwierdza =
budżet przyjęty.

4.b. PE nie podejmuje

niezbędne do pomyślnego zakończenia procedury.

SEKCJA 2

BUDŻET ROCZNY UNII

Artykuł III-403 (dawny art. 272 (1) TWE)

Rok budżetowy rozpoczyna się 1 stycznia i kończy 31 grudnia.

Artykuł III-404(dawny art. 272 TWE)

X** (jednakże inny niż III-396)

Ustawy europejskie ustanawiają budżet roczny Unii zgodnie z
następującymi postanowieniami:

1. Każda instytucja Unii sporządza przed 1 lipca swój preliminarz
wydatków na następny rok finansowy. Komisja łączy te preliminarze w
projekt budżetu, który może zawierać różne warianty preliminarzy.

Projekt budżetu obejmuje prognozę dochodów i wydatków.

2. Komisja przedkłada wniosek zawierający projekt budżetu Parlamentowi
Europejskiemu i Radzie najpóźniej 1 września roku poprzedzającego rok,
w którym budżet ma być wykonywany.

Komisja może zmieniać projekt budżetu w toku procedury do czasu
powołania komitetu pojednawczego, o którym mowa w ustępie 5 poniżej.

3. Rada przyjmuje stanowisko w sprawie projektu budżetu i przekazuje je
Parlamentowi Europejskiemu najpóźniej 1 października roku
poprzedzającego rok, w którym budżet ma być wykonywany. Rada w pełni
informuje Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do
przyjęcia jej stanowiska.

4. Jeżeli w terminie czterdziestu dwóch dni od tego przekazania Parlament
Europejski:

a) zatwierdzi stanowisko Rady, ustawa europejska ustanawiająca budżet
zostaje przyjęty,

b) nie podejmie decyzji, ustawę europejską ustanawiającą budżet uważa się

decyzji = budżet przyjęty.
4.c. PE wprowadza poprawki większością głosów wszystkich swoich członków = zwołuje się komitet pojednawczy, chyba że Rada przyjmie wszystkie poprawki PE.

5. W terminie 21 dni Rada i PE przyjmują wspólny projekt.
- kwalifikowana większość w Radzie i większość głosów członków reprezentujących PE.

Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego. Porozumienie w sprawie wspólnego projektu musi zostać osiągnięte w ciągu 14 dni - w przypadku braku wspólnego projektu patrz ust. 8

6. Komitet pojednawczy dochodzi do porozumienia.

6a. Obydwie instytucje zatwierdzają, jedna zatwierdza lub jedna lub obydwie nie podejmują decyzji = budżet przyjęty.

6b. Obydwie odrzucają lub jedna odrzuca, a druga nie podejmuje decyzji = Komisja przedkłada nowy

za przyjętą,

c) przyjmie większością swoich członków poprawki, zmieniony projekt jest przekazywany Radzie i Komisji. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego w porozumieniu z przewodniczącym Rady niezwłocznie zwołuje komitet pojednawczy. Jednak komitet pojednawczy nie zbiera się, jeżeli w terminie dziesięciu dni od przekazania projektu, Rada poinformuje Parlament Europejski o przyjęciu wszystkich jego poprawek.

5. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski, ma za zadanie na podstawie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady osiągnąć porozumienie w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów członków reprezentujących Parlament Europejski, w terminie dwudziestu jeden dni od jego zwołania.

Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

6. Jeżeli w terminie dwudziestu jeden dni, o którym mowa w ustępie 5, komitet pojednawczy doprowadzi do porozumienia w sprawie wspólnego projektu, zarówno Parlament Europejski jak i Rada dysponują terminem czternastu dni licząc od tej daty, aby przyjąć wspólny projekt.

7. Jeżeli w terminie czternastu dni, o którym mowa w ustępie 6:

a) Parlament Europejski Rada zatwierdzą wspólny projekt lub nie podejmą decyzji, lub jeżeli jedna z tych instytucji zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy druga nie podejmie decyzji, ustawa europejska ustanawiająca budżet jest uznana za ostatecznie przyjętą zgodnie ze wspólnym projektem, lub

b) Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów swych członków i Rada odrzuca wspólny projekt, lub jedna z tych instytucji odrzuci wspólny projekt podczas gdy druga nie podejmie decyzji, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu, lub

projekt budżetu.

6c. Parlament Europejski odrzuca = Komisja przedkłada nowy projekt budżetu.

6d. Parlament Europejski przyjmuje a Rada odrzuca = budżet przyjęty.

PE może zatwierdzić swoje własne poprawki stanowiąc większością głosów swoich członków i 60 % oddanych głosów; w innym razie obowiązuje wspólny projekt.

Komitet pojednawczy nie doprowadzi do porozumienia = Komisja przedkłada nowy projekt budżetu.

7. Przewodniczący PE ogłasza przyjęcie budżetu.

Musi zachodzić równowaga między dochodami i wydatkami.

Jeżeli roczny budżet nie zostanie przyjęty, co miesiąc można wydać 1/12 budżetu rocznego za poprzedni rok, ale nie więcej niż zostało to zapisane w projekcie budżetu.

Wydatki mogą

c) Parlament Europejski, stanowiąc większością swych członków, odrzuci wspólny tekst podczas gdy Rada go zatwierdzi, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu, lub

d) Parlament Europejski zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy Rada go odrzuci, Parlament Europejski może, w terminie czternastu dni od dnia odrzucenia projektu przez Radę i stanowiąc większością swych członków i trzech piątych głosów oddanych, zdecydować o potwierdzeniu wszystkich lub niektórych poprawek, o których mowa w ustępie 4 lit. c). Jeżeli którakolwiek z poprawek Parlamentu Europejskiego nie zostanie potwierdzona, stanowisko uzgodnione w ramach komitetu pojednawczego w sprawie pozycji budżetowej, która jest przedmiotem tej zmiany zostaje utrzymane. Na tej podstawie ustawa europejska ustanawiająca budżet zostaje uznana za ostatecznie przyjętą.

8. Jeżeli w terminie dwudziestu jeden dni, o którym mowa w ustępie 5, komitet pojednawczy nie doprowadzi do porozumienia w sprawie wspólnego projektu, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu.

9. Po zakończeniu procedury przewidzianej w niniejszym artykule, przewodniczący Parlamentu Europejskiego stwierdza, że ustawa europejska ustanawiająca budżet została ostatecznie przyjęta.

10. Każda instytucja korzysta z uprawnień przyznanych jej w niniejszym artykule zgodnie z Konstytucją oraz aktami przyjętymi na jej mocy, w szczególności w dziedzinie zasobów własnych Unii oraz równowagi między dochodami i wydatkami.

Artykuł III-405 (dawny art. 273 TWE)

1. Jeśli na początku roku budżetowego ustawa europejska ustanawiająca budżet nie została jeszcze ostatecznie przyjęta, wydatki mogą być dokonywane miesięcznie na rozdział, zgodnie z ustawą europejską, o której mowa w artykule III-412, w granicach jednej dwunastej środków przyznanych na dany rozdział budżetu na poprzedni rok finansowy; suma ta nie może jednak przekraczać jednej dwunastej środków przyznanych dla danego rozdziału w projekcie budżetu.

X** (negatywna współdecyzja PE) 2. Rada, na wniosek Komisji i

przekroczyć 1/12, jeżeli Rada przyjmie decyzję dotyczącą wniosku Komisji i jeżeli PE nie zdecyduje o redukcji wydatków większością głosów swoich członków.

przestrzegając warunków przewidzianych w ustępie 1, może przyjąć decyzję europejską upoważniającą do dokonywania wydatków przekraczających jedną dwunastą, zgodnie z ustawą europejską, o której mowa w artykule III-412. Rada niezwłocznie przekazuje decyzję Parlamentowi Europejskiemu.

Decyzja europejska przewiduje niezbędne środki w zakresie zasobów dla stosowania niniejszego artykułu, w poszanowaniu ustaw europejskich, o których mowa w artykule I-54 ustępy 3 i 4.

Wchodzi ona w życie trzydziestego dnia od jej przyjęcia, jeżeli w tym terminie Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów swych członków nie zdecydował o ograniczeniu tych wydatków.

Artykuł III-406(dawny art. 271 TWE)

Wydatki mogą być przenoszone.

Zgodnie z warunkami przewidzianymi przez ustawę europejską, o której mowa w artykule III-412 środki inne niż dotyczące wydatków personalnych, które nie zostaną wykorzystane na koniec roku budżetowego, mogą być przeniesione wyłącznie na następny rok budżetowy.

Wydatki klasyfikowane są w rozdziały grupujące wydatki według ich charakteru lub przeznaczenia oraz dzielone dalej zgodnie z ustawą europejską, o której mowa w artykule III-412.

Odrębne części budżetu dla PE, Rady, Komisji i Trybunału Sprawiedliwości.

Wydatki

- Parlamentu Europejskiego,
- Rady Europejskiej i Rady,
- Komisji oraz
- Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

są przedmiotem odrębnych części budżetu, bez uszczerbku dla szczególnych zasad odnoszących się do niektórych wydatków wspólnych

Wykonanie

SEKCJA 3:

WYKONANIE BUDŻETU I ABSOLUTORIUM

Artykuł III-407(dawny art. 274 TWE)

Komisja i Państwa Członkowskie wykonują budżet.

Komisja wykonuje budżet we współpracy z Państwami Członkowskimi, zgodnie z ustawą europejską, o której mowa w artykule III-412, na własną odpowiedzialność i w granicach przyznaných środków, zgodnie z zasadą

	należytego zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Komisją w celu zapewnienia, aby środki były wykorzystywane zgodnie z tą zasadą.
<i>Obowiązki kontroli i audytu Państw Członkowskich.</i>	Ustawa europejska, o której mowa w <u>artykule III-412</u> , ustanawia <u>obowiązki kontroli i audytu</u> Państw Członkowskich w zakresie wykonania budżetu oraz wynikającą z nich <u>odpowiedzialność</u> . Ustanawia ona obowiązki i szczegółowe sposoby, według których każda instytucja uczestniczy w wykonywaniu swych własnych wydatków.
<i>Zasady obowiązujące w instytucjach i odpowiedzialność na nich spoczywająca.</i>	<u>Komisja może</u> , w granicach i na warunkach określonych w ustawie europejskiej, o której mowa w artykule III-412, <u>przenosić</u> w ramach budżetu <u>środki z rozdziału do rozdziału bądź z podrozdziału do podrozdziału</u> .
<i>Komisja może przenosić środki w ramach rozdziałów budżetu.</i>	
Rozliczenia	Artykuł III-408 (dawny art. 275 TWE)
<i>Komisja przedkłada rozliczenia PE i Radzie.</i>	<u>Komisja przedkłada corocznie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie rozliczenia za poprzedni rok budżetowy</u> odnoszące się do operacji budżetowych. Komisja przekazuje im także bilans finansowy przedstawiający aktywa i pasywa Unii.
<i>Sprawozdanie oceniające.</i>	Komisja przekazuje także Parlamentowi Europejskiemu i Radzie <u>sprawozdanie oceniające</u> finanse Unii oparte na uzyskanych wynikach, w szczególności w odniesieniu do wskazań udzielonych przez Parlament Europejski i Radę na podstawie artykułu III-409.
Absolutorium	Artykuł III-409 (dawny art. 276 TWE)
<i>PE, na zalecenie Rady, udziela Komisji absolutorium.</i>	XX 1. <u>Parlament Europejski</u> , na <u>zalecenie Rady</u> , <u>udziela Komisji absolutorium</u> z wykonania budżetu. W tym celu Rada i Parlament kolejno badają rachunki, bilans finansowy i sprawozdanie oceniające, o których mowa w artykule III-408, roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego, wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego, oświadczenie o wiarygodności, o którym mowa w artykule III-384 ustęp 1 akapit drugi, jak również odpowiednie sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego.
<i>PE może przesłuchać Komisję.</i>	2. Przed udzieleniem Komisji absolutorium lub w jakichkolwiek innych celach pozostających w związku z wykonywaniem jego uprawnień w dziedzinie realizacji budżetu, <u>Parlament Europejski może żądać przesłuchania Komisji</u> w sprawie wykonywania wydatków lub funkcjonowania systemów kontroli finansowej. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, na jego wniosek, wszelkie niezbędne informacje.

Komisja reaguje na uwagi zgłoszone przez PE i Radę.

3. Komisja podejmuje wszelkie działania w celu uwzględnienia uwag towarzyszących decyzjom o absolutorium i innych uwag Parlamentu Europejskiego dotyczących wykonywania wydatków, jak również komentarzy towarzyszących zaleceniom odnoszącym się do absolutorium przyjętym przez Radę.

Komisja składa sprawozdanie co do podjętych środków.

4. Na żądanie Parlamentu Europejskiego lub Rady Komisja składa sprawozdanie co do środków podjętych w kontekście tych uwag i komentarzy, w szczególności co do instrukcji udzielonych służbom odpowiedzialnym za wykonanie budżetu. Sprawozdania te są również przesyłane do Trybunału Obrachunkowego.

SEKCJA 4

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Artykuł III-410 (dawny art. 277 TWE)

Budżet w euro.

Wieloletnie ramy finansowe i budżet roczny są ustanawiane w euro.

Artykuł III-411(dawny art. 278 TWE)

Komisja może przelewać aktywa w różnych walutach Państw Członkowskich.

Komisja może, z zastrzeżeniem, iż poinformuje o tym właściwe władze zainteresowanych Państw Członkowskich, przelewać w walucie jednego z Państw Członkowskich aktywa, które posiada w walucie innego Państwa Członkowskiego, w zakresie koniecznym do ich wykorzystania w celach przewidzianych w Konstytucji. Komisja unika w miarę możliwości dokonywania takich przelewów, jeśli ma dostępne lub dające się zgromadzić aktywa w walutach, których potrzebuje.

Komisja komunikuje się z każdym z zainteresowanych Państw Członkowskich za pośrednictwem organu, który one wyznaczają. W wykonywaniu operacji finansowych korzysta ona z usług banku emisyjnego zainteresowanego Państwa Członkowskiego lub innej instytucji finansowej przez niego uznanej.

Artykuł III-412(dawny art. 279 TWE)

Najpierw U, potem X**

Zasady finansowe:

1. Ustawy europejskie określają:

- ustanowione w drodze ustaw.

a) zasady finansowe ustalające w szczególności procedurę ustanawiania i wykonywania budżetu oraz przedstawiania i kontrolowania rachunków,

b) zasady ustalające kontrolę odpowiedzialności kontrolerów finansowych, w szczególności intendentów i księgowych.

Konsultowanie Trybunału Obrachunkowego.

Ustawy europejskie są przyjmowane po konsultacji z Trybunałem Obrachunkowym.

Zasady dotyczące wykorzystania własnych zasobów przyjmowane są przez Radę stanowiącą większością kwalifikowaną od roku 2007.

2. Rada na wniosek Komisji przyjmuje rozporządzenie europejskie ustanawiające metody i procedurę, według których dochody budżetowe przewidziane w ramach systemu zasobów własnych Unii są oddane do dyspozycji Komisji oraz środki stosowane, w razie potrzeby, w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Trybunałem Obrachunkowym.

Rada stanowi jednomyślnie do roku 2007.

3. Do 31 grudnia 2006 roku Rada stanowi jednomyślnie we wszystkich przypadkach, o który mowa w niniejszym artykule.

Artykuł III-413(nowy)

Zobowiązania prawne muszą być respektowane.

Parlament Europejski, Rada i Komisja zapewniają dostępność środków finansowych umożliwiających Unii wykonywanie jej zobowiązań prawnych wobec stron trzecich.

Artykuł III-414(nowy)

Regularne spotkania Rady, PE i Komisji w kwestiach budżetowych.

Regularne spotkania przewodniczących Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji są zwoływane z inicjatywy Komisji w ramach procedur budżetowych, o których mowa w niniejszym rozdziale. Przewodniczący podejmują wszelkie środki niezbędne do popierania uzgodnień i zbliżania stanowisk instytucji, którymi kierują w celu ułatwienia wykonania niniejszego rozdziału.

SEKCJA 5

ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH

Artykuł III-415 (dawny art. 280 TWE)

X**

Zwalczanie nadużyć finansowych

1. Unia i Państwa Członkowskie zwalczają nadużycia finansowe i wszelkie inne działania nielegalne naruszające interesy finansowe Unii za pomocą środków podejmowanych zgodnie z niniejszym artykułem. Środki te mają skutek odstraszający i zapewniają skuteczną ochronę w Państwach Członkowskich oraz we wszystkich instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii.

Państwa Członkowskie chronią interesów finansowy Unii tak jak

2. W celu zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii, Państwa Członkowskie podejmują takie same środki jakie podejmują do zwalczania nadużyć finansowych naruszających ich własne

swoich własnych.

Państwa Członkowskie koordynują działania.

Ustawy uchwalane są większością kwalifikowaną głosów; Trybunał Obrachunkowy jest konsultowany.

Roczne sprawozdanie dla PE i Rady.

Wzmocniona współpraca

Należy działać zgodnie z:
- Konstytucją i prawem.

Współpraca szczególnie nie może naruszać:
- rynku wewnętrznego,
- spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,
- handlu i konkurencji.

Wzajemne poszanowanie między Państwami uczestniczącymi i tymi, które nie uczestniczą.

interesy finansowe.

3. Z zastrzeżeniem innych postanowień Konstytucji, Państwa Członkowskie koordynują swe działania zapewniające ochronę interesów finansowych Unii przed nadużyciami finansowymi. W tym celu organizują z Komisją ścisłą i regularną współpracę między właściwymi władzami.

4. Ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe ustanawiają niezbędne środki w dziedzinach zapobiegania nadużyciom finansowym naruszającym interesy finansowe Unii i zwalczania tych nadużyć w celu zapewnienia skutecznej i równoważnej ochrony w Państwach Członkowskich oraz we wszystkich instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii. Ustawy te są przyjmowane po konsultacji z Trybunałem Obrachunkowym.

5. Komisja, we współpracy z Państwami Członkowskimi kieruje corocznie do Parlamentu Europejskiego i Rady sprawozdanie w sprawie środków podjętych w celu wykonania niniejszego artykułu.

ROZDZIAŁ III

WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA

Artykuł III-416 (dawny art. 43 b, e & f TUE)

Wzmocniona współpraca jest podejmowana w poszanowaniu Konstytucji i prawa Unii.

Współpraca ta nie może naruszać rynku wewnętrznego ani spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Nie może ona stanowić przeszkody ani dyskryminacji w handlu między Państwami Członkowskimi, ani prowadzić do zakłócenia konkurencji między nimi.

Artykuł III-417 (dawne art. 43h i 44 ust. 2 TUE)

Wzmocniona współpraca nie narusza kompetencji, praw i obowiązków Państw Członkowskich, które w niej nie uczestniczą. Państwa te nie utrudniają wprowadzania jej w życie przez uczestniczące Państwa Członkowskie.

Artykuł III-418 (dawny art. 27D & 43B TUE oraz nowe postanowienia)

Otwarta w każdym momencie dla wszystkich Państw Członkowskich, z zastrzeżeniem określonych warunków.

Udział powinna wziąć możliwie jak największa liczba Państw.

PE jest informowany.

Podjęcie decyzji: Państwa Członkowskie poproszą Komisję o przedłożenie wniosku.

Rada upoważnia stanowiąc większością kwalifikowaną po uzyskaniu zgody PE.

W przypadku WPZiB: Państwa Członkowskie kierują wniosek do:
- Rady,
- ministra spraw zagranicznych,
- Komisji.

Rada upoważnia stanowiąc jednomyślnie, PE nie bierze w tym udziału.

1. Jeżeli wzmocniona współpraca jest ustanawiana, pozostaje ona otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich, pod warunkiem spełnienia warunków uczestnictwa określonych w upoważniającej decyzji europejskiej. Pozostaje również otwarta dla nich w każdej chwili, jeśli zastosują się, z zastrzeżeniem spełnienia powyższych warunków, do aktów już przyjętych w ramach tej współpracy.

Komisja i Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy zapewniają wsparcie dla uczestnictwa w niej możliwie największej liczby Państw Członkowskich.

2. Komisja oraz, w stosownym przypadku, minister spraw zagranicznych Unii informują regularnie Parlament Europejski i Radę o rozwoju wzmocnionej współpracy.

Artykuł III-419(dawny art. 27 C TUE oraz 11 TWE)

X***/U

1. Państwa Członkowskie, które pragną ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w jednej z dziedzin, o których mowa w Konstytucji, z wyjątkiem dziedzin kompetencji wyłącznej oraz wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, kierują wniosek do Komisji, określając zakres zastosowania i cele przewidywanej wzmocnionej współpracy. Komisja może przedłożyć Radzie odpowiedni wniosek. Jeżeli Komisja nie przedłoży takiego wniosku, zawiadamia o tym zainteresowane Państwa Członkowskie, podając uzasadnienie.

X*** Upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy jest udzielane na mocy decyzji europejskiej Rady stanowiącej na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

2. Wniosek Państw Członkowskich, które chcą ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, jest kierowany do Rady. Jest on przekazywany ministrowi spraw zagranicznych Unii, który wydaje opinię o spójności zamierzonej wzmocnionej współpracy ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa Unii, oraz do Komisji, która wydaje opinię dotyczącą w szczególności spójności zamierzonej wzmocnionej współpracy z innymi politykami Unii. Wniosek przekazywany jest również do wiadomości Parlamentu Europejskiego.

U Upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy jest udzielane na mocy decyzji europejskiej Rady, stanowiącej jednomyślnie.

Artykuł III-420 (dawny art. 27 E TUE)

Wniosek o udział:

1. Notyfikowanie Radzie.

2. Ocena Komisji (jeżeli Państwo Członkowskie nie zgadza się z opinią Komisji, może skierować ocenę do Rady).

3. Rada stanowi większością kwalifikowaną.

Wzmocniona współpraca w ramach WPZiB: minister spraw zagranicznych musi być konsultowany.

W przypadku WPZiB Rada stanowi jednomyślnie.

Wydatki inne niż koszty administracyjne.

- O ile nie zostanie podjęta inna decyzja, koszty ponoszą państwa

1. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć w już realizowanej wzmocnionej współpracy w jednej z dziedzin, o których mowa w artykule III-419 ustęp 1, notyfikuje swój zamiar Radzie i Komisji.

Komisja potwierdza, w terminie czterech miesięcy od otrzymania tej notyfikacji, uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego. Stwierdza ona, w razie potrzeby, że warunki uczestnictwa zostały spełnione i przyjmuje niezbędne środki przejściowe dotyczące stosowania aktów już przyjętych w ramach wzmocnionej współpracy.

Jeżeli jednak Komisja uważa, że warunki uczestnictwa nie zostały spełnione, wskazuje środki, które należy podjąć w celu spełnienia tych warunków i określa termin ponownego rozpatrzenia wniosku. Po upływie terminu, rozpatruje ona ponownie wniosek zgodnie z procedurą przewidzianą w akapicie drugim. Jeżeli Komisja uważa, że warunki uczestnictwa nadal pozostają niespełnione, zainteresowane Państwo Członkowskie może przekazać sprawę Radzie, która podejmuje decyzję w sprawie wniosku.

XX/X Rada stanowi zgodnie z artykułem I-44 ustęp 3. Rada może również na wniosek Komisji przyjąć środki przejściowe, o których mowa w drugim akapicie.

2. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć w realizowanej już wzmocnionej współpracy w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, notyfikuje swój zamiar Radzie, ministrowi spraw zagranicznych Unii oraz Komisji.

Rada potwierdza uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego po konsultacji z ministrem spraw zagranicznych Unii i po stwierdzeniu, w razie potrzeby, że warunki uczestnictwa zostały spełnione. Rada, na wniosek ministra spraw zagranicznych Unii, może także przyjąć wszelkie niezbędne środki przejściowe dotyczące stosowania aktów już przyjętych w ramach wzmocnionej współpracy. Jeżeli jednak Rada uważa, że warunki uczestnictwa nie zostały spełnione, wskazuje środki, które należy podjąć w celu spełnienia tych warunków i określa termin ponownego rozpatrzenia wniosku w sprawie uczestnictwa.

U Do celów niniejszego ustępu Rada stanowi jednomyślnie zgodnie z art. I-44 ustęp 3.

Artykuł III-421 (dawny art. 44 A TUE)

Wydatki wynikające z wprowadzania w życie wzmocnionej współpracy, inne niż koszty administracyjne ponoszone przez instytucje, obciążają uczestniczące we współpracy Państwa Członkowskie, chyba że Rada,

uczestniczące.

Klauzula pogłębiająca

Rada, stanowiąc jednomyślnie, może podjąć decyzję o stanowieniu większością kwalifikowaną.

Rada, stanowiąc jednomyślnie, może podjąć decyzję o przejściu od szczególnej procedury ustawodawczej do zwykłej procedury ustawodawczej – PE jest konsultowany.

Nie w przypadku kwestii obronności.

Rada i Komisja zapewniają spójność.

Zamorskie terytoria Francji

Na wniosek Komisji i po konsultacji PE, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, określa szczególne warunki stosowania Konstytucji.

stanowiąc jednomyślną decyzją wszystkich swoich członków po konsultacji z Parlamentem Europejskim, zadecyduje inaczej.

Artykuł III-422(nowy)

U 1. Jeżeli postanowienie Konstytucji, które może być zastosowane w ramach wzmocnionej współpracy przewiduje, że Rada stanowi jednomyślnie, Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie z ustaleniami zawartymi w artykule I-44 ustęp 3, może podjąć decyzję europejską o stanowieniu większością kwalifikowaną.

U* 2. Jeżeli postanowienie Konstytucji, które może być zastosowane w ramach wzmocnionej współpracy przewiduje, że Rada przyjmuje ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe zgodnie ze szczególną procedurą ustawodawczą, Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie z ustaleniami zawartymi w artykule I-44 ustęp 3, może przyjąć decyzję europejską o stanowieniu zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

3. Ustępy 1 i 2 nie stosują się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

Artykuł III-423(dawny art. 45 TUE)

Rada i Komisja zapewniają spójność działań podejmowanych w ramach wzmocnionej współpracy oraz ich zgodność z politykami Unii, współpracując w tym celu ze sobą.

**TYTUŁ VII
POSTANOWIENIA WSPÓLNE**

Artykuł III-424(dawny art. 299 ust. 2 & 3 TWE)

X*

Biorąc pod uwagę strukturalną sytuację gospodarczą i społeczną Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Reunionu, Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich, pogorszoną ich oddaleniem, charakterem wyspiarskim, niewielkimi rozmiarami, trudną topografią i klimatem, ich zależnością gospodarczą od niewielkiej liczby produktów, przy czym trwałość i łączne występowanie tych czynników poważnie utrudniają ich rozwój, Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje ustawy europejskie, europejskie ustawy ramowe, rozporządzenia europejskie i decyzje europejskie zmierzające w szczególności do określenia warunków stosowania Konstytucji do tych regionów, w tym wspólnych polityk. Rada

	<p>stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.</p> <p>Akty, o których mowa w akapicie pierwszym, dotyczą w szczególności takich dziedzin, jak polityki celne i handlowe, polityka fiskalna, strefy wolnocłowe, polityki w dziedzinach rolnictwa i rybołówstwa, warunki zaopatrzenia w surowce i dobra konsumpcyjne pierwszej potrzeby, pomoc państwa i warunki dostępu do funduszy o przeznaczeniu strukturalnym oraz programów horyzontalnych Unii.</p> <p>Rada przyjmuje akty, o których mowa w pierwszym akapicie biorąc pod uwagę szczególne cechy i ograniczenia regionów peryferyjnych, nie naruszając przy tym integralności i spójności porządku prawnego Unii, w tym rynku wewnętrznego i wspólnych polityk.</p>
<p>Prawa własności</p>	<p>Artykuł III-425(dawny art. 295 TWE)</p>
<p><i>Bez konsekwencji dla krajowych praw własności.</i></p>	<p>Konstytucja <u>nie przesądza w niczym</u> zasad <u>prawa własności</u> w Państwach Członkowskich.</p>
	<p>Artykuł III-426(dawny art. 282 TWE)</p>
<p><i>Unia może nabywać mienie i występować przed sądem.</i></p>	<p>W każdym z Państw Członkowskich Unia <u>posiada zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie</u> przyznanym przez ustawodawstwa krajowe osobom prawnym; może ona w szczególności nabywać lub zbywać <u>mienię</u> ruchome i nieruchome oraz <u>stawać przed sądem</u>. W tym zakresie jest ona <u>reprezentowana przez Komisję</u>. Jednakże jest ona także reprezentowana przez każdą z instytucji, z tytułu ich autonomii administracyjnej, w sprawach związanych z ich odpowiednim działaniem.</p>
<p>Przepisy pracownicze</p>	<p>Artykuł III-427(dawny art. 282 TWE)</p>
<p><i>Większość kwalifikowana przy zwykłej procedurze ustawodawczej.</i></p>	<p>X**</p> <p>Ustawa europejska określa <u>prawa i obowiązki urzędników Unii</u> oraz <u>przepisy stosowane do innych pracowników Unii</u>. Jest ona przyjmowana po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami.</p>
	<p>Artykuł III-428(dawny art. 284 TWE)</p>
<p><i>Komisja może zbierać wszelkie informacje.</i></p>	<p>Zwykła <u>większość</u> - W celu wypełnienia zadań, które są jej powierzone, Komisja może zbierać <u>wszelkie informacje</u> i <u>dokonywać wszelkich niezbędnych weryfikacji</u> w granicach i na warunkach przewidzianych przez rozporządzenie europejskie lub decyzję europejską, przyjęte przez Radę stanowiącą zwykłą większością.</p>
<p>Statystyka</p>	<p>Artykuł III-429 (dawny art. 285 TWE)</p>
<p><i>Warunki produkcji</i></p>	<p>X**</p> <p>1. Bez uszczerbku dla artykułu 5 Protokołu w sprawie Statutu</p>

uchwalane w drodze zwykłej procedury ustawodawczej (większość kwalifikowana).

Poufność

Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, ustawa europejska lub europejska ustawa ramowa określa środki w celu tworzenia statystyk, jeżeli jest to konieczne do wykonywania działań Unii.

2. Tworzenie statystyk odbywa się w poszanowaniu bezstronności, rzetelności, obiektywizmu, niezależności naukowej, efektywności pod względem kosztów oraz poufności informacji statystycznych. Nie może to pociągać za sobą nadmiernych obciążeń dla podmiotów gospodarczych.

Artykuł III-430 (dawny art. 287 TWE)

Członkowie instytucji Unii, członkowie komitetów, jak również urzędnicy i inni pracownicy Unii są zobowiązani, również po zaprzestaniu pełnienia swoich funkcji, nie ujawniać informacji objętych ze względu na swój charakter tajemnicą zawodową, a zwłaszcza informacji dotyczących przedsiębiorstw i ich stosunków handlowych lub kosztów własnych.

Odpowiedzialność umowna

Artykuł III-431 (dawny art. 288 TWE)

Unia odpowiada za szkody i ponosi odpowiedzialność umowną.

Odpowiedzialność umowna Unii podlega prawu właściwemu dla danej umowy.

W dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Unia jest zobowiązana naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi, wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego, Europejski Bank Centralny jest zobowiązany naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi, wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkody wyrządzone przez Bank lub jego pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

Odpowiedzialność osobista pracowników wobec Unii jest uregulowana przepisami określającym ich prawa i obowiązki lub innymi przepisami mającymi do nich zastosowanie.

Siedziba

Artykuł III-432 (dawny art. 289 TWE)

Określona na mocy wspólnego porozumienia (patrz Protokół nr 6).

U
Siedzibę instytucji Unii określa wspólne porozumienie rządów Państw Członkowskich.

Języki

Artykuł III-433 (dawny art. 290 TWE)

U

*Rada stanowi
jednomyślnie.*

Rada przyjmuje, stanowiąc jednomyślnie, rozporządzenie europejskie określające system językowy instytucji Unii, bez uszczerbku dla postanowień Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Przywileje i immunitety

Artykuł III-434 (dawny art. 291 TWE)

Unia korzysta na terytorium Państw Członkowskich z przywilejów i immunitetów koniecznych do wykonywania jej zadań, na warunkach przewidzianych w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej. Jest tak również w przypadku Europejskiego Banku Centralnego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Artykuł III-435 (dawny art. 307 TWE)

Konstytucja nie wpływa na umowy pomiędzy Państwami Członkowskimi i państwami trzecimi zawarte przed 1958 r. lub nowymi państwami zawarte przed ich przystąpieniem.

Postanowienia Konstytucji nie naruszają praw i obowiązków wynikających z umów zawartych przed 1 stycznia 1958 roku lub, wobec Państw przystępujących, przed datą ich przystąpienia, między jednym lub większą liczbą Państw Członkowskich z jednej strony a jednym lub większą liczbą państw trzecich z drugiej strony.

Jednakże Państwa Członkowskie eliminują niezgodności.

W zakresie, w jakim umowy te nie są zgodne z Konstytucją, dane Państwo lub Państwa Członkowskie zastosują wszelkie właściwe środki w celu wyeliminowania stwierdzonych niezgodności. W razie potrzeby Państwa Członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy dla osiągnięcia tego celu i w odpowiednim przypadku przyjmują wspólną postawę.

Przy stosowaniu umów, o których mowa w pierwszym akapicie, Państwa Członkowskie uwzględniają fakt, że korzyści uzgodnione w Konstytucji przez każde Państwo Członkowskie stanowią integralną część Unii i z tego tytułu są nierozdzielnie związane z utworzeniem instytucji, którym powierzono uprawnienia na mocy Konstytucji i przyznaniem identycznych korzyści przez wszystkie pozostałe Państwa Członkowskie.

Artykuł III-436 (dawny art. 296 TWE)

U

Konstytucja:

1. Konstytucja nie stanowi przeszkody w stosowaniu następujących reguł:

- nie zobowiązuje żadnego Państwa Członkowskiego do udzielania informacji na temat swojego bezpieczeństwa

a) żadne Państwo Członkowskie nie ma obowiązku udzielania informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z podstawowymi interesami jego bezpieczeństwa,

wewnętrznego,

- nie powstrzymuje Państw Członkowskich od podejmowania decyzji w sprawie produkcji i handlu broni, chyba że ma to wpływ na konkurencję w innych obszarach niż wojskowe.

Zmiana listy produktów wojskowych - jednomyślnie; wniosek Komisji.

b) każde Państwo Członkowskie może podejmować środki, które uważa za niezbędne do ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa, a które odnoszą się z produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi; środki takie nie mogą negatywnie wpływać na warunki konkurencji na rynku wewnętrznym w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych.

2. Rada na wniosek Komisji może przyjąć jednomyślnie decyzję europejską zmieniającą listę produktów z 15 kwietnia 1958 roku, do których mają zastosowanie postanowienia ustępu 1 lit. b).

**POSTANOWIENIA
KOŃCOWE**

***Uchylenie
wcześniejszych
Traktatów***

*Wszelkie wcześniejsze
Traktaty znikają, w tym
protokoły, chyba że
Konstytucja je
uzupełnia lub zmienia.*

**CZEŚĆ IV:
POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE**

Artykuł IV-437 (nowy)

Uchylenie wcześniejszych Traktatów

1. Niniejszy Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy uchyla Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Traktat o Unii Europejskiej oraz, na warunkach przewidzianych w Protokole w sprawie aktów i traktatów, które uzupełniły lub zmieniły Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską i Traktat o Unii Europejskiej, akty i traktaty, które je uzupełniły lub zmieniły, z zastrzeżeniem ustępu 2 niniejszego artykułu.

2. Traktaty o przystąpieniu:

a) Królestwa Danii, Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

b) Republiki Greckiej,

c) Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej,

d) Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji, oraz

e) Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej,

zostają uchylone

Jednakże:

- postanowienia traktatów, o których mowa w lit. a) – d), powtórzone lub o których mowa w Protokole w sprawie traktatów o przystąpieniu i aktów przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej oraz Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji pozostają w mocy, a ich skutki prawne są zachowane zgodnie z tym Protokołem,

- postanowienia traktatu, o którym mowa w lit. e), powtórzone lub o których mowa w Protokole w sprawie Traktatu o Przystąpieniu i Aktu

Przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej pozostają w mocy, a ich skutki prawne są zachowane zgodnie z tym Protokołem.

Ciągłość prawna

Zostaje ustanowiona nowa Unia.

Wszelkie prawa i obowiązki są kontynuowane, chyba że naruszają nową Konstytucję.

Pozostaje „acquis” w formie prawa precedensowego.

Artykuł IV-438(nowy):
Sukcesja i ciągłość prawna

1. Unia Europejska ustanowiona niniejszym Traktatem jest następcą Unii Europejskiej ustanowionej przez Traktat o Unii Europejskiej oraz Wspólnoty Europejskiej.

2. Z zastrzeżeniem postanowień artykułu IV-439 i do czasu przyjęcia nowych postanowień w zastosowaniu niniejszego Traktatu lub do czasu zakończenia swoich kadencji, instytucje, organy i jednostki organizacyjne istniejące w dniu wejścia w życie niniejszego Traktatu, wykonują, w składzie istniejącym w tym dniu, swoje uprawnienia w rozumieniu niniejszego Traktatu.

3. Akty instytucji, organów i jednostek organizacyjnych, przyjęte na podstawie traktatów i aktów uchylonych przez artykuł IV-437, pozostają w mocy. Ich skutki prawne są zachowane do czasu uchylecia, unieważnienia lub zmiany tych aktów w zastosowaniu niniejszego Traktatu. Ta sama zasada ma zastosowanie do konwencji zawartych między Państwami Członkowskimi na podstawie traktatów i aktów uchylonych przez artykuł IV-437.

Pozostałe elementy dorobku Wspólnoty oraz Unii istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego Traktatu, w szczególności porozumienia międzyinstytucjonalne, decyzje, umowy i uzgodnione przez przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w Radzie, umowy zawarte przez Państwa Członkowskie w sprawie funkcjonowania Unii lub Wspólnoty, lub związane z działaniami Unii lub Wspólnoty; deklaracje, także takie, które zostały sporządzone w ramach konferencji międzyrządowych, oraz rezolucje lub inne stanowiska przyjęte przez Radę Europejską lub Radę, jak również te, które dotyczą Unii lub Wspólnoty, przyjęte za wspólnym porozumieniem Państw Członkowskich, pozostają w mocy do czasu ich uchylecia lub zmiany.

4. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i Sądu Pierwszej Instancji w sprawie wykładni i stosowania traktatów i aktów uchylonych przez artykuł IV-437, jak również aktów i konwencji przyjętych dla ich stosowania pozostaje mutatis mutandis źródłem wykładni prawa Unii, a w szczególności porównywalnych postanowień Konstytucji.

**Postanowienia
przejściowe**

*Protokół nr 34 w
sprawie postanowień
przejściowych.*

Obszar geograficzny

*Wszystkie Państwa
Członkowskie*

*(Rumunia, Bułgaria i
Turcja podpisały
Konstytucję jako kraje
kandydujące)*

*Zamorskie terytoria
Francji,
Azory, Madera,
Wyspy Kanaryjskie.*

Stowarzyszenie

*Nie obejmuje krajów
zamorskich
Zjednoczonego
Królestwa.*

Ma zastosowanie do

5. Ciągłość procedur administracyjnych i prawnych podjętych przed datą wejścia w życie niniejszego Traktatu jest zapewniona w poszanowaniu Konstytucji. Instytucje, organy i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za te procedury podejmują w tym celu odpowiednie środki.

Artykuł IV-439 (nowy)

Postanowienia przejściowe odnoszące się do niektórych instytucji

Postanowienia przejściowe odnoszące się do składu Parlamentu Europejskiego, określenia większości kwalifikowanej w Radzie Europejskiej i Radzie, włączając przypadki, kiedy nie wszyscy członkowie Rady Europejskiej lub Rady głosują oraz do składu Komisji, w tym ministra spraw zagranicznych Unii, są przewidziane w Protokole w sprawie postanowień przejściowych dotyczących instytucji i organów Unii.

Artykuł IV-440 (dawny art. 299 (2) & (3) TWE)

Zakres

U

1. Niniejszy Traktat stosuje się do Królestwa Belgii, Republiki Czeskiej, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Estońskiej, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Królestwa Niderlandów, Republiki Austrii, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Portugalskiej, Republiki Słowenii, Republiki Słowackiej, Republiki Finlandii, Królestwa Szwecji oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

2. Niniejszy Traktat stosuje się do Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Reunionu, Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich zgodnie z artykułem III-424.

3. Do krajów i terytoriów zamorskich, których lista zawarta jest w załączniku II, stosują się szczególne zasady stowarzyszenia określone w tytule IV części III niniejszego Traktatu.

Niniejszy Traktat nie ma zastosowania do krajów i terytoriów zamorskich utrzymujących szczególne stosunki ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które nie są umieszczone na wymienionej liście.

4. Niniejszy Traktat ma zastosowanie do terytoriów europejskich, za których stosunki zewnętrzne odpowiedzialne jest Państwo Członkowskie.

terytoriów europejskich reprezentowanych przez Państwa Członkowskie.

Wyspy Åland

Konstytucja nie odnosi się do Wysp Owczych (lub Grenlandii), bo nie jest to europejskie terytorium.

Nie ma zastosowania do stref suwerennych Wielkiej Brytanii na Cyprze.

Częściowo odnosi się do wyspy Man i Wysp Normandzkich.

Rada Europejska może zmienić status krajów i terytoriów zamorskich stanowiąc jednomyślnie.

5. Niniejszy Traktat stosuje się do Wysp Alandzkich z zastrzeżeniem odstępstw znajdujących się od początku w traktacie, o którym mowa w artykule IV-437 ustęp 2 lit. d) Konstytucji i powtórzonych w Protokole w sprawie traktatów o przystąpieniu i aktów przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej oraz Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji.

6. Na zasadzie odstępstwa od ustępów 1 – 5:

a) niniejszy Traktat nie ma zastosowania do Wysp Owczych,

b) niniejszy Traktat ma zastosowanie do Akrotiri i Dhekelia, stref suwerennych Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej na Cyprze, jedynie w zakresie niezbędnym do zapewnienia zastosowania systemu przewidzianego od początku w Protokole w sprawie stref suwerennych Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej na Cyprze, załączonym do Aktu Przystąpienia, który stanowi integralną część traktatu, o którym mowa w artykule IV-437 ustęp 2 lit. e) Konstytucji, i który został powtórzony w tytule II części III Protokołu w sprawie Traktatu o Przystąpieniu i Aktu Przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej,

c) niniejszy Traktat ma zastosowanie do Wysp Normandzkich i wyspy Man jedynie w zakresie niezbędnym do zapewnienia zastosowania systemu przewidzianego dla tych wysp od początku w traktacie, o którym mowa w artykule IV-437 ustęp 2 lit. a) Konstytucji, i który został powtórzony w sekcji 3 tytułu II Protokołu w sprawie traktatów o przystąpieniu i aktów przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej oraz Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji.

7. Rada Europejska może, z inicjatywy zainteresowanego Państwa Członkowskiego, przyjąć decyzję europejską zmieniającą wobec Unii status francuskiego, niderlandzkiego bądź duńskiego kraju lub terytorium, o którym mowa w ustępach 2 i 3. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po konsultacji z Komisją.

Związki regionalne

*Uznanie krajów
Beneluksu
- brak odniesienia do
Unii Nordyckiej*

***Protokołu mają taki
sam status prawny jak
artykuły w Traktacie.***

*Stare protokoły zostały
uchylone, jeśli nie
zostały załączone do
Konstytucji.*

Zmiany do Traktatu

*Z inicjatywą
wprowadzenia zmian
mogą wystąpić Państwa
Członkowskie, PE i
Komisja.*

*Rada Europejska w
kwestii rozpatrywania
poprawek stanowi
zwykłą większością.*

*Konwent jest
zwoływany.*

*PE może zawetować
decyzję NIE
zwoływania Konwentu.*

Artykuł IV-441 (dawny art. 306 TWE)
Związki regionalne

Niniejszy Traktat nie wyklucza istnienia lub powstania związków regionalnych między Belgią i Luksemburgiem, jak również między Belgią, Luksemburgiem i Niderlandami, w zakresie, w jakim cele tych związków regionalnych nie są osiągnięte w wyniku zastosowania niniejszego Traktatu.

Artykuł IV-442 (dawny art. 311 TWE)
Protokoły i załączniki

Protokoły i załączniki załączone do niniejszego Traktatu stanowią jego integralną część.

Artykuł IV-443 (dawny art. 48 TUE)
Zwykła procedura zmiany

1. Rząd każdego Państwa Członkowskiego, Parlament Europejski lub Komisja mogą przedkładać Radzie propozycje zmiany niniejszego Traktatu. Propozycje te są przekazywane przez Radę Radzie Europejskiej oraz notyfikowane parlamentom narodowym.

Zwykła większość - 2. Jeżeli Rada Europejska, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją, podejmie zwykłą większością decyzję, w której opowie się za rozpatrzeniem proponowanych zmian, przewodniczący Rady Europejskiej zwołuje konwent złożony z przedstawicieli parlamentów narodowych, szefów państw lub rządów Państw Członkowskich, Parlamentu Europejskiego i Komisji. W przypadku zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniężnej konsultowany jest również Europejski Bank Centralny.

U w Konwencie - Konwent rozpatruje propozycje zmian i przyjmuje, w drodze konsensu, zalecenie dla Konferencji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich, jak przewidziano to w ustępie 3.

Zwykła większość oraz *** Rada Europejska może zwykłą większością, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, podjąć decyzję o nie zwołaniu konwentu, gdy zakres proponowanych zmian nie uzasadnia jego zwołania. W takim przypadku Rada Europejska określa zakres uprawnień Konferencji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich.

O zmianach decyduje się za „wspólnym porozumieniem”.

Ratyfikacja przez wszystkie Państwa Członkowskie.

Premierzy spotykają się, jeżeli do 20% Państw Członkowskich nie ratyfikuje Traktatu w ciągu 2 lat.

Klauzula pogłębiająca

Rada Europejska może, stanowiąc jednomyślnie, przejść z jednomyślności do większości kwalifikowanej.

Nie w kwestiach obronnych.

Rada Europejska może, stanowiąc jednomyślnie, przejść do zwykłej procedury ustawodawczej.

Każdy parlament narodowy może tę decyzję zawetować.

Zgoda PE wyrażona przez absolutną większość jego członków.

Uproszczona procedura zmiany dla polityk wewnętrznych.

3. Konferencję przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zwołuje przewodniczący Rady w celu uchwalenia, za wspólnym porozumieniem, zmian, jakie mają zostać dokonane w niniejszym Traktacie.

Zmiany wchodzi w życie po ich ratyfikowaniu przez wszystkie Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

4. Jeżeli po upływie dwóch lat od podpisania traktatu zmieniającego niniejszy Traktat, został on ratyfikowany przez cztery piąte Państw Członkowskich i gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich napotkało trudności w postępowaniu ratyfikacyjnym, sprawę kieruje się do Rady Europejskiej.

Artykuł IV-444 (nowy)
Uproszczona procedura zmiany

U*** (weto) 1. Jeżeli część III przewiduje, że Rada stanowi jednomyślnie w danej dziedzinie lub w danym przypadku, Rada Europejska może przyjąć decyzję europejską upoważniającą Radę do stanowienia większością kwalifikowaną w danej dziedzinie lub danym przypadku.

Niniejszy ustęp nie stosuje się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

U*** (weto) 2. Jeżeli część III przewiduje, że ustawy europejskie lub europejskie ustawy ramowe mają być przyjęte przez Radę zgodnie ze szczególną procedurą ustawodawczą, Rada Europejska może przyjąć decyzję europejską zezwalającą na przyjęcie takiej ustawy europejskiej lub europejskiej ustawy ramowej zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą.

3. Wszelkie inicjatywy podejmowane przez Radę Europejską na podstawie ustępu 1 lub 2 są przekazywane parlamentom narodowym. W przypadku gdy jeden z parlamentów narodowych notyfikuje swój sprzeciw w ciągu sześciu miesięcy od daty takiego przekazania, decyzja europejska, o której mowa w ustępach 1 i 2, nie zostaje przyjęta. W przypadku braku sprzeciwu Rada Europejska może przyjąć taką decyzję.

W celu przyjęcia decyzji europejskiej, o której mowa w ustępach 1 i 2, Rada Europejska stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, wyrażonej przez większość jego członków.

Artykuł IV-445 (nowy)
Uproszczona procedura zmiany dotycząca polityk i działań wewnętrznych Unii

<p><i>Nie ma wymogu zwoływania konferencji międzyrządowej.</i></p>	<p>U*</p> <p>1. Rząd każdego Państwa Członkowskiego, Parlament Europejski lub Komisja mogą przedkładać Radzie Europejskiej projekty dotyczące <u>zmiany</u> wszystkich lub części postanowień <u>tytułu III części III</u> w sprawie <u>polityk i działań wewnętrznych Unii</u>.</p>
<p><i>Rada Europejska stanowi jednomyślnie w celu zmiany części III, tytułu III (polityki wewnętrzne)</i></p>	<p>2. <u>Rada Europejska</u> może <u>przyjąć</u> decyzję europejską zmieniającą wszystkie lub część postanowień tytułu III części III. Rada Europejska stanowi <u>jednomyślnie</u> po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją oraz Europejskim Bankiem Centralnym w przypadkach zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniądza.</p>
<p><i>Poprawki muszą być zatwierdzone przez Państwa Członkowskie...</i></p>	<p>Decyzja europejska wchodzi w życie po <u>zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie</u>, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.</p>
<p><i>..... i kompetencje UE nie mogą zostać zwiększone.</i></p>	<p>3. Decyzja europejska, o której mowa w ustępie 2, <u>nie może zwiększyć kompetencji</u> przyznanych Unii w niniejszym Traktacie.</p>
<p>Czas obowiązywania</p>	<p>Artykuł IV-446 (dawne art. 51 TUE i 312 TWE) Czas obowiązywania</p>
<p>Klauzula „na zawsze”</p>	<p>Niniejszy Traktat zawiera się na czas nieograniczony.</p>
<p>Ratyfikacja i wejście w życie</p>	<p>Artykuł IV-447 (dawne art. 52 TUE i 313 TWE) <u>Ratyfikacja i wejście w życie</u></p>
<p><i>Traktat musi zostać ratyfikowany przez wszystkie Państwa Członkowskie.</i></p>	<p>1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone do depozytu rządowi Republiki Włoskiej.</p>
<p><i>Przewidywana data wejścia w życie: 1 listopada 2006 r.</i></p>	<p>2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie 1 listopada 2006 roku pod warunkiem, że zostaną złożone do depozytu wszystkie dokumenty ratyfikacyjne lub w przeciwnym wypadku wchodzi on w życie <u>pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po złożeniu do depozytu dokumentu ratyfikacyjnego</u> przez Państwo-Sygnatariusza, które jako ostatnie spełni tę formalność.</p>
<p>Języki</p>	<p>Artykuł IV-448 (dawne art. 53 TUE i 314 TWE) Teksty autentyczne i tłumaczenia</p>

Wszystkie wersje są równoważne (lecz w razie wątpliwości dotyczących interpretacji należy sprawdzić wersję francuską)

1. Niniejszy Traktat sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu języku w angielskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne, zostanie złożony do depozytu w archiwum Rządu Republiki Włoskiej, który przekaże uwierzytelniony odpis każdemu z rządów pozostałych Państw-Sygnatariuszy.

2. Niniejszy Traktat może być również przetłumaczony na wszystkie inne języki określone przez Państwa Członkowskie, które zgodnie z ich porządkiem konstytucyjnym mają status języków urzędowych na całym terytorium lub jego części. Poświadczona kopia takich tłumaczeń zostaje przekazana przez zainteresowane Państwa Członkowskie do przechowywania w archiwach Rady.

W DOWÓD CZEGO, niżej podpisani pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Traktatem
Sporządzono w ... dnia ...

Współpraca zbudowana na demokracjach narodowych.

Zadanie Konwentu nie zostało ukończone.

Unia nie jest bliższa obywatelom.

*Brak jasnego podziału kompetencji...
...a Trybunał UE rozstrzyga (wspiera on większą integrację).*

Alternatywny Raport

EUROPA DEMOKRACJI

Utracone misje z Laeken. Jako członkowie Konwentu nie możemy zaakceptować projektu Konstytucji Europejskiej. Nie spełnia on wymogów Deklaracji z Laeken z grudnia 2001 r.

W Laeken stwierdzono: „**Unia musi być bliżej obywateli**”. Przeniesienie procesów decyzyjnych z Państw Członkowskich do Unii w zakresie spraw karnych i nowych obszarów polityki krajowej oddali Unię od obywateli.

W Laeken dodano, że „**podział kompetencji musi być bardziej przejrzysty**”. Natomiast nowa kategoria „wspólnych kompetencji” nie gwarantuje sposobu podziału uprawnień, zwłaszcza jeżeli istnieje zakaz podejmowania działań legislacyjnych na tych obszarach w przypadku podjęcia decyzji przez Unię o działaniu. Trybunał UE w Luksemburgu będzie wydawał postanowienia odnośnie do wszelkich wątpliwości.

<i>Unia jest zbyt zbiurokratyzowana.</i>	W Laeken opisano Unię jako „ zbyt zbiurokratyzowaną ”. Projekt Konstytucji nie odnosi się do nagromadzonych <u>100.000 stron acquis communautaire</u> i proponuje nowy instrument prawny, „Akt Nielegislacyjny”, dzięki któremu nie pochodząca z wyboru <u>Komisja</u> może <u>wprowadzać obowiązujące prawa</u> .
<i>Nieskuteczne i sztywne instytucje.</i>	W Laeken wezwano „ instytucje europejskie do zmniejszenia nieskuteczności i sztywności ”. Natomiast Konstytucja przyznaje <u>więcej władzy wszystkim istniejącym instytucjom UE</u> i stwarza <u>Europeę Przewodniczących</u> , w której politycy mają więcej etatów a społeczeństwa mniej wpływów.
<i>Europa Przewodniczących.</i>	
<i>Mniejsze wpływy dla parlamentów narodowych.</i>	W Laeken podkreślono znaczenie parlamentów krajowych, zaś Traktat z Nicei „ podkreślił potrzebę zbadania ich roli w integracji europejskiej ”. <u>Parlamenty narodowe tracą swoje wpływy z korzyścią dla Komisji, Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej</u> . Ich proponowana nowa rola w „zapewnianiu” zgodności z <u>zasadą subsydiarności</u> polega jedynie na składaniu wniosków, które <u>Komisja może ignorować</u> . Żadna kompetencja nie zostanie zwrócona Państwom Członkowskim.
<i>Brak prawdziwej zasady pomocniczości.</i>	
<i>Więcej władzy dla instytucji, w których odnotowano nieprawidłowości, straty i oszustwa.</i>	W Laeken wezwano do „ większej przejrzystości i skuteczności ” Unii. Konstytucja koncentruje <u>więcej władzy wykonawczej i budżetowej akurat w tych instytucjach UE</u> , w których <u>dochodziło do bezustannych skandali na tle nieprawidłowości, strat i oszustw</u> .
<i>Brak analizy rozwiązań stanowiących alternatywę dla Konstytucji.</i>	W Laeken sugerowano możliwość konstytucji: „ Ostatecznie powstaje kwestia, czy niniejsze uproszczenie i reorganizacja nie mogłyby w dalszej perspektywie doprowadzić do przyjęcia tekstu konstytucyjnego Unii ”. Sugestia przetworzenia istniejących Traktatów międzyrządowych na nową <u>Konstytucję Europejską</u> została natychmiast podchwyciona, jednak <u>bez analizy oferowanych alternatywnych rozwiązań</u> czy długofalowych konsekwencji tego aktu.
<i>Konstytucja tworzy państwo scentralizowane.</i>	Wreszcie, naczelnym celem Laeken była Demokratyczna Europa . Projekt Konstytucji stwarza <u>nowe scentralizowane państwo europejskie</u> , jeszcze silniejsze i jeszcze bardziej oddalone od obywateli, z większą ilością polityków, większą biurokracją i większą przepaścią między rządzącymi a rządzonymi. Traktat EURATOM został włączony do Konstytucji w ostatniej chwili, tak że żadna grupa robocza nie miała czasu na jego weryfikację.
<i>Elementy niedemokratyczne:</i>	Projekt Konstytucji UE nie został opracowany zwykłymi metodami demokratycznymi
<i>- kraje kandydujące nie miały wpływu,</i>	<u>Kraje kandydujące</u> były traktowane w Prezydium jak obserwatorzy i w rzeczywistości nie miały <u>nic do powiedzenia</u> .

- tylko trzy największe rodziny polityczne,

Tylko 3 rodziny polityczne były reprezentowane we wszechwładnym Prezydium, które opracowało tunelowy wizyjny tekst.

- brak normalnych politycznych procedur,

Członkom odmówiono prawa do tłumaczenia, rozpowszechniania, omawiania i głosowania ich modyfikacji tekstu.

- niereprezentatywny Konwent.

W Konwencie nie zasiedli Członkowie tej połowy populacji, która odrzucała traktat z Maastricht we Francji i traktat z Nicei w Irlandii. Żaden euroceptyk i żaden eurorealista nie został dopuszczony jako obserwator lub uczestnik do prac Prezydium albo jego sekretariatów.

Należy opracować nowy tekst Konstytucji.

Giscard nie dopuścił do demokracji ani zwykłego głosowania w Konwencie. Projekt Konstytucji jest sprzeczny ze wszystkimi zasadami demokracji. Żądamy sporządzenia nowego projektu przez bardziej reprezentatywny konwent, demokratycznego w treści i demokratycznego w procedurach.

15 punktów dla Europy Demokracji

Niniejszym przekazujemy poniższych 15 punktów do rozważenia przez naszych premierów i innych obywateli.

UE zorganizowana według zasad międzyparlamentarnej współpracy.

1. EUROPA DEMOKRACJI. Unia Europejska (UE) nie powinna posiadać konstytucji. Powinna być natomiast zorganizowana na bazie międzyparlamentarnej, na podstawie Traktatu o Współpracy Europejskiej. Stworzy to Europę Demokracji (ED) zamiast istniejącej UE. Jeżeli UE ma mieć nową nazwę, powinna nią być Europa Demokracji.

UE powinna skupić się tylko na kwestiach transgranicznych.

2. TRAKTAT REDUKCYJNY. Obecne 97.000 stron acquis communautaire obejmujących UE i EOG wymaga radikalnego uproszczenia. Uwagę należy skoncentrować na kwestiach transgranicznych, w których same parlamenty narodowe nie mogą działać efektywnie. Decyzje dotyczące pomocniczości powinny być podejmowane przez te parlamenty.

Powinna być otwarta dla wszystkich państw demokratycznych.

3. OTWARNOŚĆ NA WSZYSTKIE DEMOKRACJE. Członkostwo w ED powinno być otwarte dla każdego demokratycznego państwa europejskiego, które podpisało i w pełni respektuje Europejską Konwencję Praw Człowieka.

Prosty proces decyzyjny:
- dwa rodzaje aktów prawnych,
- większość = 75% państw.

4. UPROSZCZENIE PROCESÓW DECYZYJNYCH. Obecne istnieje 30 różnych sposobów podejmowania decyzji w UE. Należy je zmniejszyć do dwóch: przepisy prawa i zalecenia. W przypadku głosowania kwalifikowaną większością, propozycja powinna wymagać 75% głosów oddanych, chyba że postanowiono inaczej.

Parlamenty narodowe

5. WETO W ZAGADNIENIACH ISTOTNYCH. Prawa powinny

<p><i>powinny mieć prawo veta.</i></p>	<p>obowiązywać dopiero po <u>przyjęciu przez parlamenty narodowe</u>, które mogą zastosować prawo <u>veta</u> w kwestiach uznanych za istotne.</p>
<p><i>Przepisy prawa powinny dotyczyć tylko kwestii o wspólnym znaczeniu.</i></p>	<p>6. WSPÓLNE ZAGADNIENIA KLUCZOWE. Przepisy prawa powinny dotyczyć zasad <u>Wspólnego Rynku</u> i <u>określonych</u> wspólnych <u>minimalnych norm</u> ochrony <u>pracowników</u>, <u>konsumentów</u>, <u>zdrowia</u>, <u>bezpieczeństwa</u> i <u>środowiska</u>. Na innych obszarach ED winna mieć prawo wydawania zaleceń Państwom Członkowskim, które zawsze mogą zastosować wyższe normy.</p>
<p><i>Powinny zawsze odnosić się do norm minimalnych.</i></p>	
<p><i>Grupa państw może nawiązać ściślejszą współpracę.</i></p>	<p>7. ELASTYCZNA WSPÓŁPRACA. ED może jednogłośnie zatwierdzić <u>elastyczną współpracę</u> tych krajów, które zamierzają uczestniczyć w ściślejszej współpracy. ED powinna także uznawać i wspierać inne organizacje paneuropejskie, takie jak Rada Europy.</p>
<p><i>Wszystkie posiedzenia i dokumenty powinny być jawne, chyba że większość kwalifikowana zadecyduje inaczej.</i></p>	<p>8. OTWARTOŚĆ I PRZEJRZYSTOŚĆ. Procesy decyzyjne i związane z nimi dokumenty powinny być <u>otwarte i dostępne</u>, chyba że uzasadniona przyczyna wyłączenia zostanie <u>potwierdzona kwalifikowaną większością</u>.</p>
<p><i>Proste głosowanie:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- jeden kraj – jeden głos,- większość = 75% państw reprezentujących 50% ludności UE.	<p>9. PROSTE GŁOSOWANIE W RADZIE. W Radzie ED powinien funkcjonować uproszczony system głosowania - każde Państwo Członkowskie ma jeden głos. Decyzja <u>kwalifikowaną większością</u> wymaga poparcia <u>krajów</u> posiadających <u>więcej niż połowę całości populacji ED</u>.</p>
<p><i>Parlamenty narodowe:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- wybierają własnego komisarza,- wspólnie wybierają przewodniczącego Komisji,- ustalają roczny program legislacyjny.	<p>10. PARLAMENTY KRAJOWE WYBIERAJĄ KOMISJĘ. Każdy parlament krajowy powinien posiadać <u>własnego członka Komisji</u>. Komisarz powinien <u>uczestniczyć</u> w posiedzeniach <u>Komitetów Nadzoru Europejskiego parlamentów krajowych</u>. Parlamenty te powinny mieć prawo zdymisjonować Komisarza. <u>Przewodniczący Komisji</u> powinien być wybierany przez parlamenty narodowe. Parlamenty te powinny decydować o rocznym <u>programie legislacyjnym</u>, zaś <u>Komisja</u> powinna działać jako sekretariat Rady i <u>parlamentów krajowych</u>.</p>
<p><i>Trybunał UE nie ma mocy ustawodawczej.</i></p>	<p>11. TRYBUNAŁ NIE JEST WŁADZĄ USTAWODAWCZĄ. <u>Aktywność legislacyjna</u> Europejskiego Trybunału w Luksemburgu powinna zostać <u>ograniczona</u>, zaś Trybunał musi szanować Europejską Konwencję Praw Człowieka.</p>
<p><i>Możliwe jest zawieranie umów dotyczących handlu i pomocy dla państw trzecich.</i></p>	<p>12. UMOWY PARTNERSKIE. Państwa Członkowskie i ED mogą we wspólnym interesie zawierać <u>umowy partnerskie</u> z państwami lub grupami państw. ED powinna szanować <u>demokrację parlamentarną swoich partnerów</u> i może <u>udzielać pomocy finansowej</u> <u>biedniejszym</u>, sprzyjając zarazem <u>umowom wolnego handlu</u>.</p>

*Większe możliwości
sprawowania kontroli.*

13. LEPSZY NADZÓR. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, Trybunał Obrachunkowy i Komitety Kontroli Budżetowej Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych powinny mieć dostęp do wszystkich dokumentów i wszystkich rachunków.

*Wszystkie języki
równorzędne.*

14. RÓWNOŚĆ JĘZYKÓW. W procesie legislacyjnym wszystkie urzędowe języki ED powinny być traktowane w równy sposób.

*Brak europejskich sił
zbrojnych.*

15. NARODY ZJEDNOCZONE. ED nie powinna mieć własnych sił zbrojnych. Utrzymywanie i wprowadzanie pokoju należy powierzyć Narodom Zjednoczonym i Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Państwa Członkowskie powinny same decydować o tym, czy zapewniać bezpieczeństwo w ramach NATO, samodzielnej obrony czy też polityki neutralności.

*ONZ i OBWE udzielają
mandatu dla działań ED.*

Sporządzili członkowie Konwentu:

Abitbol, William - (Zastępca Członka) Parlament Europejski
Bonde, Jens-Peter - (Członek) Parlament Europejski
Dalgaard, Per - (Zastępca Członka) Dania - Parlament
Gormley, John - (Zastępca Członka) Irlandia - Parlament
Heathcoat-Amory, David - (Członek) - Wielka Brytania - Parlament
Seppanen, Esko - (Zastępca Członka) Parlament Europejski
Skaarup, Peter - (Członek) Dania - Parlament
Zahradil, Jan - (Członek) Republika Czeska - Parlament

TABELA EKWIWALENCYJNA
- Konstytucji UE

Konstytucja UE	Traktat z Nicei - TUE/TWE	Traktat z Maastricht - TUE/TWE
Część I		
TYTUŁ I		
Art. I-1	Art. 1 (oraz 49) TUE	Art. A (oraz O) TUE
Art. I-2	Art. 6 §1 TUE	Art. F §1 TUE
Art. I-3	Art. 2 (oraz 6 §4) TUE i 2 TWE	Art. B (oraz F §3) TUE i 2 TWE
Art. I-4	Art. 12 TWE	Art. 6 TWE
Art. I-5	Art. 6 §3 TUE i 10 TWE	Art. F §1 TUE i 5 TWE
Art. I-6*		
Art. I-7	Art. 281 TWE	Art. 210 TWE
Art. I-8*		
TYTUŁ II		
Art. I-9	Art. 6 §2 TUE	Art. F §2 TUE
Art. I-10	Art. 17 TWE Art. 18 TWE Art. 19 TWE Art. 20 TWE Art. 21 TWE	Art. 8 TWE Art. 8a TWE Art. 8b TWE Art. 8c TWE Art. 8d TWE
TYTUŁ III		
Art. I-11	Art. 5 TWE	Art. 3b TWE
Art. I-12*		
Art. I-13*		
Art. I-14*		
Art. I-15	Art. 98 TWE Art. 99 TWE Art. 100 TWE Art. 101 TWE Art. 102 TWE Art. 103 TWE Art. 104 TWE Art. 105 TWE Art. 106 TWE Art. 107 TWE Art. 108 TWE Art. 109 TWE Art. 110 TWE Art. 111 TWE Art. 112 TWE Art. 113 TWE Art. 114 TWE Art. 115 TWE Art. 116 TWE	Art. 102a TWE Art. 103 TWE Art. 103a TWE Art. 104 TWE Art. 104a TWE Art. 104b TWE Art. 104c TWE Art. 105 TWE Art. 105a TWE Art. 106 TWE Art. 107 TWE Art. 108 TWE Art. 108a TWE Art. 109 TWE Art. 109a TWE Art. 109b TWE Art. 109c TWE Art. 109d TWE Art. 109e TWE

	Art. 117 TWE Art. 118 TWE Art. 119 TWE Art. 120 TWE Art. 121 TWE Art. 122 TWE Art. 123 TWE Art. 124 TWE Art. 125 TWE Art. 126 TWE Art. 127 TWE Art. 128 TWE Art. 129 TWE Art. 130 TWE	Art.109f TWE Art. 109g TWE Art. 109h TWE Art. 109i TWE Art. 109j TWE Art. 109k TWE Art. 109l TWE Art. 109m TWE Art. 109n TWE Art. 109o TWE Art. 109p TWE Art. 109q TWE Art. 109r TWE Art. 109s TWE
Art. I-16	Art. 11 i 17 TUE	Art. J.1 i J.7 TUE
Art. I-17*		
Art. I-18	Art. 308 TWE	Art. 235 TWE
TYTUŁ IV*		
Art. I-19	Art. 3 § 1 TUE i 7 § 1 TWE	Art. C TUE i Art. 4 §1 TWE
Art. I-20	Art. 189 TWE Art. 190 TWE Art. 192 TWE Art. 197 TWE	Art. 137 TWE Art. 138 TWE Art. 138b TWE Art. 140 TWE
Art. I-21	Art. 4 TUE	Art. D TUE
Art. I-22*		
Art. I-23	Art. 202 TWE Art. 203 TWE	Art. 145 TWE Art. 146 TWE
Art. I-24	Art. 203 TWE	Art. 146 TWE
Art. I-25	Art. 205 TWE	Art. 148 TWE
Art. I-26	Art. 201 TWE Art. 211 TWE Art. 213 TWE Art. 214 §1 TWE Art. 274 TWE	Art. 144 TWE Art. 155 TWE Art. 157 TWE Art. 158 §1 TWE Art. 205 TWE
Art. I-27	Art. 214 TWE Art. 217 TWE	Art. 158 TWE Art. 161 TWE
Art. I-28*		
Art. I-29	Art. 220 do 224 TWE	Art. 164 do 168 TWE
Art. I-30	Art. 8 TWE (oraz art. 105, 106, 107, 108, 110 i 112 TWE)	Art. 4a TWE (oraz art. 105, 105a, 106, 107, 108a i 109a TWE)
Art. I-31	Art. 246 TWE (oraz art. 247 i 248 TWE)	Art. 188a TWE (oraz art. 188b i 188c TWE)
Art. I-32	Art. 7 §2, 257, 258 i 263 TWE	Art. 4 §1, 193, 194 i 198a TWE
TYTUŁ V		
Art. I-33	Art. 249 TWE oraz 13 i 34 TUE	Art. 198 TWE oraz J.3 i K.6 TUE
Art. I-34*		

Art. I-35*		
Art. I-36*		
Art. I-37	Art. 202 TWE	Art. 145 TWE
Art. I-38	Art. 253 TWE	Art. 190 TWE
Art. I-39	Art. 254 TWE	Art. 191
Art. I-40	Art. 13, 16, 21, 22 i 23 TUE	Art. J.3, J.6, J.11, J.12 i J.13 TUE
Art. I-41	Art. 17 TUE (oraz art. 21 TUE)	Art. J.7 TUE (oraz art. J.11 TUE)
Art. I-42	Art. 29 TUE oraz 61 TWE	Art K.1 TUE oraz 73i TWE
Art. I-43*		
Art. I-44	Art. 43 do 43B i 44 TUE oraz art. 11 TWE	Art K.15 i K.16 TUE oraz art. 5a TWE
TYTUŁ VI		
Art. I-45*		
Art. I-46	Art. 1 TUE, 189 i 191 TWE	Art. A TUE, 137 i 138a TWE
Art. I-47*		
Art. I-48	Art.138 i 139 TWE	Art. 118a i 118b TWE
Art. I-49	Art. 195 TWE	Art. 138e TWE
Art. I-50	Art. 255 TWE	Art. 191a TWE
Art. I-51	Art. 286 TWE	Art. 213b TWE
Art. I-52	Deklaracja numer 11, Amsterdam	
TYTUŁ VII		
Art. I-53	Art. 268 i 270 TWE (oraz 271, 274 i 280 TWE)	Art. 199 i 201a TWE (oraz 202, 205 i 209a TWE)
Art. I-54	Art. 269 TWE	Art. 201 TWE
Art. I-55*		
Art. I-56	Art. 272 TWE	Art 203 TWE
TYTUŁ VIII		
Art. I-57*		
TYTUŁ IX		
Art. I-58	Art. 49 TUE	Art. O TUE
Art. I-59	Art. 7 TUE oraz 309 TWE	Art. F.1 TUE oraz 236 TWE
Art. I-60*		
Część II		
TYTUŁ I		
Art. II-61	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-62	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-63	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-64	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-65	(Karta Praw Podstawowych)	
TYTUŁ II		

Art. II-66	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-67	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-68	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-69	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-70	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-71	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-72	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-73	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-74	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-75	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-76	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-77	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-78	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-79	(Karta Praw Podstawowych)	
TYTUŁ III		
Art. II-80	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-81	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-82	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-83	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-84	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-86	(Karta Praw Podstawowych)	
TYTUŁ IV		
Art. II-87	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-88	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-89	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-90	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-91	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-92	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-93	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-94	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-95	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-96	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-97	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-98	(Karta Praw Podstawowych)	
TYTUŁ V		
Art. II-99	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-100	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-101	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-102	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-103	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-104	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-105	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-106	(Karta Praw Podstawowych)	
TYTUŁ VI		

Art. II-107	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-108	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-109	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-110	(Karta Praw Podstawowych)	
TYTUŁ VII		
Art. II-111	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-112	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-113	(Karta Praw Podstawowych)	
Art. II-114	(Karta Praw Podstawowych)	
Część III		
TYTUŁ I		
Art. III-115*		
Art. III-116	Art. 3 §2 TWE	Art. 3 TWE
Art. III-117*		
Art. III-118*		
Art. III-119	Art. 6 TWE	Art. 12 TWE
Art. III-120	Art. 153 §2 TWE	Art. 129a TWE
Art. III-121	Protokół w sprawie ochrony i opieki nad zwierzętami	Protokół w sprawie ochrony i opieki nad zwierzętami
Art. III-122	Art. 16 TWE	Art. 7d TWE
TYTUŁ II		
Art. III-123	Art. 12 TWE	Art. 6 TWE
Art. III-124	Art. 13 TWE	Art. 6a TWE
Art. III-125	Art. 18 TWE	Art. 8a TWE
Art. III-126	Art. 19 TWE	Art. 8b TWE
Art. III-127	Art. 20 TWE	Art. 8c TWE
Art. III-128	Art. 21 TWE	Art. 8d TWE
Art. III-129	Art. 22 TWE	Art. 8e TWE
TYTUŁ III		
Art. III-130	Art. 14 i 15 TWE	Art. 7a i 7c TWE
Art. III-131	Art. 297 TWE	Art. 224 TWE
Art. III-132	Art. 298 TWE	Art. 225 TWE
Art. III-133	Art. 39 TWE	Art. 48 TWE
Art. III-134	Art. 40 TWE	Art. 49 TWE
Art. III-135	Art. 41 TWE	Art. 50 TWE
Art. III-136	Art. 42 TWE	Art. 51 TWE
Art. III-137	Art. 43 TWE	Art. 52 TWE
Art. III-138	Art. 44 TWE	Art. 54 TWE
Art. III-139	Art. 45 TWE	Art. 55 TWE
Art. III-140	Art. 46 TWE	Art. 56 TWE
Art. III-141	Art. 47 TWE	Art. 57 TWE
Art. III-142	Art. 48 TWE	Art. 58 TWE
Art. III-143	Art. 294 TWE	Art. 221 TWE
Art. III-144	Art. 49 TWE	Art. 59 TWE

Art. III-145	Art. 50 TWE	Art. 60 TWE
Art. III-146	Art. 51 TWE	Art. 61 TWE
Art. III-147	Art. 52 TWE	Art. 63 TWE
Art. III-148	Art. 53 TWE	Art. 64 TWE
Art. III-149	Art. 54 TWE	Art. 65 TWE
Art. III-150	Art. 55 TWE	Art. 66 TWE
Art. III-151	Art. 23, 24, 25, 26 i 27 TWE	Art. 9, 10, 12, 27 i 28 TWE
Art. III-152	Art. 135 TWE	Art. 116 TWE
Art. III-153	Art. 28 i 29 TWE	Art. 30 i 34 TWE
Art. III-154	Art. 30 TWE	Art. 36 TWE
Art. III-155	Art. 31 TWE	Art. 37 TWE
Art. III-156	Art. 56 TWE	Art. 73b TWE
Art. III-157	Art. 57 TWE	Art. 73c TWE
Art. III-158	Art. 58 TWE	Art. 73d TWE
Art. III-159	Art. 59 TWE	Art. 73f TWE
Art. III-160	Art. 60 TWE	Art. 73g TWE
Art. III-161	Art. 81 TWE	Art. 85 TWE
Art. III-162	Art. 82 TWE	Art. 86 TWE
Art. III-163	Art. 83 TWE	Art. 87 TWE
Art. III-164	Art. 84 TWE	Art. 88 TWE
Art. III-165	Art. 85 TWE	Art. 89 TWE
Art. III-166	Art. 86 TWE	Art. 90 TWE
Art. III-167	Art. 87 TWE	Art. 92 TWE
Art. III-168	Art. 88 TWE	Art. 93 TWE
Art. III-169	Art. 89 TWE	Art. 94 TWE
Art. III-170	Art. 90, 91 i 92 TWE	Art. 95, 96 i 98 TWE
Art. III-171	Art. 93 TWE	Art. 99 TWE
Art. III-172	Art. 95 TWE	Art. 100a TWE
Art. III-173	Art. 94 TWE	Art. 100 TWE
Art. III-174	Art. 96 TWE	Art. 101 TWE
Art. III-175	Art. 97 TWE	Art. 102 TWE
Art. III-176*		
Art. III-177	Art. 4 TWE	Art. 3a TWE
Art. III-178	Art. 98 TWE	Art. 102a TWE
Art. III-179	Art. 99 TWE	Art. 103 TWE
Art. III-180	Art. 100 TWE	Art. 103a TWE
Art. III-181	Art. 101 TWE	Art. 104 TWE
Art. III-182	Art. 102 TWE	Art. 104a TWE
Art. III-183	Art. 103 TWE	Art. 104b TWE
Art. III-184	Art. 104 TWE	Art. 104c TWE
Art. III-185	Art. 105 TWE	Art. 105 TWE
Art. III-186	Art. 106 TWE	Art. 105a TWE
Art. III-187	Art. 107 TWE	Art. 106 TWE
Art. III-188	Art. 108 TWE	Art. 107 TWE

Art. III-189	Art. 109 TWE	Art. 108 TWE
Art. III-190	Art. 110 TWE	Art. 108a TWE
Art. III-191	Art. 123 §4 TWE	Art. 109l TWE
Art. III-192	Art. 114 §2 do §4 TWE	Art. 109c §2 do §4 TWE
Art. III-193	Art. 115 TWE	Art. 109d TWE
Art. III-194*		
Art. III-195*		
Art. III-196*		
Art. III-197	Art. 122 §1 i §3 do 5 TWE	Art 109k §1 i §3 do §5 TWE
Art. III-198	Art. 121 §1, 122 §2 i 123 §5 TWE	Art. 109j §1, 109k §2 i 109l §5 TWE
Art. III-199	Art. 117 §2 i 123 §3 TWE	109f §2 i 109l §3 TWE
Art. III-200	Art. 124 §1 TWE	Art. 109m §1 TWE
Art. III-201	Art. 119 TWE	Art 109h TWE
Art. III-202	Art. 120 TWE	Art. 109i TWE
Art. III-203	Art. 125 TWE	Art. 109n TWE
Art. III-204	Art. 126 TWE	Art. 109o TWE
Art. III-205	Art. 127 TWE	Art. 109p TWE
Art. III-206	Art. 128 TWE	Art. 109q TWE
Art. III-207	Art. 129 TWE	Art. 109r TWE
Art. III-208	Art. 130 TWE	Art. 109s TWE
Art. III-209	Art. 136 TWE	Art. 117 TWE
Art. III-210	Art. 137 TWE	Art. 118 TWE
Art. III-211	Art. 138 TWE	Art. 118a TWE
Art. III-212	Art. 139 TWE	Art. 118b TWE
Art. III-213	Art. 140 TWE	Art. 118c TWE
Art. III-214	Art. 141 TWE	Art. 119 TWE
Art. III-215	Art. 142 TWE	Art. 119a TWE
Art. III-216	Art. 143 TWE	Art. 120 TWE
Art. III-217	Art. 144 TWE	Art. 121 TWE
Art. III-218	Art. 145 TWE	Art. 122 TWE
Art. III-219	Art. 146 do 148 TWE	Art. 123 do 125 TWE
Art. III-220	Art. 158 TWE	Art. 130a TWE
Art. III-221	Art. 159 TWE	Art. 130b TWE
Art. III-222	Art. 160 TWE	Art. 130c TWE
Art. III-223	Art. 161 TWE	Art. 130d TWE
Art. III-224	Art. 162 TWE	Art. 130e TWE
Art. III-225	Art. 32 §1 TWE	Art. 38 TWE
Art. III-226	Art. 32 TWE	Art. K.4 TWE
Art. III-227	Art. 33 TWE	Art. K.5 TWE
Art. III-228	Art. 34 TWE	Art. K.6 TWE
Art. III-229	Art. 35 TWE	Art. K.7 TWE
Art. III-230	Art. 36 TWE	Art. K.8 TWE
Art. III-231	Art. 37 TWE	Art. K.9 TWE
Art. III-232	Art. 38 TWE	Art. K.10 TWE

Art. III-233	Art. 174 TWE	Art. 130r TWE
Art. III-234	Art. 175 i 176 TWE	Art. 130s i 130t TWE
Art. III-235	Art. 153 §1 i §3 do 5 TWE	
Art. III-236	Art. 70 i 71 TWE	Art. 74 i 75 TWE
Art. III-237	Art. 72 TWE	Art. 76 TWE
Art. III-238	Art. 73 TWE	Art. 77 TWE
Art. III-239	Art. 74 TWE	Art. 78 TWE
Art. III-240	Art. 75 TWE	Art. 79 TWE
Art. III-241	Art. 76 TWE	Art. 80 TWE
Art. III-242	Art. 77 TWE	Art. 81 TWE
Art. III-243	Art. 78 TWE	Art. 82 TWE
Art. III-244	Art. 79 TWE	Art 83 TWE
Art. III-245	Art. 80 TWE	Art. 84 TWE
Art. III-246	Art. 154 TWE	Art. 129b TWE
Art. III-247	Art. 155 i 156 TWE	Art. 129c i 129d TWE
Art. III-248	Art. 163 TWE	Art. 130f TWE
Art. III-249	Art. 164 TWE	Art. 130g TWE
Art. III-250	Art. 165 TWE	Art. 130h TWE
Art. III-251	Art. 166 TWE	Art. 130i TWE
Art. III-252	Art. 167, 168, 169, 170 i 172 2. alternatywnie TWE	Art. 130j, 130k, 130l, 130m i 130o 2. alternatywnie
Art. III-253	Art. 171 i 172 1. alternatywnie TWE	Art. 130n i 130o 1. alternatywnie TWE
Art. III-254*		
Art. III-255	Art. 173 TWE	Art. 173 TWE
Art. III-256*		
Art. III-257	Art. 29 TUE oraz 61 TWE	Art. K.1 TUE oraz 73i TWE
Art. III-258*		
Art. III-259*		
Art. III-260*		
Art. III-261	Art. 36 TUE	Art. K.8 TUE
Art. III-262	Art. 33 TUE oraz 64 §1 TWE	Art. K.5 TUE oraz 73l §1 TWE
Art. III-263	Art. 66 TWE (oraz 34 §1 TUE)	Art. 73n TWE (oraz K.6 1. alternatywnie TUE)
Art. III-264*		
Art. III-265	Art. 62 TWE	Art. 73j TWE
Art. III-266	Art. 63 §1, §2 i art. 64 §2 TWE	Art. 73k §1, §2 i art. 73l TWE
Art. III-267	Art. 63 §3 i §4 TWE	Art. 73k §3 i §4 TWE
Art. III-268*		
Art. III-269	Art. 65 TWE	Art. 73m TWE
Art. III-270	Art. 31 §1 a do d TUE	Art. K.3 TUE
Art. III-271	Art. 31 §1 e TUE	Art. K.3 TUE
Art. III-272*		
Art. III-273	Art. 31 §2 TUE	Art. K.3 TUE

Art. III-274*		
Art. III-275	Art. 30 §1 TUE	Art. K.2 TUE
Art. III-276	Art. 30 §2 TUE	Art. K.2 TUE
Art. III-277	Art. 32 TUE	Art. K.4 TUE
Art. III-278	Art. 152 TWE	Art. 129 TWE
Art. III-279	Art. 157 TWE	Art. 130 TWE
Art. III-280	Art. 151 TWE	Art. 128 TWE
Art. III-281*		
Art. III-282	Art. 149 TWE	Art. 126 TWE
Art. III-283	Art. 150 TWE	Art. 127 TWE
Art. III-284*		
Art. III-285*		
TYTUŁ IV		
Art. III-286	Art. 182 i 188 TWE	Art. 131 i 136a TWE
Art. III-287	Art. 183 TWE	Art. 132 TWE
Art. III-288	Art. 184 TWE	Art. 133 TWE
Art. III-289	Art. 185 TWE	Art. 134 TWE
Art. III-290	Art. 186 TWE	Art. 135 TWE
Art. III-291	Art. 187 TWE	Art. 136 TWE
TYTUŁ V		
Art. III-292	Art. 3 i 11 TUE, 174 oraz 177 TWE	Art. C i J.1 TUE, 130r oraz 130u TWE
Art. III-293	Art. 13 §2 TUE	Art. J.3 §1 TUE
Art. III-294	Art. 11 i 12 TUE	Art. J.1 i J.2 TUE
Art. III-295	Art. 13 TUE	Art. J.3 TUE
Art. III-296	Art. 18 §1 i §2 TUE	Art. J.8 TUE
Art. III-297	Art. 14 TUE	Art. J.4 TUE
Art. III-298	Art. 15 TUE	Art. J.5 TUE
Art. III-299	Art. 22 TUE	Art. J.12 TUE
Art. III-300	Art. 23 TUE	Art. J.13 TUE
Art. III-301*		
Art. III-302	Art. 18 §5 TUE	Art. J.8 TUE
Art. III-303	Art. 24 TUE	Art. J.14 TUE
Art. III-304	Art. 21 TUE	Art. J.11 TUE
Art. III-305	Art. 19 TUE	Art. J.9 TUE
Art. III-306	Art. 20 TUE	Art. J.20 TUE
Art. III-307	Art. 25 TUE	Art. J.15 TUE
Art. III-308	Art. 47 TUE	Art. M TUE
Art. III-309	Art. 17 TUE	Art. J.7 TUE
Art. III-310*		
Art. III-311*		
Art. III-312*		
Art. III-313	Art. 28 TUE	Art. J.18 TUE
Art. III-314	Art. 131 TWE	Art. 110 TWE

Art. III-315	Art. 133 TWE	Art. 113 TWE
Art. III-316	Art. 177 TWE	Art. 130u TWE
Art. III-317	Art. 178 i 179 TWE	Art. 130v i 130w TWE
Art. III-318	Art. 180 i 181 TWE	Art. 130x i 130 y TWE
Art. III-319	Art. 181A TWE	Art. 130y TWE
Art. III-320*		
Art. III-321*		
Art. III-322	Art. 301 TWE	Art. 228a TWE
Art. III-323	Art. 300 §7 TWE	Art. 228 TWE
Art. III-324	Art. 310 TWE	Art. 238 TWE
Art. III-325	Art. 300 TWE	Art. 228 TWE
Art. III-326	Art. 111 §1 do §3 i 5 TWE	Art. 109 §1 do §3 i §5 TWE
Art. III-327	Art. 302 do 304 TWE	Art. 229 do 231 TWE
Art. III-328*		
Art. III-329*		
TYTUŁ VI		
Art. III-330	Art. 190 TWE	Art. 253 TWE
Art. III-331	Art. 191 §2 TWE	Art. 138a TWE
Art. III-332	Art. 192 TWE	Art. 138b TWE
Art. III-333	Art. 193 TWE	Art. 138c TWE
Art. III-334	Art. 194 TWE	Art. 138d TWE
Art. III-335	Art. 195 TWE	Art. 138e TWE
Art. III-336	Art. 196 TWE	Art. 139 TWE
Art. III-337	Art. 197 i 200 TWE	Art. 140 i 143 TWE
Art. III-338	Art. 198 TWE	Art. 141 TWE
Art. III-339	Art. 199 TWE	Art. 142 TWE
Art. III-340	Art. 201 TWE	Art. 144 TWE
Art. III-341*		
Art. III-342	Art. 204 TWE	Art. 147 TWE
Art. III-343	Art. 205 §1, §3 oraz art. 206 TWE	Art. 148 i art. 150 TWE
Art. III-344	Art. 207 TWE	Art. 151 TWE
Art. III-345	Art. 208 TWE	Art. 152 TWE
Art. III-346	Art. 209 TWE	Art. 153 TWE
Art. III-347	Art. 213 §2 TWE	Art. 157 §2 TWE
Art. III-348	Art. 215 TWE	Art. 159 TWE
Art. III-349	Art. 216 TWE	Art. 160 TWE
Art. III-350	Art. 217 TWE	Art. 161 TWE
Art. III-351	Art. 219 TWE	Art. 163 TWE
Art. III-352	Art. 212 i 218 §2 TWE	Art. 156 i 162 §2 TWE
Art. III-353	Art. 221 TWE	Art. 165 TWE
Art. III-354	Art. 222 TWE	Art. 222 TWE
Art. III-355	Art. 223 TWE	Art. 167 TWE
Art. III-356	Art. 224 TWE	Art. 168 TWE

Art. III-357*		
Art. III-358	Art. 225 TWE	Art. 168a TWE
Art. III-359	Art. 220 2. alternatywnie oraz 225A TWE	Art. 164 TWE
Art. III-360	Art. 226 TWE	Art. 169 TWE
Art. III-361	Art. 227 TWE	Art. 170 TWE
Art. III-362	Art. 228 TWE	Art. 171 TWE
Art. III-363	Art. 229 TWE	Art. 172 TWE
Art. III-364	Art. 229A TWE	
Art. III-365	Art. 230 TWE	Art. 173 TWE
Art. III-366	Art. 231 TWE	Art. 174 TWE
Art. III-367	Art. 232 TWE	Art. 175 TWE
Art. III-368	Art. 233 TWE	Art. 176 TWE
Art. III-369	Art. 234 TWE	Art. 177 TWE
Art. III-370	Art. 235 TWE	Art. 178 TWE
Art. III-371	Art. 46 e TUE	Art. L TUE
Art. III-372	Art. 236 TWE	Art. 179 TWE
Art. III-373	Art. 237 TWE	Art. 180 TWE
Art. III-374	Art. 238 TWE	Art. 181 TWE
Art. III-375	Art. 239, 240 i 292 TWE	Art. 182, 183 i 219 TWE
Art. III-376	Art. 46 f i 47 TUE	Art. L i M TUE
Art. III-377	Art. 35 §5 TUE	Art. K.7 TUE
Art. III-378	Art. 241 TWE	Art. 184 TWE
Art. III-379	Art. 242 i 243 TWE	Art. 185 i 186 TWE
Art. III-380	Art. 244 TWE	Art. 244 TWE
Art. III-381	Art. 245 TWE	Art. 245 TWE
Art. III-382	Art. 112 TWE	Art. 109a TWE
Art. III-383	Art. 113 TWE	Art. 109b TWE
Art. III-384	Art. 248 TWE	Art. 188c TWE
Art. III-385	Art. 247 §2 do 7 TWE	Art. 188b §2 do 7 TWE
Art. III-386	Art. 263 TWE	Art. 198a TWE
Art. III-387	Art. 264 TWE	Art. 198b TWE
Art. III-388	Art. 265 TWE	Art. 198c TWE
Art. III-389	Art. 258 TWE	Art. 194 TWE
Art. III-390	Art. 259 TWE	Art. 195 TWE
Art. III-391	Art. 260 TWE	Art. 196 TWE
Art. III-392	Art. 262 TWE	Art. 198 TWE
Art. III-393	Art. 266 TWE	Art. 198d TWE
Art. III-394	Art. 267 TWE	Art. 198e TWE
Art. III-395	Art. 250 TWE	Art. 189a TWE
Art. III-396	Art. 251 TWE	Art. 189b TWE
Art. III-397 (*)	Art. 218 §1 TWE	Art. 162 §1 TWE
Art. III-398*		
Art. III-399	Art. 255 TWE	Art. 191a TWE

Art. III-400	Art. 210, 247 §8 oraz 258 4. alternatywnie TWE	Art. 154, 188b §8 oraz 194 TWE
Art. III-401	Art. 256 TWE	Art. 192 TWE
Art. III-402*		
Art. III-403	Art. 272 § 1 TWE	Art. 203 TWE
Art. III-404	Art. 272 TWE	Art. 203 TWE
Art. III-405	Art. 273 TWE	Art. 204 TWE
Art. III-406	Art. 271 TWE	Art. 202 TWE
Art. III-407	Art. 274 TWE	Art. 205 TWE
Art. III-408	Art. 275 TWE	Art. 205a TWE
Art. III-409	Art. 276 TWE	Art. 206 TWE
Art. III-410	Art. 277 TWE	Art. 207 TWE
Art. III-411	Art. 278 TWE	Art. 208 TWE
Art. III-412	Art. 279 TWE	Art. 209 TWE
Art. III-413*		
Art. III-414*		
Art. III-415	Art. 280 TWE	Art. 209a TWE
Art. III-416	Art. 43 <i>b, e i f</i> TUE	Art. K.15 TUE
Art. III-417	Art. 43 <i>h i 44</i> §2 TUE	Art. K.15 i K.16 TUE
Art. III-418	Art. 43B (oraz 27D) TUE	Art. K.15 TUE
Art. III-419	Art. 27C TUE oraz 11 TWE	** & 5a TWE
Art. III-420	Art. 27E TUE oraz 11A TWE	
Art. III-421	Art. 44A TUE	
Art. III-422*		
Art. III-423	Art. 45 TUE	Art. K.17 TUE
TYTUŁ VII		
Art. III-424	Art. 299 §2, 2. alternatywnie, oraz §3 TWE	Art. 227 TWE
Art. III-425	Art. 295 TWE	Art. 222 TWE
Art. III-426	Art. 282 TWE	Art. 211 TWE
Art. III-427	Art. 283 TWE	Art. 212 TWE
Art. III-428	Art. 284 TWE	Art. 213 TWE
Art. III-429	Art. 285 TWE	Art. 213a TWE
Art. III-430	Art. 287 TWE	Art. 214 TWE
Art. III-431	Art. 288 TWE	Art. 215 TWE
Art. III-432	Art. 289 TWE	Art. 216 TWE
Art. III-433	Art. 290 TWE	Art. 217 TWE
Art. III-434	Art. 291 TWE	Art. 218 TWE
Art. III-435	Art. 307 TWE	Art. 234 TWE
Art. III-436	Art. 296 TWE	Art. 223 TWE
Część IV		
Art. IV-437*		
Art. IV-438*		
Art. IV-439*		

Art. IV-440	Art. 299 TWE (bez §2, 2. alternatywnie, oraz §3)	Art. 227
Art. IV-441	Art. 306 TWE	Art. 233 TWE
Art. IV-442	Art. 311 TWE	Art. 239 TWE
Art. IV-443	Art. 48 TWE	Art. 39 TWE
Art. IV-444*		
Art. IV-445*		
Art. IV-446	Art. 51 TUE oraz 312 TWE	Art. Q TUE oraz 240 TWE
Art. IV-447	Art. 52 TUE oraz 313 TWE	Art. R TUE oraz 247 TWE
Art. IV-448	Art. 53 TUE oraz 314 TWE	Art. S oraz 248 TWE

* Nowy artykuł wprowadzony w Traktacie ustanawiającym Konstytucję dla Europy.

WIĘKSZOŚĆ KWALIFIKOWANA W RADZIE

	Ważenie głosów (do grudnia 2005 r.)	Ważenie głosów (od stycznia 2005 r.)	Ludność w UE 25 – 2003 r.	Udział ludności w UE 25 w 2003 r.	Udział krajów w UE 25
Belgia	5	12	10 396 400	2,27%	4%
Republika Czeska	5	12	10 211 500	2,23%	4%
Dania	3	7	5 397 600	1,18%	4%
Niemcy	10	29	82 531 700	18,00%	4%
Estonia	3	4	1 350 600	0,29%	4%
Grecja	5	12	11 041 10	2,41%	4%
Hiszpania	8	27	42 345 300	9,29%	4%
Francja	10	29	61 684 700	13,45%	4%
Irlandia	3	7	4 027 500	0,88%	4%
Włochy	10	29	57 888 200	12,62%	4%
Cypr	2	4	730 400	0,16%	4%
Łotwa	3	4	2 319 200	0,51%	4%
Litwa	3	7	3 445 900	0,75%	4%
Luksemburg	2	4	451 600	0,10%	4%
Węgry	5	12	10 116 700	2,21%	4%
Malta	2	3	399 900	0,09%	4%
Królestwo Niderlandów	5	13	16 258 000	3,55%	4%
Austria	4	10	8 114 00	1,77%	4%
Polska	8	27	38 190 600	8,33%	4%
Portugalia	5	12	10 474 700	2,28%	4%
Słowenia	3	4	1 996 400	0,44%	4%
Słowacja	3	7	5 380 100	1,17%	4%
Finlandia	3	7	5 219 700	1,14%	4%
Szwecja	4	10	6 975 700	1,96%	4%
Zjednoczone Królestwo	10	29	59 651 500	13,07%	4%
LUDNOŚĆ OGÓŁEM	119	321	458 599 300	100%	100%
WIĘKSZOŚĆ KWALIFIKOWANA	88	232 oraz większość Państw Członkowskich	65% = 298 082 350 62% = 284 331 400 (Traktat z Nicei)	65 %	55 % oraz 15 Państw Członkowskich

INDEKS

Korzystanie z indeksu:

- liczby rzymskie oznaczają część Konstytucji, w której dany artykuł się znajduje
- pierwsza liczba po łączniku oznacza numer artykułu
- liczba po kropce oznacza numer ustępu
- następujące po sobie ustępy są połączone myślnikiem
- ustępy niesąsiadujące ze sobą są oddzielone przecinkiem
- poszczególne odnośniki oddzielone są średnikiem.

Przykład: „I-3.1,3-5” oznacza pierwszy, trzeci, czwarty i piąty ustęp artykułu 3 w części I.

I n d e k s

- ponad 1100 pozycji

A

Aborcja II-62; deklaracja irlandzka

Absolutorium III-407-409

Absolutorium udzielane Komisji III-409

Administracja

 prawo do dobrej administracji II-101

 niewłaściwe administrowanie I-49; II-103; III-333; III-335

 procedura III-138.2c

Agencja do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia I-41.3; III-311

Agencja ds. broni I-41.3

Agencja, Europejska Agencja ds. Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i

Uzbrojenia, I-41.3; III-311

Akcje bojkotowe III-322

Akord III-214.2a

Akty

 akty o charakterze nieustawodawczym I-35

 akty prawne I-33

 akty ustawodawcze I-34

 akty wykonawcze I-37

 rozporządzenia (akty) delegowane I-36

 zasady I-38

Akty o charakterze nieustawodawczym I- 35

Akty prawne I-33 – I-34 patrz również: I-38

Akty ustawodawcze I-33; I-34; I-38

 forma I-33-I-38

publikacja I-39
Akty wykonawcze I-37
 obrona I-41.4
 rozporządzenia lub decyzje I-37.4
 Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa I-40.3
Alternatywna metoda rozstrzygania sporów III-269.2g
Ambasady, konsulaty i delegatury III-328
Antydumping III-232
Azory III-424
Azyl III-257.2; III-266
 prawo do azylu II-78

B

Badania I-14.3; III-248-255
Bankowość, liberalizacja usług bankowych III-146.2
Bardziej rygorystyczne przepisy krajowe III-172.4.5., III-234.6; III-235.4, 278.4a
Bezpaństwowcy III-257.2
Bezpieczeństwo i sprawiedliwość; I-3.2; I-14.2j; I-42; III-257-III-277
Bezpieczeństwo I-3.4; Preambuła do rozdziału II; II-66; III-133.3; III-154; III-292.2a
 dostawy energii III-256.1.b
 Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa III-329.2
 międzynarodowe III-131; III-292.2c
 narodowe I-5.1; III-262; III-436.1a
 przestrzeń wolności bezpieczeństwa i sprawiedliwości III-257-III-277; III-277.1;
 III-258; III-377
 publiczne III-133.3; III-140.1; III-154; III-290
 wewnętrzne III-261
Bezpieczeństwo III-172.3
Bezpieczeństwo zaopatrzenia (w surowce i półprodukty) III-151.6c
Bezrobocie III-167.3a, patrz również: Zatrudnienie
Bilans płatniczy III-177; III-201.1; III-202
Budżet I-53-56; III-402-415

C

Cele społeczne I-3.3; II-94
Cele Unii I-3
Ciągłość prawna IV-438
Cła III-151; III-170; III-314
COREPER III-344
Cudzoziemcy III-140
Cypr IV-440.6b
Czas obowiązywania Traktatu/Konstytucji IV-446
Członkostwo w Unii I-1.2; I-58-I-60

D

- Dane osobowe, ochrona I-51; II-68;
- Dania III-286; IV-440; protokół w sprawie stanowiska Danii
 - Członkowie Parlamentu Europejskiego, patrz: protokół w sprawie przejściowych przepisów Unii oraz deklaracja w sprawie przepisów przejściowych Unii
 - ważenie głosów, patrz: protokół w sprawie przejściowych przepisów Unii oraz deklaracja w sprawie przepisów przejściowych Unii
- Decyzja I-33.1; I-37.4; I-39.3; I-40.3,6,7; I-41.4;
- Klauzula pogłębiająca (passerelle) IV-444; I-40.7; I-55.4
- Deficyt III-181.1, III-183.1
- Deficyt publiczny III-184
- Deficyt, publiczny III-184; III-197.2b i 4b; III-198.1b
- Delegatury Unii III-328
- Demokracja I-2; I-4-52; III-292
- Demokracja przedstawicielska I-46
- Demokracja uczestnicząca I- 47
- Depozyt, kara za niespełnienie wymogów EMU III-184.10
- Derogacja krajowa I-10.3; III-198
- Dewiza UE I-8
- Dług, publiczny III-181.1; III-183; III-184
- Dobrobyt I-3.1
- Dobrostan zwierząt III-121
- Dobrostan zwierząt III-121; III-154
- Dokumenty pobytowe III-125.2
- Dominująca pozycja III-162
 - przedsiębiorstw publicznych III-155, III-166
- Domniemanie niewinności II-108
- Dorobek prawny Wspólnoty I-2; I-3.1; I-5
- Dostęp do dokumentów I-50.3-4; II-102
 - ochrona danych osobowych I-51; II-68
- Dostosowanie krajowe III-189
- Dowody naukowe III-172.5
- Dowody tożsamości III-125.2
- Dyscyplina budżetowa III-184.2
- Dyskryminacja
 - arbitralna III-154; III-158.3; III-172.6;
 - niedyskryminacja I-2; I-4; II-81; III-123; III-155; III-288.5; III-321.2; III-416
 - pomoc III-167.2a;
 - rynek rolny III-228.2
 - stawki III-240.1
 - wynagrodzenie, dyskryminacja ze względu na płeć III-214;
 - ze względu na przynależność państwową I-4.2, II-81.2; III-149;
 - zakaz I-4.2; II-81.1; III-133.2
 - zwalczanie I-3.3; III-118; III-124;

Działalność o charakterze handlowym III-145b; III-155.1
Działania wspierające I-12.5; I-17; I-44.1; III-267.4
Działania zewnętrzne III-292-329
Dzieci I-3.3-4; II-84
Dziedzictwo kulturowe, preambuła; I-3.3; III-167.3d; III-280
Dziedzictwo preambuła części I; I-3.3; preambuła części II; III-192.3d; III-280.1,2b
Dzień Europy I-8

E

EBC, patrz: Europejski Bank Centralny
Edukacja III-282-283; I-17; II-74; III-235.1; III-278.1
EMU, patrz: Unia Gospodarcza i Walutowa
Energia I-14.2i; III-246; III-256
 wybór 234.2c, III-256.2
ESDP patrz: Europejska polityka bezpieczeństwa i obrony
Euro III-194-196; I-13; I-15; I-30.1; III-177; III-186; III-191; III-326; Protokół w sprawie strefy euro III-194-III-196
 członkostwo III-194-202
 kraje poza strefą III-194; III-197.2; Protokół w sprawie grupy euro
 przejście do III-197-202
 strefa euro III-194-196; Protokół w sprawie grupy euro
 waluta Unii I-8
Eurojust I-42.2; III-273; III-274.1; III-276.2b
Europa Demokracji
 mianowanie III-335
Europa Demokracji, alternatywne sprawozdanie, ostatnia tabela przed indeksem
Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (ECHR) I-9; II-113; III-325.6a(ii) i 8
Europejska polityka bezpieczeństwa i obrony (ESDP) patrz: polityka obrony
Europejska Sieć Sądowa III-273.1c
Europejska Służba Działań Zewnętrznych III-296.3; deklaracja w sprawie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych
Europejska ustawa ramowa I-33.1; I-34
 wyłączne zastosowanie ustaw ramowych III-138; III-140.2; III-141.1; III-147; III-174; III-210.4; III-270.2; III-271; III-362.3
Europejski Bank Centralny (EBC) I-30; I-34.3; I-35; III-159; III-181; III-185; III-186-192; III-199; III-326; III-365 (patrz również: III-378); III-367; III-373d; III-382; III-383; III-396.15; III-399.1; III-429.1; III-431; III-434; IV-443; protokół w sprawie Eurogrupy art. 1
 akty EBC I-35;
 konsultacje z III-159; III-184.13; III-185.4-6; III-186; III-187.3-4; III-191; III-192.3; III-196; III-198.3; III-326.1
 niezależność III-188
 Rada Ogólna, III-199
 Rada Prezesów III-187.1; III-382; III-383

Zarząd III-382; III-383

Europejski Bank Inwestycyjny III-393-394; III-184.10b; III-221; III-317.3; III-373; III-384.3; III-399 III-434

Europejski Fundusz Społeczny III-219; III-221; III-224

Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej III-321.5

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich I-10.2, I-49; III-335; Alternatywne sprawozdanie- Europejski System Banków Centralnych (ESCB) I-30; III-185; III-187-191; III-383

statut III-198-199; III-326; III-373.d; III-429

Europejskie partie polityczne I-46.4; II-72.2; III-331

Europejskie służby publiczne III-398-399

Europejskie Służby Zatrudnienia (EURES) III-134.a,d

Europol I-42.2; III-273-276 patrz również: III-259;

F

Finanse publiczne III-177

Finanse Unii I-53-56; III-402-409

Flaga Unii I-8

Forma aktów prawnych I-33 to I-38

Francja III-186; IV-440

Fundusz Rozwoju Regionalnego III-221; III-222; III-224

Fundusz Społeczny patrz: Europejski Fundusz Społeczny

Fundusz Spójności III-223; III-234.5b; III-247.1c

Fundusze o przeznaczeniu strukturalnym III-221; III-223.2

Fundusze orientacji i gwarancji rolnej III-228.3

G

Głosowanie w Radzie

większość kwalifikowana I-25.1

większość superkwalifikowana I-25.2

ważenie głosów patrz: protokół w sprawie przepisów przejściowych dotyczących instytucji i organów Unii

Godność osoby ludzkiej I-2; preambuła część II; II-61; III-292.1

Gospodarka światowa III-292.2e

Gospodarki III-130.4; III-151.6d; III-179.3; III-227.2c

Granice administracyjne III-134.b

Granice III-242; III-246

bez granic I-3; III-130.2

Grenlandia III-286.1

Grzywny III-163.a; III-184.10.d; III-190.3; III-362.2; III-401

legalność grzywien, dla obywateli II-109-110

H

Handel nielegalny III-160; III-267.1

Handel światowy III-314

Harmonizacja

Harmonizacja

Agencja do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia III-311.1b

rynek wewnętrzny III-172-173

ustawy III-172 –III-176

warunki życia i pracy III-209(1)

systemy społeczne III-209(3);

polityka społeczna (minimalne wymagania) III-210.2b

prawo kryminalne III-271.2

polityka ochrony środowiska naturalnego III-172.4-10; III-233.2

Wyłączenie harmonizacji

działania koordynujące, uzupełniające i wspierające

edukacja, młodzież i sport III-282.3a;

kształcenie zawodowe III-283.3a

kultura III-280.5a

obrona cywilna III-284.2

przemysł III-279.3

turystyka III-281.2

współpraca administracyjna III-285.2

zdrowie publiczne III-278.5

kształcenie zawodowe III-283.3a

kultura III-280.5a

obrona cywilna III-284.2

ogólne wyłączenie dotyczące działań koordynujących, uzupełniających i wspierających I-12.5

ogólne wyłączenie dotyczące klauzuli elastyczności I-18.3

polityka imigracyjna III-267.4

polityka społeczna III-210.2a

przemysł III-279.3

środki zachęcające

dotyczące dyskryminacji III-124.2

dotyczące polityki zatrudnienia III-207

turystyka III-280.5a

współpraca administracyjna III-285.2

wykształcenie, kształcenie zawodowe, młodzież i sport III-282.3a; III-283.3a

zatrudnienie III-207

zdrowie III-278.5

Higiena III-213f

Hymn Unii I-8

I

Imigracja III-257.2; III-265– III-268

Immunitety III-434

Inicjatywa

299.1; III-300.2b; III-302; III-307.1; III-313.3; III-322; III-325.3 (zalecenie); III-325.9; III-396.1; III-420.2

EBC (zalecenie) I-30.5; I-34.3; III-185.4(2); III-187.3b; III-326.1 i 2

Europejskiego Banku Inwestycyjnego (wniosek) III-393; III-396.15

grupy Państw Członkowskich I-34.3; I-42.3; I-59.1 i 2; III-264.b, III-396.15

Komisji Europejskiej (ogólna zasada) I-26.1 i 2

Komitetu ds. Ochrony Socjalnej III-215c

Komitetu Ekonomiczno-Finansowego III-192.2

Komitetu Ekonomiczno-Społecznego- III-391(2); III-392(1)

Komitetu Regionów III- III-387(2); III-388(3)

Komitetu Zatrudnienia III-208.b

Ministra Spraw Zagranicznych (wniosek) I-28.2; I-40.6; I-41.4; III-293.2; III-296.3; III-

monopol na prawo inicjatywy I- 26.2;

obywateli I-47.4

Parlamentu Europejskiego I-20(2); I-59.1; III-304.2; III-330.1(2) i2; III-396.14;

III-333(3); III-335

pojedynczego Państwa Członkowskiego I-40.6; I-41.4; III-165.1; III-299; III-310.2; III-447

Prezesa EBC III-383.3(2)

Prezesa Trybunału Sprawiedliwości III-357(2)

Przewodniczącego Rady I-34.2

Rady Europejskiej I-40.2; I-41.2

Rady III-396.14

Rzecznika Praw Obywatelskich III-355.1(2)

specjalna większość kwalifikowana wymagana bez propozycji I-25.2; I-44.3(4); I-59.5(3)

Trybunału Sprawiedliwości (wniosek) I-34.3; III-359.1; III-381; III-396.15

Inicjatywa obywateli I-47.4

Institucje I-19-I-32; III-330-III-385

siedziby III-432

Integralność człowieka II-63

Integralność fizyczna i psychiczna II-63

Inwestycje bezpośrednie III-157.2; III-314; III-315

Inwestycje zagraniczne III-314; III-315

Inwestycje,

bezpośrednie III-157.2

bezpośrednie zagraniczne III-314; III-315

J

Jednomyślność (głosowanie w Radzie Europejskiej lub w Radzie)
członkowie sądów wyspecjalizowanych III-359.4
finansowe zasady dla budżetu (do grudnia 2006 r.) III-412.3
handel bronią III-436.2
handel usługami w zakresie kultury i audiowizualnymi III-315.4
krok wstecz w odniesieniu do liberalizacji przepływu kapitału III-157.3
liczba rzeczników generalnych III-354
naruszenie wartości Unii I-59.2
ograniczenie zasobów własnych Unii I-54.3
określenie strategicznych interesów i celów Unii III-293.1
opodatkowanie członków Parlamentu Europejskiego III-330.2
pierwsze wieloletnie ramy finansowe I-55.4
pomoc państwowa zgodna z rynkiem wewnętrznym III-168.2
prawo rodzinne III-269.3
prawo weta z istotnych względów polityki krajowej III-300.2d
priorytety funduszy o przeznaczeniu strukturalnym (do stycznia 2007) III-223
protokół w sprawie wartości odniesienia w ramach zmiany procedury dotyczącej nadmiernego deficytu do ustawy europejskiej III-184.13
przepisy ustawowe dotyczące rynku wewnętrznego podlegające harmonizacji w przypadku braku konkretnej podstawy prawnej III-173
przystąpienie (akcesja) nowego Państwa Członkowskiego I-58.2
przyznanie odstępstwa w dziedzinie transportu III-237
rozszerzenie obszaru współpracy w sprawach karnych III-270.2d; III-271.1; III-274.4
skład kolegium Komisji I-26.5-6
skład Komitetu Ekonomiczno-Społecznego III-389
skład Komitetu Regionów III-386
skład Parlamentu Europejskiego I-20.2
stowarzyszenie krajów i terytoriów zamorskich III-291
system językowy instytucji Unii III-433
umowy dotyczące systemu kursów wymiany euro III-326.1
umowy międzynarodowe III-325.8
umowy w dziedzinie handlu usługami III-315.4
uprawnienia na mocy Konstytucji, niedostateczne I-18; III-125
ustanowienie prokuratora III-274.1
ustawy dotyczące środowiska naturalnego i ustawy ramowe III-234.2
używanie środków wojskowych i cywilnych III-309.2
wspieranie Państw Członkowskich w dziedzinie polityki społecznej III-210.1,c,d,f i g; III-212.2
wspólna polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony I-40.4; I-41.2 i 4
współpraca operacyjna pomiędzy organami krajowymi w sprawach karnych III-275.3
wstrzymanie się od głosu nie wyklucza jednomyślności III-341.1; III-343.3
wybór członków do Parlamentu Europejskiego III-330.1
wydatki na wzmocnioną współpracę III-421
wytyczne polityki zagranicznej i obrony III-295; III-300.1

wzmocniona współpraca w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa III-419.2; III-420.2
zasady działania organów na terytorium innego Państwa Członkowskiego III-277
zastąpienie waluty po przystąpieniu nowego członka do strefy euro III-198.3
zmiana jednomyślności na konsensus I-21.4
zmiana jednomyślności na większość kwalifikowaną IV-444.1; I-40.7; I-55.4; III-300.3
zmiana statusu KTZ IV-440.7
zmiana Statutu EBI III-393
zmiana wniosku Komisji III-395.1; III-396.9
zwalczanie dyskryminacji III-118; III-124.1
Języki I-10.2d; II-82; II-101.4; III-128; III-282.2a; III-151; IV-448

K

Kapitał, swobodny przepływ III-156-160
Kara II-109; II-110; III-163.2a; III-184.10d; III-190.3; III-362-III-363; III-401
pieniężna III-362.3
Kara śmierci II-62
Kara śmierci II-62
Karta Narodów Zjednoczonych I-3.4; I-41.1 i 7; III-292.1 i 2c; III-305.2
Karta Praw Podstawowych I-9; część II; Preambuła ustęp 5; deklaracja w sprawie objaśnień dotyczących Karty
ograniczenie zakresu stosowania II-112-114
wykładnia II-111
zakaz nadużycia praw II-114
zakres stosowania II-111
Karta Społeczna III-209
Katastrofa, pomoc I-43.1b
Kategorie kompetencji I-12
Klauzula elastyczności I-18; III-125.1
Klauzula konstytucyjna III-375.2
Klauzula o udzieleniu pomocy I-41.7
Klauzula ochronna III-172.10; III-233.2
Klauzula socjalna III-117
Klauzula solidarności I-43; III-329.1
Kobiety i mężczyźni, równość I-2
Komisja Europejska I-26 to I-28; III-347-352
absolutorium III-409
konsultacja III-187.3b-4b; III-330.2; III-335.4; III-359.1; III-381; III-392
monopol inicjatywy I-25.2
niezależność I-26.4
odwołanie Komisji I-26.8; I-27.3
Przewodniczący I-27 I-21.2-3; I-22.2b; I-25.4; I-28; III-348.2; III-350; III-400.1a
rola I-26.1

- wiceprzewodniczący I-26.1; I-28
- wotum nieufności I-26.8
- zakaz zwracania się o instrukcje I-26.7
- Komisja patrz: Komisja Europejska
- Komitet Doradczy ds. transportu III-244
- Komitet ds. Ochrony Socjalnej III-217
- Komitet Ekonomiczno-Finansowy III-192; III-201
- Komitet Ekonomiczno-Społeczny I-32; III-389-392;
 - konsultacje z III-139; III-134; III-138.1; III-147.1; III-172; III-173; III-206.2; III-207; III-210.2-3; III-213; III-214; III-216; III-219.3; III-221; III-223; III-224; III-234; III-235.3; III-236.2; III-240.3; III-245.2; III-247.2; III-251; III-252; III-253; III-256.2 III-278.4 i 5; III-279.3; III-282.3a; III-283.3; III-388; III-400.2
- Komitet III-356-III-357
- Komitet pojednawczy III-396.10-13; III-404.5
- Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa III-307; III-309.2; III-329.2
- Komitet Regionów I-32; III-219.3; III-386-388
- Komitet Zatrudnienia III-206.2-4; III-208
- Komitety III-346
- Kompetencja dzielona I-12.2; I-14; I-44
- Kompetencje Unii
 - działania wspierające, koordynujące i uzupełniające I-17
 - kategorie kompetencji I-12
 - klauzula elastyczności I-18
 - kompetencja dzielona I-14
 - kompetencja wyłączna I-13
 - koordynacja polityk gospodarczych i zatrudnienia I-15
 - pierwszeństwo prawa Unii I-6; deklaracja dotycząca art. I-6
 - pomocniczość i proporcjonalność I-11.3-4 (patrz również: protokoły)
 - uprawnienia przyznane I-11.2
 - Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa I-16
- Konkurencja III-161-169; I-3.2; I-13b; III-151.6c; III-171; III-177; III-178, III-436.1b
 - kompetencja wyłączna I-13.1b
 - naruszenie III-165
 - podział rynków III-161c
 - polityka gospodarcza III-178
 - porozumienia III-161
 - reguły I-13.1b
 - rolnictwo III-228; III-230
 - transport III-241
 - uniknięcie zakłócenia konkurencji III-171; III-174; III-175.1; III-279.3
 - warunki konkurencji III-151.6.b
 - wolna i niezakłócona I-3.2; III-151.6.c
 - wspólne reguły III-163
 - zakłócenie konkurencji III-132; III-171; III-174-175; III-279.3; III-416
 - zasada przestrzegana przez Europejski Bank Centralny III-185.1
 - zobowiązania dodatkowe III-161.1e
- Konkurencyjność III-151.6b

Konsensus I-21.4; I-22.2c; III-326.1; IV-443.2

Konstruktywne wstrzymanie się od głosu I-59.5; III-300.1; III-341.1; III-343.3

Konstytucja

ciągłość prawna IV-438

czas obowiązywania IV-446

granice Unii I-5.1, III-436

przyjęcie IV-447

ratyfikacja IV-443.3; IV-447

wejście w życie IV-447

wykładnia III-375.2

wystąpienie z I-60.3

zakres terytorialny IV-440

zmiany IV-443; IV-445

Konsultacje z

Europejskim Bankiem Centralnym III-159; III-184.13; III-185.6; III-186.2; III-187.3a; III-187.4a; III-191; III-192.3; III-196.1-2; III-326

instytucjami zainteresowanymi warunkami zatrudnienia III-427

kandydatami zaproponowanymi na przewodniczącego Komisji I-27.1

Komisją I-58.2; III-187.3b-4b; III-330.2; III-335.4; III-346; III-359.1; III-381; III-390; III-393; III-424; IV-440.7; IV-445.2

Komitetem Ekonomiczno-Finansowy III-202.3

Komitetem Ekonomiczno-Społecznym (EcoSoc), patrz: Komitet Ekonomiczno-Społeczny

Ministrem Spraw Zagranicznych III-312.2-3; III-420.2

Państwami Członkowskimi III-213

Parlamentem Europejskim, I-27.1; I-54.3; III-125.2; III-126; III-127; III-157.3; III-163.1; III-169; III-173; III-176; III-182.2; III-183.2; III-184.13; III-185.6; III-186.2; III-187.4; III-198.2; III-206.2; III-208; III-210.1,c,d,f,g i 3; III-217; III-234.2; III-240.3; III-251.3-4; III-253; III-263; III-266.3; III-269.3; III-274.4; III-275.3; III-277; III-291; III-304.1; III-313.3; III-325.6b; III-326.1; III-382.2; III-385.2; III-393; III-412.2; III-421; III-424; IV-443.2; IV-445.2

partnerzy społeczni III-211

pracownikami II-87 III-210.1e

Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego III-341.2

Radą Ministrów przez Państwa Członkowskie III-297.3

stronami, których dotyczą działania Unii I-47.3;

Trybunałem Obrachunkowym III-412; III-415.4

Trybunałem Sprawiedliwości III-359; III-381

Kontrola

derogacja krajowa III-172.7-8

konwentu IV-443.2

przed sądem III-333

rachunków I-31.2; III-384.1; III-409

sytuacji budżetowej III-184.2; III-198.1

wzmocnionej współpracy III-420

zakłóceń III-132

Kontrola granic zewnętrznych III-257.2

Kontrola polityczna

Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa III-307

Parlament Europejski I-20.1

Kontrola rynków III-161b

Konwencja Genewska (w sprawie statusu uchodźców) II-78; III-266.1

Konwent IV-443

zmiana Konstytucji bez zwoływania konwentu IV-445

Koordinacja

badania i rozwój technologiczny III-250

polityka społeczna III-210.2; III-213

polityki gospodarcze i polityki zatrudnienia, ogólna klauzula I-15

polityki gospodarcze III-177ff

polityki gospodarcze państw strefy euro III-185

polityki zatrudnienia I-15.2; III-203; III-204; III-208

przemysł III-279.2

sieć transeuropejska III-247.3

uzgodnione praktyki wpływające na handel III-161.1

wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość III-257

zdrowie publiczne III-278.2

Koordinacja gospodarcza I-12.3; I-14.2; I-15.1; III-177.1; III-179

członków strefy euro III-194.1b i protokół w sprawie Eurogrupy

Korupcja, zwalczanie korupcji III-271.1

Kościół I-52

Kraje i Terytoria Zamorskie (KTZ) III-286-III-291

Krajowe ograniczenia I- 10, III-126

Krajowe prawo kryminalne III-163.2e

Krew III-278.4.a; III-278.7

Kryteria konwergencji III-198.1

Ksenofobia III-257.3

Kształcenie na odległość III-282.1f

Kształcenie zawodowe I-17.e; II-74.1; III-213c; III-219.1; III-283.1

KTZ, patrz: Kraje i Terytoria Zamorskie

Kultura III-280; również preambuła do części I; I-17.1c; III-167.3d;

jednomyślność w zakresie polityki handlowej III-315.4

L

Legalność aktów III-365

Lojalna współpraca I-5.2

Lokauty III-210.6

Ł

Łączenie rodzin III-267.2a, III-269.3

M

Madera III-424; IV-440

Małżeństwo II-69

Manipulacja genetyczna, ograniczenia II-63.2b,d

Mężczyźni i kobiety, równość I-2, II-83

Miejsce zamieszkania I-10.2; II-105; III-125.2; III-126

Migracja III-257.2; III-267

Minister Spraw Zagranicznych I-28

część kolegium Komisarzy I-26.4 i 5; I-28.4

inicjatywa (wniosek) I-28.2; I-40.6; I-41.4; III-293.2; III-296.3; III-299.1; III-300.2b; III-302; III-307.1; III-313.3; III-322; III-325.3 (zalecenie); III-325.9; III-329.2; III-396.1; III-420.2

konsultowanie i informowanie Parlamentu Europejskiego III-304.1

koordynacja działań militarnych III-309.2; III-310.1

koordynacja stanowiska Państw Członkowskich w organizacjach międzynarodowych III-305.1,2; III-327.3; III-328.2

mianowanie I-28.1

opinia na temat współpracy strukturalnej III-312.3

opinia na temat wzmocnionej współpracy III-419.2

przewodniczący Rady do Spraw Zagranicznych I-28.3; III-296.1

wiceprzewodniczący Komisji I-28.4

wsparcie przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych III-296.3

zatwierdzenie przez Parlament Europejski I-27.2

Minister Spraw Zagranicznych I-28 patrz również: I-21.2; I-40.4; III-292.3; III-293.2; III-294.2; III-296.2; III-299-302; III-304; III-305.2; III-310; III-313.3; III-322; III-324.2; III-325.3; III-327-327

informowanie Parlamentu Europejskiego III-205

inicjatywa I-22.2d; I-40.8; I-41.8; III-299; III-302; III-307; III-313.3; III-329

opinia o wzmocnionej współpracy III-419.2

przewodniczący Rady do Spraw Zagranicznych I-28.3; III-296.1

konsultacje z Parlamentem Europejskim III-304.1

koordynacja misji wojskowych III-309.2; III-310.1

koordynowanie stanowisk Państw Członkowskich w organizacjach międzynarodowych III-305; III-327.1; III-328.2

Rada do Spraw Zagranicznych I-24.2; III-296.1

umowy międzynarodowe dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa III-325.3

Wiceprzewodniczący Komisji I-28.4

współpraca strukturalna III-312.3

zatwierdzenie przez Parlament Europejski I-27.2

Zewnętrzne służby UE III-296.3

Misje dyplomatyczne III-296.3; III-301.2; III-306

Młodzi pracownicy III-135

Młodzież I-17.e; III-135, III-282-283

Monopol państwowy III-155
Monopole publiczne III-155; III-162; III-166

N

Nadużycia finansowe I-53.7; III-415
Nadużywanie pozycji dominującej III-162
Nadzór, opodatkowanie III-158
Narkotyki III-271; III-278
Narodowe dobra kultury III-154
Naruszenia III-333; III-335
Naruszenie
 przepisów krajowych III-158.1b;
 prawa UE III-361; III-365.2; III-367
 reguł konkurencji III-165.1-2;
 protokołu w sprawie pomocniczości i proporcjonalności art. 5,7
NATO, patrz: Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego
Natychniastowe finansowanie III-313.3
Nauka I-3.3; II-73, III-172.3 i 5; III-233.3a; III-248.1; III-251.1a; III-254.1; III-429.2
 ograniczenia II-63.2
Negocjator III-325.3
Niderlandy III-286; IV-440; IV-441
Niedyskryminacja I-2; I- 4; II-81; III-123-III-129; III-321.2
Niemcy
 pomoc dla Niemiec Wschodnich III-167.2c; III-243
Niepełnosprawność II-81; II-86; III-118; III-124
Nierówność kobiet i mężczyzn III-116
Nieruchomość III-138.2e; III-157.1
Nieuzasadnione zwolnienie z pracy II-90
Niewłaściwe administrowanie I-49; II-103; III-333; III-335
Niewolnictwo II-65
Niewyznaniowy I- 52
Niezależność
 EBC I-30.3, III-188
 EUROSTAT III-429
 Komisji I-26.4,7; III-347(1)
 osób niepełnosprawnych II-86
 osób w podeszłym wieku II-85
 rzecznika generalnego III-354(2), 355(1)
 Rzecznika Praw Obywatelskich I-49
 sędziów III-355(1), III-356.2; III-359.4
 Trybunału Obrachunkowego III-384.3, III-385.1
 Trybunału Sprawiedliwości I-29.2, III-355.1

O

Objaśnienia do Karty Praw Podstawowych II-Preambuła ust. 5; deklaracja dotycząca objaśnień do Karty Praw Podstawowych

Obrona cywilna I-17f; III-284

Obywatele państw trzecich III-144

Obywatele Unii I-10; II-106; III-123-129

Obywatelstwo I-10; III-123-129

Ocena zagrożeń III-329.3

Ochrona danych osobowych I-51; II-68

Ochrona konsumentów III-235; I-14.2f; II-98; III-120; III-172.3;
bardziej rygorystyczne przepisy krajowe III-235.4

Ochrona obywateli I-10.2

Ochrona prerogatyw III-365.3

Odmowa działania sprzecznego z własnym sumieniem II-70.2

Odpowiedzialność umowna III-431

Odstępstwa, derogacje III-126; III-130.4; III-192.4; III-197; III-198.2; III-234.2 i 5; III-237; III-278.4; III-300.2; III-325.7; III-326.1 i 3; III-382.1

Odsyłanie III-267.2c

Odwołanie Komisji I-26.8; I-27.3

Ograniczenia ilościowe III-153

Ograniczenia przed rokiem 1993 III-157.1

Opieka dyplomatyczna I-10.2c; II-106; III-127

opinie I-33.1; I-35

brak dyskryminacji ze względu na opinie (polityczne) II-81

definicja I-33

Europejski Bank Centralny I-30.5; III-185.4; III-190.1c i 2

Komisja III-184.3 i 5; III-202.3; III-213; III-335.4; III-360-III-361; III-396.7c, 9 i 15; III-404.1; III-419.2

Komitet ds. Ochrony Socjalnej III-217

Komitet Ekonomiczno-Finansowy III-184.4; III-192.2a

Komitet Ekonomiczno-Społeczny III-388; III-392

Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa III-307

Komitet Regionów III-388

Komitet w sprawie opiniowania kandydatów do Trybunału Sprawiedliwości i na rzecznika generalnego III-357

Komitet Zatrudnienia III-208b

legalność III-365.1; III-367

Minister Spraw Zagranicznych III-419.2

Parlament Europejski III-296.3

Parlamenti narodowe patrz: Protokół w sprawie parlamentów narodowych art. 3,5 i 6

partnerzy społeczni III-211.3

Przedstawiciele różnych sektorów gospodarczych i społecznych III-390

społeczeństwo obywatelskie I-47; III-390

Stały Komitet ds. Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Komitet Polityczny i

Bezpieczeństwa III-307.1; III-329.2

Trybunał Obrachunkowy III-384.4
Trybunał Sprawiedliwości III-325.11
Opłaty pobierane w związku z przekraczaniem granic III-242
Opodatkowanie III-158; III-170; III-171; III-172.2
 opodatkowanie pośrednie III-170; III-171
Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) III-327.1
Organizacja Narodów Zjednoczonych III-292.1; III-316.2; III-321.7; III-327
Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) I- 41.7 Protokół w sprawie stałej
współpracy strukturalnej
Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) III-327.1
Organizacje międzynarodowe
 stosunki między Unią a organizacjami międzynarodowymi III-327-328
 patrz również: III-201.2a; III-233.4; III-249.b; III-252.4; III-278.3; III-280.3; III-
 282.3; III-283.3; III-
 296.2; III-301.2; III-303; III-305; III-306; III-315.3; III-316.2; III-317.2; III-318;
 III-319.3; III-321.4,7; III-323-III-324; III-326
Organy administracji właściwe do spraw pracy III-134a
Organy doradcze Unii I-32
Organy Unii, patrz: „Instytucje”
Organy, pozyskiwanie organów ludzkich III-278.7
Orientacja seksualna II-81; III-118; III-124.1
Orzeczenia sądowe, wzajemne uznawanie III-257.4; III-269.1
Orzekanie w trybie prejudycjalnym I-29.3; III-358.3; III-369
Osobowość prawna I-7; I- 30.3; III-393
Osoby w podeszłym wieku, prawa osób w podeszłym wieku II-85
Ostrzeżenie dotyczące naruszenia wytycznych gospodarczych III-179.4
Oświadczenie
 deklarowanie przepływu kapitału III-158.1b
 status IV-437; IV-438
 w związku ze wstrzymaniem się od głosu III-300.1

P

Państwa Członkowskie
 dostosowanie monopoli państwowych III-155
 kompetencja dzielona między Unią a Państwami Członkowskimi I-15
 negocjowanie umów międzynarodowych III-326.4
 orzekanie w sporach między Państwami Członkowskimi III-375.3
 poparcie polityki zagranicznej Unii I-16.2; I-40.1
 popieranie wymiany handlowej z państwami trzecimi III-151.6a
 prawo inicjatywy
 grupy Państw Członkowskich I-34.3; I-42.3; I-59.1 i 2; III-396.15
 pojedynczego Państwa Członkowskiego I-40.6; I-41.4; II-165.1; III-299;
 III-310.2; III-447
 przyznanie kompetencji Unii I-1; I-11.1
 rola w usługach świadczonych w ogólnym interesie III-122

- stosunki między Unią a Państwami Członkowskimi I-5; I-37.1; I-40.5; I-42.2-3
- ściślejsza współpraca w zakresie obrony I-41.5
- uchybiecie zobowiązaniom III-360-III-362
- wsparcie Unii I-5.2
- wspólne wartości I-2; I-9.3; I-58.1
- współpraca operacyjna w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego między III-261
- wzajemne dopuszczanie dowodów III-270.2a
- wzajemne uznawanie dyplomów III-141.1a
- wzajemne uznawanie orzeczeń sądowych III-257.4; III-269.1; III-270.1
- wzajemne wsparcie w przypadku ataku terrorystycznego lub katastrofy I-43; III-329
- wzmocniona współpraca I-44; III-416-III-423
- zakłócone warunki konkurencji III-138.2h, III-151.6c
- zasada pomocniczości I-11.3
- zdolności operacyjne I-42.1
- Państwa ościenne I-57
- Państwo prawne I-2; III-292.1
- Parlament Europejski I-20; III-330-340 patrz również: I-10.2; I-27.1; I-34; I-40.8; I-41.8; II-100; III-172.3; III-325.6; III-392
 - konsultacje z III-126; III-127; III-157.3; III-163; III-169; III-173; III-176; III-182; III-183; III-184.13; III-186; III-187.4; III-198.2; III-206.2; III-208; III-210.3; III-217; III-234.2; III-240.3; III-251; III-253; III-263; III-266.3; III-269.3; III-275.3; III-277; III-304.1; III-313.3; III-326.1; III-341.2; III-385.2; III-412; III-422, III-424
 - liczba przedstawicieli I-20.2; protokół w sprawie przepisów przejściowych dotyczących instytucje Unii
 - prawo obywateli do kierowania petycji I-10.2
 - tymczasowa komisja śledcza III-333
 - ustawodawstwo I-20.1
 - wybory do I-20.2, II-99
- Parlamente narodowe I-11.3
 - protokół w sprawie roli narodowych parlamentów Państw Członkowskich
 - protokół w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności
 - uczestnictwo w procesie ustawodawczym III-259; III-273.2; III-276.2
 - weto IV-444.3
 - zwrocenie uwagi I-18.2; I-42.2; I-59.2; III-261; IV-443, IV-444
- Partie na poziomie unijnym/europejskim I-46.4; II-72.2; III-331
- Partie polityczne I-46.4; II-72.2; III-331
- Partnerzy społeczni I-48; II-87; II-88, III-211-212
- „Passerelle” (zmiana z jednomyślności na większość kwalifikowaną): IV-444; I-40.7; I-55.4
- Paszporty III-125.2
- Petycje I-10.2d; II-104; III-334
- Pierwszeństwo prawa Unii I-6, III-365.3; deklaracja dotycząca I-6
- Pierwszeństwo prawa unijnego I-6, III-365.3; deklaracja dotycząca I-6
- Pluralizm

media II-71.2
wartości I-2
Płacenie grzywien III-362.3
Płatności i świadczenia społeczne III-136.1b
Płatności III-156-III-160
Płatny urlop II-91; III-215
Płeć III-118; III-124.1; III-214.4,
Pobyt I-10.2b; II-105; III-125.2; III-126
Pochodzenie etniczne III-118; III-124
Podatki pośrednie III-170.3; III.171.1
Podstawowe Prawa Socjalne Pracowników III-209; II-87-II-93
Podział rynków III-161c
Pokój, część I - preambuła; I-3.1 i 4; I-41.1; III-131; III-292.2c; III-309
Polityka bezpieczeństwo i obrony I-41; III-309-312 patrz również: I-12.4
Polityka gospodarcza i pieniężna III-177-202
Polityka handlowa III-314 – III-315
Polityka handlowa III-314-315
Polityka obrony I-41; III-295; III-309-313
 patrz również: III-304.2; III-329; I-41.7
Polityka publiczna III-133.3; III-140.1; III-154; III-158.1b; III-290
Polityka regionalna III-220-224
Polityka społeczna I-14.2; I-15.3; III-213; III-209-219
Polityka wymiany walut III-177.2; III-198.3, III-326.2
 derogacja od III-200
Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa I-12.4; I-16; I-22.2; I-28; I-40-41; III-294-312
Polityka zagraniczna III-294-312
Polityki gospodarcze I-12.3; I-15.1; I-30.2; III-177-202; III-204; III-221
Pomoc finansowa III-180
Pomoc humanitarna I-14.4; III-316-III-321; III-292.2d i g
 zadania pomocy humanitarnej III-309.1
Pomoc państwowa III-167; III-230.2
Pomocniczość I-11.3; I-18.2; III-259
 Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej
Popieranie wymiany handlowej III-151.6a
Popieranie wymiany handlowej III-151.6a
Porozumienia międzyinstytucjonalne III-397
Posiedzenie Rady dotyczące aktów ustawodawczych I-24.6
Postanowienia finansowe III-313; III-402-409
 finansowanie kryzysowe III-313.3
 wieloletnie ramy finansowe I-55; III-402
Postanowienie wspólne III-424-436
 dotyczące wykonywania kompetencji Unii I-33-39
 w zakresie postanowień finansowych III-410-414
Poszanowanie prawa Preambuła części I
Powszechne wybory I-20.3; II-99.2; II-100; III-330.1
Pożyczka III-183; III-247.1c; III-394
Pożyczki III-182; III-201.2c; III-247.1.c; III-394

Praca dzieci II-92

Praca prowadzona na własny rachunek II-76; III-137; III-141

Pracownicy III-133-136; II-75; II-87; II-88; II-91; II-83.2d; III-209; III-210.1b; III-213b,d,g; III-214.1; III-219.1; III-290

Praktyki uzgodnione III-161.1; III-164

Prawa człowieka I- 2; I-3.4; I-9.2-3; preambuła część II; II-112.3; II-113; III-292.1 i 2b
przystąpienie Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka III-325.6a*ii*

Prawa grup mniejszościowych I-2

Prawa krajowe I-6; I-42.1a; I-52; II-69; II-70.2; II-74.3; II-76; II-87; II-88; II-90; II-94; II-95; II-96; II-99.1; II-102; III-163.2e; III-164; III-279.3; III-369; III-377; III-401;

zmieniony protokół nr 5 w sprawie stanowiska Danii; deklaracja dotycząca I-6

Prawa obywateli

dostęp to dokumentów I-50.3; II-102

opieka dyplomatyczna I-10.2c; II-106

prawo do dobrej administracji I-10.2; II-101

prawo do głosowania I-10.2b; II-100

prawo do kandydowania w wyborach I-10.2b; II-100

prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu I-10.2a; II-105

prawo petycji do Parlamentu Europejskiego II-104; III-334

Rzecznik Praw Obywatelskich I-10.2d; II-103

Prawa podstawowe I-4; I-9; II-112.3; II-113; III-292.1;

jako zasady prawa UE I-9.3

Karta Praw Podstawowych, część II

Prawa pracowników II-87-91

Prawa pracowników III-172.2, III-133.4, III-134c

Prawa własności (własności intelektualnej) III-176; III-364; III-425

Prawa własności intelektualnej II-77; III-176; III-315.1 i 4; III-364

Prawo

godność II-61-65

godność ludzka II-61

integralność, prawo do II 63

życie, prawo do II-62

grupy mniejszościowe I-2

obywatele I-10; II-99-106

dobra administracja II-101

dostęp do dokumentów II-102

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich II-103

głosowanie i kandydowanie I-99-100

opieka dyplomatyczna i konsularna II-106

petycja I-10.2d; II-104

przemieszczanie się i przebywanie II-105

pozostanie na terytorium III-133.3d; III-138.2d

przedsiębiorczość III-137-143; III-158.2

równość II-80-86

dziecka II-84; II-92

mężczyzn i kobiet II-83

- niepełnosprawnych II-86
- osób w podeszłym wieku II-85
- różnorodność kulturowa, religijna i językowa II-82
- wobec prawa II-80
- sądowe II-107-110
 - do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu II-107
 - domniemanie niewinności i prawo do obrony II-108
 - zakaz ponownego sądenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary II-110
- solidarność II-87-98
 - dostęp do służb pośrednictwa pracy II-89
 - informacja i konsultacja, prawo pracowników do II-87
 - ochrona przed nieuzasadnionym zwolnieniem z pracy II-90
 - opieka zdrowotna II-95
 - praca dzieci, zakaz II-92
 - pracownicy II-87-91
 - rokowania i działania zbiorowe II-88
 - warunki pracy II-91
- wolność II-66-79
 - azyl II-78
 - myśli, sumienia i religii II-70
 - nauka II-74
 - ochrona danych osobowych II-68
 - prowadzenia działalności gospodarczej II-76
 - sztuki i nauki II-73
 - własność II-77
 - wolność i bezpieczeństwo II-66
 - wyboru zawodu II-75
 - wypowiedzi i informacji II-71
 - zawarcie małżeństwa II-69
 - zgrupowania się i stowarzyszania się II-72
 - życie prywatne i rodzinne II-67
- zakaz nadużycia praw II-114
- Prawo europejskie I-33.1
 - akty wykonawcze I-37
 - rozporządzenia delegowane I-36
 - wyłączne zastosowanie aktów (w części III): 160; 176; 179.6; 184.13; 185.6; 113; 213; 224; 234.3; 251; 252.2-3; 273.2; 274; 276.2; 285.2; 315.2; 321.5; 330.2; 331; 333; 335.4; 359; 363; 364; 381; 393; 398.2; 402.4; 404; 412; 427
- Prawo międzynarodowe I-3.4; II-109.2; II-113; III-265.3; III-292.1
- Prawo pracy III-210.1a-g, III-213b
- Prawo Unii I-6; deklaracja dotycząca I-6
- Preambuła
 - Karta Praw Podstawowych; część II
 - Konstytucja; część I
- Prezydencja grupowa, patrz: Projekt decyzji Rady Europejskiej
- Procedura dotycząca nadmiernego deficytu III-184

- grzywny III-184.10
- kontrola ze strony Trybunału Sprawiedliwości III-184.13
- Procedura ustawodawcza I-34; III-396;
 - publikacja 399
- Procedury administracyjne III-138.2c
- Projekt UE III-167.3b
- Prokuratura Europejska III-274
- Proporcjonalność I-11.1
 - proporcjonalność sankcji karnych II-109; III-377
 - Protokół w sprawie stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności wniosek Parlamentu narodowego III-259
 - zasada I-11.4; I-38.1
- Protokół I-11.3,4; III-195; III-184.2; III-198.1 (wszystkie protokoły zostały dołączone do Traktatu.)
 - dotyczący uchodźców II-78; III-266.1
- Prywatność, prawo do II-67
- Przedsiębiorstwa
 - nadużywanie pozycji dominującej III-162
 - przedsiębiorstwa publiczne III-166
 - swoboda przedsiębiorczości II-75; III-137
 - zakazane porozumienia między przedsiębiorstwami III-161
 - zasady mające zastosowanie do III-161-III-166
- Przedsiębiorstwa publiczne III-166
- Przejrzystość I- 47.2; I- 50.3-4; II-102; Preambuła części I; III-399
- Przekonania pedagogiczne II-74
- Przekonania religijne, wolność II-70
 - dziedzictwo Preambuła części I
 - różnorodność II-82
- Przemysł I-17b; III-279
- Przepisy dotyczące wyborów III-126
- Przestępczość
 - Eurojust I-42.2; III-273; III-259; III-274.1; III-276.2.b
 - Europol I-42.2; III-273-274; III-276
 - komputerowa, III-271
 - minimalne normy dotyczące III-271
 - ofiary przestępstw III-270.2c
 - prokurator europejski III-274
 - współpraca policyjna III-275-277
 - zakaz ponownego karania za ten sam czyn zabroniony II-110
 - zapobieganie III-272
 - zorganizowana III-160
 - zwalczanie III-257.3; III-273-277, III-160, III-271
- Przestępczość komputerowa, zwalczanie III-271.1
- Przestępczość zorganizowana III-160
- Przestrzeń kosmiczna I-14.3; III-254.3
- Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości I-42; I-14.2j; II-78; III-257-277; III-377

Przewodniczący

- Komisji I-27; I-21.2 i 3; I-22.2b; I-25.4; I-28.1; III-348.2; III-350; III-400.1a
 - Parlamentu Europejskiego III-341, III-396.8b, III-404.4c i 9
 - Prezes Trybunału Sprawiedliwości III-355; III-357
 - Rady Europejskiej I-22; III-295; III-403; IV-443.2
 - Rady I-22, III-180.2, III-184.10, III-192.3, III-326.1, III-396.8b, III-404.4c, IV-443.3
- Przewodniczący Komisji, Rady, Parlamentu Europejskiego i prezes Trybunału Sprawiedliwości patrz: przewodniczący Komisji, Rady, Parlamentu Europejskiego i prezes Trybunału Sprawiedliwości
- Przeznaczenie gruntów III-234.2.iii
- Przyjęcie Traktatu IV-443
- Przyjmowanie ofert III-133.3a
- Przynależność państwowa
- brak dyskryminacji ze względu na I-4.2; II-81.2; III-123; III-133; III-149
- Przywileje i immunitety III-434
- Przywracanie pokoju III-309.1
- Przyznanie pomocy III-167ff
- w sektorze rolnictwa III-230.2
- Publikacja i wejście w życie I-39.1-2

R

- Rachunki III-384
- Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych III-305.2
- Rada do Spraw Ogólnych I-24.2
- Rada do Spraw Zagranicznych I-24.3; III-296.1
- Rada Europejska I-21; I-22
- podejmowanie decyzji I-21.4
 - posiedzenie I-21.3
 - przewodniczący I-22
 - skład I-21.2
- Rada Europy I-9; preambuła do Karty Praw Podstawowych; III-280.3; III-327
- Rada Ministrów I-23-24; I-19; III-342-346
- Minister Spraw Zagranicznych UE I-28
 - obrona I-41.5
 - odwołanie upoważnień delegowanych I-36.2a
 - polityka zagraniczna i bezpieczeństwa I-40.2,3,5,6,7
 - prezydencje I-24.7; projekt decyzji w sprawie sprawowania prezydencji Rady Ministrów
 - przyjmowanie aktów o charakterze nieustawodawczym I-35
 - przyjmowanie aktów ustawodawczych I-34
 - skład I-24
 - ważenie głosów; patrz: protokół w sprawie przepisów przejściowych dotyczących instytucji i organów Unii
 - większość kwalifikowana I-25

specjalna I-25.2
zwykła I-25.1
wniosek o członkostwo I-58.2
wykonanie przez I-37
wzmocniona współpraca I-44.2-3
Rada Ogólna Europejskiego Banku Centralnego III-199
Rada Prezesów Europejskiego Banku Centralnego III-187.1; III-382; III-383
Rasa II-81; III-118; III-124.1
Rasizm III-257.3
Ratyfikacja IV-443.3; IV-447,
Regiony mniej rozwinięte III-241.2; III-394a
Regulamin I-50.4; III-337.1; III-338; III-339; III-341.3; III-344.3; III-351; III-352; III-355; III-356; III-359.5; III-376; III-384.4; III-387; III-391; III-399
Regulamin pracowniczy III-427, III-431
Religia II-70; II-81; III-118; III-124.1
Rezygnacja Komisji I-26.8; I-27.3
Rodzina II-67; II-69; II-93; III-269.3
Rok budżetowy III-403
Rokowania zbiorowe II-88; III-211.4; III-212; III-213g
Rolnictwo III-225-232
 Kompetencja dzielona I-14.2
 Pomoc na ochronę gospodarstw znajdujących się w niekorzystnym położeniu ze względu na warunki strukturalne lub przyrodnicze III-230.2a
Rośliny III-154
Rozbrojenie III-309
Rozporządzenia delegowane I-36
Rozporządzenia I-33.1
 Badania i Rozwój III-253
 brak harmonizacji przepisów Państw Członkowskich I-12.5; I-18.3; III-124.2; III-207; III-210.2.a; III-267.4; III-278.5; III-279.3; III-280.5a; III-281.2; III-282.3a; III-283.3a; III-284.2; III-285.2;
 dotyczące przedsiębiorstw III-163.1; III-166.3
 imigracja III-266.3
 obowiązki Rzecznika Praw Obywatelskich III-335.4
 określające cła wspólnej taryfy celnej III-151.5
 podpis I-39.2
 polityka gospodarcza III-182; III-183.2; III-184.13
 polityka pieniężna III-187.4; III-190.1a; III-198.3
 pomoc przyznawana przez Państwa Członkowskie III-168.4; III-169
 przyjęte przez EBC I-35
 regulamin pracowniczy III-372; III-427
 rozporządzenia delegowane I-36
 rozporządzenia wykonawcze I-37.4
 rynek pracy III-212.2
 rynek rolny III-228.2; III-230.2; III-231.3
 rynek wewnętrzny III-130.3
 transportu, dotyczące III-240.3

uposażenia osób zatrudnionych w instytucjach UE III-400
współpraca administracyjna III-263; III-264
wyjątkowy środek ochronny III-159
wymogi formalne I-39.2
wyższe standardy dotyczące ochrony środowiska naturalnego III-172.4
zasady Parlamentu Europejskiego III-330.2; III-331;
zbliżenie we współpracy sądowej III-270.1
zwalczanie przestępczości zorganizowanej III-160
Rozstrzyganie sporów, metoda alternatywna III-269.2g
Rozwój obszarów III-167.3a
Rozwój regionów III-220-224
Rozwój społeczny III-218
Rozwój technologiczny I-14.3; III-248-255
Równość demokratyczna I-45
Równość I-2; II-80-83; III-124; III-292.1
 demokratyczna I-45
 niedostatecznie reprezentowana płeć III-214.4
 płci I-2; I-3.3; II-83; III-116; III-210.1i; III-214.4
 rynek pracy III-214
Równość wynagrodzeń III-214
Różnorodność kulturowa II-82
Rumunia patrz: deklaracja dotycząca protokołu w sprawie instytucji i organów Unii
Rybołówstwo III-225-232; I-13.1; I-14.2; III-424
Rynek jednolity (wewnętrzny) I-3.2; I-14.2, III-130-III-176
Rynek pracy III-209-III-219
 patrz również: III-203; III-208; III-210.1h-i; III-267.5; III-283.2.b
Rynek wewnętrzny III-130-III-176
 cel Unii I-3.2
 kompetencja dzielona Unii I-14.2a
 ograniczenia zasad III-133.3; III-154; III-172.4 i 5;
 pomoc przyznawana przez Państwa Członkowskie III-167-III-169
 postanowienia podatkowe III-170-III-171
 reguły konkurencji III-161-III-169
 swoboda przedsiębiorczości III-137-III-143
 swoboda świadczenia usług III-144-III-150
 swobodny przepływ kapitału i płatności III-156-III-160
 swobodny przepływ osób i usług III-133-III-150
 swobodny przepływ pracowników III-133-III-136
 swobodny przepływ towarów III-151-III-155
 ustanowienie i funkcjonowanie III-130 –III-132
 wyłączna kompetencja Unii I-13.1
 zbliżenie przepisów ustawowych III-172-III-176
Rynek, patrz: rynek wewnętrzny i rynek jednolity
Rzecznicy generalni III-354-357
Rzecznik Praw Obywatelskich I-10.2d; I-49; II-103; III-128, III-335
Rzemieślnicy III-145c

S

Sankcje, patrz: środki ograniczające

Sąd I-29; III-356 – III-359

Sąd najwyższy I-29; III-353 to III-381

Sądy wyspecjalizowane I-29.1, III-359

Sekretariat Generalny Rady III-341.4; III-344.2

Sekretarz generalny III-344.2; III-400.1a

Seksualne wykorzystywanie (patrz również: handel nielegalny) III-271.1

Sieci transeuropejskie I-14.2h; III-246-247

Sieć Sądowa, Europejska III-273.2b

Siedziba instytucji unijnych III-432

Siły zbrojne III-309

Służba Działań Zewnętrznych III-296.3; deklaracja w sprawie utworzenia Europejskiej

Służby Działań Zewnętrznych

Służby pośrednictwa pracy II-89, III-134a

Solidarność II-87-98; III-292.1

 między Państwami Członkowskimi I-3.3; I-5.2; I-40.1; I-41.7

Specjalna większość kwalifikowana I-25.2; I-22.1; I-24.4; I-27.1; I-44.3; I-55.4; I-59; I-

60.2a; III-184.6-7; III-194.2; III-207

Specjalny komitet III-315.3; III-325.4

Specjalny przedstawiciel III-302

Sport I-17.e; III-282

Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna III-220-224

Spójność polityk unijnych III-115

Spójność, gospodarcza, społeczna i terytorialna III-220-224

Spółki

 kapitał III-143

 ochrona III-230.2a

 status prawny III-142

 tworzenie III-137

 z krajów i terytoriów zamorskich (KTZ) III-287.e

Spółki III-137; III-138.2.g. III-142-143; III-161; III-162; III-283.1.d; III-287e

Sprawozdania alternatywne, Europa Demokracji (ostatnia tabela przed indeksem)

Sprawozdanie

Komitetu ds. Ochrony Socjalnej w sprawie sytuacji społecznej III-217.c

 ogólne sprawozdanie roczne Komisji III-337.3; III-352.2

 Państw Członkowskich w sprawie wysiłków dostosowawczych w przypadku nadmiernego deficytu III-184.9

 Przewodniczącego Rady Europejskiej do Parlamentu Europejskiego I-22.2.d

 sprawozdanie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich I-49, III-335.1

 sprawozdanie Komitetu Ekonomiczno-Finansowego III-192.2.b, d i 4

 sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego III-384.2 i 4

 w sprawie badań i rozwoju technologicznego (Komisji) III-255

 w sprawie międzynarodowych rokowań handlowych (Komisji) III-315.3

 w sprawie nadmiernego deficytu (Komisji) III-184.3

- w sprawie obywatelstwa i dyskryminacji (Komisja) III-129
- w sprawie ogólnych kierunków gospodarczych (Rada) III-179.2
- w sprawie postępów Państw Członkowskich w zakresie wypełniania zobowiązań w ramach unii walutowej III-198.1
- w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej (Komisja) III-221
- w sprawie sytuacji społecznej (Komisji) III-216; III-218
- w sprawie sytuacji zatrudnienia III-206.1
- w sprawie wykonania budżetu III-408; III-409.4 patrz również: III-384.4
- w sprawie wyników gospodarczych Państw Członkowskich III-179.2
- w sprawie zwalczania nadużyć finansowych (Komisja) III-415.5
- z działalności Europejskiego Systemu Banków Centralnych i w sprawie polityki pieniężnej (z EBC) III-383.3
- Sprawy cywilne III-257.4
- Sprawy karne III-270-274
- Stabilizacja, konfliktu III-309
- Stabilność cen I- 30.2; III-177; III-185.1; III-198.1a; III-199.2b; III-326.1,2
- Stali przedstawiciele III-344
- Stały komitet ds. bezpieczeństwa wewnętrznego III-261
- Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych Państw Członkowskich III-197.3; III-198; III-373.d; III-429.1
- Statystyka III-429
- Stopniowe kształtowanie polityki obrony I-41.2
- Stopniowe określanie polityki obrony I-41.2
- Strajk, prawo do III-210.6; II-88
- Strasburg III-336
- Strategiczne interesy I-40.2
- Swoboda świadczenia usług III-144-150
- Swobodne przebywanie I-10; III-125
- Swobodny przepływ III-125; III-130.2; III-133-160; III-172.2; III-265
 - dla celów swobody przedsiębiorczości III-137-143
 - kapitału i płatności I-4, III-156-160
 - osób I-4; II-105; III-133-136
 - pracowników III-133-136
 - towarów I-4; III-151-155
 - transportu III-236-247
 - usług I-4; III-144-150
- Symbole Unii I-8
- Systemy pomocy (istniejące w Państwach Członkowskich) III-168
- Szczególne procedury ustawodawcze IV-444.2
- Szczyty I-21; I-48
- Szybka decyzja w sprawie zwołania nadzwyczajnego posiedzenia Rady III-299.2
- Szybki dostęp do środków budżetowych Unii III-313.3

Ś

Ścisła współpraca

wzmocniona współpraca I-44; III-416-423
stała współpraca strukturalna w zakresie obrony I-41.6
Środki do osiągnięcia celów I-3.5
Środki ograniczające wobec państw, osób fizycznych lub prawnych III-322.2
Środki zachęcające III-124.2; III-207; III-278.5; III-282.4a
Środowisko naturalne III-233-234; I-3.3; I-14.2e; II-97; III-119; III-172.3-4; III-223; III-256; III-279.1.b; III-292.2f
 bardziej rygorystyczne przepisy krajowe III-234.6
 gwarancja III-172; III-233.2
Środowisko pracy III-172.4; III-210.1a
Światopogląd III-118; III-124.1
 wolność światopoglądu II-70

T

Taryfy III-151; III-170; III-314; III-315.1
Telekomunikacja III-246.1
Terminy dostępu III-134c
Terroryzm I-43; III-160; III-329.1
Tortury II-64
Towary
 ograniczenia dotyczące swobodnego przepływu III-154; III-161.3
 swobodny przepływ I-4.1; III-151-155; III-130.2
 z krajów trzecich III-151.3
 z krajów zamorskich III-288.1 i 5; III-289; III-424
Tożsamości narodowe, poszanowanie I-5.1; Preambuła
Traktat Euratom patrz: protokół w sprawie Traktatu Euratom
Traktowanie priorytetowe III-138.2a
Transport I-14.2g; III-146.1; III-236-245; III-246.1
Trwały rozwój I-3.3; III-119; III-292.2d
Trybunał Obrachunkowy I-31; III-384-385; III-365.3; III-400.1b; III-409.1,4; III-412; III-415.4; protokół w sprawie parlamentów narodowych
Trybunał Sprawiedliwości I-29; III-353-381; preambuła do części II; III-132; II-107; III-163.d; III-168.2; III-172.9; III-325.11; III-335; III-347; III-349; III-385.5-6; III-399.1; III-401; III-406; III-433; protokół w sprawie pomocniczości i proporcjonalności art. 7
 orzeczenia w trybie prejudycjalnym III-369
 prezes Trybunału Sprawiedliwości III-355; III-357
 Sąd III-356
 sądy wyspecjalizowane I-29.1; III-358.2
Trybunał Sprawiedliwości I-29; III-353-III-381
Turystyka I-17d; III-281
Tymczasowa komisja śledcza III-333

U

- Ubezpieczenia III-146.2; III-185.6
- Ubóstwo
 - wyeliminowanie I-3.4, III-292.2d; III-316.1
 - zwalczanie II-94.3
- Uchodźcy II-78; III-266.1
- Uchylenie traktatów IV-437
- Układy zbiorowe II-88; III-212
- Umowy
 - międzyinstytucjonalne III-397
 - międzynarodowe III 323-326
- Umowy międzynarodowe III-323-III-326
 - kompetencja wyłączna I-13.2
 - polityka na rzecz rozwoju III-317.2
 - pomoc humanitarna III-321.4
 - poszanowanie poziomu ochrony II-113
 - umowy handlowe III-315
 - współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna III-319.3
 - zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego III-233.4
- Umowy w celu tworzenia stowarzyszeń III-324
- Unia
 - akty prawne I-33
 - cele I-3
 - członkostwo I-1.2; I-58
 - delegatury III-328
 - dobrowolne wystąpienie I-60
 - finanse I-53 – I-56; III-402 – III-414
 - interesy strategiczne I-40.2
 - kompetencja I-11; I-12
 - obywatelstwo I-10; III-123 – III-129
 - osobowość prawna I-7
 - partie polityczne II-72.2
 - prawo I-6
 - stosunki między Unią a Państwami Członkowskimi I-5
 - symbole I-8
 - ustanowienie I-1
 - wartości I-2
 - zasoby (własne) I-54
 - zawieszenie praw członkowskich I-59
- Unia celna I-13; III-151; III-314
- Unia Gospodarcza i Walutowa III-159; III-177-202, III-326.4
- Unia Gospodarcza i Walutowa, niestosowanie się do wymogów III-184.10
- Urlop, płatny II-91.2; III-215
- Urzędnik służby cywilnej III-427; III-430
- Usługa publiczna III-133.4; III-238; III-398
- Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym II-96, III-122
- Usługi, swobodny przepływ III-144-III-149
- Ustalone ceny III-161.1a; III-231.3

Ustanowienie

ryнку wewnętrznego III-130
swoboda przedsiębiorczości I-4.1; preambuła części II; II-75.2; III-137-III-143
Unii I-1

Ustawodawstwo krajowe III-134bc; III-138.2c; III-189; III-198

bardziej rygorystyczne przepisy krajowe III-172.4.5., III-234.6; III-235.4, 278.4

Ustawy ramowe I-33.1; I-34

wyłączne zastosowanie ustaw ramowych III-138; III-140.2; III-141.1; III-147;
III-174; III-210.4; III-270.2; III-271; III-362.3

Ustawy, europejskie I-33.1; I-34; I-38, III-396

obszary, w których przyjmować można jedynie ustawy, a nie ustawy ramowe
(wszystko w części III): 160; 176; 179.6; 184.13; 185.6; 187.5; 219; 223; 224;
234.3; 251; 252.2 i 3; 273.2; 274; 276.2; 285.2; 315.2; 321.5; 330.2; 331; 333;
335.4; 359; 363; 364; 381; 393; 398.2; 402.4; 404; 412; 427

procedura ustawodawcza III-396

ustawy delegowane I-36

ustawy wykonawcze I-37

Ustawy, europejskie ramowe patrz: europejskie ustawy ramowe

Utrzymywanie pokoju I-41.1; III-309.1

W

Wartości I-2; I-3.4

jako wymóg członkostwa I-1.2

Warunki członkostwa w Unii I-58

Warunki pracy II-75.3; II-91-92; III-209; III-210.1b; III-213

Ważenie głosów, protokół w sprawie przepisów przejściowych dla Instytucji

65% ludności I-25.1 i 2

15 Państw Członkowskich I-25.1

75% Państw Członkowskich I-25.2

4/5 Państw Członkowskich IV-443.4

Wejście w życie

rozporządzenia i decyzje I-39.2

traktat IV-447

ustawy europejskie i europejskie ustawy ramowe I-39.1

Weto III-300.2d patrz również: jednomyślność

Państw Członkowskich IV-444.3

Wewnętrzne zaburzenia rynku wewnętrznego III-131

Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowana we wszystkich Państwach Członkowskich
I-33.1

Wiceprzewodniczący Komisji I-26.5; I-27.3C; I-28.4

Wiek, brak dyskryminacji ze względu na, III-118; III-124.1

Wielka izba Trybunału Sprawiedliwości III-353

Większość

od jednomyślności do większości kwalifikowanej podczas głosowania w Radzie
(passerelle): IV-444; I-40.7; I-55.4

- ogólna zasada w Komisji III-351
- ogólna zasada w Parlamencie Europejskim III-338
- ogólna zasada w Radzie Europejskiej I-21.4
- ogólna zasada w Radzie I-25.2; III-343
- ogólna zasada w Trybunale Obrachunkowym III-384.4(3)
- superkwalifikowana większość I-25.2(2)
- większość kwalifikowana do roku 2009: protokół w sprawie przepisów przejściowych
 - większość kwalifikowana I-25; patrz również: I-23.3
 - wniosek o wotum nieufności III-340
- Większość kwalifikowana I-25; I-23.3
 - Agencja do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia III-311.2
 - bilans płatniczy, zagrożenie III-201.2 i 3
 - decyzja Rady I-23.3
 - decyzja w sprawie pomocy III-167.3e
 - dobrowolne wystąpienie z Unii I-60.2,3a
 - grzywny nałożone przez EBC III-190.3
 - kierunki polityki gospodarczej III-179.2
 - kierunki polityki gospodarczej, naruszenie III-179.4
 - mianowanie Ministra Spraw Zagranicznych I-28.1
 - nadmierny deficyt III-184.6 i 7
 - nowe zasady dotyczące większości kwalifikowanej wchodzi w życie patrz: Przepisy przejściowe dotyczące instytucji i organów Unii
 - opieka dyplomatyczna III-127
 - prawa rynku wewnętrznego III-172.1
 - prezes i członkowie Zarządu EBC III-382.2
 - procedura budżetowa III-404.5,6
 - przepisy podatkowe III-170.3
 - przewodniczący Rady Europejskiej I-22.1
 - przyjęcie wieloletnich ram finansowych I-55.2
 - przystąpienie do strefy euro III-194.2
 - Regulamin Sądu III-356
 - rozpoczęcie wojskowej współpracy strukturalnej III-312.2
 - rozporządzenia i decyzje III-130.3; III-151.5; III-159; III-160; III-163.1; III-167.3e; III-169; III-182; III-183; III-184; III-187.4; III-190.1a i 3; III-212.2; III-230.2; III-253; III-260; III-263; III-266.3; III-363; III-400; III-424
 - rozporządzenie delegowane I-33
 - środki wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego III-224
 - środki zachęcające III-124.2
 - taryfa celna III-151.5
 - uchodźcy, nagły napływ III-266.3
 - umowy międzynarodowe III-325.6,8; III-326.1
 - umowy zbiorowe zawarte na poziomie Unii III-212.2
 - uposażenia, dodatki, emerytury III-400.1
 - ustanawianie składów Rady I-24.4

- w strefie euro III-194.2
- wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony III-300.2,4; III-311.2; III-312.2,4; III-313.3
- wspólna polityka handlowa III-315.4
- współpraca administracyjna, zapewnianie III-263
- wybór przewodniczącego Rady Europejskiej I-27.1
- wyjątkowe środki ochronne III-159
- wytyczne dotyczące zatrudnienia III-206.2 i 4; III-207
- wzmocniona współpraca I-44
- zakaz udzielania pożyczek na pokrycie deficytu III-183.2
- zastosowanie klauzuli solidarności III-329.2
- zawieszenie praw Państw Członkowskich I-59
- zerwanie stosunków z państwami trzecimi III-322.1
- zmiana procedury głosowania na stanowienie większością kwalifikowaną (passerelle) IV-444; I-40.8; I-55.4
- zwykła procedura ustawodawcza III-396.4, 5, 8,10 i 13
- Większość superkwalifikowana I-25.2
- Wiza III-265.2a
- Własność handlowa III-154
- Własność prywatna III-425
- Wniosek Parlamentu Europejskiego do Komisji w sprawie przedłożenia wniosku III-332
- Wniosek, propozycja I-38.2
 - Komisja I-18; I-25.2; I-26.2; I-32.5; I-34.1; I-35.3; I-48.4; I-59; III-130; III-151.5; III-159; III-160; III-163; III-167.2c i 3e; 169; III-179; III-180; III-182; III-183; III-186; III-192; III-196; III-198.2; III-206.2; III-210.3; III-221; III-230.2; III-231; III-243; III-253; III-264; III-269.3; III-291; III-320; III-395; III-405; III-412; III-436; III-445
 - negocjator III-325.5
 - Państwa Członkowskie (propozycja) III-385; III-386; III-390; III-396.15; III-443
 - Przewodniczący Komisji III-348.2
 - Unijny Minister Spraw Zagranicznych I-25.2; I-28.2; I-40.6; I-41.4; I-59.5; III-296; III-302; III-313; III-420.2
 - wspólny wniosek III-293.2; III-323.1; III-325.9; III-329
 - wystąpić o sformułowanie wniosku, propozycji III-193; I-47.4 III-136.2b; III-300.2b; III-332; III-345; III-445
 - wniosek Parlamentu Europejskiego do Komisji III-332
 - wniosek Parlamentu Europejskiego do Rady III-443; III-445
- Wojna III-131; III-436.1.b
- Wolności podstawowe I-4; II-112.3; II-113; III-292.1;
- Wolność i pluralizm mediów II-71.2
- Wolność II-66; Preambuła, III-292.1
 - prowadzenia działalności gospodarczej II-76
 - swoboda przedsiębiorczości I-4; Preambuła do części II; II-75.2; III-137-143
 - wolność myśli, sumienia i religii II-70
 - wyjątki III-139; III-141.2
 - wypowiedzi i informacji II-71
 - zgromadzania się i stowarzyszania II-72

Wotum nieufności dla Komisji I-26.5; III-340
Wpływ obywateli I-45-47
WPZiB patrz: Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa
Wsparcie wojskowe I-41.7; I-43; III-309
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB) I-40 patrz również: I-16; I-22.2; I-12.4; I-41; III-294-313; III-325.6; III-376; III-419; III-420.2;
 wyłączenie ustawodawstwa w dziedzinie WPZiB I-40.7
Wspólnotowa Karta Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników III-209
Wspólny rynek patrz: rynek wewnętrzny
Współpraca
 stała współpraca strukturalna I-41.6
 wzajemna pomoc wojskowa I-41.7
 wzmocniona współpraca I-44
Współpraca administracyjna III-285
Współpraca celna III-152
Współpraca na rzecz rozwoju i pomoc humanitarna I-14.4; III-316-321; III-292.2d;
Współpraca policyjna III-275-III-277
 Europol I-42.1c; III-273; III-275-III-277
Współpraca sądowa w sprawach cywilnych III-257.4; III-269; III-284
Współpraca sądowa w sprawach karnych III-270-III-274
Współpraca strukturalna I-41.6; III-312.1; Protokół w sprawie stałej współpracy strukturalnej
Wstrzymanie się od głosu, konstruktywne wstrzymanie się od głosu I-59.5 III-300.1; III-341.1; III-343.3
Wybory I-10.2b; II-99; II-100; III-126
 do Parlamentu Europejskiego I-20.3; III-330.1
 przewodniczącego Komisji I-27.1; I-20.1
Wybory I-20.3; II-99.2; III-330.1
Wydalenie II-79.1
Wydatki I-53
Wykonanie aktów Unii I-37
 naruszenia III-333; III-335
 przez Komisję I-26.1; I-37.2
 przez Państwa Członkowskie I-5.2; I-37.1
 przez Radę I-37.2
Wykonanie budżetu III-407
Wyłączenia III-139
Wyłączna kompetencja I-13
Wymagane działanie III-297.1
Wymagany potencjał III-310.1
Wymiana młodzieży III-282.1e
Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne I-42; III-257-III-277
Wynagrodzenia III-400; III-133.2; III-214
Wynagrodzenie III-133.2
Wynagrodzenie III-133.2; III-210.6
 równe II-83; III-214
 w instytucjach Unii III-400

Wynagrodzenie za pracę na czas III-214.2b
Wypadki i choroby III-213.e
Wypadki i choroby zawodowe III-213.e
Wypłata świadczeń III-136.1b
Wyrażanie poglądów I-47; II-71
Wyrównawcze opłaty III-170.3; III-232
Wyspy Kanaryjskie III-424; IV-440.2
Wyspy Owcze IV-440.6a
Wystąpienie z Unii I-60
Wytyczne
 badania naukowe i rozwój technologiczny III-250.2
 członkowie strefy euro III-194.1b
 gospodarcze I-15.1; III-179.2;
 negocjacje w sprawie wystąpienia I-60.2
 planowanie Rady Europejskiej w obszarze JHA (Wymiar Sprawiedliwości i Sprawy Wewnętrzne) III-258
 polityka społeczna III-213
 praca Komisji I-27.3
 przemysł III-279.2
 przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości III-258
 rynek wewnętrzny III-130.3
 sieci transeuropejskie III-247.1a i 2
 WPZiB I-40.2; III-294.3a, III-295 1
 wytyczne gospodarcze dla członków strefy euro III-194.1b
 zatrudnienie I-15.2; III-206.2
 zdrowie publiczne III-278.2
Wytyczne, kierunki gospodarcze III-179.2, III-194.1b
Wzmocniona współpraca I-44; III-416-423;
Wzrost konsumpcji III-151.6d, III-229b

Z

Zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna II-94
Zabezpieczenie społeczne II-94; III-125.2; III-136; III-210.1c i 5a; III-213.d
Zagospodarowanie przestrzenne miast i wsi III-234.2b(i)
Zakłócona konkurencja III-132 III-171; III-174; III-279; III-416
Zakres stosowania
 Karty Praw Podstawowych II-111
 Konstytucji IV-440
Zalecenia I-33.1; I-38.2
 dla Parlamentu Europejskiego w celu udzielenia absolutorium III-409.1
 dotyczące mianowania prezesa i członków Zarządu EBC III-382.2
 dotyczące opłat związanych z przekraczaniem granic III-242
 dotyczące polityki gospodarczej III-179.2, 4 i 5
 dotyczące polityki kursów walutowych III-326.1, 2 i 3
 dotyczące rynku pracy III-211.3

Europejski Bank Centralny I-34.3; I-35.3; III-187.3b i 4.b; III-190.1; III-326; III-396.15; Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych art. 2; 4. Protokół w sprawie statutu systemu Banków Centralnych i EBC art. 34 i 40-41
Komisji dla Państw Członkowskich III-148; III-175; III-242
na wniosek Państw Członkowskich III-193
Komisji dotyczące umów międzynarodowych III-325.3
Parlament Europejski w zakresie polityki zagranicznej III-304.2
Rada, Komisja i EBC przyjmują I-35.3
Rady dla Państw Członkowskich I-59.2 III-184.6; III-197.4; III-198.2; III-206.4
w przypadku nadmiernego deficytu III-184.6-9
w zakresie edukacji, sportu, młodzieży i kształcenia zawodowego III-282.3b,
283.3b
w zakresie kultury III-280.5b
w zakresie zdrowia publicznego III-278.6
w związku z realizacją polityk zatrudnienia III-206.4
w związku z Systemem Europejskich Banków Centralnych III-187.3b i 4b
Zamorskie terytoria Francji III-424
Zamrożenie aktywów finansowych III-160; III-322
Zaniechanie działania III-367
Zapobieganie konfliktom I-41; III-309.1
Zarząd Europejskiego Banku Centralnego III-187.3; III-382.1; III-383.3; III-197.2h
Zarządzanie kryzysami III-307; III-309
Zasada
legalności I-19.2
lojalności I-5.2
pomocniczość I-11.3; I-18.2; Preambuła Karty; II-111.1;
proporcjonalności I-11.4; I-38.1, II-109; III-259
Protokół w sprawie zastosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności
Zasady dotyczące Rady III-342; III-343
Zasady podatkowe III-170-171 patrz również: III-158; III-172.2
Zasoby naturalne III-233.1c
Zasoby Unii I-54
Zasoby własne Unii I-54
Zasoby wodne III-234.2(ii)
Zatrudnienie I-3; I-15.2; I-12.3; II-75; II-83; II-92; II-94; III-133.2-3; III-134; III-137;
III-141; III-155; III-167; III-203-208; III-210.1d; III-213a; III-219; III-372; III-385; III-400; III-427; III-431
Zatwierdzenie krajowe III-129
Zawieszenie członkostwa I-59
Zawieszenie praw członkowskich I-59
Zawody farmaceutyczne III-141.2
Zawody III-141; III-145d
Zawody medyczne i farmaceutyczne III-141.2
Zbliżanie przepisów III-172-173
Zdrowie publiczne, patrz: zdrowie
Zdrowie, zdrowie publiczne III-140; III-278
bardziej rygorystyczne przepisy krajowe III-278.4a

obrót publicznymi usługami zdrowotnymi III-278
ochrona i poprawa zdrowia ludzkiego jako dziedzina działania wspomagającego I-17
ochrona zdrowia II-95
ograniczenie czterech swobód ze względu na zdrowie III-133.3; III-154; III-290
zdrowie dzieci II-92
zdrowie jako czynnik w ramach rynku wewnętrznego III-172.3,6,8
zdrowie ludzkie jako cel ochrony konsumentów III-235.1b
zdrowie ludzkie jako cel polityki w zakresie środowiska naturalnego III-233.1b
zdrowie ludzkie jako horyzontalne zadanie Unii III-117
zdrowie pracowników II-91, III-210.1a
zdrowie publiczne jako kompetencja dzielona I-14.2

Zgoda

Europejskiego Banku Centralnego III-186.2
osoby II-63.2a; II-68.2
Państw Członkowskich, I-54.3; III-129; III-330.1; IV-445.2
Parlamentu Europejskiego I-18; I-20.2; I-54.4; I-55.2; I-58.2; I-59.1-2; I-60.2; III-124.1; III-129; III-270.2d; III-271.1; III-274.1; III-325.6a; III-330.1; III-330.1; IV-443.2; IV-444.3
Rady III-330.2; III-333; III-335.4; III-359.5; III-384.4
Zjednoczone Królestwo III-286; IV-437.2
Zmiana traktatu IV-443
Zmiana Konstytucji IV-443
 polityki wewnętrzne IV-445
Zmiany traktatów IV-443
Zniesienie ograniczeń swobody przedsiębiorczości III-138.2f
Zobowiązania dodatkowe III-161.1e
Zobowiązania w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, przestrzeganie III-316.2
Zrównoważony postęp III-130.3
Zrzeszanie się, prawo zrzeszania się III-210.6; III-213.g
Związki regionalne IV-441
Zwiększanie poziomu konsumpcji III-229b. III-151.6d
Zwykła większość I-27.2; III-208; III-217; III-333; III-341.3; III-343.2; III-344.2-3; III-345; III-346; III-347; III-349; III-428; IV-443

Ż

Życie demokratyczne Unii I-45-52

